VILLE DE BRUXELLES - STAD BRUSSEL

SERVICE PUBLIC REGIONAL DE BRUXELLES - GEWESTELIJK OVERHEIDSDIENST BRUSSEL

RAPPORT DU COMPTE ANNUEL 2023
VERSLAG DER JAARLIJKSE REKENING 2023

Table des matières

ANALYSE FINANCIERE GLOBALE 1 - 6

1. Préambule 1
2. La définition et la présentation du compte 2023 1
3. Présentation du résultat de l'exercice propre du service ordinaire du compte 2023 2 - 4
4. Présentation des résultats comptables et budgétaires du compte 2023 5 - 7
4.1. Présentation du résultat comptable et budgétaire de l'exercice propre du compte 2023 5 - 6
4.2. Présentation du résultat comptable et budgétaire global du compte 2023 6 - 7

ANALYSE DU SERVICE ORDINAIRE 8 - 47

5. Evolution des résultats budgétaires du service ordinaire dans le temps 8
6. Evolution des résultats budgétaires globaux du service ordinaire et des fonds de réserves ordinaires et des provisions 9
7. Evolution des droits constatés nets et des dépenses engagées de l'exercice propre dans le temps 10
8. Analyse fonctionelle du service ordinaire de l'exercice propre 11 - 14
8.1. Présentation générale de la structure des dépenses par domaine d'intervention 11 - 12
8.2. Présentation générale de la structure des recettes par domaine d'intervention 13 - 14
9. Analyse économique du service ordinaire de l'exercice propre 15 - 20
9.1. Présentation générale de la structure des dépenses et des recettes 15 - 17
9.2. Evolution des dépenses engagées dans le temps 18
9.3. Evolution des droits constatés nets (recettes) dans le temps 19
9.4. Ecarts entre les prévisions budgétaires et la réalisation effective des dépenses et des recettes 20 - 21
10. Structure générale des dépenses 22 - 36
10.1. Dépenses de personnel 22 - 26
10.2. Dépenses de fonctionnement 27 - 28
10.3. Dépenses de dotations ou de transferts 29 - 31
10.4. Dépenses liées à la dette 32 - 35
10.5. Dépenses de prélèvements 36
11. Structures générale des recettes 37 - 48
11.1. Les recettes de prestations 37 - 39
11.2. Les recettes de transferts 40 - 47
11.3. Les recettes de dette 48
11.4. Les recettes de prélèvements 48

ANALYSE DU SERVICE EXTRAORDINAIRE 49 - 60

12. Evolution des droits constatés nets et des dépenses engagées de l'exercice propre das le temps 49
13. Analyse fonctionelle du service extraordinaire de l'exercice propre 50 - 53
13.1. Présentation générale de la structure des dépenses (hors prélèvements) par domaine d'intervention 50 - 51
13.2. Présentation générale de la structure des recettes (hors prélèvements) par domaine d'intervention 52 - 53
14. Analyse économique du service extraordinaire de l'exercice propre 53 - 59
14.1. Présentation générale de la structure des dépenses et recettes 53 - 55
14.2. Evolution des dépenses engagées dans le temps 56
14.3. Evolution des droits constatés nets (recettes) dans le temps 57
14.4. Ecarts entre les prévisions budgétaires et la réalisation effective des dépenses et des recettes 58 - 59
15. Analyse des dépenses du service extraordinaire par type d'investissements et par fonction (domaine d'action) 60

CARACTERISTIQUES GENERALES 61 - 62

16. Caractéristiques générales 61 - 62
16.1. Population et structure démographique 61
16.2. Enseignement communal - nombre d'élèves 61
16.3. Fiscalité - Revenus cadastraux 62
16.4. Comparaison des dépenses du service ordinaire de l'exercice propre entre la Ville de Bruxelles et le CPAS de Bruxelles 62

SYSTÈME EUROPEEN DES COMPTES NATIONAUX 63 - 67

17. Le système européen des comptes nationaux (SEC) 63 - 67

CONCLUSION 68 - 69

18. Conclusion 68 - 69

RAPPORT FINANCIER DU COMPTE 2023

ANALYSE FINANCIERE GLOBALE

1. Préambule

Le présent document constitue l'annexe explicative des comptes annuels pour l'exercice 2023.
Il a pour objectif de relever les particularités de l'exercice 2023 et de décrire l'évolution de la situation financière de la Ville de Bruxelles au moyen de données extraites tant du compte budgétaire que de la comptabilité générale.
La comptabilité repose sur deux piliers: la comptabilité budgétaire et la comptabilité générale qui sont tenues en parallèle.
En comptabilité budgétaire, on apprécie généralement la santé financière d'une commune en calculant les soldes budgétaires, c'est à dire l'écart observé entre les recettes et les dépenses. Bien que la comptabilité budgétaire reste le point de départ de la comptabilité, la comptabilité générale complète la comptabilité budgétaire en fournissant des éléments d'analyse qui permettent d'apprécier l'impact de la gestion sur le patrimoine.
Les grands principes de la comptabilité reposent sur des législations fort précises et structurées, mais les chiffres qui en découlent doivent pouvoir être analysés, comparés et explicités par les fonctionnaires responsables et les mandataires afin de répondre à un souci permanent de bonne gestion.

2. La définition et la présentation du compte 2023

Le compte budgétaire présente la réalisation du budget qui contenait l'ensemble des estimations des recettes et des dépenses susceptibles d'être effectuées dans le courant de l'exercice financier, à l'exception des mouvements pour le compte ou n'affectant que la trésorerie. Le compte budgétaire a pour objectif de vérifier la bonne exécution du budget.

Le compte budgétaire est structuré de la même façon que le budget à savoir:
- une distinction entre les recettes et les dépenses;
- une distinction entre le service ordinaire et le service extraordinaire;
- et une distinction au sein de chacun de ces services, entre l'exercice financier proprement dit et les exercices antérieurs.

Le service ordinaire est défini comme étant:

l'ensemble des recettes et des dépenses qui se produisent une fois au moins au cours de chaque exercice financier et qui assurent à la Ville des revenus et un fonctionnement réguliers, en ce compris le remboursement de la dette.

Le service extraordinaire est défini comme étant:

l'ensemble des recettes et des dépenses qui affectent directement et durablement l'importance, la valeur ou la conservation du patrimoine de la Ville, à l'exclusion de son entretien courant; il comprend également les subsides et prêts consentis à ces mêmes fins, les participations et placements de fonds à plus d'un an, ainsi que les remboursements anticipés de la dette.

3. Présentation du résultat de l'exercice propre du service ordinaire du compte 2023

Le budget 2023 initial a été présenté au conseil communal du 19/12/2022 avec un boni budgétaire de 77.858,55 €.

Ainsi, les recettes prévues étaient évaluées à 1.014.107.570,09 € et les dépenses prévues à 1.014.029.711,54 €.

	BUDGET INITIAL 2023
RECETTES	1.014.107.570,09
DEPENSES	1.014.029.711,54
BONI	77.858,55

Un premier feuilleton de modifications budgétaires a été présenté au conseil communal du 26/06/2023, proposant une augmentation des recettes pour 20.278.858,29 € et des dépenses supplémentaires pour 20.271.988,22 €.

En conséquence, le nouveau résultat du budget ordinaire à l'exercice propre après modifications budgétaires est de 84.728,62 €.

	BUDGET 2023 après MB01
RECETTES	1.034.386.428,38
DEPENSES	1.034.301.699,76
BONI	84.728,62

Un deuxième feuilleton de modifications budgétaires a été présenté en équilibre au conseil communal du 16/10/2023, proposant une augmentation des recettes et des dépenses supplémentaires pour 10.373.956,90 €.

Etant à l'équilibre, ces dernières modifications budgétaires n'impactent pas le résultat budgétaire de 84.728,62 €.

	BUDGET 2023 après MB02
RECETTES	1.044.760.385,28
DEPENSES	1.044.675.656,66
BONI	84.728,62

La réalisation effective du budget 2023 conduit à diagnostiquer que les dépenses (*engagements exercice propre*) se sont élevées à 1.040.078.895,39 € et les recettes à 1.040.311.694,70 €.

De cette manière, le résultat réel de l'exercice propre du compte 2023 s'élève à 232.799,31 €.

	COMPTE 2023
RECETTES	1.040.311.694,70
DEPENSES	1.040.078.895,39
RESULTAT	232.799,31

En ne tenant pas compte des dépenses et des recettes de prélèvements, le résultat budgétaire de l'exercice propre au service ordinaire présente en fait un bénéfice de 1.675.987,51 €.

Dans les opérations liées aux prélèvements, des opérations liées aux provisions et au fonds de réserve ont été enregistrées.

Concernant les opérations relatives aux provisions, le tableau ci-après fait percevoir:

- ✓ **des recettes liées à l'utilisation de provisions constituées lors d'exercices antérieurs pour un montant total de 306.811,80 €;**

  En effet, dans une perspective prévisionnelle, ces provisions avaient été constituées lors d'exercices précédents, et avaient donc impacté les résultats des comptes de ces différents exercices. Ces provisions sont utilisées à l'exercice 2023 dans la mesure où les dépenses dédicacées ont été comptabilisées en 2023 venant ainsi soulager le résultat du compte 2023.

Concernant les opérations relatives au fonds de réserve ordinaire, le tableau ci-après fait percevoir:

- ✓ **des recettes liées à l'utilisation du fonds de réserve de l'exercice ordinaire pour un montant total de 2.600.000,00 €.**

En outre, le collège fait le choix de constituer des provisions :

- ✓ **soit 1.000.000,00 € en vue de faire face à d'éventuels mises en non-valeurs liées aux recettes des additionnels au précompte immobilier relatifs à l'exercice fiscal 2023;**
- ✓ **soit 3.000.000,00 € en vue de faire face aux futurs déficits des hôpitaux à prendre en charge;**
- ✓ **soit 350.000,00 € pour un subside européen LIGHTHOUSE .**

Ainsi, en tenant compte de ces opérations liées aux provisions et au fonds de réserve, le compte 2023 présente réellement un résultat de 232.799,31 €.

COMPTE 2023			
RESULTAT BUDGETAIRE EXERCICE PROPRE (avant prélèvements)	1.675.987,51		
DEPENSES (provisions et fonds de réserve)		RECETTES (provisions et fonds de réserve)	
Constitution provision non-valeurs sur additionnels au précompte immobilier (Ex. fiscal 2023)	1.000.000,00	Utilisation provision pour subside URBINAT	124.466,48
Constitution provision pour les déficits des hôpitaux	3.000.000,00	Utilisation provision pour subside RESPONSE	138.698,62
Constitution provision subside LIGHTHOUSE	350.000,00	Utilisation provision pour subside LIGHTHOUSE	43.646,70
		Prélèvement sur le fonds de réserve ordinaire	2.600.000,00
TOTAL	4.350.000,00	TOTAL	2.906.811,80
RESULTAT BUDGETAIRE EXERCICE PROPRE (après provisions)	232.799,31		

Présenté différemment (voir tableau chiffré ci-après) nous constatons que le résultat budgétaire cumulé hors opérations liées aux prélèvements s'élève à 30.839.394,81 €.

En tenant compte des opérations liées aux prélèvements (constitution et utilisation), nous observons que le résultat budgétaire cumulé s'élève à 29.401.296,61 €.

COMPTE 2023			
DEPENSES EXERCICE PROPRE et EXERCICES ANTERIEURS (hors prélèvements)		**RECETTES EXERCICE PROPRE et EXERCICES ANTERIEURS (hors prélèvements)**	
Engagements exercice propre	1.035.728.895,39	Droits constatés nets exercice propre	1.037.404.882,90
Engagements exercices antérieurs	49.325.085,57	Boni des exercices antérieurs	78.493.582,87
Total Engagements hors prélèvements	1.085.053.980,96	Total Droits constatés nets hors prélèvements	1.115.898.465,77
		RESULTAT BUDGETAIRE CUMULE (hors prélèvements)	30.844.484,81
Opérations de provisions:			
DEPENSES (provisions)		**RECETTES (provisions)**	
Constitution provision non-valeurs sur additionnels au précompte immobilier (Ex. fiscal 2023)	1.000.000,00	Utilisation provision pour subside URBINAT	124.466,48
Constitution provision pour les déficits des hôpitaux	3.000.000,00	Utilisation provision pour subside RESPONSE	138.698,62
Constitution provision subside LIGHTHOUSE	350.000,00	Utilisation provision pour subside LIGHTHOUSE	43.646,70
TOTAL	4.350.000,00	TOTAL	306.811,80
Opérations de fonds de réserve:			
DEPENSES (fonds de réserve)		**RECETTES (fonds de réserve)**	
		Prélèvement sur le fonds de réserve ordinaire	2.600.000,00
TOTAL	0,00	TOTAL	2.600.000,00
		RESULTAT BUDGETAIRE CUMULE (avec opérations de prélèvements liées aux provisions et fonds de réserve)	29.401.296,61

4. Présentation des résultats comptables et budgétaires du Compte 2023

Le compte budgétaire détermine deux résultats:

Le résultat budgétaire est défini comme étant:
la différence entre, d'une part, les droits constatés nets et, d'autre part, les dépenses engagées.

Le résultat comptable est défini comme étant:
la différence entre, d'une part, les droits constatés nets et, d'autre part, les dépenses imputées au 31/12 de l'exercice concerné.

Les droits constatés nets sont définis comme étant:
l'ensemble des droits à recettes enregistrés en comptabilité, diminués d'éventuelles réductions.

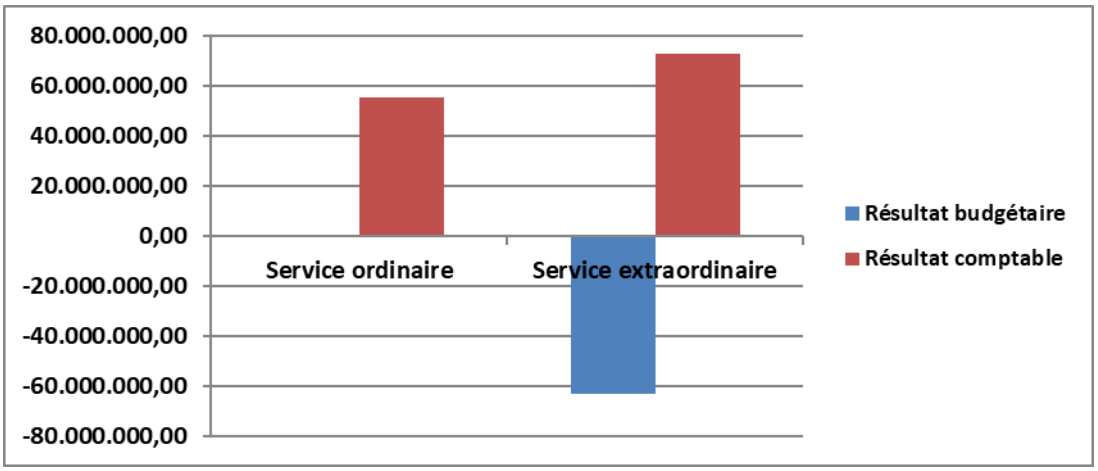
Les dépenses engagées sont définies comme étant:
l'ensemble des dépenses pour lesquelles la Ville s'est engagée vis-à-vis de tiers du fait d'un contrat, d'une convention ou d'une décision unilatérale.

Les dépenses imputées sont définies comme étant:
l'ensemble des dépenses, qui suite au contrôle de régularité du receveur, ont fait l'objet d'une imputation dans la comptabilité en vue d'être honorées vis-à-vis de tiers.

4.1. Présentation du résultat comptable et budgétaire de l'exercice propre du compte 2023

Les données chiffrées et la représentation graphique ci-après présentent le résultat budgétaire et le résultat comptable de l'exercice propre au compte 2023, à la fois du service ordinaire et du service extraordinaire.

	Service ordinaire	Service extraordinaire
Droits constatés nets	1.040.311.694,70	162.958.413,66
Engagements	1.040.078.895,39	225.754.764,90
RESULTAT BUDGETAIRE	232.799,31	-62.796.351,24
Droits constatés nets	1.040.311.694,70	162.958.413,66
Imputations	984.662.030,07	90.048.191,95
RESULTAT COMPTABLE	55.649.664,63	72.910.221,71

Au service ordinaire, nous constatons que

- **Le résultat budgétaire à l'exercice propre est positif marquant le fait que les recettes (droits constatés nets) sont supérieures aux dépenses (engagement de dépenses pris à l'égard de tiers) ;**

- **Le résultat comptable à l'exercice propre est positif marquant le fait que les recettes (droits constatés nets) sont supérieures aux dépenses réellement imputées et donc payées vis à vis des tiers.**

Au service extraordinaire, nous constatons que

- **Le résultat budgétaire à l'exercice propre est négatif.**
  Cependant, cette situation reflète la politique de financement des dépenses extraordinaires. En effet, la Ville préfinance ses dépenses d'investissement qui seront rééquilibrées quelques années plus tard lors de la contractualisation effective d'emprunts venant équilibrer les dépenses d'investissement réellement engagées.

  Cette situation est donc normale suivant la politique de préfinancement adoptée.

- **Le résultat comptable à l'exercice propre est positif marquant le fait que les recettes (droits constatés nets) sont supérieures aux dépenses réellement imputées et payées aux tiers.**

4.2. Présentation du résultat comptable et budgétaire global du compte 2023

Les données chiffrées et la représentation graphique ci-après présentent le résultat budgétaire cumulé et le résultat comptable cumulé du compte 2023, à la fois du service ordinaire et du service extraordinaire.

La différence entre le résultat budgétaire et comptable de l'exercice propre et le résultat budgétaire et comptable cumulé s'explique par la prise en compte:

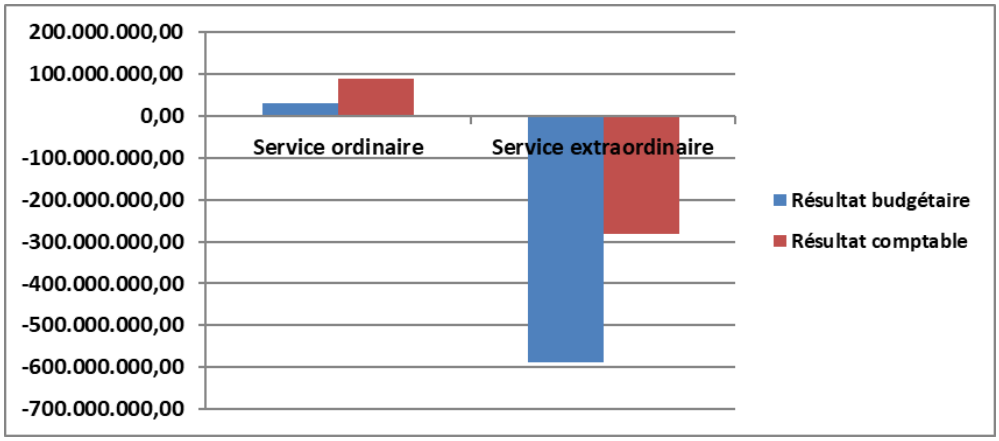
- ✓ ***des engagements de dépenses uniquement de l'exercice propre, pour le calcul du résultat budgétaire de l'exercice propre;***

- ✓ ***des engagements de l'exercice propre et des exercices antérieurs, et du résultat comptable des exercices antérieurs, pour le calcul du résultat budgétaire cumulé;***

- ✓ ***des imputations de dépenses uniquement de l'exercice propre, pour le calcul du résultat comptable de l'exercice propre;***

- ✓ ***des imputations de l'exercice propre et des exercices antérieurs, et du résultat comptable des exercices antérieurs, pour le calcul du résultat comptable cumulé.***

	Service ordinaire	Service extraordinaire
Droits constatés nets	1.118.805.277,57	162.958.413,66
Engagements	1.089.403.980,96	752.197.689,83
RESULTAT BUDGETAIRE	**29.401.296,61**	**-589.239.276,17**
Droits constatés nets	1.118.805.277,57	162.958.413,66
Imputations	1.028.449.696,35	444.405.164,54
RESULTAT COMPTABLE	**90.355.581,22**	**-281.446.750,88**

Au <u>service ordinaire</u>, nous constatons que

- **Le <u>résultat budgétaire cumulé</u> est positif marquant le fait que les recettes (droits constatés nets) sont supérieures aux dépenses (engagement de dépenses pris à l'égard de tiers) ;**

- **Le <u>résultat comptable cumulé</u> est positif marquant le fait que les recettes (droits constatés nets) sont supérieures aux dépenses réellement imputées et donc payées vis à vis des tiers.**

Au <u>service extraordinaire</u>, nous constatons que

- **<u>Le résultat budgétaire cumulé</u> est négatif.**
  Cependant, cette situation reflète la politique de financement des dépenses extraordinaires. En effet, la Ville préfinance ses dépenses d'investissement qui seront rééquilibrées quelques années plus tard lors de la contractualisation effective d'emprunts venant équilibrer les dépenses d'investissement réellement engagées.

  Cette situation est donc normale suivant la politique de préfinancement adoptée.

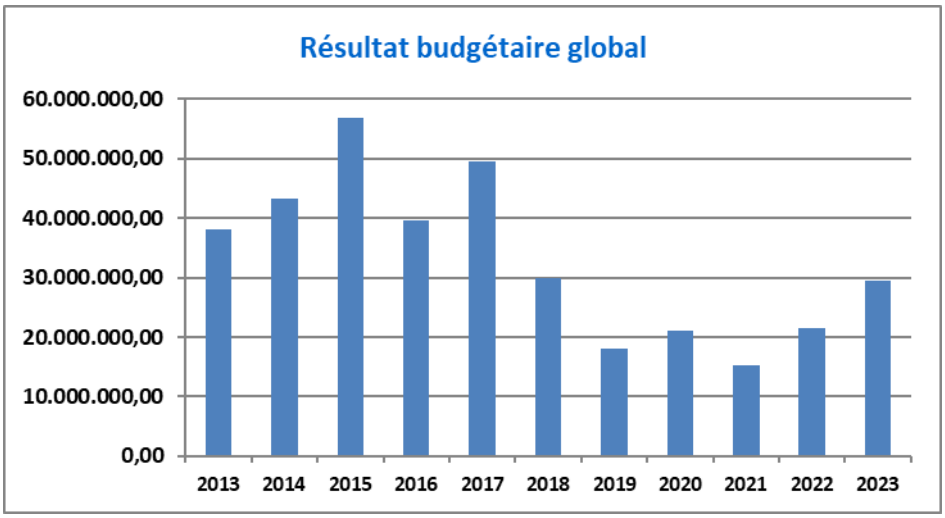
- **<u>Le résultat comptable cumulé</u> est négatif.**
  Cette situation est à nouveau normale suivant la politique de préfinancement, qui veut que globalement la Ville finance ses dépenses d'investissement avant de contractualiser les emprunts et donc de récupérer la trésorerie suite aux paiements effectifs des dépenses au profit de tiers.

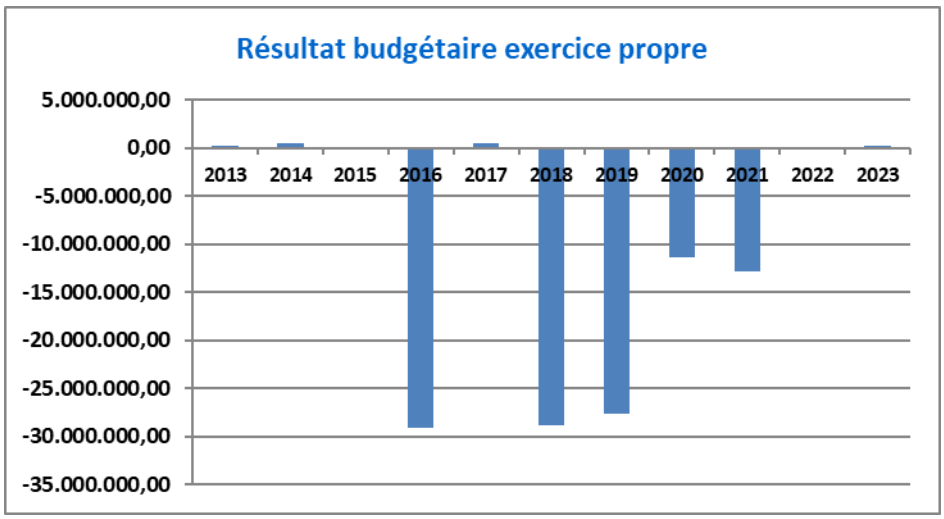
ANALYSE DU SERVICE ORDINAIRE

5. Evolution des résultats budgétaires du service ordinaire dans le temps

Les données chiffrées et les représentations graphiques ci-après présentent l'évolution des résultats budgétaires du service ordinaire, tant globaux qu'à l'exercice propre, depuis 2013 jusqu'à l'année 2023.

	Résultat budgétaire global	Résultat budgétaire exercice propre
2013	38.149.797,15	203.000,00
2014	43.196.103,38	474.220,14
2015	56.760.288,82	20.000,00
2016	39.557.120,37	-29.058.920,05
2017	49.544.939,18	495.501,76
2018	30.004.722,69	-28.842.412,18
2019	18.055.771,54	-27.611.186,45
2020	21.075.294,60	-11.365.071,56
2021	15.195.168,35	-12.830.937,31
2022	21.434.717,50	23.029,79
2023	29.401.296,61	232.799,31

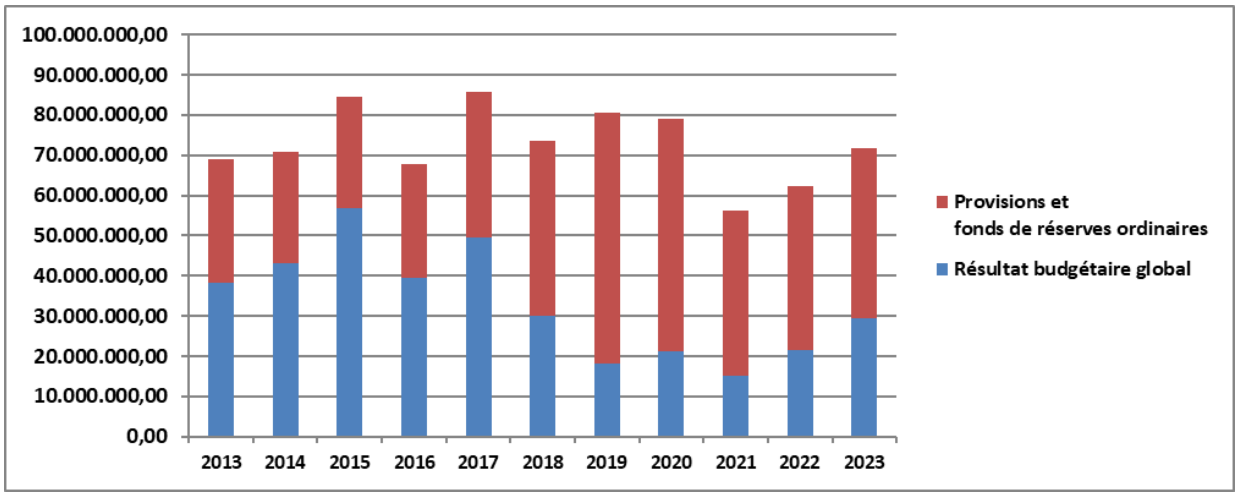

6. Evolution des résultats budgétaires globaux du service ordinaire et du fonds de réserve ordinaire et des provisions

Les données chiffrées et la représentation graphique ci-après présentent l'évolution des résultats budgétaires globaux du service ordinaire, du fonds de réserve ordinaire et des provisions, depuis 2013 jusqu'à l'année 2023.

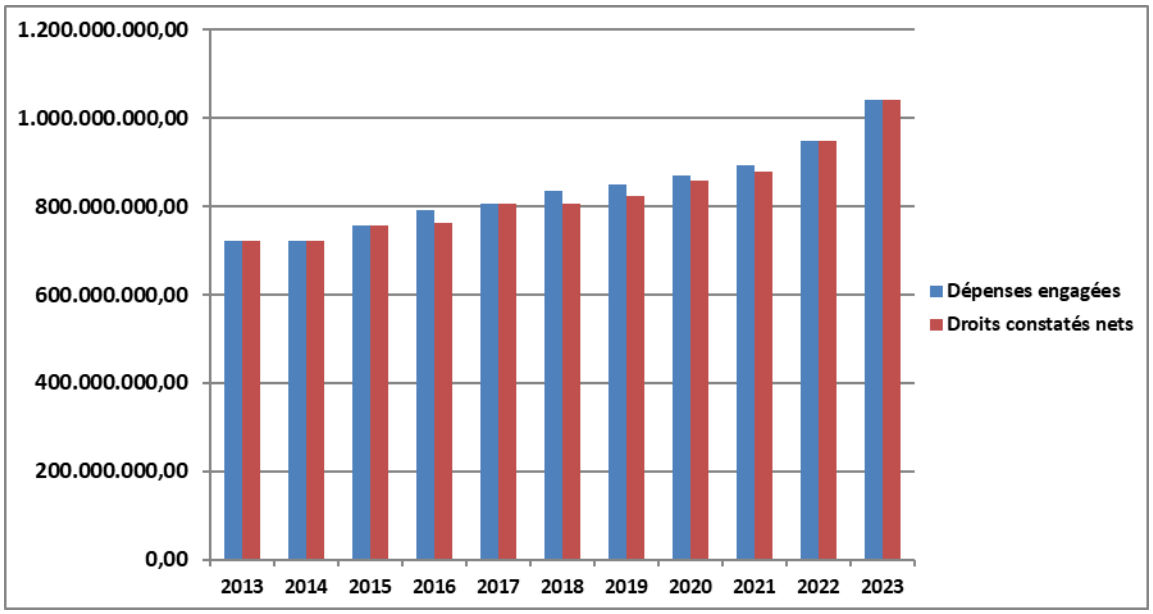
	Résultat budgétaire global	Provisions et fonds de réserves ordinaires	Total
2013	38.149.797,15	30.931.045,05	69.080.842,20
2014	43.196.103,38	27.632.693,13	70.828.796,51
2015	56.760.288,82	27.598.723,35	84.359.012,17
2016	39.557.120,37	28.187.503,60	67.744.623,97
2017	49.544.939,18	36.290.438,15	85.835.377,33
2018	30.004.722,69	43.461.957,48	73.466.680,17
2019	18.055.771,54	62.453.481,21	80.509.252,75
2020	21.075.294,60	57.977.918,79	79.053.213,39
2021	15.195.168,35	40.875.117,16	56.070.285,51
2022	21.434.717,50	40.897.521,02	62.332.238,52
2023	29.401.296,61	42.340.709,22	71.742.005,83

7. Evolution des droits constatés nets et des dépenses engagées de l'exercice propre dans le temps

Les données chiffrées et la représentation graphique ci-après présentent l'évolution des dépenses engagées et des droits constatés nets (recettes) depuis 2013 jusqu'à l'année 2023.

	Dépenses engagées	Droits constatés nets	Résultat budgétaire exercice propre
2013	722.206.134,24	722.409.134,24	203.000,00
2014	721.461.244,27	721.935.464,41	474.220,14
2015	757.950.917,03	757.970.917,03	20.000,00
2016	792.631.901,88	763.572.981,83	-29.058.920,05
2017	806.213.366,10	806.708.867,86	495.501,76
2018	836.106.637,03	807.264.224,85	-28.842.412,18
2019	851.187.305,84	823.576.119,39	-27.611.186,45
2020	868.803.624,89	857.438.553,33	-11.365.071,56
2021	892.854.527,28	880.023.589,57	-12.830.937,71
2022	949.714.865,06	949.737.894,85	23.029,79
2023	1.040.078.895,39	1.040.311.694,70	232.799,31

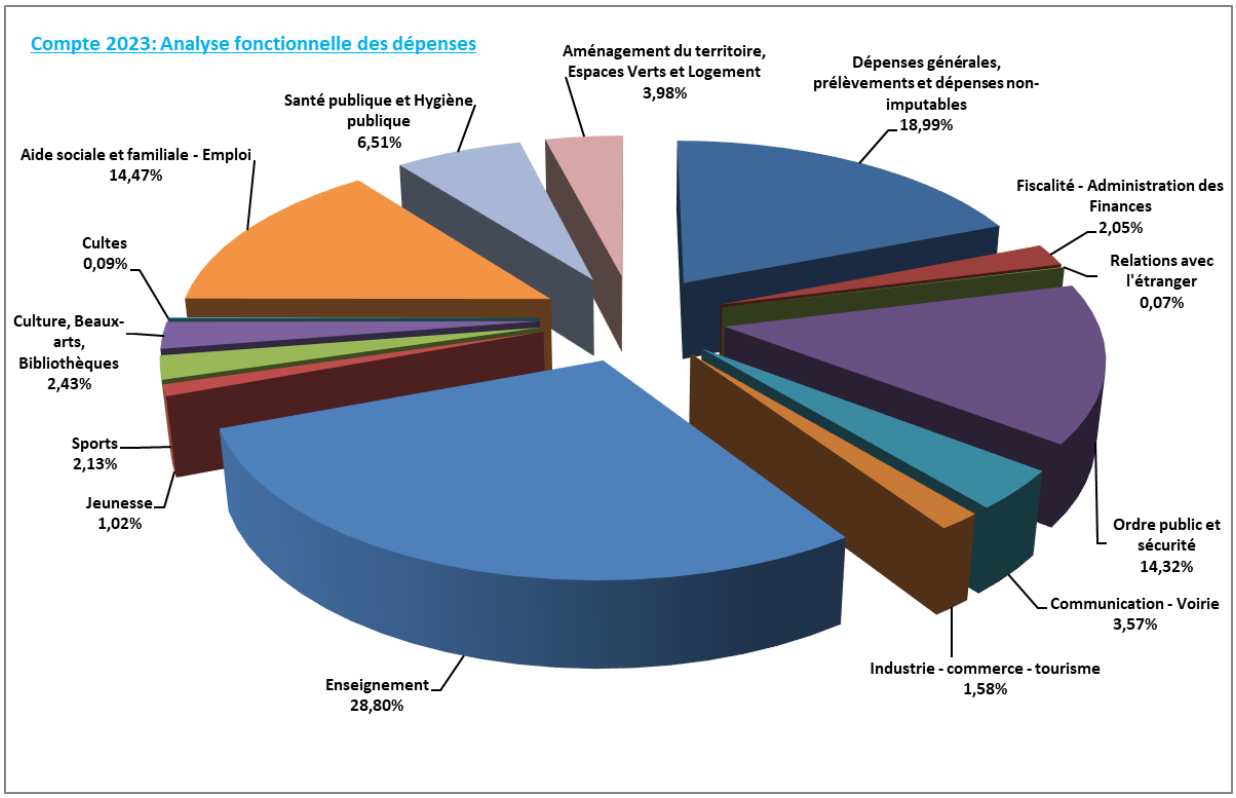
8. Analyse fonctionnelle du service ordinaire de l'exercice propre

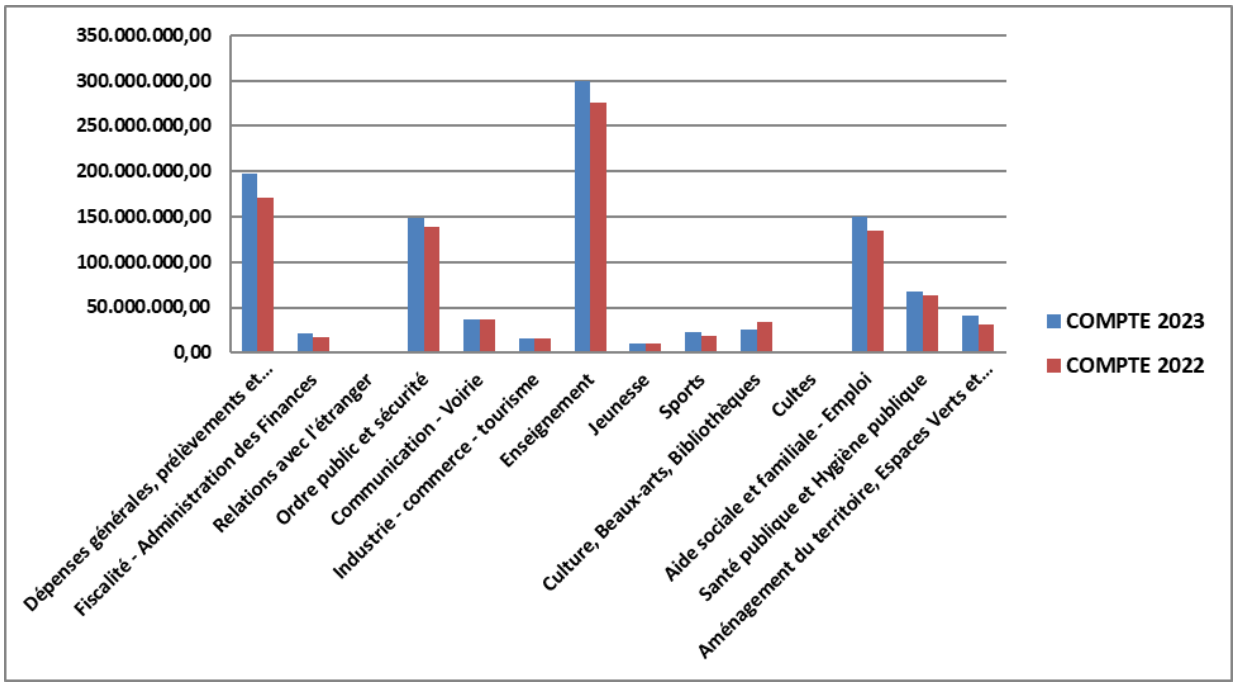
La ventilation fonctionnelle porte sur les domaines dans lesquels s'exerce l'intervention de la Ville.

8.1. Présentation générale de la structure des dépenses par domaine d'intervention

Les données chiffrées et les représentations graphiques ci-après présentent la ventilation fonctionnelle des dépenses, par domaine d'intervention de la Ville.

	FONCTIONS	COMPTE 2022	%	COMPTE 2023	%
1	Dépenses générales, prélèvements et dépenses non-imputables	171.523.688,48	18,06%	197.486.099,54	18,99%
2	Fiscalité - Administration des Finances	17.282.585,26	1,82%	21.296.999,80	2,05%
3	Relations avec l'étranger	580.266,17	0,06%	739.369,99	0,07%
4	Ordre public et sécurité	138.863.033,51	14,62%	148.922.043,94	14,32%
5	Communication - Voirie	36.368.599,28	3,83%	37.089.830,28	3,57%
6	Industrie - commerce - tourisme	15.897.025,15	1,67%	16.473.101,62	1,58%
7	Enseignement	275.972.750,13	29,06%	299.501.534,50	28,80%
8	Jeunesse	10.199.832,94	1,07%	10.634.546,11	1,02%
9	Sports	19.154.838,12	2,02%	22.105.245,21	2,13%
10	Culture, Beaux-arts, Bibliothèques	33.771.667,87	3,56%	25.252.145,62	2,43%
11	Cultes	1.298.411,50	0,14%	982.973,81	0,09%
12	Aide sociale et familiale - Emploi	133.976.103,77	14,11%	150.496.696,99	14,47%
13	Santé publique et Hygiène publique	63.926.703,87	6,73%	67.673.801,85	6,51%
14	Aménagement du territoire, Espaces Verts et Logement	30.899.359,01	3,25%	41.424.506,13	3,98%
	Total	949.714.865,06	100%	1.040.078.895,39	100%

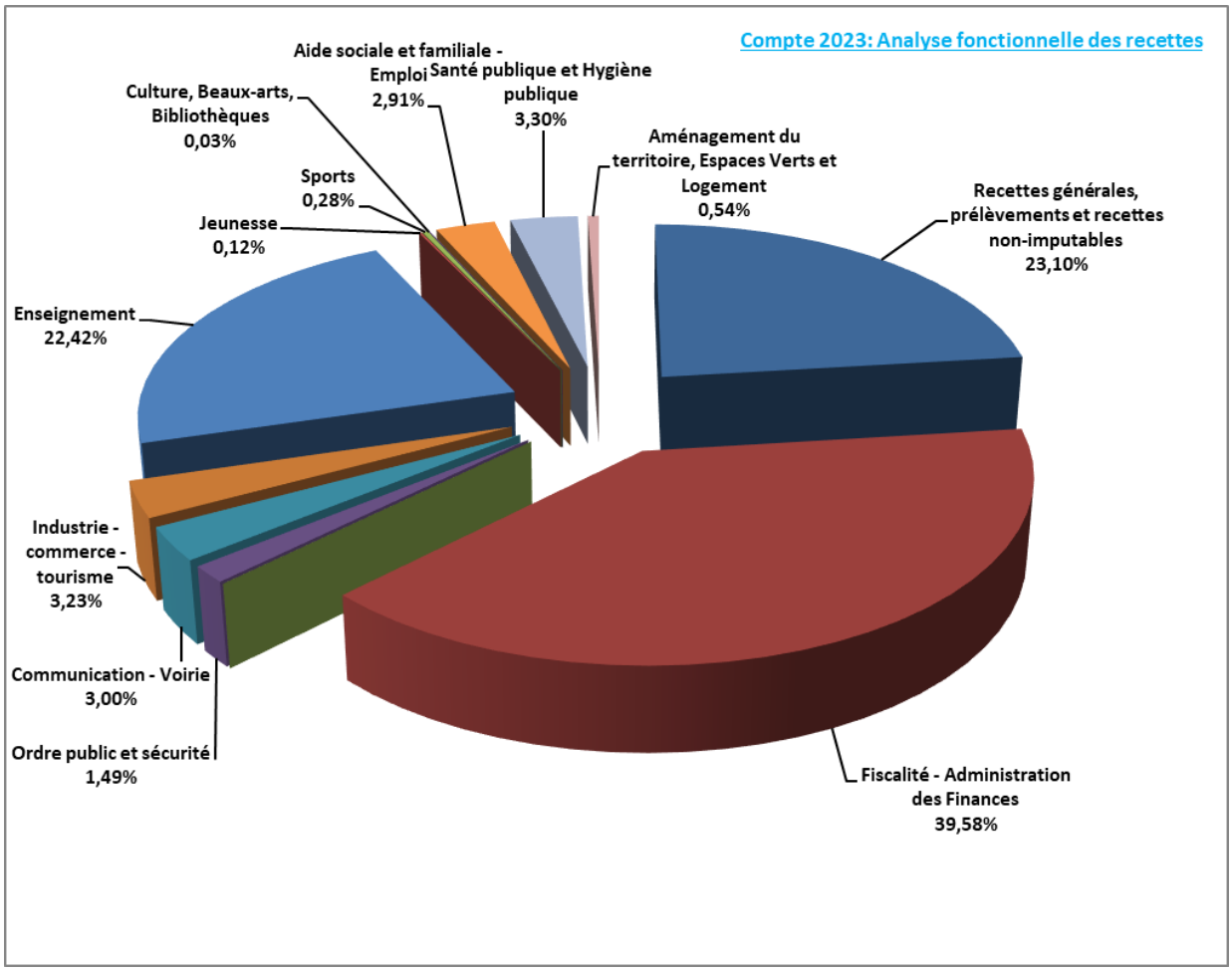

Compte 2023: Analyse fonctionnelle des dépenses
Aménagement du territoire, Espaces Verts et Logement 3,98%
Dépenses générales, prélèvements et dépenses non-imputables 18,99%
Santé publique et Hygiène publique 6,51%
Aide sociale et familiale - Emploi 14,47%
Fiscalité - Administration des Finances 2,05%
Relations avec l'étranger 0,07%
Cultes 0,09%
Culture, Beaux-arts, Bibliothèques 2,43%
Sports 2,13%
Jeunesse 1,02%
Ordre public et sécurité 14,32%
Communication - Voirie 3,57%
Industrie - commerce - tourisme 1,58%
Enseignement 28,80%

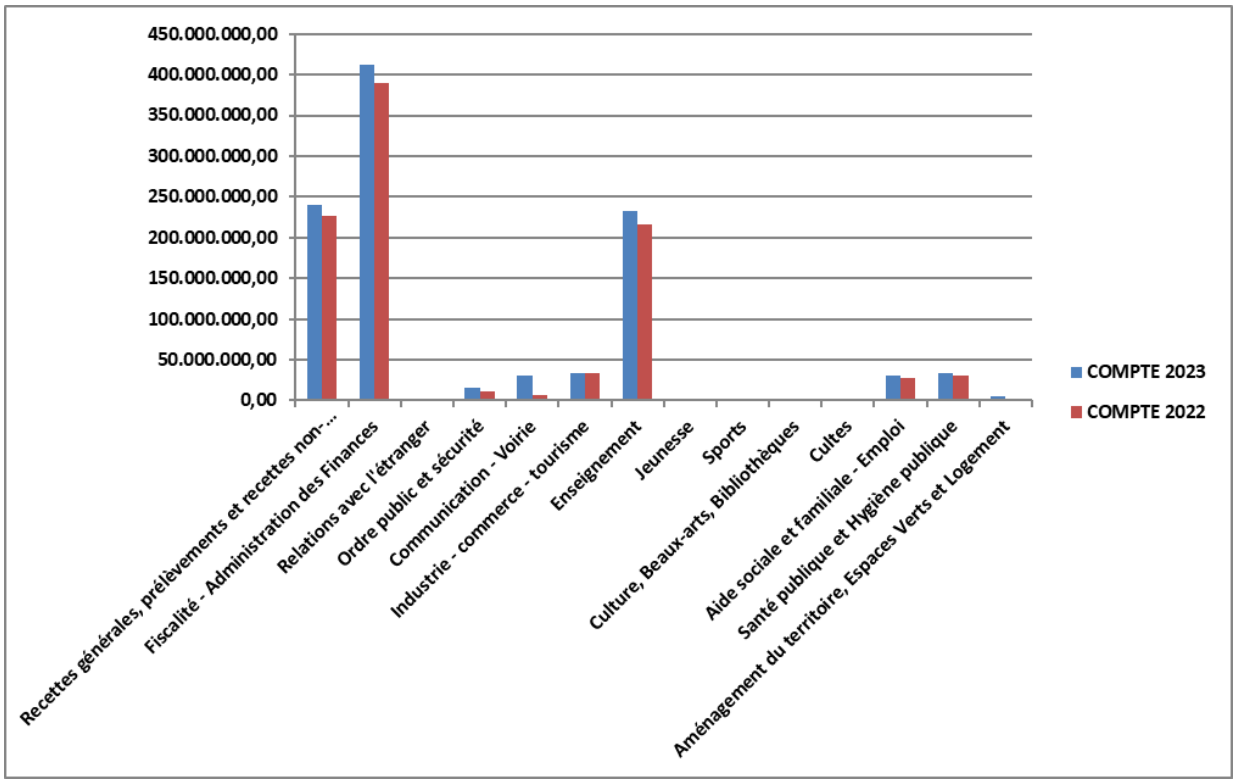

350.000.000,00
300.000.000,00
250.000.000,00
200.000.000,00
150.000.000,00
100.000.000,00
50.000.000,00
0,00
Dépenses générales, prélèvements et...
Fiscalité - Administration des Finances
Relations avec l'étranger
Ordre public et sécurité
Communication - Voirie
Industrie - commerce - tourisme
Enseignement
Jeunesse
Sports
Cultes
Culture, Beaux-arts, Bibliothèques
Aide sociale et familiale - Emploi
Santé publique et Hygiène publique
Aménagement du territoire, Espaces Verts et...
COMPTE 2023
COMPTE 2022

8.2. Présentation générale de la structure des recettes par domaine d'intervention

Les données chiffrées et les représentations graphiques ci-après présentent la ventilation fonctionnelle des recettes par domaine d'intervention de la Ville.

	FONCTIONS	COMPTE 2022	%	COMPTE 2023	%
1	Recettes générales, prélèvements et recettes non-imputables	226.132.801,46	23,81%	240.272.768,68	23,10%
2	Fiscalité - Administration des Finances	389.108.062,76	40,97%	411.710.318,08	39,58%
3	Relations avec l'étranger	100.522,97	0,01%	51.622,60	0,00%
4	Ordre public et sécurité	10.757.094,16	1,13%	15.535.012,40	1,49%
5	Communication - Voirie	6.481.895,03	0,68%	31.205.357,15	3,00%
6	Industrie - commerce - tourisme	33.377.735,66	3,51%	33.570.398,83	3,23%
7	Enseignement	216.243.291,12	22,77%	233.237.296,84	22,42%
8	Jeunesse	1.109.692,49	0,12%	1.289.099,77	0,12%
9	Sports	2.680.763,83	0,28%	2.897.225,92	0,28%
10	Culture, Beaux-arts, Bibliothèques	2.660.647,43	0,28%	359.826,29	0,03%
11	Cultes	28.904,93	0,00%	0,00	0,00%
12	Aide sociale et familiale - Emploi	27.283.234,04	2,87%	30.278.594,65	2,91%
13	Santé publique et Hygiène publique	31.205.912,29	3,29%	34.324.272,81	3,30%
14	Aménagement du territoire, Espaces Verts et Logement	2.567.336,68	0,27%	5.579.900,68	0,54%
	Total	949.737.894,85	100%	1.040.311.694,70	100%

Compte 2023: Analyse fonctionnelle des recettes
Aide sociale et familiale - Emploi 2,91%
Santé publique et Hygiène publique 3,30%
Culture, Beaux-arts, Bibliothèques 0,03%
Aménagement du territoire, Espaces Verts et Logement 0,54%
Sports 0,28%
Recettes générales, prélèvements et recettes non-imputables 23,10%
Jeunesse 0,12%
Enseignement 22,42%
Industrie - commerce - tourisme 3,23%
Communication - Voirie 3,00%
Ordre public et sécurité 1,49%
Fiscalité - Administration des Finances 39,58%

450.000.000,00
400.000.000,00
350.000.000,00
300.000.000,00
250.000.000,00
200.000.000,00
150.000.000,00
100.000.000,00
50.000.000,00
0,00
Recettes générales, prélèvements et recettes non-...
Fiscalité - Administration des Finances
Relations avec l'étranger
Ordre public et sécurité
Communication - Voirie
Industrie - commerce - tourisme
Enseignement
Jeunesse
Sports
Cultes
Culture, Beaux-arts, Bibliothèques
Aide sociale et familiale - Emploi
Santé publique et Hygiène publique
Aménagement du territoire, Espaces Verts et Logement
COMPTE 2023
COMPTE 2022

9. Analyse économique du service ordinaire de l'exercice propre

La ventilation économique porte sur la destination des moyens pour les dépenses (engagements) et sur l'origine des moyens pour les recettes (droits constatés nets).

9.1. Présentation générale de la structure des dépenses et des recettes

Les données chiffrées ci-après présentent la ventilation économique des dépenses et des recettes.

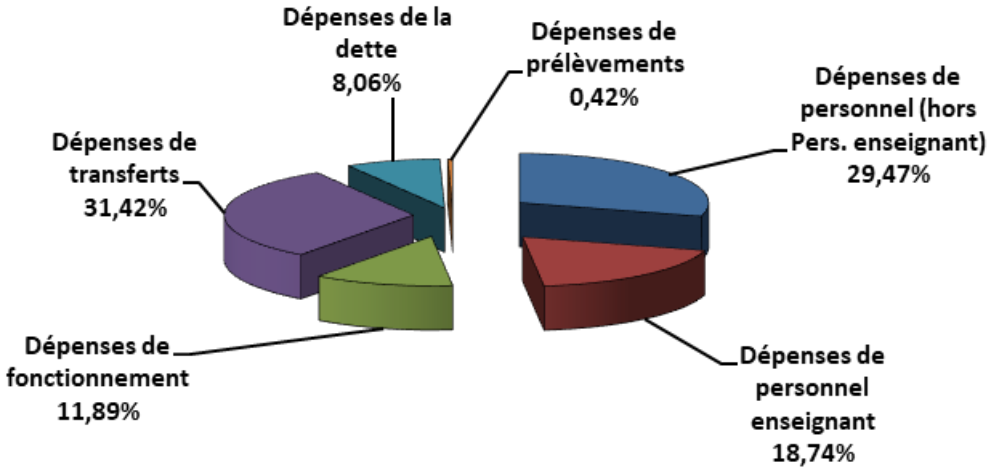
COMPTE 2023							
DEPENSES				RECETTES			
	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023		Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
PERSONNEL	462.703.983,84	521.463.299,66	501.391.310,94	PRESTATIONS	56.379.298,92	64.678.515,50	75.023.924,05
Personnel enseignant	*179.904.253,97*	*210.288.900,00*	*194.897.380,65*				
Personnel hors Personnel enseignant	*282.799.729,87*	*311.174.399,66*	*306.493.930,29*				
FONCTIONNEMENT	107.480.387,86	125.724.486,88	123.711.445,77				
TRANSFERTS	300.580.195,63	314.371.546,71	326.765.197,71	TRANSFERTS	865.410.269,93	956.090.705,79	946.912.107,26
				Transferts Personnel enseignant	*179.904.253,97*	*210.288.900,00*	*194.897.380,65*
				Transferts hors Personnel enseignant	*685.506.015,96*	*745.801.805,79*	*752.014.726,61*
DETTE	66.350.297,73	83.116.323,41	83.860.940,97	DETTE	15.370.729,86	16.263.063,99	15.468.851,59
PRELEVEMENTS	12.600.000,00	0,00	4.350.000,00	PRELEVEMENTS	12.577.596,14	7.728.100,00	2.906.811,80
TOTAL	949.714.865,06	1.044.675.656,66	1.040.078.895,39	TOTAL	949.737.894,85	1.044.760.385,28	1.040.311.694,70
				RESULTAT BUDGETAIRE EXERCICE PROPRE	23.029,79	84.728,62	232.799,31

a) Les dépenses (destination des moyens)

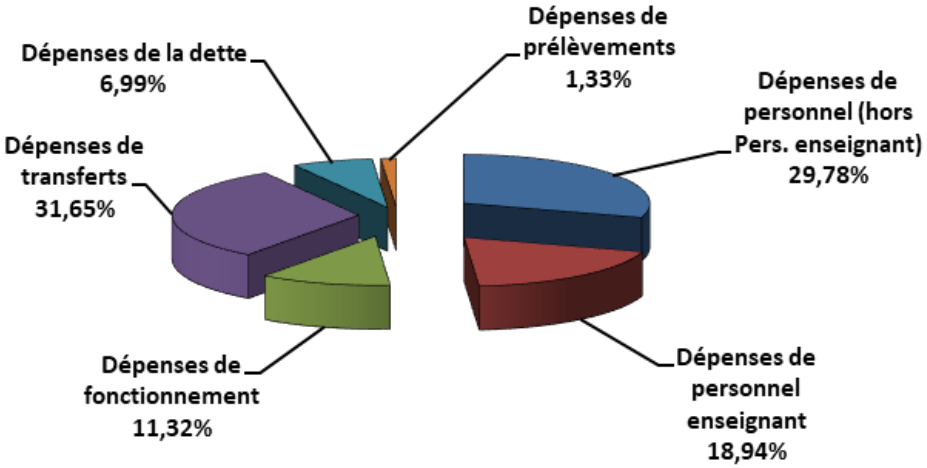
Les données chiffrées et la représentation graphique ci-après présentent la ventilation économique des dépenses.

RUBRIQUE	COMPTE 2022	%	COMPTE 2023	%
Dépenses de personnel (hors Pers. enseignant)	282.799.729,87	29,78%	306.493.930,29	29,47%
Dépenses de personnel enseignant	179.904.253,97	18,94%	194.897.380,65	18,74%
Dépenses de fonctionnement	107.480.387,86	11,32%	123.711.445,77	11,89%
Dépenses de transferts	300.580.195,63	31,65%	326.765.197,71	31,42%
Dépenses de la dette	66.350.297,73	6,99%	83.860.940,97	8,06%
Dépenses de prélèvements	12.600.000,00	1,33%	4.350.000,00	0,42%
TOTAL	949.714.865,06	100,00%	1.040.078.895,39	100,00%

COMPTE 2023: Ventilation des dépenses

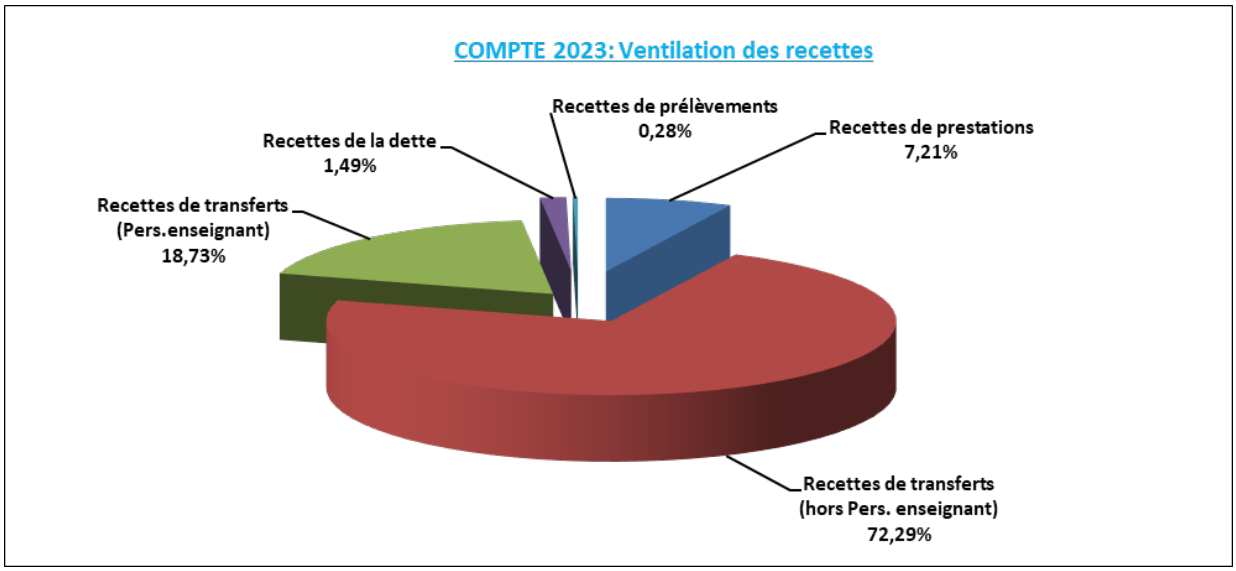
COMPTE 2022: Ventilation des dépenses

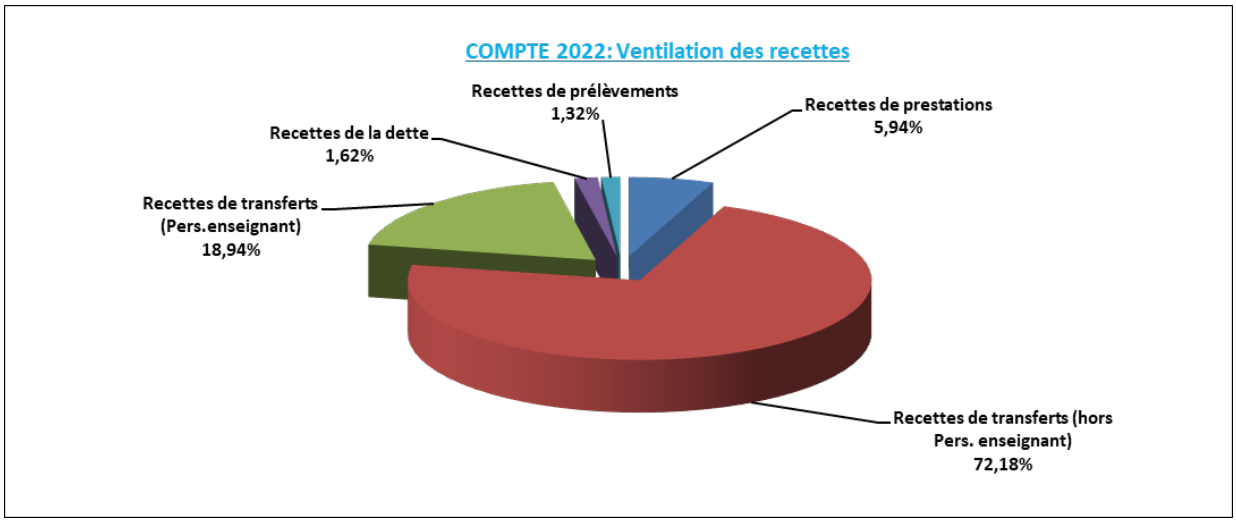

b) *Les recettes (origine des moyens)*

Les données chiffrées et la représentation graphique ci-après présentent la ventilation économique des recettes.

RUBRIQUE	COMPTE 2022	%	COMPTE 2023	%
Recettes de prestations	56.379.298,92	5,94%	75.023.924,05	7,21%
Recettes de transferts (hors Pers. enseignant)	685.506.015,96	72,18%	752.014.726,61	72,29%
Recettes de transferts (Pers.enseignant)	179.904.253,97	18,94%	194.897.380,65	18,73%
Recettes de la dette	15.370.729,86	1,62%	15.468.851,59	1,49%
Recettes de prélèvements	12.577.596,14	1,32%	2.906.811,80	0,28%
TOTAL	949.737.894,85	100,00%	1.040.311.694,70	100,00%

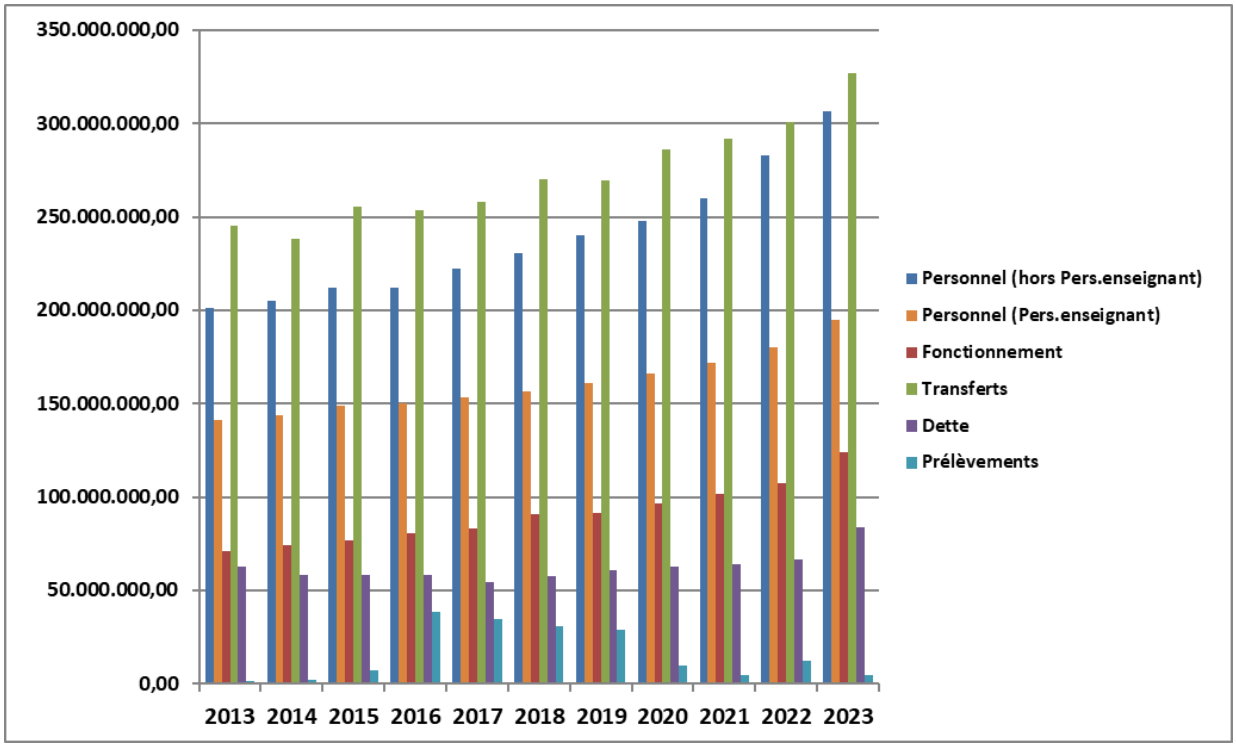

9.2. Evolution des dépenses engagées dans le temps

Les données chiffrées et la représentation graphique ci-après présentent l'évolution des dépenses ventilées par groupe économique, depuis 2013 jusqu'à l'année 2023.

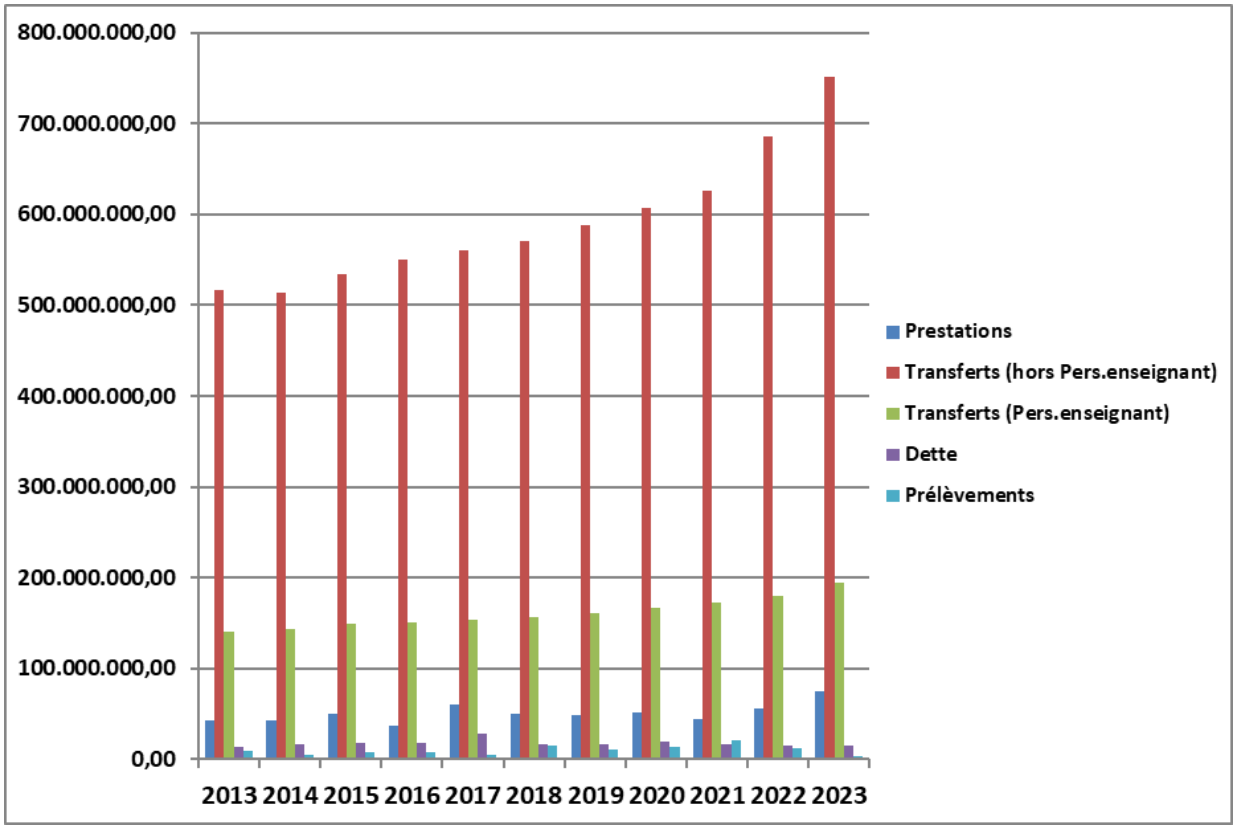
	Personnel (*hors Pers.enseignant*)	Personnel (*Pers.enseignant*)	Fonctionnement	Transferts	Dette	Prélèvements	Total engagements
2013	201.078.714,59	141.114.497,36	70.754.788,71	244.912.548,89	62.820.344,69	1.525.240,00	722.206.134,24
2014	204.949.262,00	143.696.796,17	74.402.805,36	238.442.778,63	58.069.602,11	1.900.000,00	721.461.244,27
2015	212.043.316,83	148.545.858,35	76.709.845,83	255.414.801,68	58.297.547,87	6.939.546,47	757.950.917,03
2016	212.012.454,88	150.185.592,56	80.269.771,71	253.595.533,75	58.251.745,18	38.316.803,80	792.631.901,88
2017	222.542.939,04	153.555.733,10	83.266.679,45	258.125.781,56	54.403.750,41	34.318.262,54	806.213.146,10
2018	230.566.763,46	156.399.499,11	91.087.277,58	270.007.435,13	57.417.425,25	30.628.236,50	836.106.637,03
2019	239.893.606,78	160.952.420,84	91.236.026,29	269.309.984,49	60.669.381,49	29.125.885,95	851.187.305,84
2020	247.469.898,54	166.025.261,78	96.705.617,25	286.379.074,94	62.636.294,79	9.587.477,59	868.803.624,89
2021	259.587.063,11	171.976.200,71	101.592.221,17	291.553.368,03	63.745.497,31	4.400.176,95	892.854.527,28
2022	282.799.729,87	179.904.253,97	107.480.387,86	300.580.195,63	66.350.297,73	12.600.000,00	949.714.865,06
2023	306.493.930,29	194.897.380,65	123.711.445,77	326.765.197,71	83.860.940,97	4.350.000,00	1.040.078.895,39

9.3. Evolution des droits constatés nets (recettes) dans le temps

Les données chiffrées et la représentation graphique ci-après présentent l'évolution des recettes ventilées par groupe économique, depuis 2013 jusqu'à l'année 2023.

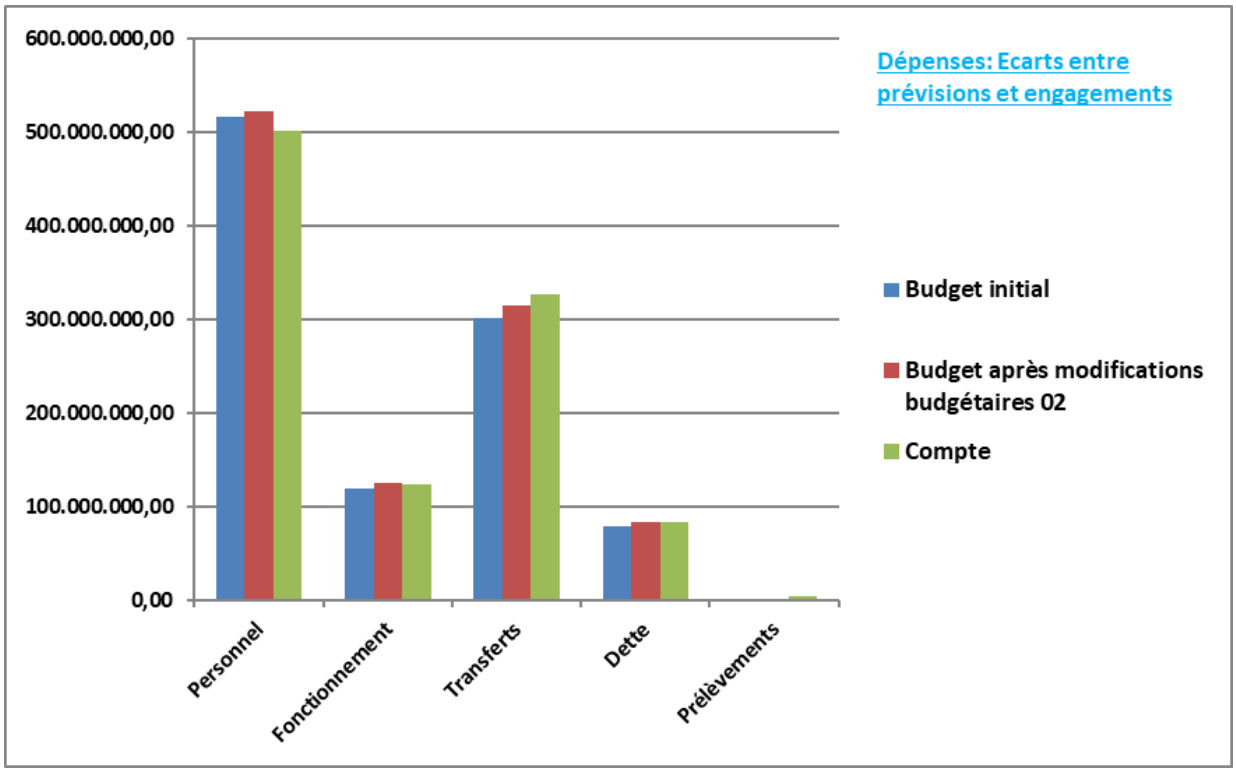
	Prestations	Transferts (*hors Pers.enseignant*)	Transferts (*Pers.enseignant*)	Dette	Prélèvements	Total droits constatés nets
2013	42.395.433,33	516.869.080,08	141.114.497,36	13.224.439,48	8.805.683,99	722.409.134,24
2014	42.849.694,88	513.147.428,13	143.696.796,17	17.043.193,31	5.198.351,92	721.935.464,41
2015	49.756.066,52	534.810.606,15	148.545.858,35	17.884.869,76	6.973.516,25	757.970.917,03
2016	37.293.224,05	550.844.278,90	150.185.592,56	17.521.862,77	7.728.023,55	763.572.981,83
2017	59.886.391,62	559.931.899,77	153.555.733,10	28.119.515,38	5.215.327,99	806.708.867,86
2018	49.918.259,45	570.556.984,85	156.399.499,11	15.932.764,27	14.456.717,17	807.264.224,85
2019	47.964.010,93	588.707.052,40	160.952.420,84	15.818.273,00	10.134.362,22	823.576.119,39
2020	51.333.991,24	606.845.900,78	166.025.261,78	19.170.359,52	14.063.040,01	857.438.553,33
2021	43.893.731,70	626.887.372,47	171.976.200,71	15.763.306,11	21.502.978,58	880.023.589,57
2022	56.379.298,92	685.506.015,96	179.904.253,97	15.370.729,86	12.577.596,14	949.737.894,85
2023	75.023.924,05	752.014.726,61	194.897.380,65	15.468.851,59	2.906.811,80	1.040.311.694,70

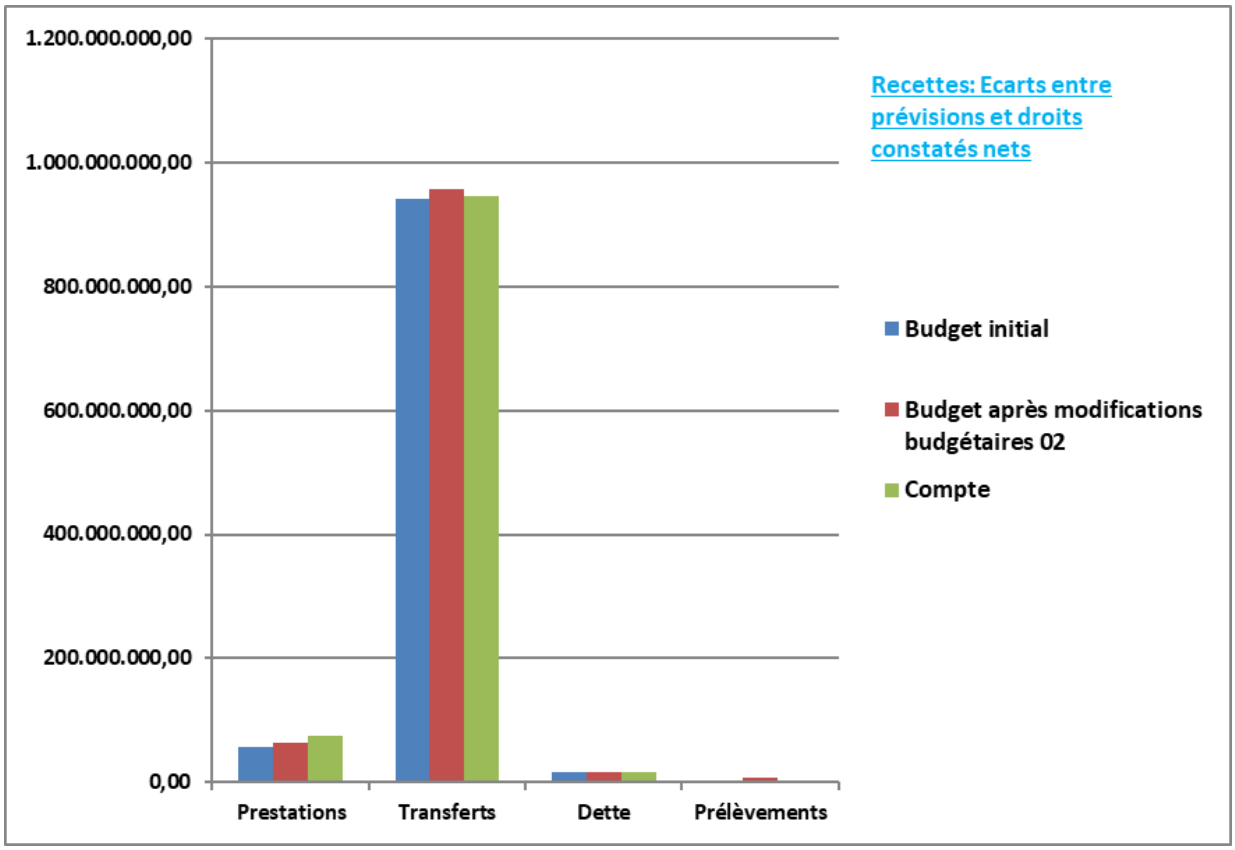

9.4. Ecarts entre les prévisions budgétaires et la réalisation effective des dépenses et des recettes

Les données chiffrées et la représentation graphique ci-après présentent les écarts entre les prévisions budgétaires des dépenses et des recettes au budget initial et au budget modifié 2023 et les réalisations effectives des dépenses (engagements) et des recettes (droits constatés nets) au compte 2023.

		Budget initial	Budget après modifications budgétaires 02	Compte	Différence entre le compte et le budget après MB	% d'écart entre le budget initial et le compte	% d'écart entre le budget après MB et le compte
DEPENSES		Prévisions	Prévisions	Engagements			
Personnel	70	516.124.441,67	521.463.299,66	501.391.310,94	-20.071.988,72	-2,94%	-4,00%
Fonctionnement	71	119.196.501,29	125.724.486,88	123.711.445,77	-2.013.041,11	3,65%	-1,63%
Transferts	72	300.559.640,75	314.371.546,71	326.765.197,71	12.393.651,00	8,02%	3,79%
Dette	7X	78.149.127,83	83.116.323,41	83.860.940,97	744.617,56	6,81%	0,89%
Prélèvements	78	0,00	0,00	4.350.000,00	4.350.000,00	100,00%	100,00%
Total		1.014.029.711,54	1.044.675.656,66	1.040.078.895,39	-4.596.761,27	2,50%	-0,44%
RECETTES		Prévisions	Prévisions	Droits constatés nets			
Prestations	60	57.038.343,07	64.678.515,50	75.023.924,05	10.345.408,55	23,97%	13,79%
Transferts	61	941.191.527,02	956.090.705,79	946.912.107,26	-9.178.598,53	0,60%	-0,97%
Dette	62	15.825.200,00	16.263.063,99	15.468.851,59	-794.212,40	-2,30%	-5,13%
Prélèvements	68	52.500,00	7.728.100,00	2.906.811,80	-4.821.288,20	98,19%	-165,86%
Total		1.014.107.570,09	1.044.760.385,28	1.040.311.694,70	-4.448.690,58	2,52%	-0,43%

Recettes: Ecarts entre prévisions et droits constatés nets
1.200.000.000,00
1.000.000.000,00
800.000.000,00
600.000.000,00
400.000.000,00
200.000.000,00
0,00
Prestations
Transferts
Dette
Prélèvements
Budget initial
Budget après modifications budgétaires 02
Compte

10. Structure générale des dépenses

Les dépenses engagées au compte 2023 (hors personnel enseignant et prélèvements) connaissent une augmentation de 11,04 % (soit 83.620.903,65 €) par rapport à 2022, passant de 757.210.611,09 € en 2022 à 840.831.514,74 € en 2023.

La ventilation économique des dépenses se compose de cinq grands groupes d'importance relative très variable:

- ✓ **les dépenses de personnel;**
- ✓ **les dépenses de fonctionnement;**
- ✓ **les dépenses de transferts;**
- ✓ **les dépenses de la dette;**
- ✓ **les dépenses de prélèvements.**

10.1. Dépenses de personnel

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Dépenses de personnel (hors personnel enseignant)	282.799.729,87	311.174.399,66	306.493.930,29

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Personnel enseignant (code écon. 11111)	179.904.253,97	210.288.900,00	194.897.380,65

Les dépenses de personnel reprennent:

- ✓ **les traitements, allocations et primes diverses, les indemnités pour heures supplémentaires et les heures prestées le week-end (code économique 111);**
- ✓ **les allocations sociales diverses: pécules de vacances, frais de funérailles, rentes accidents de travail (code économique 112);**
- ✓ **les cotisations patronales et de pensions sur les traitements et indemnités (code économique 113) ainsi que la prime de responsabilisation;**
- ✓ **les frais de déplacements (code économique 115);**
- ✓ **les primes pour les assurances accidents de travail et les cotisations versées au service médical du travail (code économique 117);**
- ✓ **les cotisations pour le service social (code économique 118).**

Le poste des dépenses de personnel reste le poste le plus important des dépenses de la Ville.

Il représente ± 48,41 % des dépenses ordinaires, paiements directs aux enseignants compris (hors prélèvements) ou encore ± 29,59 % des dépenses ordinaires sans les paiements directs (hors prélèvements).

Les dépenses de personnel connaissent, par rapport au compte 2022 et abstraction faite des dépenses du personnel enseignant subventionné, un taux de croissance de ± 8,38 %, soit une augmentation de 23.694.200,42 €.

Quelques éléments ont influencé l'année 2023:

- ✓ **Les 5 indexations 2022 ayant un impact sur toute l'année 2023 ainsi que les 2 indexations ayant eu lieu en 2023 (janvier et décembre).**

a) Analyse économique des dépenses de personnel (hors personnel enseignant) par nature de dépenses

Le tableau ci-après reprend la répartition du coût du personnel (hors instruction publique et personnel enseignant) suivant la nature économique de la dépense:

Personnel (hors instruction publique) (hors personnel enseignant)	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Traitements (hors personnel enseignant) (111)	147.313.341,78	161.866.750,43	157.846.570,27
Allocations sociales (Pécules de vacances, indemnités funérailles) (112)	12.077.329,71	13.251.323,38	12.879.330,79
Cotisations patronales (hors prime de responsabilisation) (113)	54.423.979,05	58.788.688,13	61.393.209,11
Frais de déplacements et autres avantages pécuniaires (y compris chèques repas) (115)	10.889.900,84	11.785.154,16	9.835.883,37
Charges de pensions (116)	732.836,26	745.625,09	818.546,49
Cotisations accidents de travail et maladies professionnelles (117)	0,00	5.000,00	0,00
Prime de responsabilisation (00002 / 11321)	15.737.695,41	20.435.558,47	19.505.610,95
TOTAL	241.175.083,05	266.878.099,66	262.279.150,98
Interventions dans les primes syndicales (code écon. 41502) (dép.transferts)	*190.000,00*	*192.000,00*	*192.000,00*

Le tableau ci-après reprend la répartition du coût du personnel de l'instruction publique (hors personnel administratif et personnel enseignant) suivant la nature économique de la dépense:

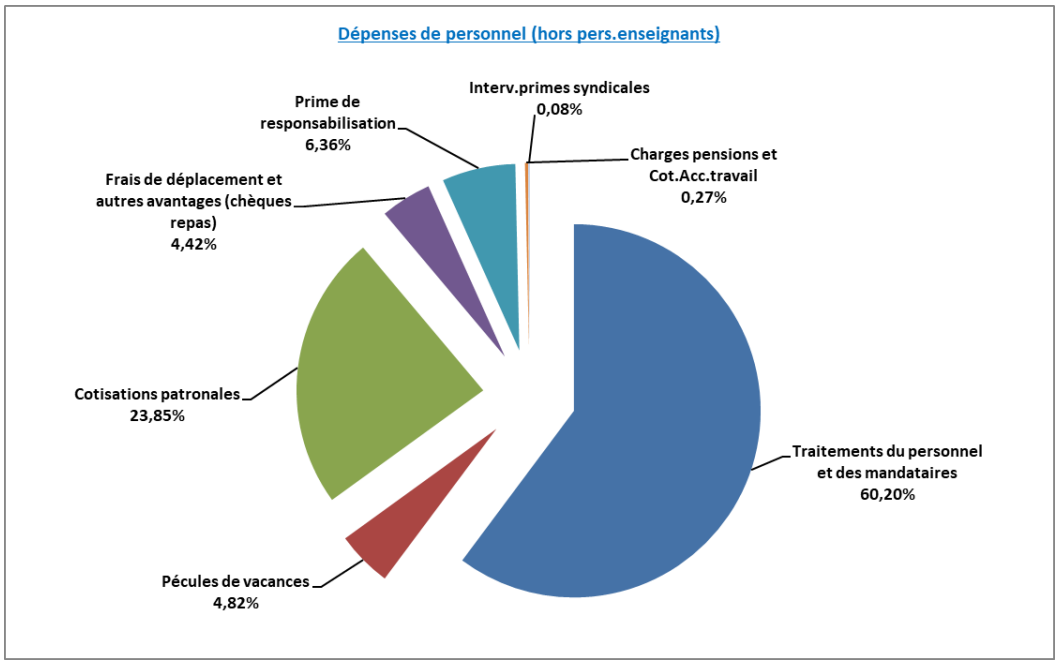
Instruction publique (hors personnel enseignant)	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Traitements (hors personnel enseignant) (111)	24.848.451,62	27.680.700,00	26.811.815,71
Allocations sociales (Pécules de vacances, indemnités funérailles) (112)	1.792.760,51	1.958.800,00	1.903.474,18
Cotisations patronales (hors prime de responsabilisation) (113)	11.127.373,50	10.376.200,00	11.775.761,15
Frais de déplacements et autres avantages pécuniaires (115)	3.856.061,19	4.280.600,00	3.723.728,27
TOTAL	41.624.646,82	44.296.300,00	44.214.779,31
Interventions dans les primes syndicales (code écon. 41502) (dép.transferts)	*0,00*	47.850,00	*47.850,00*

Le tableau ci-après reprend la répartition globale du coût du personnel (hors personnel enseignant) suivant la nature économique de la dépense:

Personnel, instruction publique compris (hors personnel enseignant)	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Traitements (hors personnel enseignant) (111)	172.161.793,40	189.547.450,43	184.658.385,98
Allocations sociales (Pécules de vacances, indemnités funérailles) (112)	13.870.090,22	15.210.123,38	14.782.804,97
Cotisations patronales (hors prime de responsabilisation) (113)	65.551.352,55	69.164.888,13	73.168.970,26
Frais de déplacements et autres avantages pécuniaires (y compris chèques repas) (115)	14.745.962,03	16.065.754,16	13.559.611,64
Charges de pensions (116)	732.836,26	745.625,09	818.546,49
Cotisations accidents de travail et maladies professionnelles (117)	0,00	5.000,00	0,00
Prime de responsabilisation (00002 / 11321)	15.737.695,41	20.435.558,47	19.505.610,95
TOTAL	282.799.729,87	311.174.399,66	306.493.930,29
Interventions dans les primes syndicales (code écon. 41502) (dép.transferts)	*190.000,00*	*239.850,00*	*239.850,00*

En résumé, le tableau chiffré et la représentation graphique reprend le coût des dépenses de personnel à charge de la Ville de Bruxelles en 2023 par nature de dépenses:

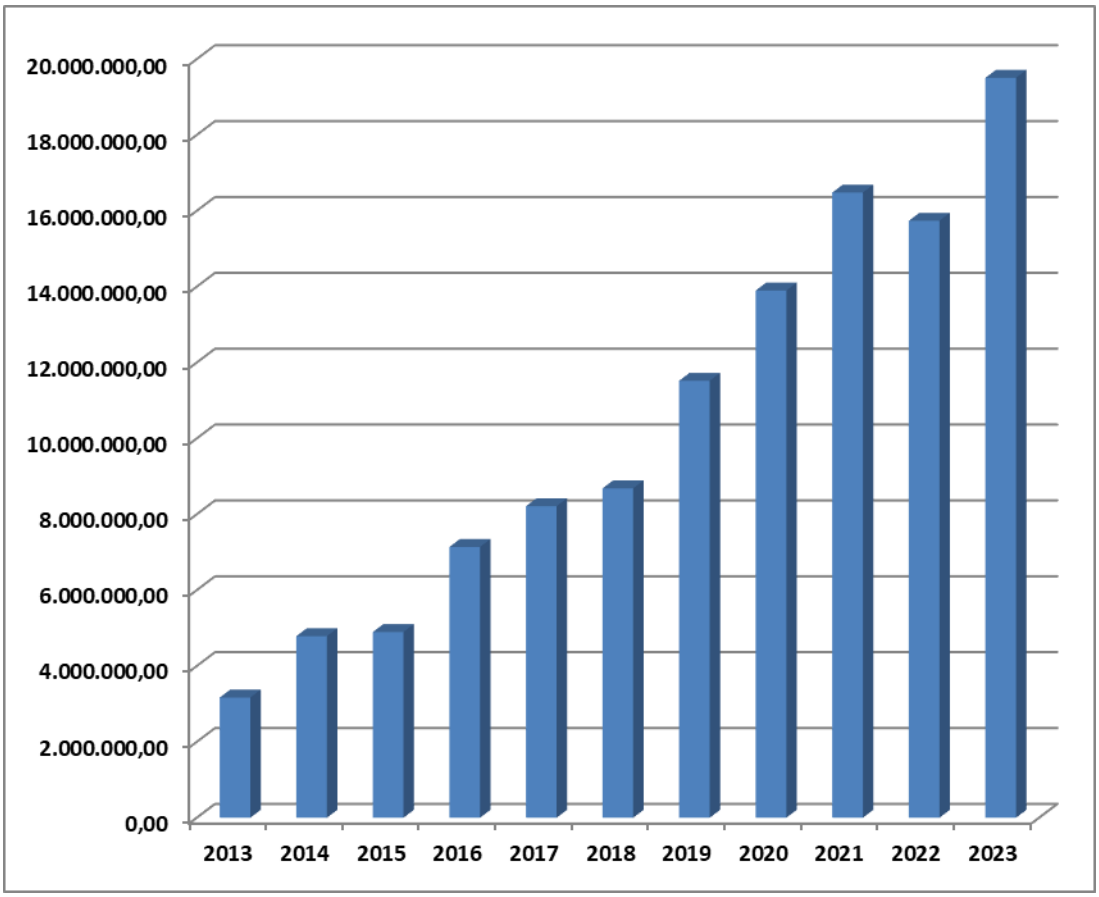
Traitements du personnel et des mandataires	184.658.385,98	*60,20%*
Pécules de vacances	14.782.804,97	*4,82%*
Cotisations patronales	73.168.970,26	*23,85%*
Frais de déplacement et autres avantages (chèques repas)	13.559.611,64	*4,42%*
Prime de responsabilisation	19.505.610,95	*6,36%*
Charges pensions et Cot.Acc.travail	818.546,49	*0,27%*
Interv.primes syndicales	239.850,00	*0,08%*
Total	306.733.780,29	

b) *Evolution particulière de la prime de responsabilisation à charge de la Ville*

La cotisation de responsabilisation correspond à une partie de la différence entre la charge de pension individuelle payée aux anciens membres nommés à titre définitif et le produit de la cotisation pension de base payée par notre administration.

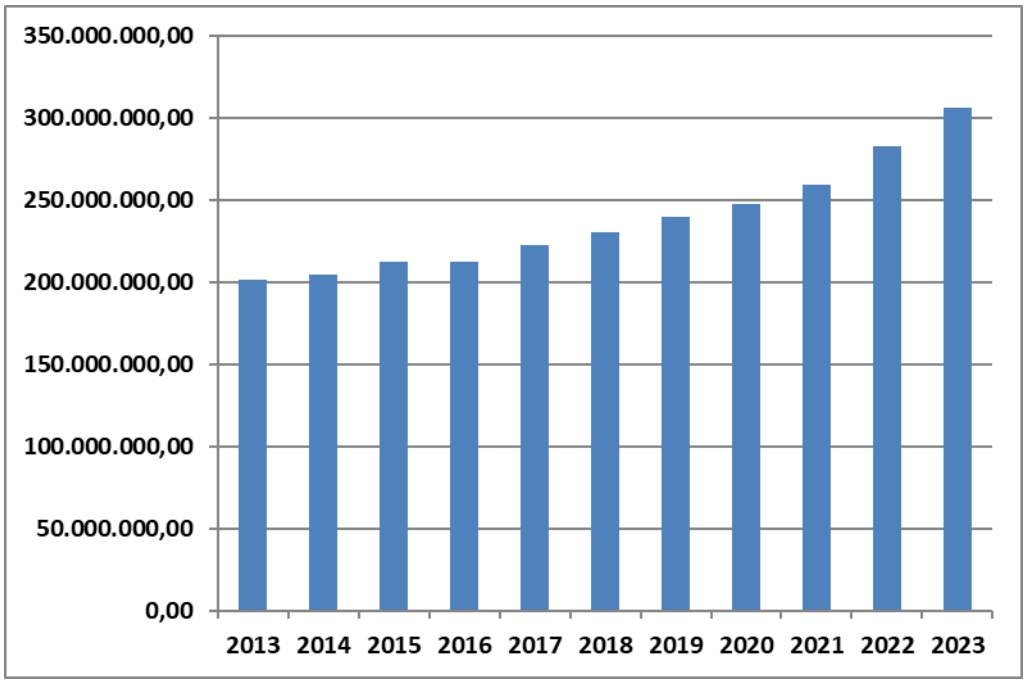
	Prime de responsabilisation
2013	3.169.199,59
2014	4.786.149,51
2015	4.896.504,28
2016	7.138.403,03
2017	8.213.282,00
2018	8.683.104,11
2019	11.520.363,05
2020	13.899.105,73
2021	16.480.583,62
2022	15.737.695,41
2023	19.505.610,95

c) *Evolution des dépenses de personnel (hors personnel enseignant) dans le temps*

Les données chiffrées et la représentation graphique ci-après présentent l'évolution des dépenses de personnel (hors personnel enseignant) depuis 2013 jusqu'à l'année 2023.

	Personnel	*Evolution en %*
2013	201.078.714,59	*3,41%*
2014	204.949.262,00	*1,92%*
2015	212.043.316,83	*3,46%*
2016	212.012.454,88	*-0,01%*
2017	222.542.939,04	*4,97%*
2018	230.566.763,46	*3,61%*
2019	239.893.606,78	*4,05%*
2020	247.469.898,54	*3,16%*
2021	259.587.063,11	*4,90%*
2022	282.799.729,87	*8,94%*
2023	306.493.930,29	*8,38%*
	Croissance moyenne de 2013 à 2023:	*4,25%*

d) *Pensions*

La charge des pensions de 2023 s'élève, selon les informations du Service fédéral des Pensions du 27/10/2023, à 64.175.949,00 € pour un montant de cotisations de base de 39.196.960,00 €.

Le fonds de pension, quant à lui, s'élève en 2023 à 2.522.860,00 €.

10.2. Dépenses de fonctionnement

Les dépenses de fonctionnement ne représentent qu'une partie limitée des dépenses courantes (hors prélèvements et hors traitements du personnel enseignant) et ce pour une proportion de 14,71 %.

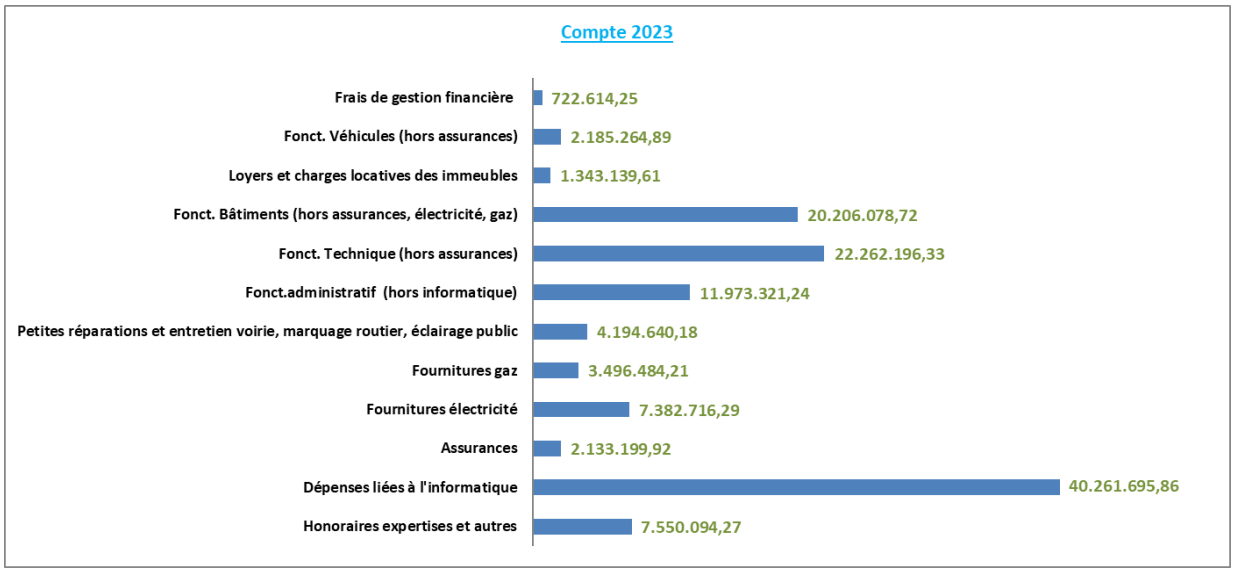
	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Dépenses de fonctionnement	107.480.387,86	125.724.486,88	123.711.445,77

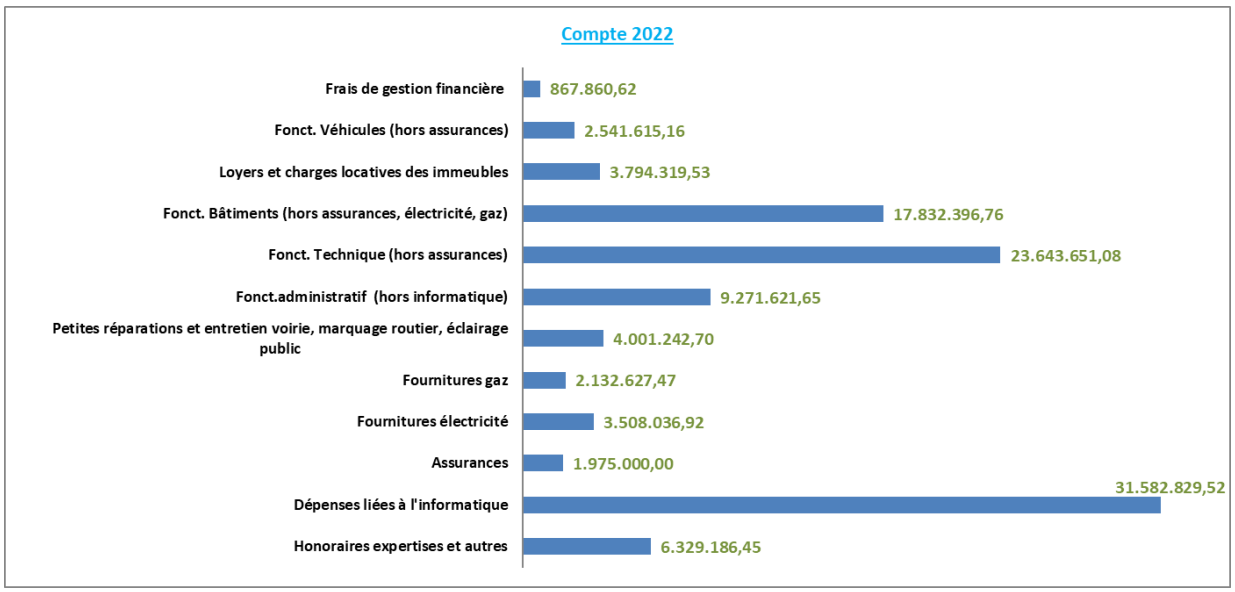
Les dépenses de fonctionnement connaissent une augmentation de 16.231.057,91 € par rapport au compte 2022 (soit + 15,10 %), passant de 107.480.387,86 € en 2022 à 123.711.445,77 € en 2023.

Le tableau ci-après reprend une répartition des dépenses de fonctionnement selon la nature économique de la dépense.

De plus, ce tableau reprend quelques dépenses significatives en matière de fonctionnement:

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Remboursement de frais et indemnités de service (121)	419.840,76	572.105,00	461.722,50
Honoraires et dépenses de personnel étranger à l'administration (122)	5.909.345,69	7.326.170,08	7.088.371,77
Dépenses de fonctionnement administratif (123)	40.854.451,17	52.030.173,94	52.235.017,10
dont:			
Fournitures administratives (12302)	*2.541.269,18*	*3.293.757,50*	*3.044.740,58*
Prestations administratives de tiers (12306)	*1.005.083,86*	*804.707,50*	*690.649,64*
Frais de correspondance (12307)	*774.622,38*	*1.207.000,00*	*1.191.857,71*
Frais de télécommunication (12311)	*856.259,48*	*793.339,80*	*719.000,00*
Location, entretien matériel bureau (photocopieurs, terminaux paiements …) (12312)	*87.898,40*	*39.311,00*	*26.948,98*
Frais de gestion et du fonctionnement de l'informatique (13901/12313)	*31.046.060,00*	*39.817.000,00*	*39.816.815,00*
Frais de gestion et du fonctionnement de l'informatique (autres)	*536.769,52*	*605.000,00*	*444.880,86*
Frais de formation du personnel (12317)	*596.596,19*	*613.200,00*	*606.653,73*
Dépenses de fonctionnement technique (124)	24.297.322,58	25.231.987,48	22.948.315,26
dont:			
Fournitures techniques (12402)	*6.424.722,02*	*6.405.751,28*	*5.680.880,54*
Fournitures, entretien, location vêtements travail (12405)	*863.193,70*	*707.500,00*	*689.980,49*
Prestations techniques de tiers (12406)	*12.263.847,45*	*13.082.361,20*	*11.821.807,47*
Assurances RC, Incendie (12408)	*653.671,50*	*650.000,00*	*686.118,93*
Transports scolaires (70508/12424)	*490.000,00*	*735.000,00*	*536.125,20*
Dépenses de fonctionnement des bâtiments (125)	24.623.061,15	31.757.484,28	32.377.781,06
dont:			
Prestations de tiers pour les bâtiments (12506)	*13.769.498,10*	*13.556.974,40*	*12.603.295,44*
Assurances couvrant les biens immobiliers (12508)	*1.150.000,00*	*1.300.000,00*	*1.292.501,84*
Impôts, taxes et redevances diverses sur biens immobiliers (12510)	*2.376.868,29*	*4.660.456,06*	*4.730.628,59*
Fournitures d'électricité (12512)	*3.508.036,92*	*6.558.954,03*	*7.382.716,29*
Fournitures de gaz (12513)	*2.132.627,47*	*3.563.415,31*	*3.496.484,21*
Fournitures d'eau (12515)	*735.736,33*	*1.190.324,00*	*1.952.501,31*
Loyers et charges locatives des immeubles (126)	3.794.319,53	1.211.114,69	1.343.139,61
Dépenses de fonctionnement des véhicules (127)	2.712.943,66	2.653.000,00	2.339.844,04
dont:			
Assurances couvrant les véhicules (12708)	*171.328,50*	*175.000,00*	*154.579,15*
Huiles et carburant (12703)	*1.947.010,30*	*1.810.000,00*	*1.532.719,92*
Fournitures et pièces de rechange pour véhicules (12702)	*289.234,27*	*305.000,00*	*315.805,81*
Contrats entretien, réparation - contrôles techniques véhicules (12706)	*61.117,27*	*123.000,00*	*107.712,28*
Taxe kilométrique poids lourds (12710)	*65.000,00*	*65.000,00*	*61.566,11*
Leasing véhicules (12712)	*179.253,32*	*175.000,00*	*167.460,77*
Frais de gestion financière (128)	867.860,62	662.511,41	722.614,25
Dépenses de fonctionnement de voirie (140)	4.001.242,70	4.279.940,00	4.194.640,18
dont:			
Eclairage public (42305/14002)	*219.440,00*	*251.940,00*	*318.540,23*
Petites réparations, entretiens bornes, marquages routiers …	*1.821.549,59*	*1.778.000,00*	*1.405.839,67*
Signalisation lumineuse, non lumineuse, temporaire	*1.614.184,68*	*1.520.000,00*	*1.770.260,28*
TOTAL	107.480.387,86	125.724.486,88	123.711.445,77

Nous pouvons observer notamment que:

- **Les frais de gestion de l'informatique augmentent de 8.678.866,34 €, passant de 31.582.829,52 € en 2022 à 40.261.695,86 € en 2023;**
- **Les frais d'énergie augmentent de 6.455.400,72 €, passant de 6.376.400,72 € en 2022 à 12.831.701,81 € en 2023;**
- **Les prestations techniques de tiers diminuent de 442.039,98 €, passant de 12.263.847,45 € en 2022 à 11.821.807,47 € en 2023;**
- **Les prestations de tiers pour les bâtiments diminuent de 1.166.202,66 €, passant de 13.769.498,10 € en 2022 à 12.603.295,44 € en 2023.**

10.3. Dépenses de dotations ou de transferts

Les dotations versées ou les dépenses dites de transferts sont les montants que la Ville transfère à d'autres acteurs dans le domaine public ou privé, afin d'équilibrer leur budget ou de soutenir leur fonctionnement. D'une part, la Ville est légalement tenue de couvrir le déficit d'exploitation des instances locales comme la Zone de police, le CPAS, les hôpitaux publics et les fabriques d'églises.
Et d'autre part, la Ville décide de manière facultative d'octroyer certaines interventions.

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Dépenses de transferts	300.580.195,63	314.371.546,71	326.765.197,71

Dans l'ensemble, les dépenses de transfert connaissent une augmentation, passant de 300.580.195,63 € en 2022 à 326.765.197,71 € en 2023, soit une augmentation de 8,71 % (+ 26.185.002,08 €).

a) Dotation à la Zone de police

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Dotation à la Zone de police	118.136.045,77	125.400.321,40	125.400.321,40

La dotation octroyée à la Zone de Police de Bruxelles-Capitale- Ixelles augmente de 7.264.275,63 € par rapport à 2022 et passe désormais à 125.400.321,40 € en 2023.

b) Dotation au CPAS

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Dotation générale au CPAS	82.848.500,00	94.848.500,00	94.848.500,00

La dotation pour manque de ressources au CPAS de Bruxelles augmente de 12.000.000,00 € par rapport à 2022 (soit une croissance de 14,48 %).

c) Intervention dans les charges d'emprunts CPAS suite à la restructuration des MR/MRS

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Intervention de la Ville dans les charges d'emprunts CPAS suite restructuration MR/MRS	1.649.914,00	1.678.600,00	1.678.600,00

Le CPAS de Bruxelles et la Ville de Bruxelles ont conclu un accord par lequel la Ville intervient dans le coût de la restructuration des maisons de repos (MR) et des maisons de repos et de soins (MRS).

Ainsi, suivant cet accord, la Ville rembourse le CPAS des charges d'emprunt contractés dans le cadre de cette restructuration. Cette intervention de 1.678.600,00 € en 2023 augmente par rapport à 2022 de 1,74 % (+ 28.686,00 €).

d) Subvention régionale spéciale à destination des hôpitaux publics

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Subvention spéciale pour intervention dans charges des hôpitaux publics	6.235.000,00	6.235.000,00	6.235.000,00

Le gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale a adopté le 13 février 2003 (MB 05/09/2003) une ordonnance accordant une ou des subventions spéciales, en faveur des communes de la Région de Bruxelles-Capitale, destinées à la réalisation de tâches d'intérêt communal.

Les conventions annuelles en application de l'ordonnance du 13/02/2003 portant sur l'octroi des subventions spéciales aux communes de la Région de Bruxelles-Capitale font état que le gouvernement verse à la Ville une subvention spéciale afin de remplir une mission d'intérêt communal, au titre spécifique d'intervention de la commune dans le déficit des hôpitaux publics bruxellois.

Cette intervention régionale est directement rétrocédée aux hôpitaux. Elle reste stable en 2023 et s'élève à 6.235.000,00 €.

e) Subventions régionales spéciales à destination du CPAS

La Région octroie à la Ville des subventions spéciales spécifiques qui sont rétrocédées immédiatement au CPAS.

Le tableau ci-après reprend ces subventions spécifiques:

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Subvention spéciale pour mise en place d'ateliers pédagogiques en vue d'une aide et d'un accompagnement des jeunes en situation d'exclusion scolaire et/ou professionnelle	41.340,00	41.400,00	58.712,64

f) Subventions régionales à rétrocéder à diverses entités

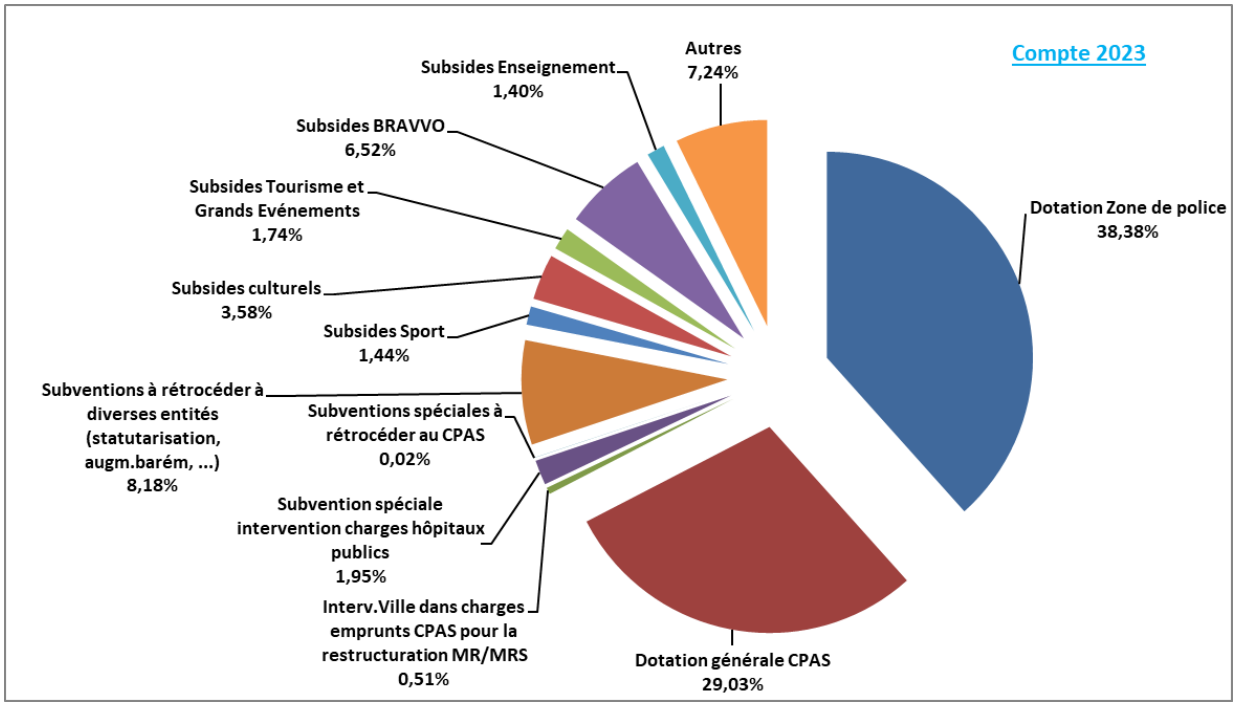
La Région octroie à la Ville des subventions spécifiques qui doivent être rétrocédées immédiatement à diverses entités, comme le CPAS, les hôpitaux publics, le Mont-de-Piété, les Maisons de Quartier, les Cuisines Bruxelloises, la Régie foncière des propriétés communales, l'ASBL Jeunesse à Bruxelles, l'ASBL Bravvo, ou encore la Mission locale.

Le tableau ci-après reprend ces subventions spécifiques qui sont rétrocédées immédiatement aux entités concernées:

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Intervention dans le coût de la prime linguistique	0,00	291.661,38	0,00
Prime de statutarisation	142.000,00	154.240,00	56.000,00
Politique de diversité en fonction du lieu de résidence	48.150,55	90.160,46	46.949,66
Intervention dans le coût des augmentations barémiques	9.619.263,06	10.978.101,91	10.428.223,67
Subside pour favoriser la mobilité douce des agents	721.256,12	721.256,12	727.849,61
Subside radicalisation	180.000,00	60.000,00	60.000,00
Subvention ACS	1.100.626,76	1.100.626,76	1.122.607,02
Protocole d'accord sectoriel 2021/1	10.772.517,60	10.879.231,13	14.232.884,16

En résumé, le tableau chiffré et la représentation graphique ci-après reprennent le coût des dépenses de transferts de la Ville de Bruxelles en 2023, par nature de dépenses:

	Compte 2023	
Dotation Zone de police	125.400.321,40	*38,38%*
Dotation générale CPAS	94.848.500,00	*29,03%*
Interv.Ville dans charges emprunts CPAS pour la restructuration MR/MRS	1.678.600,00	*0,51%*
Subvention spéciale intervention charges hôpitaux publics	6.385.000,00	*1,95%*
Subventions spéciales à rétrocéder au CPAS	58.712,64	*0,02%*
Subventions à rétrocéder à diverses entités (statutarisation, augm.barém, ...)	26.733.226,76	*8,18%*
Subsides Sport	4.721.544,04	*1,44%*
Subsides culturels	11.711.620,95	*3,58%*
Subsides Tourisme et Grands Evénements	5.686.634,96	*1,74%*
Subsides BRAVVO	21.305.883,26	*6,52%*
Subsides Enseignement	4.584.153,82	*1,40%*
Autres	23.650.999,88	*7,24%*
Total	**326.765.197,71**	

10.4. Dépenses liées à la dette

a) *Analyse générale des dépenses liées à la dette*

Les dépenses de la dette connaissent une augmentation en 2023 de 5.811.706,40 € par rapport à 2022 (+ 9,04 %).

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Dépenses de la dette	64.278.239,92	70.122.293,32	70.089.946,32

Plus précisément, afin de financer les dépenses d'investissements inscrites au service extraordinaire (travaux, achats, maintenances …), la Ville contracte des emprunts.
Le remboursement de ces emprunts et les charges d'intérêts qui y sont liées constituent les principaux composants des dépenses liées à la dette.

Outre celles-ci, les dépenses de la dette comprennent également des charges liées aux intérêts débiteurs sur comptes financiers, aux intérêts de retard ou moratoires, à une rente perpétuelle et autres amendes. Ces dépenses évaluées à 13.770.994,65 € augmentent en 2023 par rapport à 2022 (+ 11.698.936,84 €). Cette augmentation s'explique principalement par la hausse des taux d'intérêts sur les marchés financiers ayant ainsi une influence sur l'émission des billets de trésorerie à court terme.

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Autres dépenses de la dette	2.072.057,81	12.994.030,09	13.770.994,65

b) *Analyse générale des dépenses liées à l'endettement*

Le tableau ci-après reprend les charges d'emprunts supportées en 2023 suivant leur nature:

	Amortissements capitaux	Intérêts	Total
Emprunts à charge de la Ville	52.020.718,50	6.846.934,50	58.867.653,00
Emprunts FRBRTC	1.277.267,66	1.318.599,27	2.595.866,93
Emprunts IRIS	2.994.636,44	523.099,81	3.517.736,25
Dette de location financement	1.787.498,25	3.321.191,89	5.108.690,14

***Légende** : FRBRTC = Fonds Régional de Refinancement des Trésoreries communales*

Emprunts Ville + FRBRTC	53.297.986,16	8.165.533,77	61.463.519,93

La dette représente au sens large ± 9,97 % des dépenses totales (hors paiements directs ou personnel enseignant).

La dette liée aux emprunts à charge de la Ville (hors emprunts IRIS, FRBRTC et autorités supérieures) représente 7,00 % des dépenses totales (hors prélèvements et traitements des enseignants).

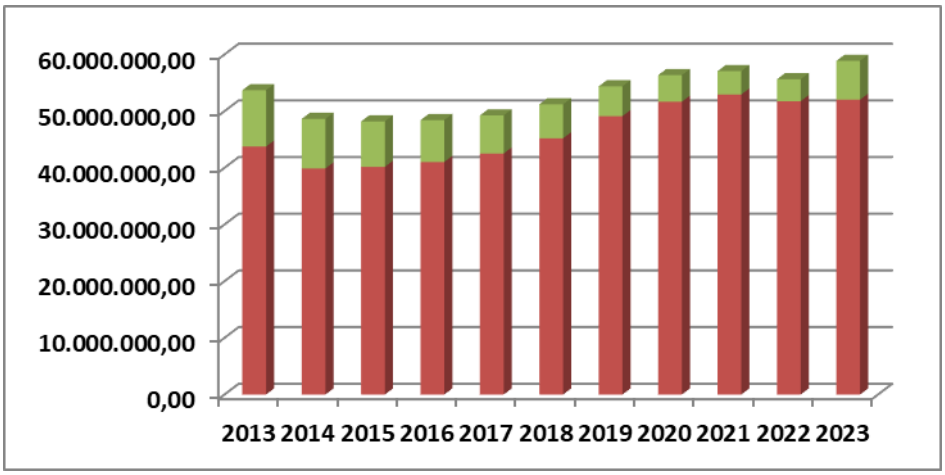
Ces proportions restent constantes depuis plusieurs années.
Le tableau ci-après reprend les charges d'emprunts à charge de la Ville:

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Amortissement capitaux	51.746.978,33	52.020.718,50	52.020.718,50
Intérêts	3.882.681,48	6.879.281,50	6.846.934,50
TOTAL	55.629.659,81	58.900.000,00	58.867.653,00

La dette liée aux emprunts directement à charge de la Ville passe de 55.629.659,81 € en 2022 à 58.867.653,00 € en 2023 (repartie entre les charges d'intérêts pour 6.846.934,50 € et le remboursement des capitaux empruntés pour 52.020.718,50 €).

Le tableau chiffré et la représentation graphique ci-après reprennent l'évolution de la charge de la dette à supporter directement par la Ville, de 2013 à l'année 2023:

Charge de la dette (hors FRBRTC, IRIS et location financement)			
	Remboursement capitaux	Intérêts	Total
2013	43.746.215,90	9.943.903,15	53.690.119,05
2014	39.890.808,17	8.739.783,00	48.630.591,17
2015	40.169.259,08	8.019.383,51	48.188.642,59
2016	41.027.124,37	7.388.790,77	48.415.915,14
2017	42.518.268,63	6.725.002,38	49.243.271,01
2018	45.195.429,18	6.003.430,86	51.198.860,04
2019	49.117.097,41	5.265.136,26	54.382.233,67
2020	51.651.539,50	4.697.258,68	56.348.798,18
2021	52.926.821,13	4.127.646,37	57.054.467,50
2022	51.746.978,33	3.882.681,48	55.629.659,81
2023	52.020.718,50	6.846.934,50	58.867.653,00

Afin de maîtriser les charges de la dette qui influencent à court, à moyen et à long terme l'équilibre du budget ordinaire, la Ville s'est attachée à maîtriser ses investissements, en veillant systématiquement à apprécier correctement la valeur ajoutée de chaque investissement afin que la Ville ne dépasse pas sa capacité d'emprunt.

Le niveau des investissements reste néanmoins ambitieux, dans la mesure où la Ville affirme son soutien au dynamisme économique dans une période où cela est plus que jamais nécessaire.

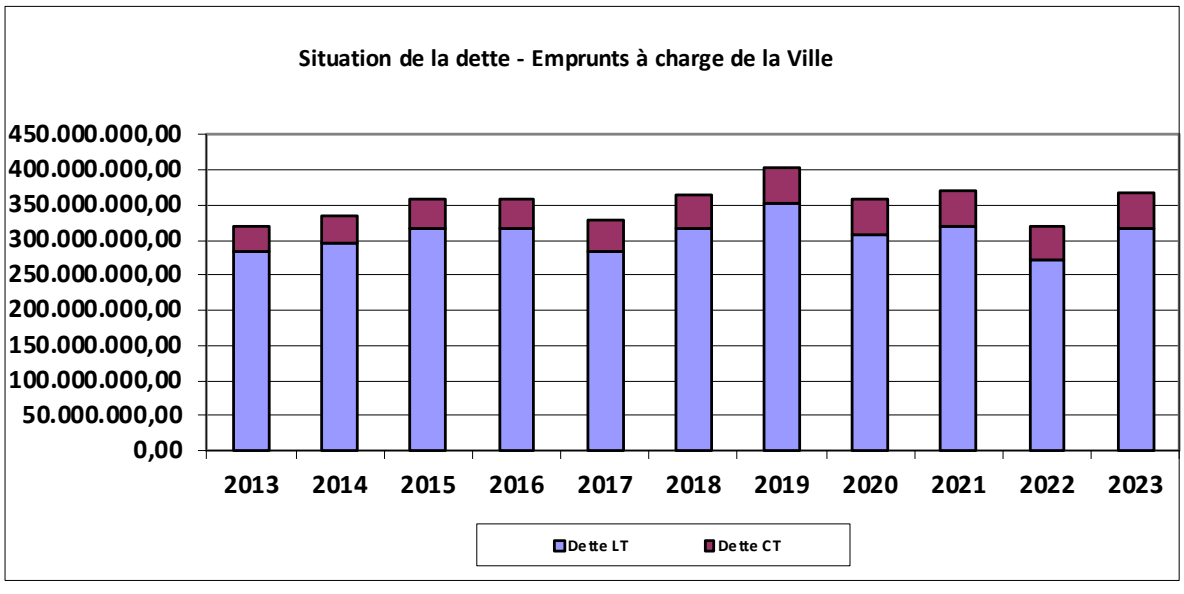
De plus, la consolidation des nouveaux emprunts se fait sur base des paiements déjà effectués pour les investissements plusieurs mois ou années après leur réalisation. Ainsi, la mise à disposition des emprunts se fait donc au fur et à mesure dans le temps, sur base des réelles imputations et des disponibilités de la trésorerie.

c) *Analyse de l'endettement*

Le tableau chiffré et la représentation graphique ci-après reprennent la situation de l'endettement de la Ville de 2013 à 2023:

Situation de la dette - Emprunts à charge de la Ville (hors prêts FRBRTC)				
Au 31/12/xxxx	**Dette LT**	**Dette CT**	**Dette Tot.**	**Evolution**
2013	282.405.545,92	36.493.772,99	318.899.318,91	***
2014	297.040.858,05	36.858.307,08	333.899.165,13	4,70%
2015	316.771.168,31	40.293.246,02	357.064.414,33	6,94%
2016	316.760.198,58	40.684.491,63	357.444.690,21	0,11%
2017	284.755.764,71	42.395.831,76	327.151.596,47	-8,47%
2018	316.434.917,07	47.249.405,04	363.684.322,11	11,17%
2019	351.287.633,31	51.111.187,07	402.398.820,38	10,65%
2020	307.878.406,82	50.073.573,02	357.951.979,84	-11,05%
2021	319.321.150,77	51.746.978,50	371.068.129,27	3,66%
2022	270.946.781,72	48.374.369,22	319.321.150,94	-13,95%
2023	315.932.387,44	51.596.811,04	367.529.198,48	15,10%

Croissance annuelle moyenne	
entre 2013 et 2023:	0,38%

Nous pouvons observer que le niveau de l'endettement de la Ville est maitrisé et ce, compte tenu des efforts d'investissements consentis.

Ces efforts se conjuguent par une politique de diversification des instruments financiers utilisés comme:

- **Le recours aux emprunts classiques;**
- **L'émission de billets de trésorerie à court et long terme.**

(A noter qu'en date du 17/10/2016, le Conseil communal s'est prononcé favorablement à l'opportunité de recourir à l'émission de billets de trésorerie à long terme afin d'augmenter cette diversification).

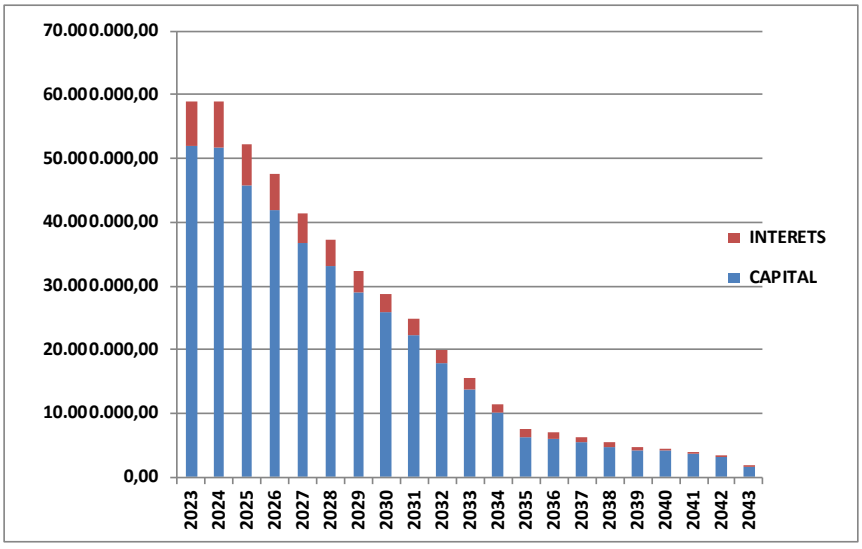
d) Echéancier des emprunts à charge de la Ville

Le tableau chiffré et la représentation graphique ci-après reprennent l'échéancier de l'endettement actuel en cours de la Ville.

Cet échéancier démontre encore la maîtrise des coûts annuels à supporter par la Ville dès lors que la dette restera contrôlée et maitrisée.

Échéances des emprunts à charge de la Ville en cours

ANNEE	CAPITAL	INTERETS	CHARGE TOTALE
2023	52.020.718,50	6.846.934,50	58.867.653,00
2024	51.596.811,04	7.465.719,78	59.062.530,82
2025	45.784.047,30	6.513.859,68	52.297.906,98
2026	41.869.507,93	5.591.789,09	47.461.297,02
2027	36.787.897,87	4.711.570,73	41.499.468,60
2028	33.208.193,01	3.947.517,31	37.155.710,32
2029	29.001.213,29	3.357.348,90	32.358.562,19
2030	25.963.628,78	2.891.472,65	28.855.101,43
2031	22.337.041,15	2.459.270,19	24.796.311,34
2032	17.898.461,25	2.070.723,42	19.969.184,67
2033	13.780.631,69	1.717.571,79	15.498.203,48
2034	10.021.416,69	1.484.054,73	11.505.471,42
2035	6.238.320,34	1.280.958,92	7.519.279,26
2036	6.051.549,81	1.084.540,39	7.136.090,20
2037	5.414.798,20	887.932,04	6.302.730,24
2038	4.773.212,57	701.900,14	5.475.112,71
2039	4.131.626,36	552.910,36	4.684.536,72
2040	4.131.626,36	414.347,66	4.545.974,02
2041	3.684.163,55	273.975,63	3.958.139,18
2042	3.236.700,48	143.742,39	3.380.442,87
2043	1.618.350,81	23.767,05	1.642.117,86

10.5. Dépenses de prélèvements

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Dépenses de prélèvements	12.600.000,00	0,00	4.350.000,00

Les dépenses de prélèvements s'élèvent en 2023 à 4.350.000,00 €.

Les tableaux ci-après reprend le détail des dépenses de prélèvement enregistrées en 2023:

CONSTITUTION DE PROVISIONS	
Constitution provision Risque non-valeurs futures Addit. Précompte immobilier (ex.fiscal 2023)	1.000.000,00
Constitution provision déficit hôpitaux	3.000.000,00
Constitution provision pour subside européen LIGHTHOUSE	350.000,00
TOTAL	4.350.000,00

11. Structure générale des recettes

Les recettes courantes – hors prélèvements et personnel enseignant - connaissent une augmentation d'environ 11,26 % par rapport au compte 2022. En fait, nous pouvons donc constater que les recettes hors prélèvements et personnel enseignant sont en hausse passant de 757.256.044,74 € en 2022 à 842.507.502,25 € en 2023.

La ventilation économique des recettes se compose de quatre grands groupes d'importance relative très variable:

- ✓ **les recettes de prestations;**
- ✓ **les recettes de transferts;**
- ✓ **les recettes de dette;**
- ✓ **les recettes de prélèvements.**

11.1. Les recettes de prestations

Les recettes de prestations regroupent les recettes récurrentes provenant des biens communaux, des services rendus à la population et d'autres services généraux (recettes d'entrées, garderie, loyers, horodateurs, indemnités de droits de passage sur la voirie communale,…).

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Recettes de prestations	56.379.298,92	64.678.515,50	75.023.924,05

Les recettes de prestations augmentent de 33,07 % par rapport à 2022, passant de 56.379.298,92 € en 2022 à 75.023.924,05 € en 2023.

Le tableau ci-après reprend quelques recettes de prestations significatives:

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Recettes Horodateurs	14.893.162,46	20.000.000,00	23.624.174,47
Concessions kermesses, marchés, Casino, …	6.423.772,28	6.733.750,00	7.145.548,66
Indemnité droit de passage - Gaz	3.240.652,02	2.900.000,00	2.388.918,34
Indemnité droit de passage - Electricité	6.477.735,77	7.000.000,00	6.864.964,17
Redevances en matière d'urbanisme (permis d'urbanisme, d'environnement, occup. Temporaire voie publique, …)	1.023.908,88	750.000,00	874.573,02
Redevances sur les occupations diverses de la Voirie	4.223.977,86	4.297.800,00	4.934.947,68
Note de crédit i-City (GIAL)	0,00	2.000.000,00	0,00
Enseignement (interv.parents transports scolaires, surveillance, droits d'inscription HEFF)	2.434.863,74	2.550.000,00	2.658.149,07
Sports (occup.salles, terrains, parkings, buvettes, vacances sportives)	1.968.552,26	2.102.000,00	2.055.788,86
Crèches (interv.parents surveillance)	2.844.267,50	3.500.000,00	2.673.538,06
Bibliothèques (prêts, abonnements, …)	289.104,45	363.000,00	238.657,37
Part du personnel dans titres-repas électroniques	909.921,82	965.537,45	914.840,82
Produit vente carburant à des tiers	880.508,80	800.000,00	798.327,10
Redevance install.interdiction stationnement	1.318.949,05	950.000,00	1.148.894,88
Produit concession sépultures	208.243,00	250.000,00	181.880,00
Remboursement décompte prime responsabilisation	0,00	3.512.507,82	4.521.755,23
Autres (notes de crédit, produits locations, …)	9.241.679,03	6.003.920,23	13.998.966,32
Total	56.379.298,92	64.678.515,50	75.023.924,05

La recette « Horodateurs » est en augmentation par rapport à 2022 (+ 8.731.012,01 €).

La redevance en matière d'urbanisme (obtention de permis d'urbanisme, d'environnement,…) qui est une recette de prestations depuis 2016, alors que celle-ci était une taxe communale directe précédemment, diminue de 149.335,86 € (- 14,58 %) par rapport à 2022.

Les recettes de concession des kermesses, marchés, du Casino, augmentent de 721.776,38 € par rapport à 2022 passant de 6.423.772,28 € en 2022 à 7.145.548,66 € en 2023.

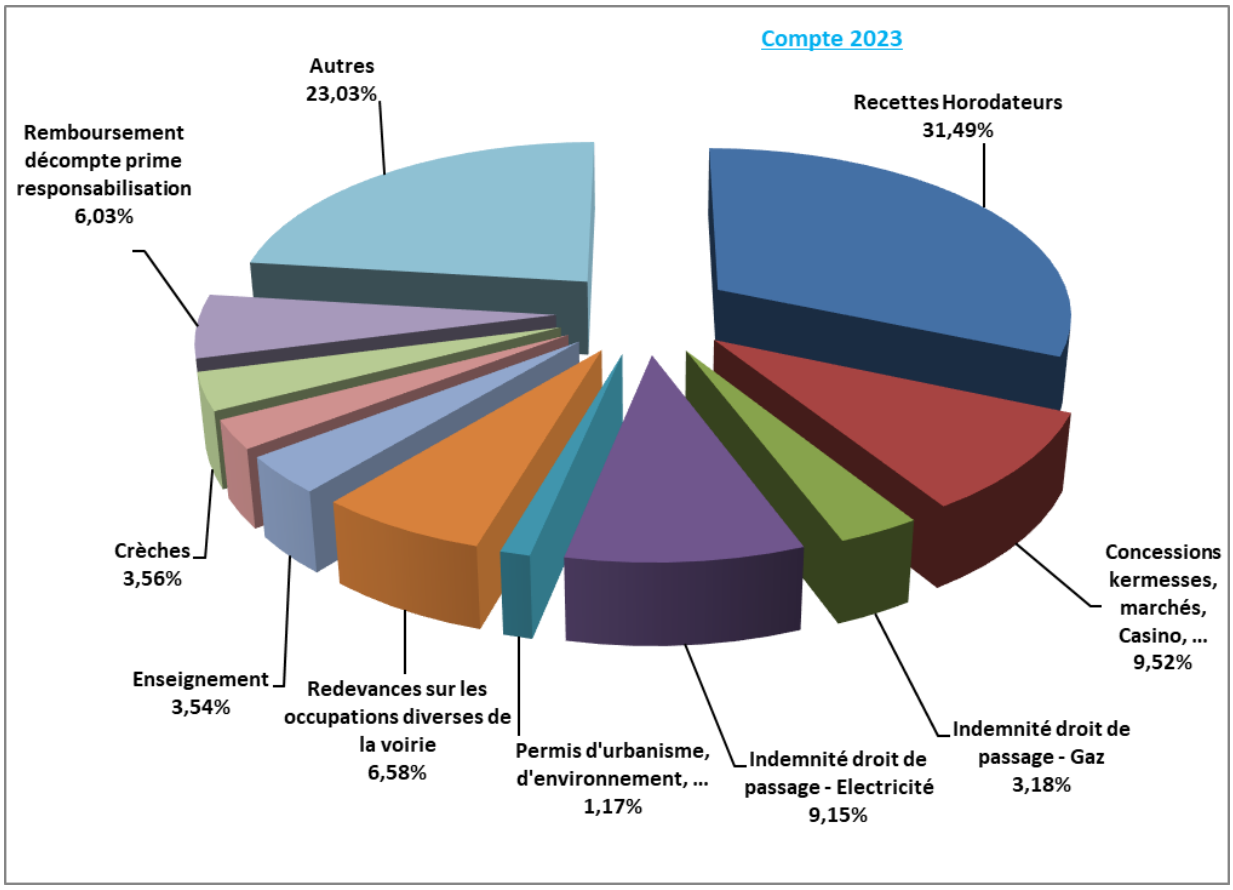
L'indemnité du droit de passage 'Gaz' passe de 3.240.652,02 € en 2022 à 2.388.918,34 € en 2023.

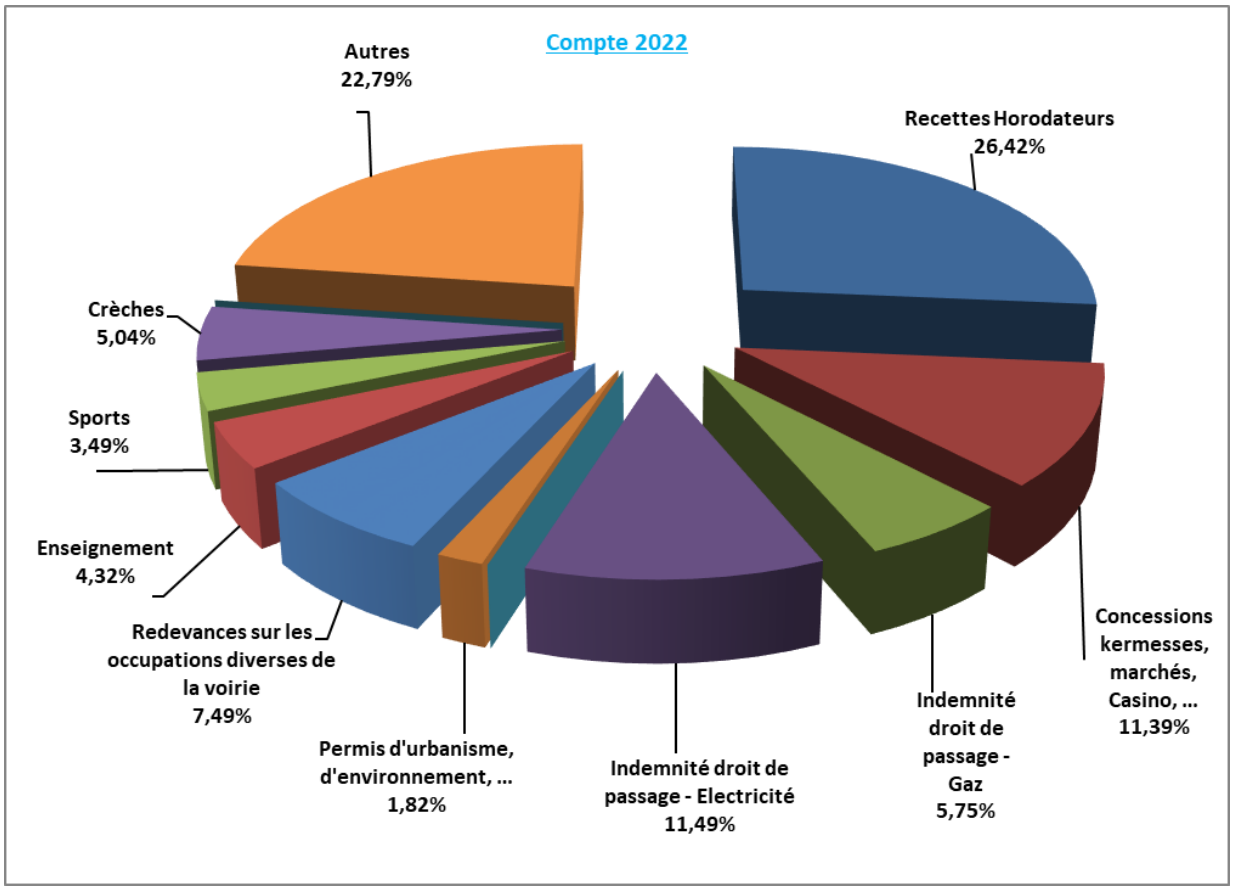
L'indemnité du droit de passage 'Electricité' passe de 6.477.735,77 € en 2022 à 6.864.964,17 € en 2023.

Les redevances sur les occupations diverses de la Voirie passent de 4.223.977,86 € en 2022 à 4.934.947,68 € en 2023.

En résumé, le tableau chiffré et les représentations graphiques ci-après reprennent les recettes de prestations de la Ville de Bruxelles en 2022 et 2023, par nature de recettes:

	Compte 2022		Compte 2023	
Recettes Horodateurs	14.893.162,46	*26,42%*	23.624.174,47	*31,49%*
Concessions kermesses, marchés, Casino, …	6.423.772,28	*11,39%*	7.145.548,66	*9,52%*
Indemnité droit de passage - Gaz	3.240.652,02	*5,75%*	2.388.918,34	*3,18%*
Indemnité droit de passage - Electricité	6.477.735,77	*11,49%*	6.864.964,17	*9,15%*
Permis d'urbanisme, d'environnement, …	1.023.908,88	*1,82%*	874.573,02	*1,17%*
Redevances sur les occupations diverses de la voirie	4.223.977,86	*7,49%*	4.934.947,68	*6,58%*
Enseignement	2.434.863,74	*4,32%*	2.658.149,07	*3,54%*
Sports	1.968.552,26	*3,49%*	2.055.788,86	*2,74%*
Crèches	2.844.267,50	*5,04%*	2.673.538,06	*3,56%*
Remboursement décompte prime responsabilisation	0,00	*0,00%*	4.521.755,23	*6,03%*
Autres	12.848.406,15	*22,79%*	17.281.566,49	*23,03%*
Total	56.379.298,92		75.023.924,05	

Compte 2023
Autres
23,03%
Recettes Horodateurs
31,49%
Remboursement décompte prime responsabilisation
6,03%
Crèches
3,56%
Enseignement
3,54%
Redevances sur les occupations diverses de la voirie
6,58%
Permis d'urbanisme, d'environnement, ...
1,17%
Indemnité droit de passage - Electricité
9,15%
Indemnité droit de passage - Gaz
3,18%
Concessions kermesses, marchés, Casino, ...
9,52%

Compte 2022
Autres
22,79%
Recettes Horodateurs
26,42%
Crèches
5,04%
Sports
3,49%
Enseignement
4,32%
Redevances sur les occupations diverses de la voirie
7,49%
Permis d'urbanisme, d'environnement, ...
1,82%
Indemnité droit de passage - Electricité
11,49%
Indemnité droit de passage - Gaz
5,75%
Concessions kermesses, marchés, Casino, ...
11,39%

11.2. Les recettes de transferts

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Recettes de transferts (hors personnel enseignant)	685.506.015,96	745.801.805,79	752.014.726,61
Recettes de transferts - Personnel enseignant	179.904.253,97	210.288.900,00	194.897.380,65
Total Recettes de transferts	865.410.269,93	956.090.705,79	946.912.107,26

Les recettes de transferts (hors personnel enseignant) connaissent une croissance de 9,70 % entre 2022 et 2023.

11.2.1. Les recettes fiscales

Les recettes fiscales constituent toujours la principale source de financement de la Ville, soit un montant total de 391.753.888,16 €, ce qui représente ± 46,50 % des recettes totales (hors paiements directs au personnel enseignant et prélèvements).

Environ 73,70 % des recettes fiscales proviennent de quatre taxes additionnelles reprises ci-dessous et 26,30 % des recettes fiscales proviennent des taxes communales directes.

a) Taxes additionnelles

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Taxe additionnelle au précompte immobilier	205.051.329,49	229.902.766,48	226.143.136,84
Taxe additionnelle à l'impôt des personnes physiques	30.449.795,89	39.129.891,32	44.379.576,15
Taxe additionnelle à la taxe sur les automobiles	3.105.388,19	2.800.000,00	3.326.278,24
Taxe additionnelle à la taxe sur les hébergements touristiques ("City Tax")	14.892.576,46	14.892.576,46	14.892.576,47
Total	253.499.090,03	286.725.234,26	288.741.567,70

Le tableau ci-après reprend les paramètres décidés par les autorités de la Ville, dans la perspective des recettes additionnels au précompte immobilier et à l'impôt des personnes physiques.

Nous observons que la Ville de Bruxelles n'a plus modifié les centimes additionnels au précompte immobilier depuis 2001 et que le pourcentage d'additionnels à l'impôt des personnes physiques est toujours resté stable.

Année	Nbre de centimes additionnels au précompte immobilier	% impôts des personnes physiques
2000	2.840	6
2001	2.950	6
2002	2.950	6
2003	2.950	6
2004	2.950	6
2005	2.950	6
2006	2.950	6
2007	2.950	6
2008	2.950	6
2009	2.950	6
2010	2.950	6
2011	2.950	6
2012	2.950	6
2013	2.950	6
2014	2.950	6
2015	2.950	6
2016	2.950	6
2017	2.950	6
2018	2.950	6
2019	2.950	6
2020	2.950	6
2021	2.950	6
2022	2.950	6
2023	2.950	6

a.1 Taxe additionnelle au précompte immobilier

La taxe additionnelle au précompte immobilier connaît une augmentation de 21.091.807,35 € par rapport à 2022 soit une progression de 10,29 % entre les deux années.

Depuis le début de l'année 2018, l'enrôlement, le recouvrement et le contentieux du précompte immobilier est géré par Bruxelles Fiscalité de la Région de Bruxelles-Capitale, en lieu et place du SPF Finances.

En outre, un système d'avances a été mis en place dans le cadre de la liquidation du produit de la taxe additionnelle au précompte immobilier par la Région de Bruxelles-Capitale.

Il s'agit d'un système de préfinancement des rentrées financières.

En 2023, la Ville a enregistré un droit constaté net de 225.536.836,11 € relatif à des enrôlements de l'exercice fiscal propre de 2023 auquel s'est ajouté un droit constaté complémentaire relatif à l'exercice fiscal 2021 pour 352.140,69 € et l'exercice fiscal 2022 pour 254.160,04 €.

	Droits constatés
Exercice fiscal propre 2021	352.140,69
Exercice fiscal propre 2022	254.160,04
Exercice fiscal propre 2023	225.536.836,11
TOTAL	226.143.136,84

Pour être complet, il y a lieu toutefois d'ajouter des mises en non-valeurs (réduction de créances) qui ont été enregistrées en 2023 pour les recettes additionnelles au précompte immobilier :

- **Pour les anciens dossiers repris du SPF Finances pour 348.650,62 € ;**
- **Pour les additionnels relatifs à l'exercice fiscal 2018 pour 1.112.955,26 € ;**
- **Pour les additionnels relatifs à l'exercice fiscal 2019 pour 42.201,93 € ;**
- **Pour les additionnels relatifs à l'exercice fiscal 2020 pour 1.447.308,73 € ;**

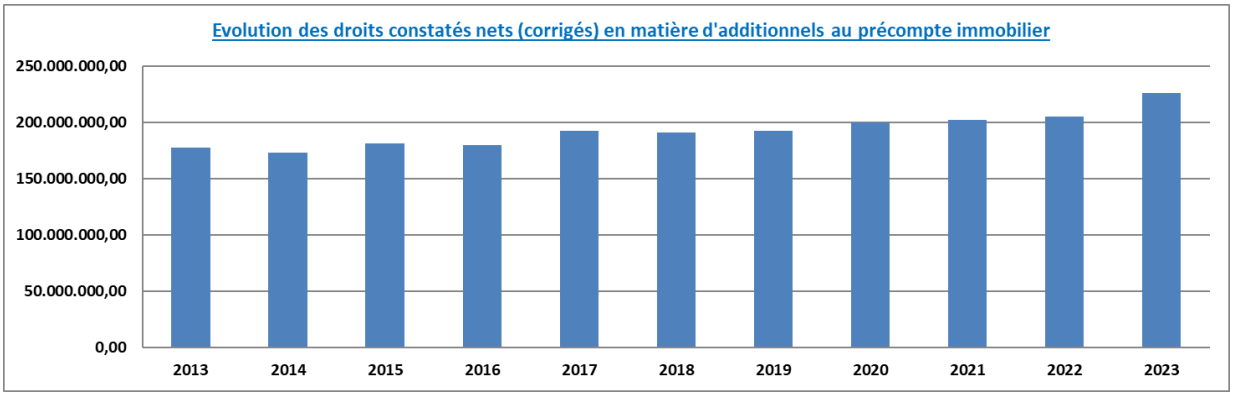
Soit un total de 2.951.116,54 €.

Ce qui permet d'affirmer que la situation nette pour les additionnels au précompte immobilier pour l'exercice 2023 s'élève exactement à 223.192.020,30 €.

Le tableau chiffré et la représentation graphique ci-après reprennent l'évolution des droits constatés nets de 2013 à 2023 pour la Ville:

ADDITIONNELS au PRECOMPTE IMMOBILIER					
Année	BUDGET initial	Modifications budgétaires	BUDGET final	COMPTE	
2013	169.768.921,00	0,00	169.768.921,00	177.536.320,02	
2014	179.000.000,00	0,00	179.000.000,00	172.729.236,63	(1)
2015	184.500.000,00	0,00	184.500.000,00	181.506.333,71	
2016	185.189.083,08	0,00	185.189.083,08	180.096.345,11	
2017	188.851.140,72	0,00	188.851.140,72	192.428.711,45	
2018	197.000.000,00	0,00	197.000.000,00	191.039.568,97	
2019	199.000.000,00	0,00	199.000.000,00	192.757.679,67	
2020	206.000.000,00	0,00	206.000.000,00	200.178.135,32	
2021	206.000.000,00	0,00	206.000.000,00	202.136.320,14	
2022	211.400.000,00	0,00	211.400.000,00	205.051.329,49	
2023	229.902.766,48	0,00	229.902.766,48	226.143.136,84	

(1) Addit. PRI (163.265.864,49 €) + Intervention Région BXL-Capitale Litige CONNECTIMMO-BELGACOM (9.463.372,14 €) = 172.729.236,63 €

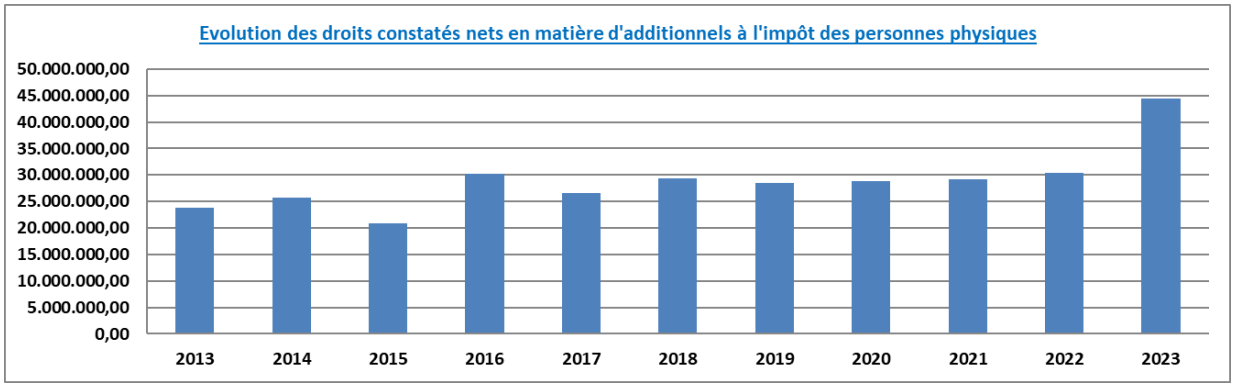

a.2 Taxe additionnelle à l'impôt des personnes physiques

La taxe additionnelle à l'impôt des personnes physiques s'élève à 44.379.576,15 € en 2023, soit une augmentation de 13.929.780,26 € (+ 45,75 %) par rapport aux recettes inscrites au compte 2022.

Le tableau chiffré et la représentation graphique ci-après reprennent l'évolution des droits constatés nets de 2013 à 2023 pour la Ville de la taxe additionnelle à l'impôt des personnes physiques:

Année	BUDGET final	COMPTE
2013	23.739.591,40	23.879.287,33
2014	26.021.565,70	25.712.267,11
2015	25.492.179,22	20.803.619,43
2016	26.500.000,00	30.281.437,40
2017	26.926.541,34	26.522.438,78
2018	27.500.000,00	29.356.678,93
2019	29.500.000,00	28.408.633,82
2020	31.000.000,00	28.784.428,53
2021	30.000.000,00	29.100.176,34
2022	29.988.404,63	30.449.795,89
2023	39.129.891,32	44.379.576,15

a.3 Taxe additionnelle à la taxe de circulation

La taxe additionnelle à la taxe de circulation s'élève à 3.326.278,24 € et connaît une augmentation de 220.890,05 € (+ 7,11 %) par rapport à 2022.

a.4 Taxe additionnelle à la taxe sur les hébergements touristiques (dénommée « City Tax »)

Fin décembre 2016, le parlement de la Région de Bruxelles-Capitale a adopté une ordonnance relative à la taxe régionale sur les établissements d'hébergement touristique.

Les communes bruxelloises ont eu la possibilité d'établir des centimes additionnels à cette taxe régionale.

L'administration fiscale régionale assure l'établissement, l'enrôlement, la perception et le recouvrement de ces centimes additionnels.

En parallèle, le conseil communal du 5 décembre 2016 a approuvé un contrat 2016-2018 entre la Ville et la Région en exécution d'une ordonnance du 19/07/2007 visant à associer les communes dans le développement économique de la Région de Bruxelles-Capitale, s'engageant à prévoir les centimes additionnels communaux pour les années 2017-2018. Ce contrat engage la Région à verser un montant de 14.892.576,47 € (appelé « seuil historique ») à partir de l'année 2018 (montant versé en 2017 en compensation de la renonciation de la Ville à percevoir la taxe communale sur les établissements hôteliers et les appart-hôtels), auquel pourrait s'ajouter la rétrocession dans le courant de l'année n+1 de la différence entre la recette relative aux additionnels communaux réellement perçue et le « seuil historique ».

Ce contrat a été prolongé pour l'année 2019, 2020, 2021, 2022 et 2023.

b) Taxes communales

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023	Evolution Compte 2023 par rapport au Compte 2022	Evolution Compte 2023 par rapport au Budget 2023
Taxe sur les surfaces de bureaux	62.046.257,29	58.121.110,10	62.433.051,86	0,62%	7,42%
Impôt sur la délivrance de documents administratifs (permis de conduire, permis de travail, cartes riverains, timbres consulaires,...)	5.815.258,50	5.425.500,00	6.217.412,00	6,92%	14,60%
Taxe sur l'occupation temporaire de la voie publique	8.013.654,02	12.710.000,00	8.895.428,89	11,00%	-30,01%
Taxe sur les emplacements de parcage	2.798.698,66	2.908.680,62	2.760.128,30	-1,38%	-5,11%
Taxe sur les pylônes, mâts, antennes et autres dispositifs de télécommunication, d'émissions de signaux et d'échange d'informations par voie hertzienne installés	6.045.054,00	5.500.000,00	5.249.110,40	-13,17%	-4,56%
Taxe sur la distribution à domicile d'imprimés publicitaires non adressés	680.886,15	600.000,00	487.483,64	-28,40%	-18,75%
Taxe sur les immeubles et terrains à l'abandon ou négligés ou inoccupés ou inachevés	6.925.384,96	6.900.000,00	5.991.785,15	-13,48%	-13,16%
Taxe sur les enseignes	1.129.542,39	1.140.000,00	1.207.632,95	6,91%	5,93%
Taxe sur les spectacles, les divertissements et les manifestations assimilées (Cinémas)	767.531,90	800.000,00	872.356,40	13,66%	9,04%
Taxe sur les parkings	889.261,00	1.000.000,00	853.430,00	-4,03%	-14,66%
Taxe sur les panneaux de publicité permanent	563.114,50	800.000,00	724.513,75	28,66%	-9,44%
Taxe sur la construction, la reconstruction et la transformation de bâtiments	475.353,16	768.000,00	775.570,01	63,16%	0,99%
Taxe sur les magasins de nuit	844.940,00	692.000,00	603.289,80	-28,60%	-12,82%
Terrasses et étalages sur la voie publique	602.682,80	650.000,00	662.042,41	9,85%	1,85%
Impôt sur les incivilités en matière de propreté publique	938.500,00	800.000,00	949.374,95	1,16%	18,67%
Taxe sur les dispositifs publicitaires temporaires	882.116,57	700.000,00	970.215,68	9,99%	38,60%
Taxe sur les inhumations, dispersion des cendres	174.807,00	210.000,00	164.492,00	-5,90%	-21,67%
Taxe sur les logements garnis	854.220,00	800.000,00	805.383,25	-5,72%	0,67%
Taxe sur les résidences non-principales	934.725,00	800.000,00	1.106.080,00	18,33%	38,26%
Taxe sur les locaux abrités dans des maisons de rendez-vous ou dans des immeubles où s'exercent des activités analogues	109.260,00	82.000,00	83.219,25	-23,83%	1,49%
Taxe sur les spectacles, les divertissements et les manifestations assimilées (Expositions)	45.883,00	75.000,00	109.787,50	139,28%	46,38%
Taxe sur les parties de danse habituelles	63.720,00	0,00	0,00	-100,00%	0,00%
Taxe sur les établissements bancaires et assimilés ainsi que sur les appareils distributeurs automatiques de billets de banque	71.760,00	65.500,00	57.681,00	-19,62%	-11,94%
Taxe sur les appareils distributeurs de carburant	82.502,50	84.500,00	91.516,00	10,93%	8,30%
Taxe sur les dispositifs publicitaires ayant pour fonction principale le financement d'un service public reconnu par le législateur (Taxe "Villo")	70.218,00	71.750,00	71.060,00	1,20%	-0,96%
Taxe sur les citernes et réservoirs fixes et exploités à des fins commerciales ou industrielles	56.090,57	57.000,00	57.444,70	2,41%	0,78%
Taxe sur la mise à disposition d'appareils de télécommunication contre rétribution	14.758,81	10.000,00	11.695,50	-20,76%	16,96%
Taxe sur les spectacles, les divertissements et les manifestations assimilées (Forains)	36.079,66	38.950,00	40.557,62	12,41%	4,13%
Impôt sur le séjour à la morgue ou au dépôt mortuaire	18.600,00	40.000,00	15.920,00	-14,41%	-60,20%
Taxe sur les serveuses et serveurs occupés dans les débits de boissons	14.204,00	12.000,00	10.466,00	-26,32%	-12,78%
Taxe sur la délivrance de documents administratifs - horeca	99.600,00	100.000,00	61.050,00	-38,70%	-38,95%
Impôt sur la location d'un caveau d'attente	48.000,00	5.000,00	24.750,00	-48,44%	395,00%
Impôt relatif aux exhumations	375,00	15.000,00	0,00	-100,00%	-100,00%
Taxe sur les salles de ventes publiques de biens mobiliers	10.098,00	10.500,00	9.669,00	-4,25%	-7,91%
Taxe sur les agences de paris aux courses de chevaux	5.952,00	5.952,00	5.952,00	0,00%	0,00%
Taxe sur les locaux où sont organisés des spectacles de charme	0,00	100,00	0,00	#DIV/0!	-100,00%
Taxe sur les espaces de coliving	0,00	600.000,00	509.200,00	#DIV/0!	-15,13%
Taxe sur les spectacles, les divertissements et les manifestations assimilées (Manifestations sportives)	108.221,15	200.000,00	123.570,45	14,18%	-38,21%
TOTAL	102.237.310,59	102.798.542,72	103.012.320,46	0,76%	0,21%

Les taxes communales (103.012.320,46 € en 2023) augmentent globalement de 755.009,87 € par rapport au compte 2022, soit une augmentation de 0,76 %.

Nous constatons des augmentations pour entre autres les taxes suivantes:

- **La taxe sur les surfaces de bureaux : + 386.794,57 € par rapport à 2022;**
- **La taxe sur l'occupation temporaire de la voie publique: + 881.774,87 € par rapport à 2022 ;**
- **La taxe sur les espaces de coliving : + 509.200,00 € par rapport à 2022.**

A noter que la taxe sur les pylônes, mâts, antennes et autres dispositifs de télécommunication, d'émissions de signaux et d'échange d'informations par voie hertzienne installés diminue de 795.943,60 € par rapport à 2022.

La taxe sur les immeubles et terrains à l'abandon ou négligés diminue de 933.599,81 € par rapport au compte 2022.

11.2.2. Fonds et subsides reçus

Les recettes de fonds et les subsides provenant des pouvoirs publics supérieurs représentent ensemble la deuxième source de financement de la Ville.

Les recettes de fonds se caractérisent par un ensemble de dotations générales non affectées (dont les dotations régionales et fédérales).

Les subsides, quant à eux, sont destinés au financement de multiples dépenses spécifiques (comme les subventions destinées à l'enseignement, aux bibliothèques, à la politique de la Ville ….), ou au financement d'agents contractuels ou de la création d'emplois supplémentaires (Maribel social).

a) Dotation fédérale spéciale

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Dotation fédérale spéciale	127.554.000,00	144.062.000,00	141.934.000,00

En vertu de l'article 64 de la loi spéciale du 16/01/1989 relative au financement des Communautés et des Régions, une dotation fédérale spéciale est accordée à la Ville de Bruxelles et est adaptée annuellement au taux de fluctuation de l'indice moyen des prix à la consommation.

Le montant en 2023 s'élève à 141.934.000,00 € et a augmenté de 11,27 % par rapport à 2022 (soit une augmentation de 14.380.000,00 €).

b) Dotations et subsides régionaux

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Dotation générale régionale	45.364.269,12	45.285.770,77	45.325.032,50
Dotation spéciale régionale	1.698.592,73	1.802.654,82	1.802.654,82
Dotation pour l'échevin néerlandophone	5.773.105,16	6.336.812,40	6.330.624,05
Contribution régionale visant à associer les communes au développement économique de la Région	12.318.756,94	11.041.691,48	8.958.237,12
Intervention dans le coût de la prime linguistique	2.225.765,12	2.469.186,88	2.288.667,92
Prime de statutarisation	392.000,00	313.163,20	560.000,00
Politique de diversité en fonction du lieu de résidence	132.000,00	148.579,20	143.047,65
Intervention dans le coût des augmentations barémiques	5.399.136,76	4.890.486,28	5.853.193,25
Maribel Social	3.875.634,32	3.764.454,08	3.854.193,36
Subside pour favoriser la mobilité douce des agents	1.298.041,30	1.292.387,07	1.363.101,01
Subvention ACS	7.202.776,64	7.233.476,33	7.256.202,02
Protocole d'accord sectoriel 2021/1	5.429.693,56	7.378.367,91	7.499.580,18
Dotation eau (en remplacement de l'indemnité Vivaqua)	2.401.937,13	2.651.738,59	2.435.199,04

Le Gouvernement de la Région de Bruxelles-Capitale alloue un crédit budgétaire annuel destiné à assurer le financement général des communes.

Les principes sont établis en vertu de la nouvelle ordonnance du 27/07/2017 fixant la répartition de la dotation générale aux communes et aux CPAS de la Région de Bruxelles-Capitale (abrogeant également l'ancienne ordonnance en vigueur et l'ordonnance du 19/07/2007 visant à améliorer la situation budgétaire des communes de la Région).
La dotation générale aux communes regroupe ainsi:

- **La dotation générale classique;**
- **La dotation destinée à neutraliser l'effet négatif engendré par l'introduction d'un nouvel espace de développement renforcé du logement et de la rénovation;**
- **La dotation destinée à corriger les effets négatifs de la répartition de la dotation générale aux communes;**
- **La subvention visant à améliorer la situation budgétaire des communes de la Région.**

Ainsi, globalement, l'intervention régionale a diminué de 39.236,62 € entre 2022 et 2023, soit une diminué de 0,09 %.

c) Subsides régionaux à rétrocéder à d'autres entités

Certains subsides sont octroyés aux communes et font l'objet d'une rétrocession intégrale auprès d'autres entités satellites de la Ville (CPAS, hôpitaux publics, diverses A.S.B.L. de la Ville etc, …).
Ces subsides sont repris dans le tableau ci-après:

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Intervention dans le coût de la prime linguistique	145.610,80	291.661,38	147.809,80
Prime de statutarisation	142.000,00	154.240,00	56.000,00
Politique de diversité en fonction du lieu de résidence	48.150,55	90.160,46	46.949,66
Intervention dans le coût des augmentations barémiques	9.619.263,06	10.978.101,91	10.428.223,67
Subside pour favoriser la mobilité douce des agents	721.256,12	721.256,12	727.849,61
Subvention ACS	1.100.626,76	1.100.626,76	1.122.607,02
Protocole d'accord sectoriel 2021/1	10.806.622,14	10.879.231,13	14.232.884,16

11.3. Les recettes de dette

Les recettes de dette augmentent de 0,64 %, passant de 15.370.729,86 € en 2022 à 15.468.851,59 € en 2023.

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Recettes de la dette	15.370.729,86	16.263.063,99	15.468.851,59

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Dividende Gaz	4.730.964,70	5.620.000,00	4.579.575,61
Dividende Electricité	10.341.560,32	10.077.675,94	10.486.503,75
Intérêts créditeurs, intérêts de retard	298.204,84	565.388,05	402.772,23

Nous constatons des légères variations pour les dividendes gaz et électricité.

	Dividende ordinaire Interfin	Dividende Sibelga	Total
Dividende Gaz	4.579.561,46	14,15	4.579.575,61
Dividende Electricité	10.486.489,60	14,15	10.486.503,75
TOTAL	15.066.051,06	28,30	15.066.079,36

11.4. Les recettes de prélèvements

	Compte 2022	Budget 2023 après MB	Compte 2023
Recettes de prélèvements	12.577.596,14	7.728.100,00	2.906.811,80

Les recettes de prélèvements s'élèvent à 2.906.811,80 € au compte 2023 et sont réparties comme suit:

UTILISATION DE PROVISIONS - FONDS DE RESERVE	
Utilisation provision pour subside URBINAT	124.466,48
Utilisation provision pour subside RESPONSE	138.698,62
Utilisation provision pour subside LIGHTHOUSE	43.646,70
Prélèvement sur le fonds de réserve ordinaire	2.600.000,00
TOTAL	2.906.811,80

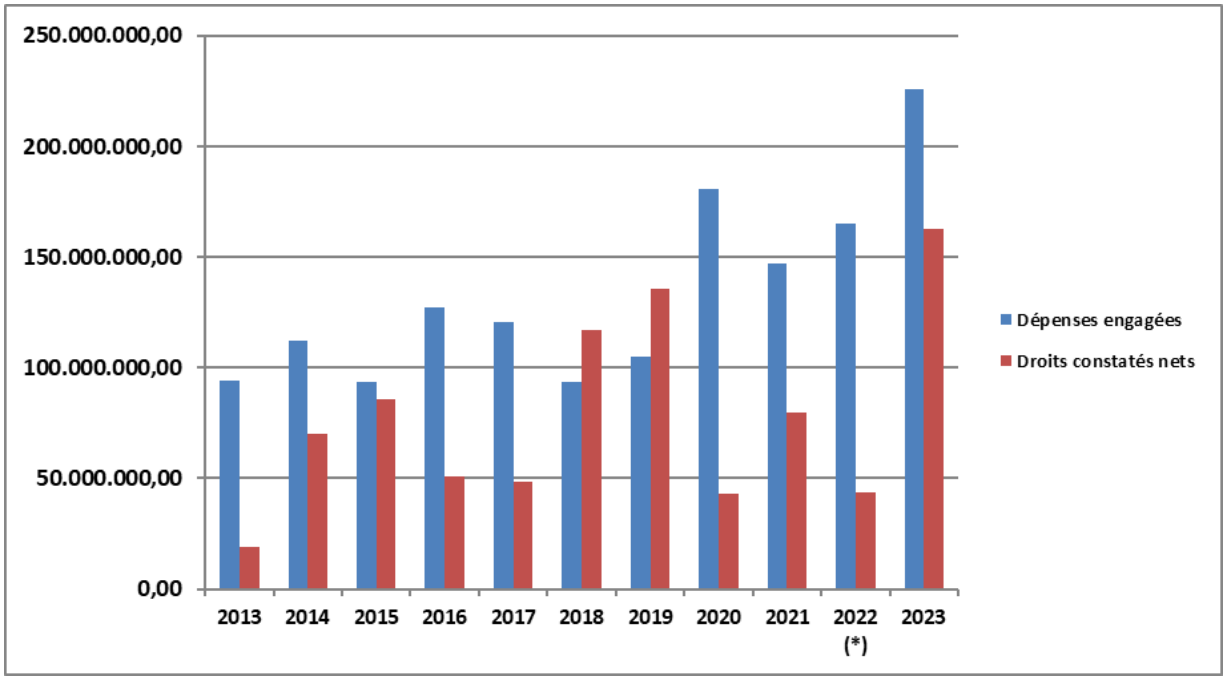
ANALYSE DU SERVICE EXTRAORDINAIRE

12. Evolution des droits constatés nets et des dépenses engagées de l'exercice propre dans le temps

Les données chiffrées et la représentation graphique ci-après présentent l'évolution des dépenses engagées et des droits constatés nets (recettes), depuis 2013 jusqu'à l'année 2023.

	Dépenses engagées	Droits constatés nets	Résultat budgétaire exercice propre
2013	94.113.124,33	19.236.203,96	-74.876.920,37
2014	112.311.974,52	69.976.530,28	-42.335.444,24
2015	93.456.826,70	85.656.677,24	-7.800.149,46
2016	127.523.693,81	51.120.189,32	-76.403.504,49
2017	120.355.792,65	48.616.266,22	-71.739.526,43
2018	93.378.994,80	117.119.089,27	23.740.094,47
2019	104.975.387,91	135.806.865,99	30.831.478,08
2020	180.711.066,93	43.184.503,52	-137.526.563,41
2021	147.402.270,97	79.806.570,75	-67.595.700,22
2022 (*)	165.402.773,60	43.640.013,30	-121.762.760,30
2023	225.754.764,90	162.958.413,66	-62.796.351,24

* (hors Brucity)

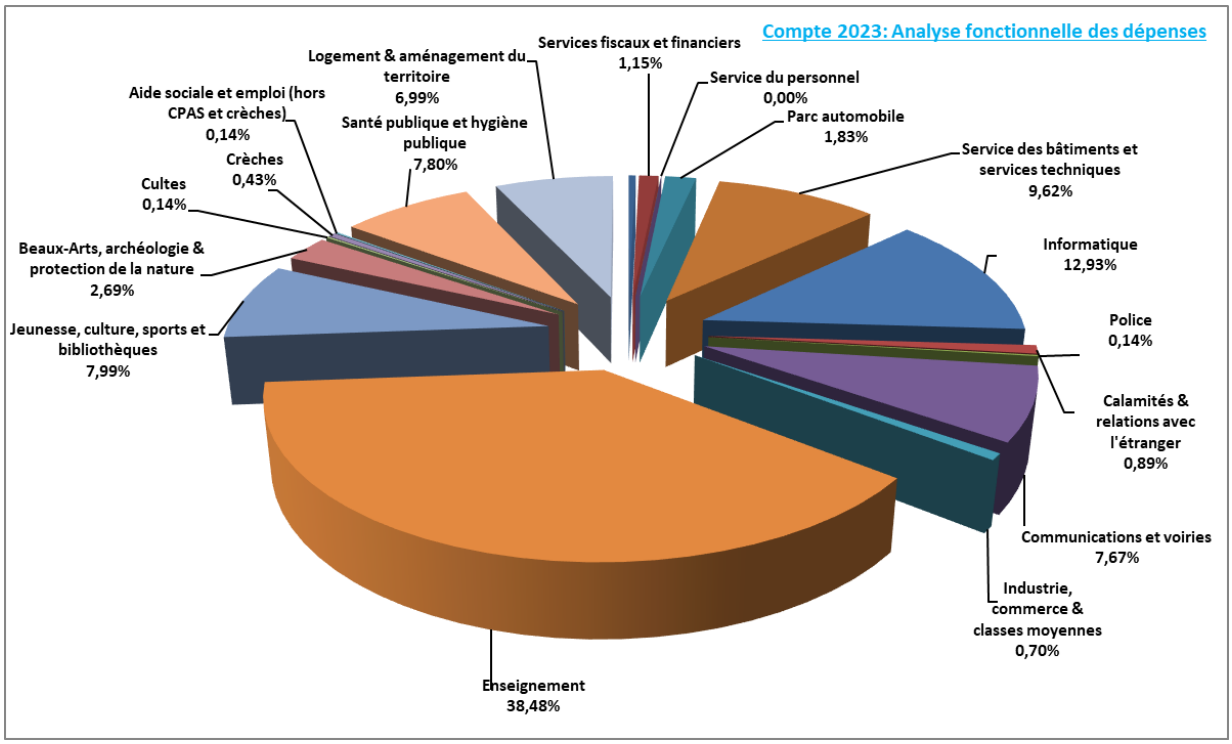
13. Analyse fonctionnelle du service extraordinaire de l'exercice propre

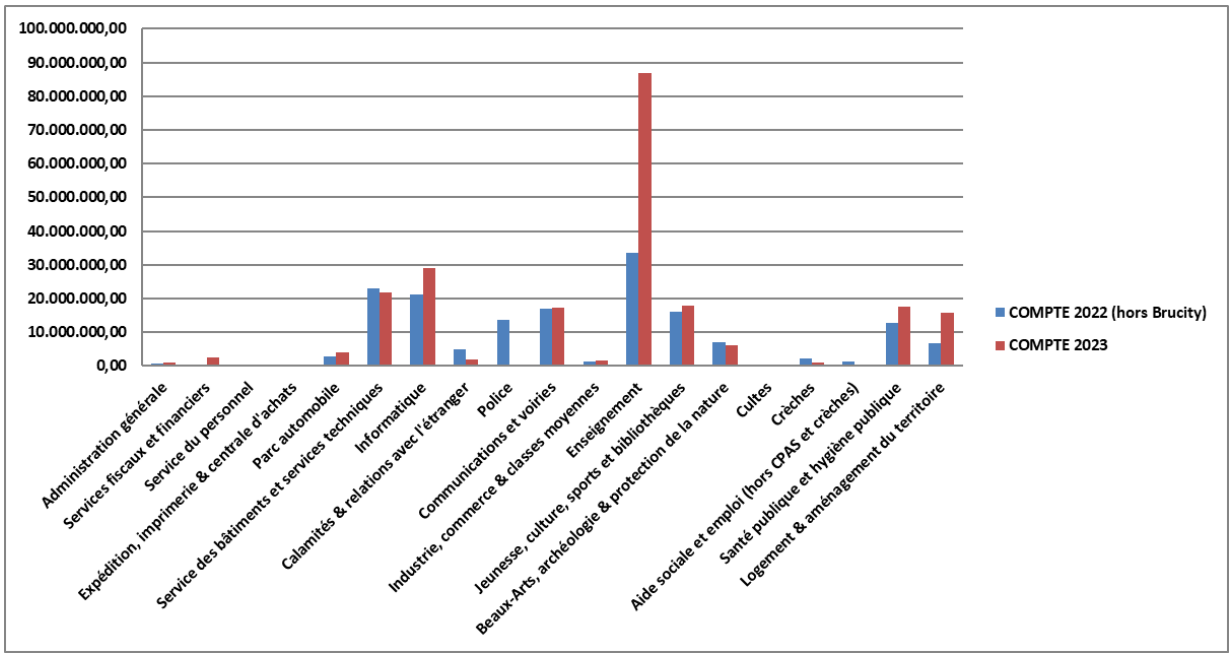
La ventilation fonctionnelle porte sur les domaines dans lesquels s'exerce l'intervention de la Ville.

13.1. Présentation générale de la structure des dépenses (hors prélèvements) par domaine d'intervention

Les données chiffrées et les représentations graphiques ci-après présentent la ventilation fonctionnelle des dépenses (hors prélèvements), par domaine d'intervention de la Ville.

FONCTIONS	COMPTE 2022 (hors Brucity)	%	COMPTE 2023	%
Administration générale	629.646,24	0,38%	932.254,57	0,41%
Services fiscaux et financiers	237.000,00	0,14%	2.601.454,64	1,15%
Service du personnel	2.965,86	0,00%	3.834,49	0,00%
Expédition, imprimerie & centrale d'achats	27.999,99	0,02%	33.919,09	0,02%
Parc automobile	2.707.154,22	1,64%	4.121.288,85	1,83%
Service des bâtiments et services techniques	23.164.691,43	14,01%	21.723.364,60	9,62%
Informatique	21.163.210,58	12,79%	29.185.300,50	12,93%
Calamités & relations avec l'étranger	5.000.000,00	3,02%	2.000.000,00	0,89%
Police	13.647.998,96	8,25%	306.014,00	0,14%
Communications et voiries	17.079.383,50	10,33%	17.308.305,00	7,67%
Industrie, commerce & classes moyennes	1.295.511,50	0,78%	1.582.224,53	0,70%
Enseignement	33.544.090,10	20,28%	86.873.408,57	38,48%
Jeunesse, culture, sports et bibliothèques	16.189.485,38	9,79%	18.032.364,73	7,99%
Beaux-Arts, archéologie & protection de la nature	7.151.740,71	4,32%	6.062.315,96	2,69%
Cultes	417.745,01	0,25%	319.887,68	0,14%
Crèches	2.125.712,53	1,29%	969.250,01	0,43%
Aide sociale et emploi (hors CPAS et crèches)	1.458.535,77	0,88%	307.014,56	0,14%
Santé publique et hygiène publique	12.744.130,53	7,70%	17.606.641,93	7,80%
Logement & aménagement du territoire	6.815.771,29	4,12%	15.785.921,19	6,99%
Total	165.402.773,60	100%	225.754.764,90	100%

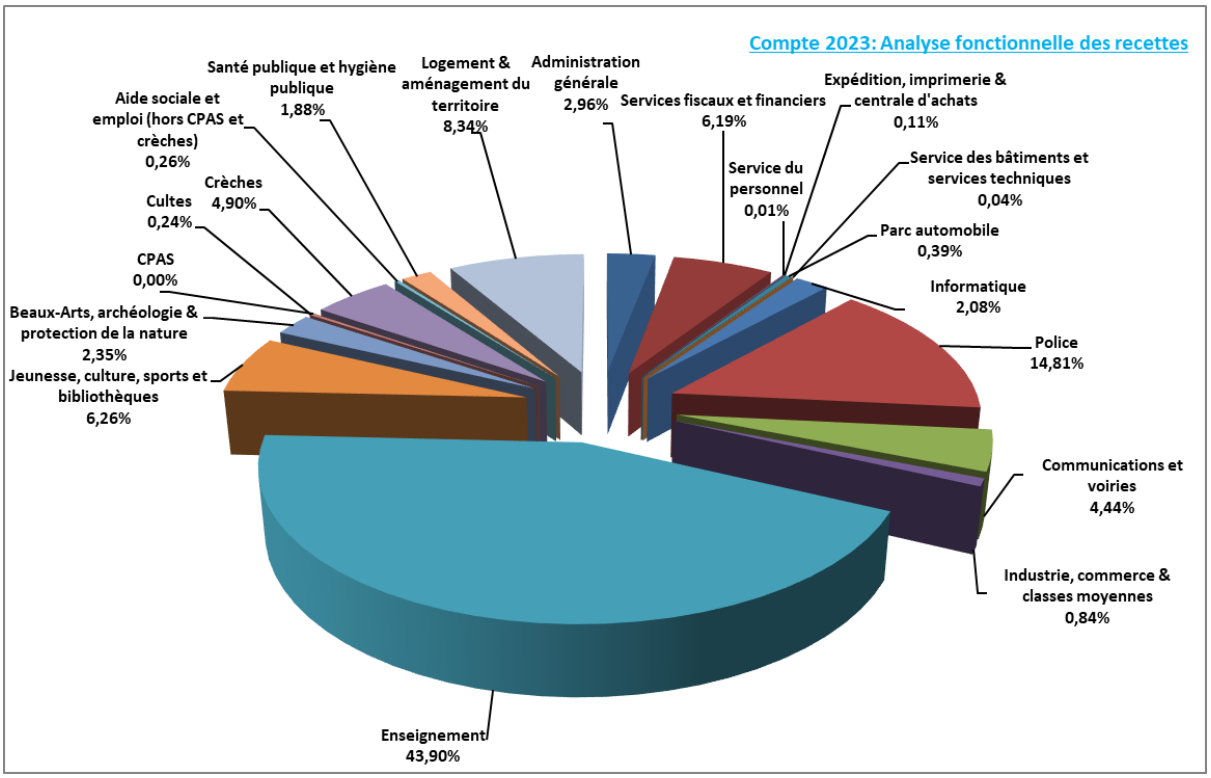

Compte 2023: Analyse fonctionnelle des dépenses
Services fiscaux et financiers 1,15%
Logement & aménagement du territoire 6,99%
Service du personnel 0,00%
Aide sociale et emploi (hors CPAS et crèches) 0,14%
Parc automobile 1,83%
Santé publique et hygiène publique 7,80%
Service des bâtiments et services techniques 9,62%
Crèches 0,43%
Cultes 0,14%
Informatique 12,93%
Beaux-Arts, archéologie & protection de la nature 2,69%
Police 0,14%
Jeunesse, culture, sports et bibliothèques 7,99%
Calamités & relations avec l'étranger 0,89%
Communications et voiries 7,67%
Industrie, commerce & classes moyennes 0,70%
Enseignement 38,48%

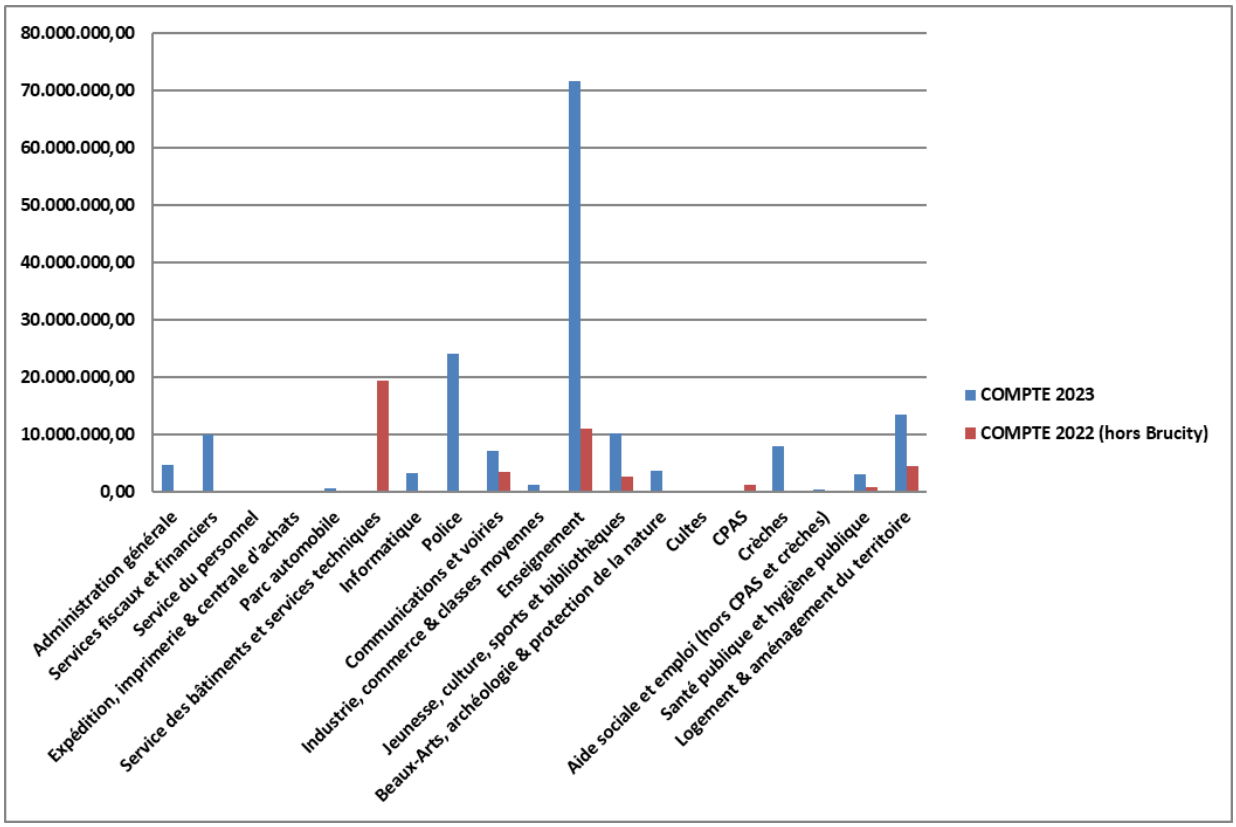

100.000.000,00
90.000.000,00
80.000.000,00
70.000.000,00
60.000.000,00
50.000.000,00
40.000.000,00
30.000.000,00
20.000.000,00
10.000.000,00
0,00
Administration générale
Services fiscaux et financiers
Service du personnel
Expédition, imprimerie & centrale d'achats
Parc automobile
Service des bâtiments et services techniques
Informatique
Calamités & relations avec l'étranger
Police
Communications et voiries
Industrie, commerce & classes moyennes
Enseignement
Jeunesse, culture, sports et bibliothèques
Beaux-Arts, archéologie & protection de la nature
Cultes
Crèches
Aide sociale et emploi (hors CPAS et crèches)
Santé publique et hygiène publique
Logement & aménagement du territoire
COMPTE 2022 (hors Brucity)
COMPTE 2023

13.2. Présentation générale de la structure des recettes (hors prélèvements) par domaine d'intervention

Les données chiffrées et les représentations graphiques ci-après présentent la ventilation fonctionnelle des recettes (hors prélèvements), par domaine d'intervention de la Ville.

FONCTIONS	COMPTE 2022 (hors Brucity)	%	COMPTE 2023	%
Administration générale	0,00	0,00%	4.829.805,35	2,96%
Services fiscaux et financiers	0,00	0,00%	10.079.908,76	6,19%
Service du personnel	0,00	0,00%	14.383,55	0,01%
Expédition, imprimerie & centrale d'achats	0,00	0,00%	182.987,89	0,11%
Parc automobile	7.375,00	0,02%	640.582,35	0,39%
Service des bâtiments et services techniques	19.468.000,00	44,61%	60.649,35	0,04%
Informatique	384,35	0,00%	3.382.867,49	2,08%
Police	0,00	0,00%	24.127.954,80	14,81%
Communications et voiries	3.507.937,94	8,04%	7.235.786,71	4,44%
Industrie, commerce & classes moyennes	0,00	0,00%	1.374.624,63	0,84%
Enseignement	11.006.667,12	25,22%	71.531.104,39	43,90%
Jeunesse, culture, sports et bibliothèques	2.661.277,54	6,10%	10.208.093,92	6,26%
Beaux-Arts, archéologie & protection de la nature	200.791,16	0,46%	3.833.652,14	2,35%
Cultes	0,00	0,00%	386.582,69	0,24%
CPAS	1.311.721,56	3,01%	0,00	0,00%
Crèches	0,00	0,00%	7.991.887,68	4,90%
Aide sociale et emploi (hors CPAS et crèches)	0,00	0,00%	426.700,00	0,26%
Santé publique et hygiène publique	882.909,60	2,02%	3.063.809,27	1,88%
Logement & aménagement du territoire	4.592.949,03	10,52%	13.587.032,69	8,34%
Total	**43.640.013,30**	**100%**	**162.958.413,66**	**100%**

14. Analyse économique du service extraordinaire de l'exercice propre

La ventilation économique porte sur la destination des moyens pour les dépenses (engagements) et sur l'origine des moyens pour les recettes (droits constatés nets).

14.1. Présentation générale de la structure des dépenses et des recettes

Les données chiffrées ci-après présentent la ventilation économique des dépenses et des recettes.

COMPTE 2023							
DEPENSES				RECETTES			
	Compte 2022 (hors Brucity)	Budget 2023 après MB	Compte 2023		Compte 2022 (hors Brucity)	Budget 2023 après MB	Compte 2023
INVESTISSEMENTS	139.155.774,70	227.413.119,76	189.812.341,46	INVESTISSEMENTS	49.016,01	29.344.594,03	186.747,23
TRANSFERTS	11.861.498,90	17.795.593,19	16.842.423,44	TRANSFERTS	31.739.176,29	66.866.374,54	62.542.900,39
DETTE	14.385.500,00	19.100.000,00	19.100.000,00	DETTE	7.351.821,00	168.097.744,38	100.228.766,04
PRELEVEMENTS	0,00	0,00	0,00	PRELEVEMENTS	4.500.000,00	0,00	0,00
TOTAL	165.402.773,60	264.308.712,95	225.754.764,90	TOTAL	43.640.013,30	264.308.712,95	162.958.413,66
				RESULTAT	-121.762.760,30	0,00	-62.796.351,24

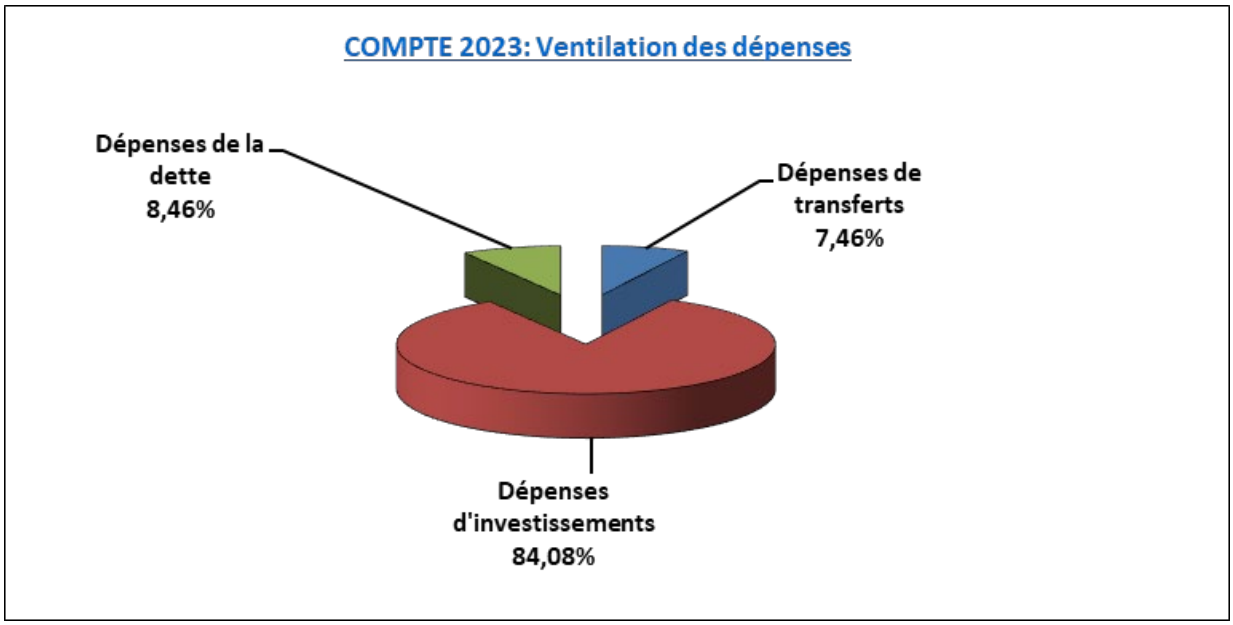
Au compte 2023, les dépenses engagées du budget extraordinaire se sont élevées à 225.754.764,90 €, soit une augmentation de 60.351.991,30 € par rapport à 2022 (hors dépenses Brucity en 2022).

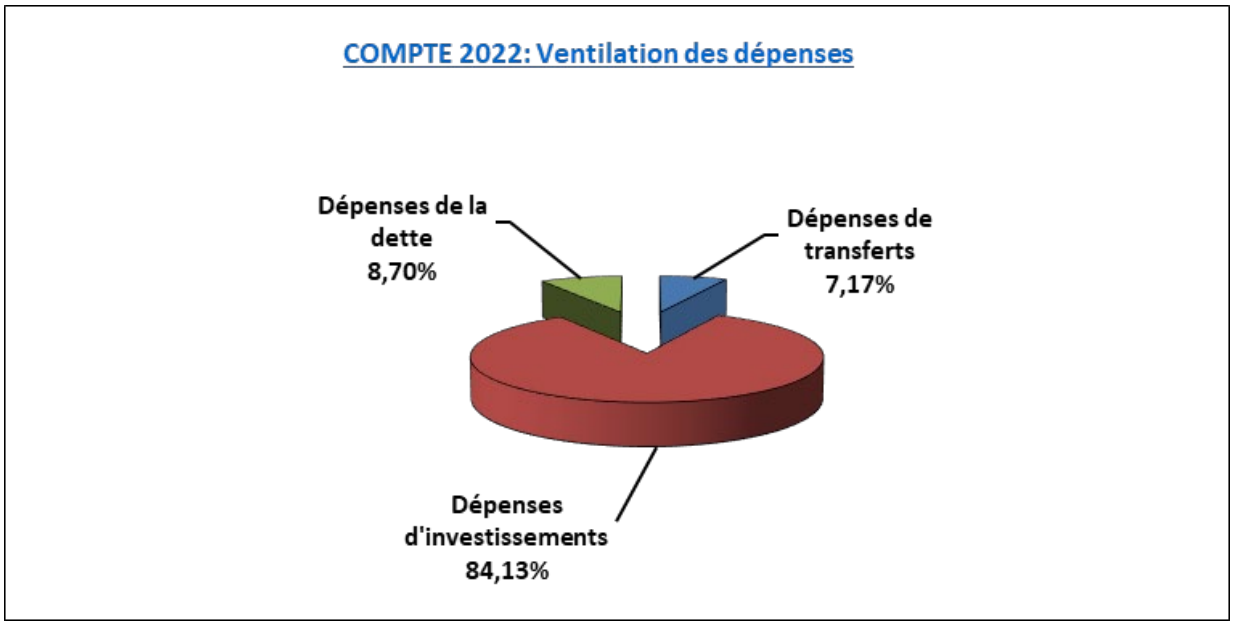
Les recettes s'élèvent à 162.958.413,66 € en 2023.
En outre, des emprunts ont été contractés en 2023 pour un montant total de 100.228.766,04 €.

a) *Les dépenses (destination des moyens)*

Les données chiffrées et la représentation graphique ci-après présentent la ventilation économique des dépenses.

RUBRIQUE	COMPTE 2022 (hors Brucity)	%	COMPTE 2023	%
Dépenses de transferts	11.861.498,90	7,17%	16.842.423,44	7,46%
Dépenses d'investissements	139.155.774,70	84,13%	189.812.341,46	84,08%
Dépenses de la dette	14.385.500,00	8,70%	19.100.000,00	8,46%
TOTAL	165.402.773,60	100,00%	225.754.764,90	100,00%

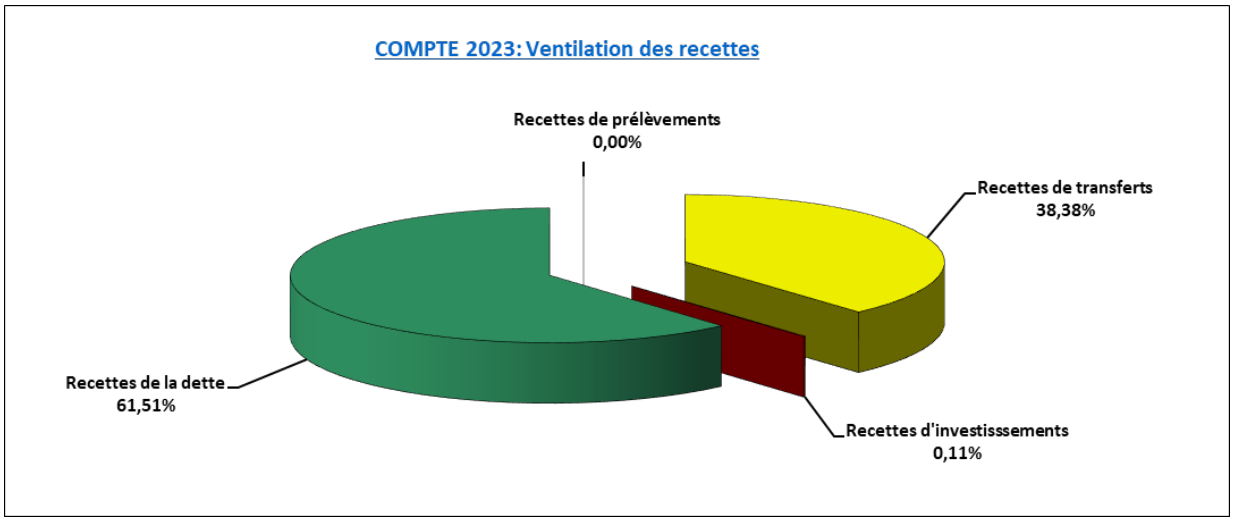

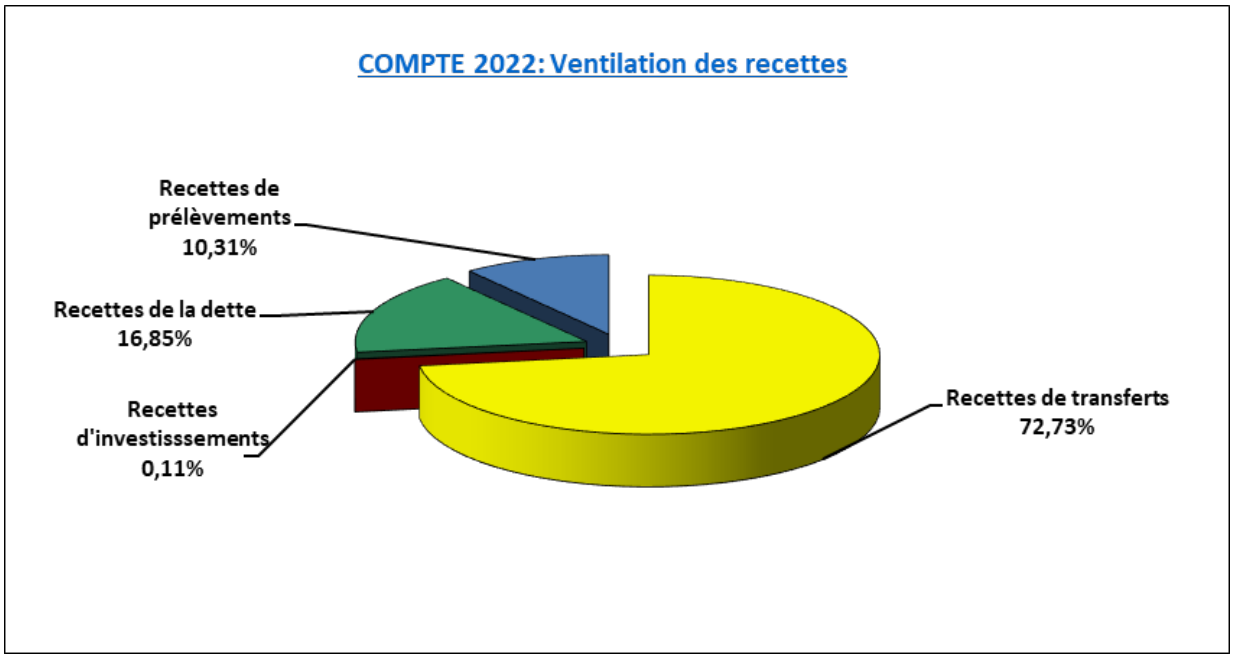

b) *Les recettes (origine des moyens)*

Les données chiffrées et la représentation graphique ci-après présentent la ventilation économique des recettes.

RUBRIQUE	COMPTE 2022 (hors Brucity)	%	COMPTE 2023	%
Recettes de transferts	31.739.176,29	72,73%	62.542.900,39	38,38%
Recettes d'investisssements	49.016,01	0,11%	186.747,23	0,11%
Recettes de la dette	7.351.821,00	16,85%	100.228.766,04	61,51%
Recettes de prélèvements	4.500.000,00	10,31%	0,00	0,00%
TOTAL	43.640.013,30	100,00%	162.958.413,66	100,00%

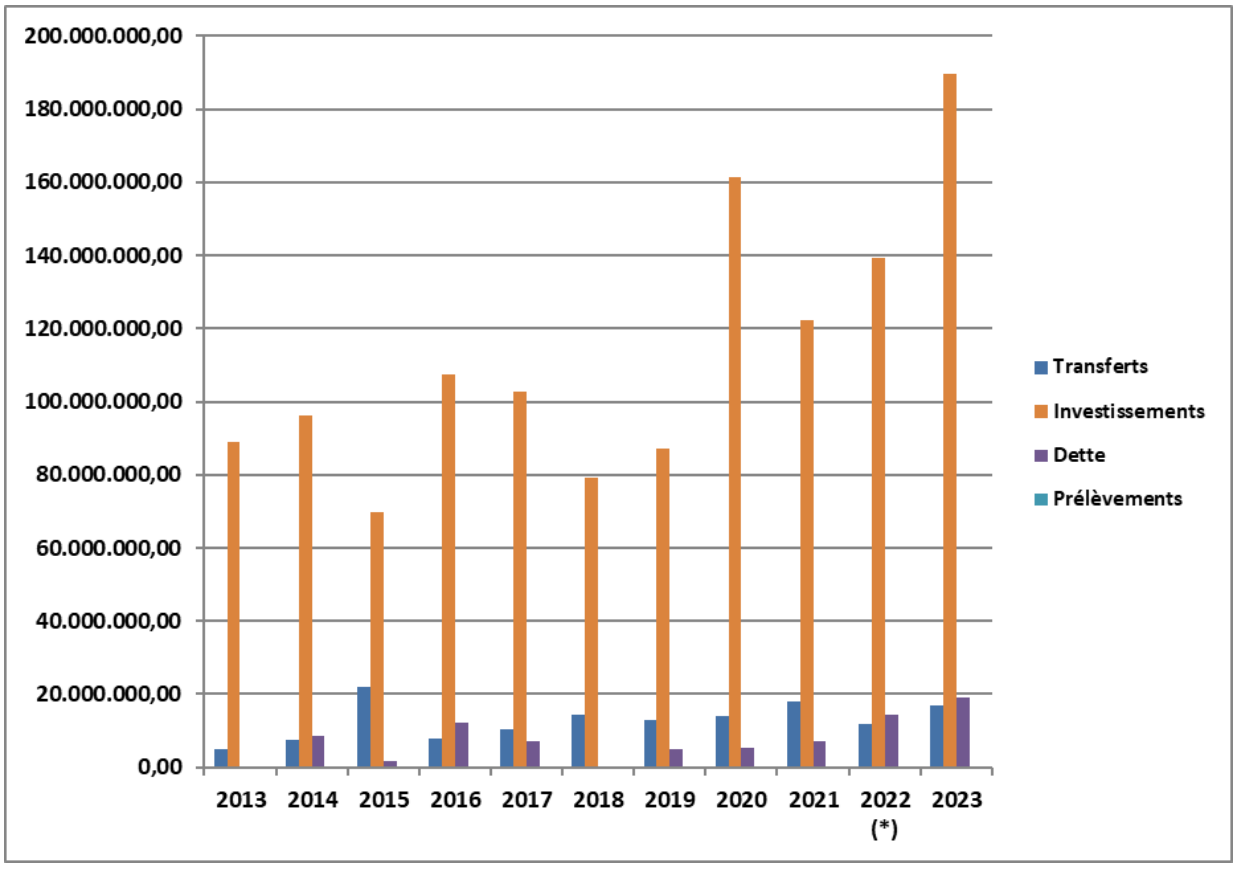

14.2. Evolution des dépenses engagées dans le temps

Les données chiffrées et la représentation graphique ci-après présentent l'évolution des dépenses ventilées par groupe économique, depuis 2013 jusqu'à l'année 2023.

	Transferts	Investissements	Dette	Prélèvements	Total engagements
2013	5.012.576,90	89.100.547,43	0,00	0,00	94.113.124,33
2014	7.552.182,80	96.383.248,18	8.376.543,54	0,00	112.311.974,52
2015	22.017.299,81	69.789.603,67	1.649.923,22	0,00	93.456.826,70
2016	7.957.963,14	107.565.730,67	12.000.000,00	0,00	127.523.693,81
2017	10.505.072,37	102.651.120,53	7.199.599,75	0,00	120.355.792,65
2018	14.215.891,43	79.163.103,37	0,00	0,00	93.378.994,80
2019	12.715.330,50	87.251.454,51	5.008.602,90	0,00	104.975.387,91
2020	14.083.356,35	161.244.020,58	5.383.690,00	0,00	180.711.066,93
2021	17.791.756,35	122.375.164,62	7.235.350,00	0,00	147.402.270,97
2022 (*)	11.861.498,90	139.155.774,70	14.385.500,00	0,00	165.402.773,60
2023	16.842.423,44	189.812.341,46	19.100.000,00	0,00	225.754.764,90

* (hors Brucity)

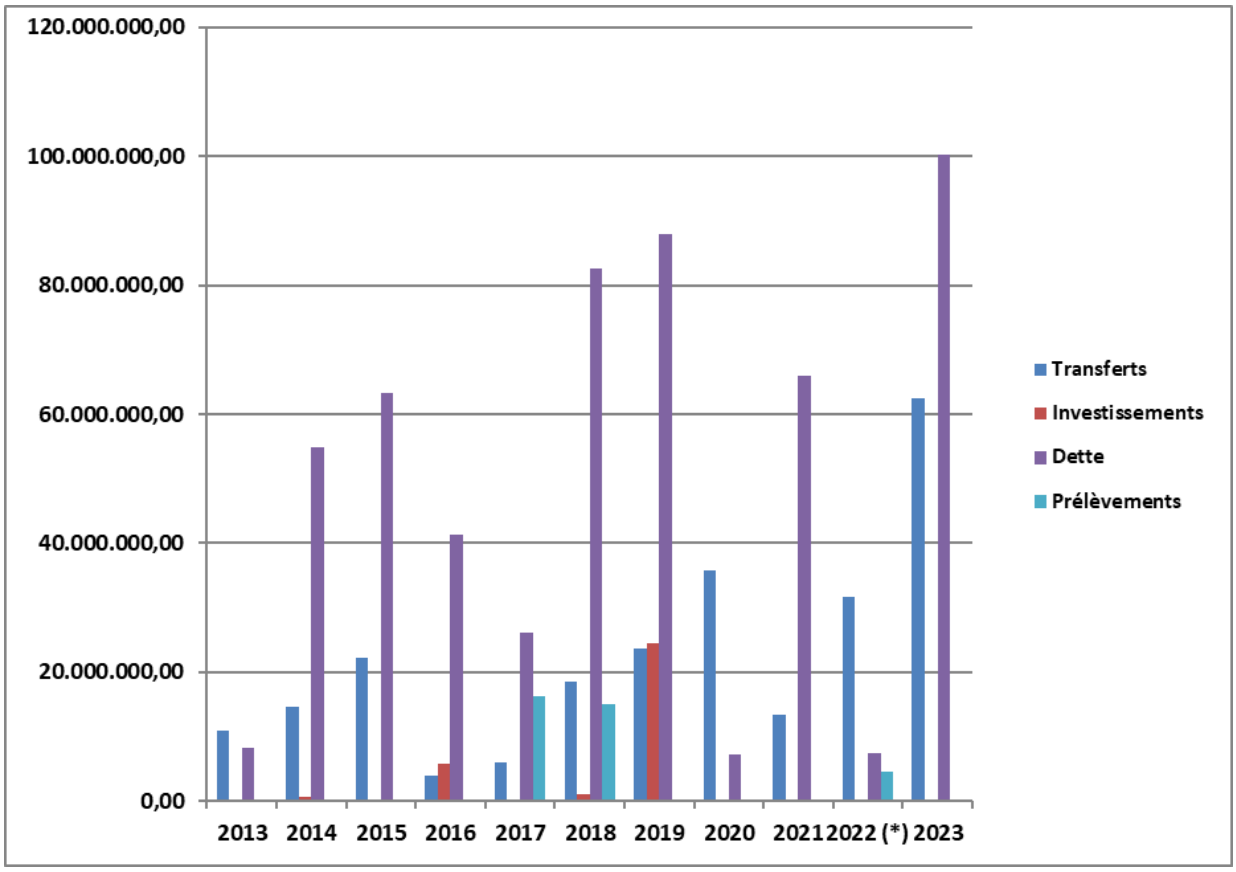

14.3. Evolution des droits constatés nets (recettes) dans le temps

Les données chiffrées et la représentation graphique ci-après présentent l'évolution des recettes ventilées par groupe économique, depuis 2013 jusqu'à l'année 2023.

	Transferts	Investissements	Dette	Prélèvements	Total droits constatés nets
2013	10.843.732,75	224.164,21	8.168.307,00	0,00	19.236.203,96
2014	14.522.680,12	563.195,76	54.890.654,40	0,00	69.976.530,28
2015	22.202.606,46	119.562,50	63.334.508,28	0,00	85.656.677,24
2016	3.895.539,28	5.817.249,79	41.407.400,25	0,00	51.120.189,32
2017	6.079.063,38	237.027,80	26.068.924,89	16.231.250,15	48.616.266,22
2018	18.461.475,12	978.071,48	82.679.542,67	15.000.000,00	117.119.089,27
2019	23.556.307,53	24.418.334,95	87.832.223,51	0,00	135.806.865,99
2020	35.812.412,75	167.391,81	7.204.698,96	0,00	43.184.503,52
2021	13.462.709,19	300.891,00	66.042.970,56	0,00	79.806.570,75
2022 (*)	31.739.176,29	49.016,01	7.351.821,00	4.500.000,00	43.640.013,30
2023	62.542.900,39	186.747,23	100.228.766,04	0,00	162.958.413,66

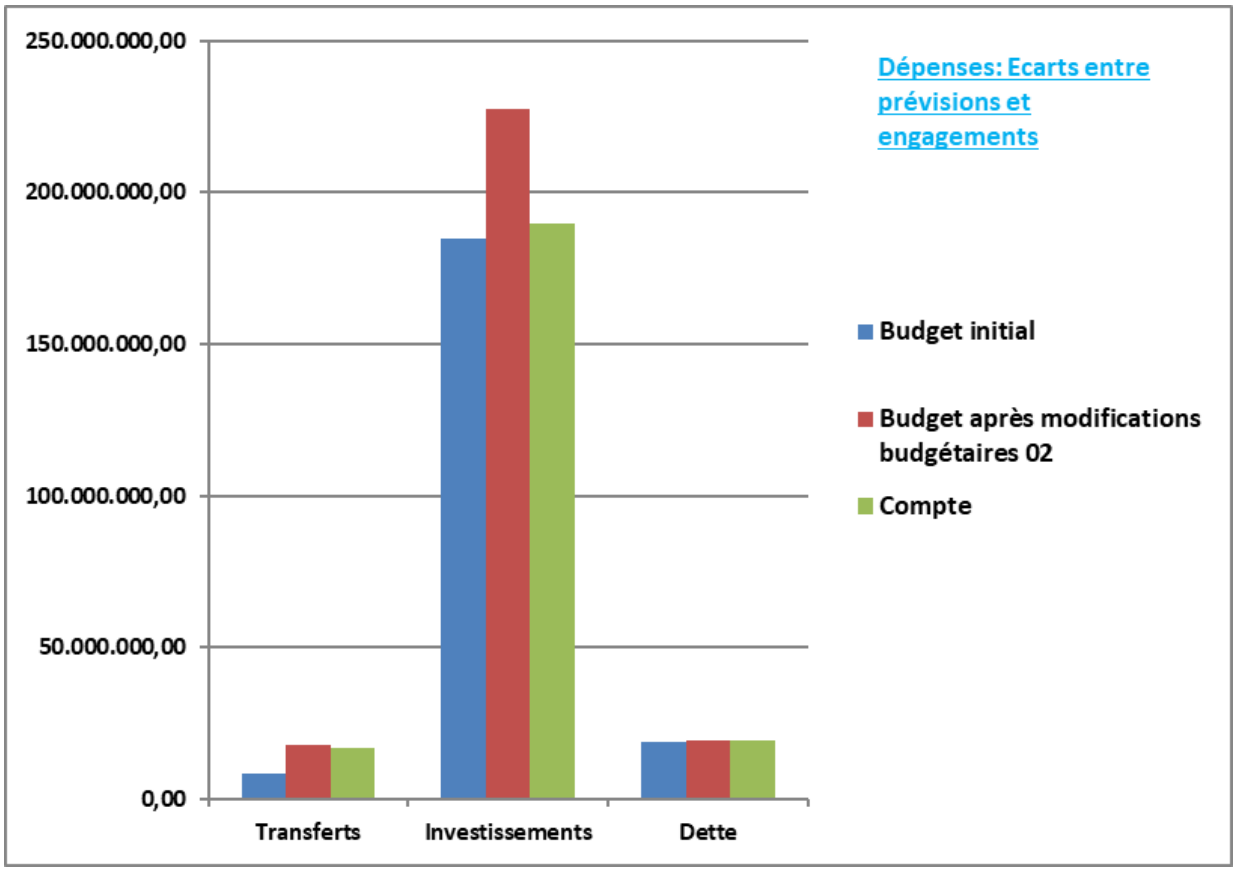
* (hors Brucity)

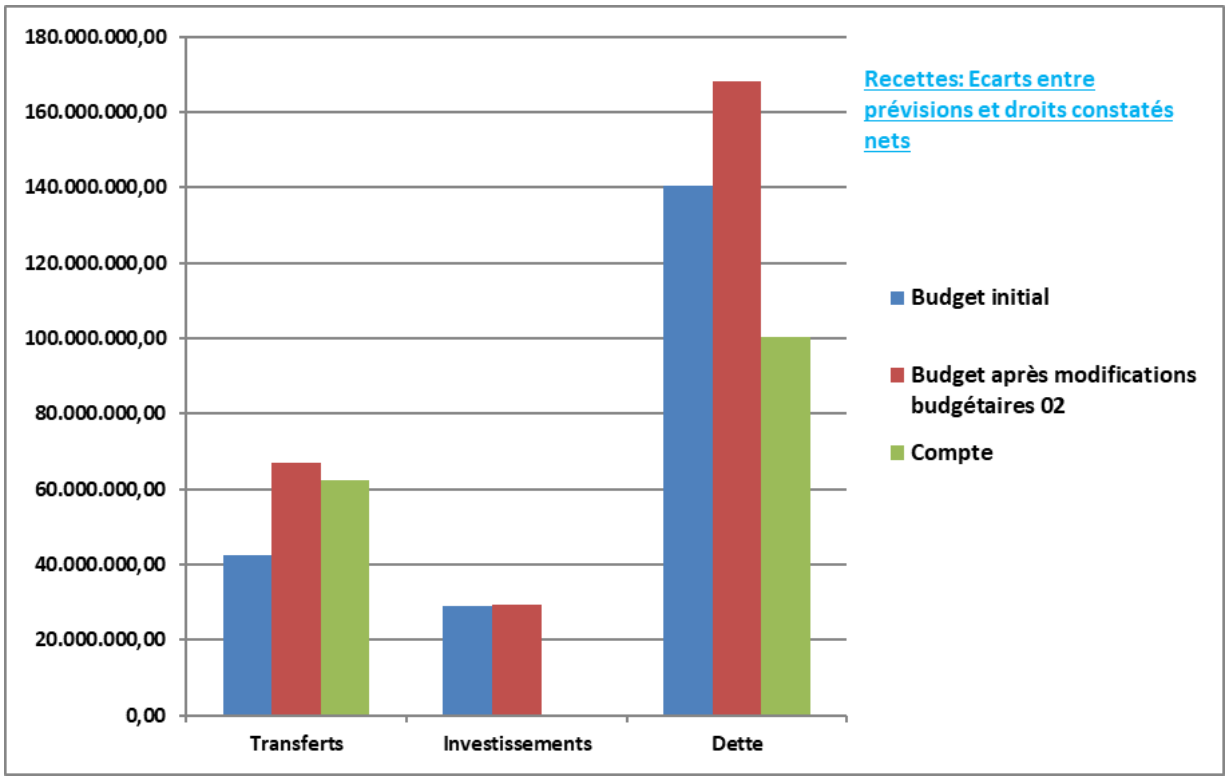

14.4. Ecarts entre les prévisions budgétaires et la réalisation effective des dépenses et des recettes

Les données chiffrées et la représentation graphique ci-après présentent les écarts entre les prévisions budgétaires des dépenses et des recettes au budget initial et au budget modifié 2023 et les réalisations effectives des dépenses (engagements) et des recettes (droits constatés nets) au compte 2023.

	Budget initial	Budget après modifications budgétaires 02	Compte	Différence entre le compte et le budget après MB	% d'écart entre le budget initial et le compte	% d'écart entre le budget après MB et le compte
DEPENSES	Prévisions	Prévisions	Engagements			
Transferts	8.630.611,84	17.795.593,19	16.842.423,44	-953.169,75	48,76%	-5,66%
Investissements	184.733.155,33	227.413.119,76	189.812.341,46	-37.600.778,30	2,68%	-19,81%
Dette	18.800.000,00	19.100.000,00	19.100.000,00	0,00	0,00%	0,00%
Total	212.163.767,17	264.308.712,95	225.754.764,90	-38.553.948,05	6,02%	-17,08%
RECETTES	Prévisions	Prévisions	Droits constatés nets			
Transferts	42.600.049,34	66.866.374,54	62.542.900,39	-4.323.474,15	31,89%	-6,91%
Investissements	29.024.000,00	29.344.594,03	186.747,23	-29.157.846,80	-15441,86%	-15613,54%
Dette	140.539.717,83	168.097.744,38	100.228.766,04	-67.868.978,34	-40,2%	-67,7%
Total	212.163.767,17	264.308.712,95	162.958.413,66	-101.350.299,29	-30,20%	-62,19%

Recettes: Ecarts entre prévisions et droits constatés nets
180.000.000,00
160.000.000,00
140.000.000,00
120.000.000,00
100.000.000,00
80.000.000,00
60.000.000,00
40.000.000,00
20.000.000,00
0,00
Transferts
Investissements
Dette
Budget initial
Budget après modifications budgétaires 02
Compte

15. Analyse des dépenses du service extraordinaire par type d'investissements et par fonction (domaine d'action)

FONCTION	Subsides d'investissements aux entreprises	Subsides et dédommagements accordés aux ménages et aux asbl	Non-valeurs	Subsides spécifiques aux autres pouvoirs et institutions	Droits d'emphytéose ou de superficie	Achat de terrains et de bâtiments	Aménagements et maintenances des terrains	Construction de bâtiments	Aménagements des bâtiments et maintenance des bâtiments	Travaux de voirie et d'infrastructure	Achats de mobilier, Matériel informatique, machines et matériel d'exploitation etc	Achat et maintenance des véhicules (tt sortes)	Etudes d'organisation et de gestion	Achats d'œuvres d'art	Achat de titres	Total par fonction / activité
Administration générale (y compris expédition et imprimerie, et services techniques pour les bâtiments adm....)	0,00	362.136,00	0,00	156.640,05	0,00	0,00	2.472,44	113.920,54	17.421.813,52	0,00	397.896,19	0,00	239.948,65	0,00	6.600.000,00	**25.294.827,39**
Parc automobile	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	337.345,81	1.000,00	76.435,29	3.706.507,75	0,00	0,00	0,00	**4.121.288,85**
Informatique	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.189.000,00	0,00	3.950.000,00	0,00	21.046.300,50	0,00	0,00	**29.185.300,50**
Calamités	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.000.000,00	**2.000.000,00**
Contrat de sécurité	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Police	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100.000,00	98.345,02	0,00	0,00	0,00	107.668,98	0,00	0,00	**306.014,00**
Communications et voies navigables - éclairage public	273.510,00	50.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.119,92	6.062.466,17	4.570.281,19	6.000.796,67	349.131,05	0,00	0,00	**17.308.305,00**
Horodateurs	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Industrie, commerce et classes moyennes	40.000,00	1.235.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	243.114,73	50.156,17	0,00	1.853,63	0,00	12.100,00	0,00	0,00	**1.582.224,53**
Enseignement	0,00	0,00	711,40	352.762,77	0,00	29.500.000,00	0,00	29.421.263,82	23.922.930,02	0,00	3.583.268,18	0,00	92.472,38	0,00	0,00	**86.873.408,57**
Jeunesse, éduc.populaire, sports et loisirs	0,00	2.530.061,04	166.810,54	110.709,47	0,00	3.900.000,00	3.262.647,03	2.243.803,92	4.254.273,58	280.000,00	1.092.663,31	191.395,84	0,00	0,00	0,00	**18.032.364,73**
Beaux-arts, archéologie et protection de la nature	0,00	2.891.323,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	92.071,50	2.804.608,98	2.359,50	94.491,78	0,00	40.363,01	137.097,35	0,00	**6.062.315,96**
Cultes	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	319.887,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**319.887,68**
CPAS	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Crèches	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	359.030,66	307.539,77	0,00	278.342,64	0,00	24.336,94	0,00	0,00	**969.250,01**
Assistance sociale (hors CPAS et crèches)	0,00	25.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	282.014,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**307.014,56**
Santé publique (hors ets. de soins)	200.000,00	836.314,33	0,00	0,00	0,00	4.000,00	506.564,29	1,00	3.854.709,38	215.511,13	375.067,78	751.274,38	863.199,64	0,00	10.000.000,00	**17.606.641,93**
Logement et aménagement du territoire - espaces verts	147.164,65	100.000,00	58.177,40	7.806.101,95	0,00	305.000,00	35.142,59	464.805,49	0,00	6.088.089,01	441,65	0,00	596.025,98	184.972,47	0,00	**15.785.921,19**
TOTAL PAR TYPE D'INVESTISSEMENT	**660.674,65**	**8.029.835,21**	**225.699,34**	**8.426.214,24**	**0,00**	**33.709.000,00**	**3.806.826,35**	**33.320.026,22**	**57.562.729,85**	**12.649.425,81**	**14.420.741,64**	**10.649.974,64**	**23.371.547,13**	**322.069,82**	**18.600.000,00**	**225.754.764,90**

CARACTERISTIQUES GENERALES

16. Caractéristiques générales

Les informations générales exogènes ci-après ont une influence sur la réalité financière d'une commune dans la mesure où celles-ci peuvent influencées les dépenses à charge de la commune ou encore son potentiel fiscal.

16.1. Population et structure démographique

Année	Nombre d'habitants	Croissance par rapport à l'année précédente	< 19 ans	> =19 ans et <=65 ans	> 65 ans
31/12/2009	157.394	2,97%	23,93%	64,89%	11,18%
31/12/2010	161.771	2,78%	23,97%	64,38%	11,65%
31/12/2011	165.522	2,32%	24,16%	64,34%	11,50%
31/12/2012	171.015	3,32%	24,16%	64,71%	11,13%
31/12/2013	172.875	1,09%	24,46%	64,50%	11,04%
31/12/2014	174.782	1,10%	24,53%	64,50%	10,97%
31/12/2015	177.856	1,76%	24,72%	64,34%	10,94%
31/12/2016	174.423	-1,93%	24,90%	64,62%	10,47%
31/12/2017	177.021	1,49%	24,92%	63,92%	11,17%
31/12/2018	180.850	2,16%	24,67%	63,77%	10,34%
31/12/2019	183.883	1,68%	24,41%	65,22%	10,36%
31/12/2020	186.222	1,27%	24,04%	64,95%	11,01%
31/12/2021	187.820	0,86%	24,67%	64,39%	10,94%
31/12/2022	193.090	2,81%	23,23%	66,62%	10,15%
31/12/2023	198.415	2,76%	22,75%	66,98%	10,27%

16.2. Enseignement communal – nombre d'élèves

Année scolaire	Nombre d'élèves total	Croissance par rapport à l'année précédente	Nombre d'élèves maternel	Nombre d'élèves primaire	Nombre d'élèves enseig. spécial	Nombre d'élèves enseig. secondaire	Nombre d'élèves promotion sociale + artistique	Nombre d'élèves ens. supérieur
2008-2009	37.285	6,44%	4.971	9.003	841	9.310	10.418	2.703
2009-2010	38.206	2,47%	5.096	8.900	951	9.070	11.486	2.703
2010-2011	41.426	8,43%	5.085	9.016	962	9.138	14.159	3.066
2011-2012	41.892	1,12%	5.076	9.117	977	9.315	14.208	3.199
2012-2013	43.778	4,50%	5.098	9.206	961	9.395	15.918	3.200
2013-2014	46.090	5,28%	5.124	9.237	970	9.653	17.490	3.616
2014-2015	46.948	1,86%	5.096	9.403	978	10.232	17.567	3.672
2015-2016	48.731	3,80%	5.018	9.314	966	10.080	19.846	3.507
2016-2017	50.009	2,62%	5.051	9.440	947	9.495	21.323	3.753
2017-2018	52.390	4,76%	4.995	9.390	932	9.669	23.680	3.964
2018-2019	52.464	0,14%	4.901	9.412	935	9.711	23.369	4.136
2019-2020	50.858	-3,06%	4.835	9.300	952	9.780	21.907	4.084
2020-2021	50.784	-0,15%	4.976	8.873	905	9.953	21.580	4.497
2021-2022	50.659	-0,25%	4.759	8.681	803	10.079	22.659	3.886
2022-2023	48.874	-3,52%	4.650	8.581	885	10.080	20.616	4.062
2023-2024	49.132	0,53%	4.580	8.494	840	10.121	21.264	3.833

*un établissement avait été oublié entre 2016-2017 et 2022-2023. Il s'agit de l'école Robert Dubois, type 5

16.3. Fiscalité – Revenus cadastraux

Année (au 01/01)	Non bâti ordinaire + industriel	Bâti ordinaire + industriel	Outillage non bâti + bâti	Total	Coefficient indexation	Revenus cadastraux indexés	Revenus mainmorte
2009	1.522.344,00	345.092.134,00	8.538.746,00	355.153.224,00	1,5461	549.102.399,63	24.269.296,00
2010	1.698.422,00	367.771.955,00	8.593.201,00	378.063.578,00	1,5461	584.524.097,95	25.058.053,00
2011	1.627.480,00	365.796.725,00	9.827.011,00	377.251.216,00	1,5790	595.679.670,06	25.887.871,00
2012	1.612.204,00	372.429.231,00	10.424.244,00	384.465.679,00	1,6349	628.562.938,60	29.886.406,00
2013	1.467.218,00	378.337.490,00	10.640.710,00	390.445.418,00	1,6813	656.455.881,28	
2014	1.469.246,00	382.850.541,00	10.556.124,00	394.875.911,00	1,7000	671.289.048,70	
2015	1.449.538,00	392.136.163,00	7.974.274,00	401.559.975,00	1,7057	684.940.849,36	
2016	1.470.171,00	391.439.466,00	8.041.011,00	400.950.648,00	1,7153	687.750.646,51	
2017	1.398.476,00	393.859.579,00	7.995.066,00	403.253.121,00	1,7491	705.330.033,94	
2018	1.374.148,00	398.051.761,00	8.046.901,00	407.472.810,00	1,7863	727.868.680,50	
2019	1.373.191,00	406.833.418,00	8.089.563,00	416.296.172,00	1,8230	758.907.921,56	
2020	1.323.999,00	406.637.386,00	8.091.085,00	416.052.470,00	1,8492	769.364.726,81	
2021	1.285.521,00	408.805.013,00	7.467.215,00	417.557.749,00	1,8630	777.910.086,39	
2022	1.267.172,00	412.251.200,00	7.490.437,00	421.008.809,00	1,9084	803.453.211,10	
2023	1.274.428,00	414.957.623,00	6.965.625,00	423.197.676,00	2,0915	885.117.939,35	

16.4. Comparaison des dépenses du service ordinaire de l'exercice propre entre la Ville de Bruxelles et le CPAS de Bruxelles

Année	Dépenses engagées service ordinaire Ville (sans prélèvements - sans déficits des hôpitaux)	Evolution	Dépenses engagées service ordinaire CPAS (sans prélèvements et facturation interne)	Evolution
2009	634.544.429,62	0,17%	200.361.798,02	-0,21%
2010	645.168.881,75	1,67%	203.909.097,90	1,77%
2011	666.280.754,80	3,27%	211.864.967,00	3,90%
2012	688.655.306,98	3,36%	229.574.457,00	8,36%
2013	712.872.871,24	3,52%	242.639.627,00	5,69%
2014	719.561.244,27	0,94%	233.262.680,00	-3,86%
2015	753.119.391,69	4,66%	244.790.919,00	4,94%
2016	754.298.905,08	0,16%	247.377.210,00	1,06%
2017	770.961.771,56	2,21%	256.910.210,00	3,85%
2018	804.786.051,68	4,39%	268.365.778,00	4,46%
2019	822.061.419,89	2,15%	262.188.528,00	-2,30%
2020	859.216.147,30	4,52%	289.234.584,00	10,32%
2021	888.454.350,33	3,40%	300.239.291,00	3,80%
2022	937.114.865,06	5,48%	325.684.643,00	8,48%
2023	1.035.728.895,39	10,52%	376.037.442,00	15,46%

SYSTÈME EUROPEEN DES COMPTES NATIONAUX

17. Le système européen des comptes nationaux (SEC)

Le Système Européen des Comptes Nationaux (SEC) constitue le cadre conceptuel global d'élaboration et de détermination de statistiques macroéconomiques.

Le SEC vise notamment, pour ce qui concerne exclusivement les administrations publiques, à établir les statistiques pertinentes en matière de finances publiques.

Ainsi, les statistiques de finances publiques établies selon le système européen des comptes nationaux SEC, forment la base du monitoring européen, permettant une analyse uniforme de la situation des finances publiques de chaque pays membre de l'Union européenne.

Le SEC constitue dès lors l'ensemble des règles communes en matière de présentation des comptes nationaux à l'échelon européen.

Dans ce cadre, l'Etat belge et les autres pays membres se sont engagés à respecter deux critères (*critères de Maastricht définis dans la perspective de l'introduction de la monnaie unique*):

- le DEFICIT PUBLIC (ou solde de financement) mesuré à partir du ratio déficit public / PIB, qui ne peut excéder 3%;

- la DETTE PUBLIQUE mesuré à partir du ratio dette / PIB, qui ne peut être supérieur à 60 %.

Les engagements pris en Belgique et formalisés dans les pactes de stabilité et de croissance successifs, se sont matérialisés par la volonté d'impliquer chaque niveau de pouvoir du pays à la réalisation des efforts budgétaires exigés par la Commission européenne.

Formellement, un système d'accords de coopération organise la participation de tous les niveaux de pouvoir à la réalisation des objectifs globaux.

Dans la mesure où les pouvoirs locaux (communes, CPAS …) font partie intégrante du périmètre des administrations publiques, ceux-ci sont tenus de participer aux objectifs budgétaires globaux du pays.

Les derniers accords de coopération relatifs aux objectifs budgétaires entre le Gouvernement fédéral et les entités fédérées impliquent que les gouvernements de tutelle des pouvoirs locaux s'engagent à la stricte observance des normes SEC, et donc à les faire appliquer par les pouvoirs locaux.

Les pouvoirs locaux disposant de normes comptables propres, il convient de transposer les données comptables fondées sur la base des normes du SEC.

La note méthodologique ci-après définit la transposition des données issues de la comptabilité communale aux normes SEC.

Note méthodologique

La diversité des systèmes comptables des différents niveaux de pouvoir du pays a pour conséquence de compliquer la traduction des données en concepts retenus par le SEC.

Le système européen des comptes nationaux (SEC) établit ainsi une distinction entre les COMPTES NON FINANCIERS et les COMPTES FINANCIERS.

Les COMPTES NON FINANCIERS mettent l'accent sur les activités et les revenus générés par celles-ci. Le SOLDE déterminé à partir des recettes et dépenses engendrées par ces activités détermine la CAPACITE ou le BESOIN de FINANCEMENT des administrations publiques, soit le SOLDE SEC.

Les COMPTES FINANCIERS indiquent les types d'instruments financiers utilisés pour contracter des engagements et/ou acquérir des actifs financiers. Il s'agit des opérations de financement pour couvrir le déficit public.

La comptabilité budgétaire de la comptabilité communale est utilisée afin de retenir les informations pertinentes en vue de l'élaboration des comptes non financiers et donc de la détermination de la capacité ou du besoin de financement.

Les codes économiques de la comptabilité budgétaire sont plus précisément utilisés en vue de convertir les données comptables communales en concepts exploitables par le SEC.

Le système européen des comptes nationaux (SEC) est basé sur le principe d'enregistrement des transactions. En comptabilité SEC, toute opération économique est enregistrée lors de la naissance, la transformation, la disparition d'une créance, d'une dette ou plus généralement d'une valeur économique.
La notion de DROITS CONSTATES est ainsi retenue comme critère d'imputation dans les statistiques publiques.

Les données retenues issues de la comptabilité communale sont les DROITS CONSTATES NETS pour les recettes, et les IMPUTATIONS pour les dépenses, dans la mesure où ces flux correspondent au moment où la valeur économique est créée, transformée, échangée, transférée ou s'éteint soit au moment effectif de la transaction.

La comptabilité SEC n'établit aucune distinction entre le service ordinaire et le service extraordinaire, à l'inverse de la comptabilité communale. Toutes les opérations indépendamment de leur nature sont dès lors prises en compte en vue d'aboutir à la détermination de la capacité ou du besoin de financement.

En outre, la comptabilité SEC ne prend en compte que les opérations enregistrées lors de l'exercice, alors que la comptabilité communale distingue les opérations de l'exercice propre et celles des exercices antérieurs. Ainsi, les résultats des exercices antérieurs ou les prélèvements relatifs aux provisions et aux réserves ne sont pas pris en considération.

Méthodologiquement, le passage des données de la comptabilité communale vers la comptabilité SEC implique la prise en compte:

*** au service ordinaire (entre parenthèse, les groupes économiques):**

- des recettes de prestations (60), de transferts (61) et de la dette, à l'exception des opérations financières (62) (les recettes de prélèvements (68) et celles liées aux résultats (66) sont exclues)

- des dépenses de personnel (70) de fonctionnement (71), de transferts (72) et de la dette (7X), à l'exception des opérations financières (7X) (les dépenses de prélèvements (78) et celles liées aux résultats (76) sont exclues)
Le schéma ci-après reprend les données globalisées par groupe économique pris en considération, diminuées, le cas échéant, des opérations financières non retenues, pour la détermination du solde ordinaire.

SERVICE ORDINAIRE	
DEPENSES = IMPUTATIONS	**RECETTES = DROITS CONSTATES NETS**
Exercice propre et Exercices antérieurs	60. Prestations
70. Personnel	61. Transferts
71. Fonctionnement	62. Dette
72. Transferts	
7X. Dette	
Déduction de : (codes économiques) Ex.propre et Ex.antérieurs	Déduction de : (codes économiques)
	61. 46401 Remb. par aut.sup. charges financières emprunts
	61. 66401 Récup.sur aut.sup. remb. Emprunts
	61. 46548 Autres contributions aut.sup. / exclusivement pour la partie concernant les annuités et intérêts des emprunts d'assainissement IRIS
7X. 21105 Charges financières emprunts assainissement	62. 26301 Remboursement charges financières emprunts tiers
7X. 21201 Charges financières emprunts autorité supérieure	62. 26801 Récup.sur tiers charges financières emprunts garantis
7X. 21301 Charges financières emprunts tiers	62. 96801 Remb. Par tiers emprunts garantis et payés par commune
7X. 911xx Remboursement emprunts commune	62. 86101 Remb. prêts par entreprises publiques
7X. 91201 Remboursement emprunts autorité supérieure	62. 86701 Remb. prêts par entreprises privés
7X. 91301 Remboursement emprunts tiers	62. 87001 Remb. prêts par ménages et ASBL
7X. 91801 Remboursement emprunts garantis	62. 89101 Remb. prêts par aut.sup.
	62. 89301 Remb. prêts par tiers emprunts à leur charge
	62. 89302 Remb. prêts par autres pouv.publics prêts accordés

Au solde ordinaire, il faut ajouter les opérations relatives au service extraordinaire.

*** au service extraordinaire *(entre parenthèse, les groupes économiques)*:**

- des recettes de transferts (80) et d'investissements (81), à l'exception des opérations financières *(les recettes de la dette (82), de prélèvements (88) et celles liées aux résultats (86) sont exclues)*

- des dépenses de transferts (90) et d'investissements (91), à l'exception des opérations financières *(les dépenses de la dette (92), de prélèvements (98) et celles liées aux résultats (96) sont exclues)*

Le schéma ci-après reprend les données globalisées par groupe économique pris en considération, diminuées, le cas échéant, des opérations financières non retenues, pour la détermination du solde extraordinaire.

DEPENSES	RECETTES
SERVICE ORDINAIRE	
IMPUTATIONS exercice propre et exercices antérieurs (après les déductions)	DROITS CONSTATES NETS (après les déductions)
SOLDE SERVICE ORDINAIRE	
SERVICE EXTRAORDINAIRE	
IMPUTATIONS exercice propre et exercices antérieurs (après les déductions)	DROITS CONSTATES NETS (après les déductions)
SOLDE SERVICE EXTRAORDINAIRE	
Solde service ordinaire + solde service extraordinaire = SOLDE DE FINANCEMENT (SEC)	

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Service ordinaire													
Recettes													
60	43.608.903,09	46.883.137,84	42.395.433,33	42.849.694,88	49.756.066,52	37.293.224,05	59.886.391,62	49.918.259,45	47.964.010,93	51.333.991,24	43.893.731,70	56.379.298,92	75.023.924,05
61	611.563.742,58	635.386.546,41	657.983.577,44	656.844.224,30	683.356.464,50	701.029.871,46	713.487.632,87	726.956.483,96	745.571.418,74	768.783.108,06	794.775.518,68	861.322.215,18	943.394.371,01
62	15.024.185,78	13.886.950,30	13.224.439,48	17.043.193,31	17.884.869,76	17.521.862,77	28.119.515,38	15.932.764,27	15.818.273,00	19.170.359,52	15.763.306,11	15.370.729,86	15.468.851,59
Total recettes	670.196.831,45	696.156.634,55	713.603.450,25	716.737.112,49	750.997.400,78	755.844.958,28	801.493.539,87	792.807.507,68	809.353.702,67	839.287.458,82	854.432.556,49	933.072.243,96	1.033.887.146,65
Dépenses													
70	324.924.979,24	335.505.579,77	342.943.915,27	347.979.253,70	355.830.993,21	360.862.684,16	374.664.879,18	385.996.150,10	400.955.779,06	409.604.000,91	428.224.844,35	457.321.680,37	501.547.145,96
71	61.895.109,02	64.307.422,62	61.891.631,48	68.431.680,70	68.701.052,32	71.244.128,04	75.387.221,94	83.619.840,34	87.116.027,33	90.637.176,71	95.025.741,49	98.093.226,58	110.205.293,05
72	246.481.336,07	264.253.974,72	241.806.871,59	233.774.886,35	250.146.590,05	254.316.083,48	254.894.119,68	267.389.685,89	265.932.874,38	275.591.649,79	298.276.972,89	289.612.146,28	328.448.663,63
7X	68.362.666,65	64.964.265,25	62.820.344,69	58.069.598,41	58.294.370,54	58.236.911,32	54.400.645,51	57.401.296,59	56.571.486,05	58.541.077,75	59.645.982,95	62.193.312,43	80.380.857,46
Total dépenses	701.664.090,98	729.031.242,36	709.462.763,03	708.255.419,16	732.973.006,12	744.659.807,00	759.346.866,31	794.406.972,92	810.576.166,82	834.373.905,16	881.173.541,68	907.220.365,66	1.020.581.960,10
Solde ordinaire	-31.467.259,53	-32.874.607,81	4.140.687,22	8.481.693,33	18.024.394,66	11.185.151,28	42.146.673,56	-1.599.465,24	-1.222.464,15	4.913.553,66	-26.740.985,19	25.851.878,30	13.305.186,55
Service extraordinaire													
Recettes													
80	22.637.021,48	15.438.687,67	10.843.732,75	14.522.680,12	22.202.606,46	3.895.539,28	6.079.063,38	18.461.475,12	23.556.307,53	35.812.412,75	13.462.709,19	31.739.176,29	62.542.900,39
81	130.233,00	90.768,00	224.164,21	563.195,76	119.562,50	5.817.249,79	237.027,80	978.071,48	24.418.334,95	167.391,81	300.891,00	49.016,01	186.747,23
Dépenses													
90	16.655.200,28	9.116.158,43	4.793.839,13	9.805.787,91	12.397.418,89	19.259.535,75	9.198.002,81	15.375.781,03	10.758.020,07	13.548.131,03	16.865.925,42	10.618.588,99	16.039.851,98
91	59.733.799,90	55.323.432,59	49.566.120,01	64.275.273,11	61.612.807,52	91.132.228,84	63.777.418,03	110.014.813,44	62.407.049,61	98.052.063,50	105.779.767,01	173.379.247,09	182.838.832,65
Solde extraordinaire	-53.621.745,70	-48.910.135,35	-43.292.062,18	-58.995.185,14	-51.688.057,45	-100.678.975,52	-66.659.329,66	-105.951.047,87	-25.190.427,20	-75.620.389,97	-108.882.092,24	-152.209.643,78	-136.149.037,01
Amortissement dette													
911-01	46.476.392,95	44.325.048,75	43.746.215,90	39.992.982,35	40.523.572,71	41.399.153,67	42.908.899,40	46.021.994,11	49.984.990,58	52.562.827,33	53.883.673,36	52.751.673,16	53.297.986,16
911-03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.554.345,07	1.787.498,25
911-06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Total amortissements	46.476.392,95	44.325.048,75	43.746.215,90	39.992.982,35	40.523.572,71	41.399.153,67	42.908.899,40	46.021.994,11	49.984.990,58	52.562.827,33	53.883.673,36	55.306.018,23	55.085.484,41
Solde SEC	-38.612.612,28	-37.459.694,41	4.594.840,94	-10.520.509,46	6.859.909,92	-48.094.670,57	18.396.243,30	-61.528.519,00	23.572.099,23	-18.144.008,98	-81.739.404,07	-71.051.747,25	-67.758.366,05

Commentaires

La Ville de Bruxelles termine l'année 2023 avec un solde de financement négatif de l'ordre de 67.758.366,05 €.
En 2013, 2015, 2017 et 2019, la Ville de Bruxelles avait présenté une capacité de financement de respectivement 4.594.840,94 €, 6.859.909,92 €, 18.396.243,30 € et 23.572.099,23 €. Par contre, les années 2011, 2012, 2014, 2016, 2018, 2020, 2021 et 2022 avaient connues une situation déficitaire.

Le compte 2023 dégage un solde courant positif (13.305.186,55 €). Nous observons par contre que le solde extraordinaire est négatif et s'élève à – 136.149.037,01 €. Les recettes de subsidiation pour investissements sont à un niveau de 62.729.647,62 € alors que le total des investissements imputés s'établit à 198.878.684,63 €.

Nous observons qu'un solde courant suffisamment positif permettrait d'assurer le financement des investissements. Cette situation dénote clairement que, selon une analyse à partir de la conception du système européen des comptes nationaux, les activités courantes financent les investissements.

Nous pouvons admettre qu'une politique liée à l'obtention accrue de subsidiations extérieures pour financer les investissements doit être soutenue.

Ensuite, dans la mesure où la logique des imputations prend le dessus, l'orientation générale future doit s'inscrire dans une stratégie de planification claire des investissements faisant en sorte qu'une simple prévision de projets à réaliser lors d'une année budgétaire doit être abandonnée au profit d'une vision pluriannuelle planifiée des investissements dans le temps et de la détermination des réalisations effectives (échéanciers des liquidations en liaison avec les réalisations réelles).

CONCLUSION

18. Conclusion

Le compte 2023 présente un résultat budgétaire à l'exercice propre de 232.799,31 € et un résultat budgétaire cumulé positif de 29.401.296,61 €.

Hors prélèvements et personnel enseignant, à l'exercice propre :

- ✓ **les dépenses totales engagées (engagements) s'élèvent à 840.831.514,74 € pour un budget prévisionnel de 834.386.756,66 €, soit un écart défavorable de 0,77 %;**
- ✓ **les recettes totales (droits constatés nets) s'élèvent à 842.507.502,25 € pour un budget prévisionnel de 826.743.385,28 €, soit un écart favorable de 1,91 %.**

Les dépenses de personnel (hors personnel enseignant) qui constituent les principales dépenses de la Ville (29,59 % du total des dépenses) ont augmenté de 23.694.200,42 € (+ 8,38 %) par rapport à 2022 et ce principalement dû aux effets des multiples indexations des salaires intervenues dans le courant de l'année 2022 et de deux indexations enregistrées en 2023.

Les dépenses de fonctionnement connaissent une augmentation en 2023 (+ 15,10 % ou + 16.231.057,91 €).

Les dépenses de transferts connaissent une augmentation de 8,71 % (+ 26.185.002,08 €) par rapport à 2022.

Les dépenses de dette augmentent en 2023 de 17.105.220,25 € (+ 25,78 %) par rapport à 2022. Ainsi la charge de la dette et plus exactement le remboursement des emprunts contractés a augmenté de 5.811.706,40 € (+ 9,04 %) par rapport à 2022.

Les recettes de prestations augmentent en 2023 par rapport à 2022 (+ 18.644.625,13 € ou + 33,07 %).

Les taxes additionnelles connaissent une augmentation (+ 35.242.477,67 € ou + 13,90 %).

L'enrôlement, la perception et le contentieux du précompte immobilier ont été repris par Bruxelles Fiscalité en 2018. La taxe additionnelle pour la Ville de Bruxelles a augmenté (+ 21.091.807,35 € ou + 10,29 %) par rapport à 2022. En outre, la recette obtenue reste bien inférieure à la recette espérée (- 3.759.629,64 €).

Le produit des recettes des additionnels au précompte immobilier comprend les droits constatés de l'exercice fiscal 2023 et des droits constatés complémentaires des exercices fiscaux 2021 et 2022 pour un total de 226.143.136,84 €. Mais sachant que des réductions ont dû être enregistrées sur des droits constatés relatifs aux anciens dossiers provenant du SPF Finances et des exercices fiscaux 2018, 2019 et 2020 pour un montant total de 2.951.116,54 €, la situation nette au compte 2023 est effectivement de 223.192.020,30 €.

La taxe additionnelle à la taxe régionale sur les établissements d'hébergement touristique, venant remplacer la taxe communale sur les établissements hôteliers et les appart-hôtels stagne à son seuil historique et s'élève 14.892.576,47 €.

Les taxes communales directes connaissent une augmentation de 0,76 % par rapport à 2022.

Au niveau du service extraordinaire, la charge nette à financer par le recours à l'emprunt (à savoir la différence entre, d'une part, les dépenses d'investissements, de transferts et de la dette, et d'autre part, les recettes de transferts, d'investissements et de prélèvements) s'élevait à 97.808.451,70 € en 2017 et à 58.939.448,20 € en 2018, à 57.000.745,43 € en 2019, à 144.731.262,37 € en 2020, à 133.638.670,78 € en 2021, à 129.114.581,30 € en 2022 et s'élève à 163.025.117,28 € en 2023.

Inhoudsopgave

ALGEMENE FINANCIELE ANALYSE 1 - 6

1. Inleiding 1
2. De omschrijving en de voorstelling van de rekening 2023 1
3. Voorstelling van het resultaat van het eigen dienstjaar van de gewone dienst van de rekening 2023 2 - 4
4. Voorstelling van de boekhoudkundige- en begrotingsresultaten van de Rekening 2023 5 - 7
4.1.Voorstelling van het boekhoudkundig - en het begrotingsresultaat van het eigen dienstjaar van de Rekening 2023 5 - 6
4.2.Voorstelling van het globaal begrotings- en boekhoudkundig resultaat van de Rekening 2023 6 - 7

ANALYSE VAN DE GEWONE DIENST 8 - 47

5. Evolutie van de begrotingsresultaten van de gewone dienst in de tijd 8
6. Evolutie van de algemene begrotingsresultaten van de gewone dienst en van de gewone reservefondsen en de voorzieningen 9
7. Evolutie van de netto vastgestelde rechten en van de vastgelegde uitgaven in de tijd 10
8. Functionele analyse van de gewone dienst van het eigen dienstjaar 11 - 14
8.1. Algemene presentatie van de uitgavenstructuur per toepassingsdomein 11 - 12
8.2. Algemene presentatie van de structuur van de ontvangsten per toepassingsdomein 13 - 14
9. Economische analyse van de gewone dienst op eigen dienstjaar 15 - 20
9.1. Algemene voorstelling van de structuur van uitgaven en ontvangsten 15 - 17
9.2. Evolutie van de vastgelegde uitgaven in de tijd 18
9.3. Evolutie van de netto vastgestelde rechten (ontvangsten) in de tijd 19
9.4. Verschillen tussen de begroting en de vastgestelde ontvangsten en gerealiseerde uitgaven 20 - 21
10. Algemene structuur van de uitgaven 22 - 36
10.1. Personeelsuitgaven 22 - 26
10.2. Werkingsuitgaven 27 - 28
10.3. Uitgaven van dotaties of van overdrachten 29 - 31
10.4. Schulduitgaven 32 - 35
10.5. Uitgaven van overboekingen 36
11. Algemene structuur van de ontvangsten 37 - 48
11.1. Ontvangsten uit prestaties 37 - 39
11.2. De ontvangsten uit overdrachten 40 - 47
11.3. De ontvangsten uit schulden 48
11.4. Ontvangsten uit overboekingen 48

ANALYSE VAN DE BUITENGEWONE DIENST 49 - 60

12. Evolutie van de netto vastgestlede rechten en de vastgelegde uitgaven voor het eigen dienstjaar in de tijd 49
13. Functionele analyse van de buitengewone dienst op het eigen dienstjaar 50 - 53
13.1. Algemene voorstelling van de uitgavenstructuur (excl. Overdrachten) per domein 50 - 51
13.2. Algemene voorstelling van de ontvangstenstructuur (excl. overdrachten) per domein 52 - 53
14. Economische analyse van de buitengewone dienst op het eigen dienstjaar 53 - 59
14.1. Algemene voorstelling van de uitgaven- en ontvangstenstructuur 53 - 55
14.2. Evolutie van de vastgelegde uitgaven in de tijd 56
14.3. Evolutie van de nette vastgestelde rechten (ontvangsten) in de tijd 57
14.4. Verschillen tussen de begrotingsramingen en de werkelijke realisatie van de uitgaven en ontvangsten 58 - 59
15. Analyse van de uitgaven van de buitengewone dienst per type investering en per functie (actiedomein) 60

ALGEMENE KENMERKEN 61 - 62

16. Algemene kenmerken 61 - 62
16.1. Bevolking en demografische structuur 61
16.2. Gemeentelijk onderwijs – aantal leerlingen 61
16.3. Fiscaliteit – Kadastraal inkomen 62
16.4. Vergelijking van de uitgaven van de gewone dienst van het eigen dienstjaar tussen de Stad Brussel en het OCMW van Brussel 62

EUROPEES SYSTEEM VOOR NATIONALE REKENINGEN 63 - 67

17. Het Europees Systeem voor nationale Rekeningen (ESR) 63 - 67

BESLUIT 68 - 69

18. Besluit 68 - 69

FINANCIEEL VERSLAG VAN DE REKENING 2023

ALGEMENE FINANCIELE ANALYSE

1. Inleiding

Dit document is een bijlage met toelichtingen van de jaarlijkse rekeningen van het dienstjaar 2023. Het heeft als doel de bijzonderheden van het jaar 2023 te belichten en aan de hand van de gegevens van de begrotingsboekhouding en van de algemene boekhouding, de tendensen te beschrijven van de evolutie van de financiële toestand van de Stad.
De boekhouding steunt op twee pijlers: de begrotingsboekhouding en de algemene boekhouding die parallel gevoerd worden.
In de begrotingsboekhouding wordt de financiële gezondheid van een gemeente meestal beoordeeld door het berekenen van de begrotingssaldi, d.w.z., het verschil tussen de ontvangsten en de uitgaven.
De begrotingsboekhouding blijft het vertrekpunt van de nieuwe gemeentelijke boekhouding maar de algemene boekhouding, die tegelijkertijd gevoerd wordt, vult de begrotingsboekhouding aan via analyse-elementen waarmee de impact van het beleid op het vermogen kan worden beoordeeld.
De grote principes van de boekhouding berusten op een zeer precieze en gestructureerde wetgeving, maar om een goed beheer te voeren moeten de cijfers die eruit voortvloeien steeds door de verantwoordelijke ambtenaren en de mandatarissen geanalyseerd, beoordeeld en vergeleken kunnen worden.

2. De omschrijving en de voorstelling van de rekening 2023

De begrotingsrekening is de uitvoering van de begroting waarin alle geraamde ontvangsten en uitgaven zijn hernomen welke binnen het financiële dienstjaar zouden kunnen worden uitgevoerd, met uitzondering van de bewegingen voor de rekening of deze die enkel de thesaurie aanbelangen.
Het doel van de begrotingsrekening is het nazicht van de goede uitvoering van de begroting.

De begrotingsrekening is op dezelfde wijze gestructureerd als de begroting, te weten:
- een onderscheid tussen de ontvangsten en uitgaven;
- een onderscheid tussen de gewone en de buitengewone dienst;
- een onderscheid binnen elk van die diensten, tussen het financiële dienstjaar zelf en de vroegere dienstjaren.

De gewone dienst wordt als volgt omschreven:

het geheel van de ontvangsten en de uitgaven die ten minste één maal per financieel dienstjaar voorkomen en die de Stad regelmatige inkomsten en een regelmatige werking waarborgen, met inbegrip van de periodieke aflossing van de schuld.

De buitengewone dienst wordt als volgt omschreven:

het geheel van de ontvangsten en de uitgaven die rechtstreeks en op een duurzame wijze, invloed hebben op de omvang, de waarde of de instandhouding van het patrimonium van de Stad, uitgezonderd de normale onderhoudswerken; deze dienst omvat eveneens de voor hetzelfde doel toegestane toelagen en leningen, de deelnemingen en beleggingen op méér dan één jaar, alsook de vervroegde terugbetalingen van de schuld.

3. Voorstelling van het resultaat van het eigen dienstjaar van de gewone dienst van de rekening 2023

De oorspronkelijke begroting voor 2023 werd op 19/12/2022 voorgelegd aan de gemeenteraad met een begrotingsoverschot van 77.858,55 €.

De verwachte ontvangsten werden geraamd op 1.014.107.570,09 € en de geplande uitgaven op 1.014.029.711,54 €.

	INITIELE BEGROTING 2023
ONTVANGSTEN	1.014.107.570,09
UITGAVEN	1.014.029.711,54
POSITIEF RESULTAAT	77.858,55

Een eerste reeks begrotingswijzigingen werd voorgelegd aan de gemeenteraad van 26/06/2023, met een stijging van de ontvangsten ten belope van 20.278.858,29 € en bijkomende uitgaven voor 20.271.988,22 €.

Bijgevolg bedraagt het nieuwe resultaat na begrotingswijzigingen 84.728,62 €.

	BEGROTING 2023 na BW01
ONTVANGSTEN	1.034.386.428,38
UITGAVEN	1.034.301.699,76
POSITIEF RESULTAAT	84.728,62

Een tweede reeks begrotingswijzigingen werd voorgelegd aan de gemeenteraad van 16/10/2023, met een stijging van zowel ontvangsten als uitgaven ten belope van 10.373.956,90 €.

Bijgevolg verandert het resultaat van de gewone begroting niet en bedraagt deze 84.728,62 €.

	BEGROTING 2023 na BW02
ONTVANGSTEN	1.044.760.385,28
UITGAVEN	1.044.675.656,66
POSITIEF RESULTAAT	84.728,62

De effectieve verwezenlijking van de begroting 2023 leidt tot de vaststelling dat de uitgaven (vastleggingen van het eigen dienstjaar) 1.040.078.895,39 € en de ontvangsten 1.040.311.694,70 € bedragen.

Het resultaat van de rekening 2023 bedraagt op deze wijze 232.799,31 €.

	REKENING 2023
ONTVANGSTEN	1.040.311.694,70
UITGAVEN	1.040.078.895,39
RESULTAAT	232.799,31

Zonder rekening te houden met de overboekingen van de uitgaven en de ontvangsten, vertoont het begrotingsresultaat voor het eigen dienstjaar van de gewone dienst een overschot van 1.675.987,51 €.

Op het vlak van de verrichtingen met betrekking tot de overboekingen, werden er verrichtingen met betrekking tot voorzieningen en het reservefonds geboekt.

Inzake de verrichtingen met betrekking tot de voorzieningen, geeft de hierna weergegeven tabel, het volgende aan:

- ✓ **ontvangsten met betrekking tot het gebruik van voorzieningen uit voorgaande jaren voor een totaal bedrag van 306.811,80 €;**

  Inderdaad, vanuit een toekomstgericht perspectief, werden deze voorzieningen aangelegd in de voorgaande dienstjaren en hadden ze daarom een impact op de resultaten van de rekeningen voor deze verschillende dienstjaren. Deze voorzieningen worden gebruikt in het boekjaar 2023 voor zover de desbetreffende uitgaven werden geboekt in 2023, waardoor het resultaat van de rekening 2023 gunstig wordt beïnvloed.

Inzake de verrichtingen met betrekking het reservefonds, geeft de hierna weergegeven tabel, het volgende aan:

- ✓ **ontvangsten met betrekking tot het gebruik van het reservefonds van de gewone dienst voor een totaal bedrag van 2.600.000,00 €.**

Het college heeft beslist om voorzieningen aan te leggen:

- ✓ **1.000.000,00 € om eventuele onwaarden op de ontvangsten van opcentiemen op onroerende voorheffing voor het belastingjaar 2023 te verwerken;**

- ✓ **3.000.000,00 € om toekomstige ziekenhuistekorten te dekken;**

- ✓ **350.000,00 € voor de Europese subsidie LIGHTHOUSE.**

Aldus, rekening houdend met de verrichtingen met betrekking tot de voorzieningen en het reservefonds, vertoont de rekening van 2023 voor het eigen dienstjaar een positief resultaat van 232.799,31 €.

REKENING 2023			
BEGROTINGSRESULTAAT EIGEN DIENSTJAAR (voor overboekingen)	1.675.987,51		
UITGAVEN (voorzieningen en reservefonds)		ONTVANGSTEN (voorzieningen en reservefonds)	
Samenstelling voorziening onwaarden op opcentiemen op onroerende voorheffing (fiscaal dienstjaar 2023)	1.000.000,00	Aanwending voorziening subsidie URBINAT	124.466,48
Samenstelling voorziening voor de ziekehuistekorten	3.000.000,00	Aanwending voorziening subsidie RESPONSE	138.698,62
Samenstelling van een voorziening subsidie LIGHTHOUSE	350.000,00	Aanwending voorziening subsidie LIGHTHOUSE	43.646,70
		Aanwending reservefonds gewone begroting	2.600.000,00
TOTAAL	4.350.000,00	TOTAAL	2.906.811,80
BEGROTINGSRESULTAAT EIGEN DIENSTJAAR (na voorzieningen)	232.799,31		

Om het op een andere manier voor te stellen, merken we op dat het gecumuleerde begrotingsresultaat exclusief de verrichtingen gerelateerd aan de overboekingen, 30.839.394,81 € bedraagt (andere voorstelling in onderstaande tabel).

Rekening houdend met de verrichtingen met betrekking tot de overboekingen (aanleg en aanwending), stellen we vast dat het gecumuleerde begrotingsresultaat 29.401.296,61 € bedraagt.

REKENING 2023			
UITGAVEN EIGEN DIENSTJAAR en VORIGE DIENSTJAREN (excl. overboekingen)		**ONTVANGSTEN EIGEN DIENSTJAAR en VORIGE DIENSTJAREN (excl. overboekingen)**	
Vastleggingen eigen dienstjaar	1.035.728.895,39	Netto vastgestelde rechten eigen dienstjaar	1.037.404.882,90
Vastleggingen vorige dienstjaren	49.325.085,57	Batig resultaat vorige dienstjaren	78.493.582,87
Totaal vastleggingen exclusief overboekingen	1.085.053.980,96	Totaal netto vastgestelde rechten exclusief overboekingen	1.115.898.465,77
		GECUMULEERD BEGROTINGSRESULTAAT (excl. overboekingen)	30.844.484,81
Voorzieningen:			
UITGAVEN (voorzieningen)		**ONTVANGSTEN (voorzieningen)**	
Samenstelling voorziening onwaarden op opcentiemen op onroerende voorheffing (fiscaal dienstjaar 2023)	1.000.000,00	Aanwending voorziening subsidie URBINAT	124.466,48
Samenstelling voorziening voor de ziekehuistekorten	3.000.000,00	Aanwending voorziening subsidie RESPONSE	138.698,62
Samenstelling van een voorziening subsidie LIGHTHOUSE	350.000,00	Aanwending voorziening subsidie LIGHTHOUSE	43.646,70
TOTAAL	4.350.000,00	TOTAAL	306.811,80
Reservefonds:			
UITGAVEN (reservefonds)		**ONTVANGSTEN (reservefonds)**	
		Aanwending reservefonds gewone begroting	2.600.000,00
TOTAAL	0,00	TOTAAL	2.600.000,00
		GECUMULEERD BEGROTINGSRESULTAAT (inclusief overboekingen van voorzieningen en het reservefonds)	29.401.296,61

4. Voorstelling van de boekhoudkundige- en begrotingsresultaten van de Rekening 2023

De begrotingsrekening bepaalt twee resultaten:

Het begrotingsresultaat wordt gedefinieerd als:
het verschil tussen de netto vastgestelde rechten enerzijds en de vastgelegde uitgaven anderzijds.

Het boekhoudkundig resultaat wordt gedefinieerd als:
het verschil tussen de netto vastgestelde rechten enerzijds, en de aangerekende uitgaven op 31/12 van het betrokken dienstjaar anderzijds.

De netto vastgestelde rechten worden gedefinieerd als:
het geheel van de geboekte vastgestelde rechten in de boekhouding.

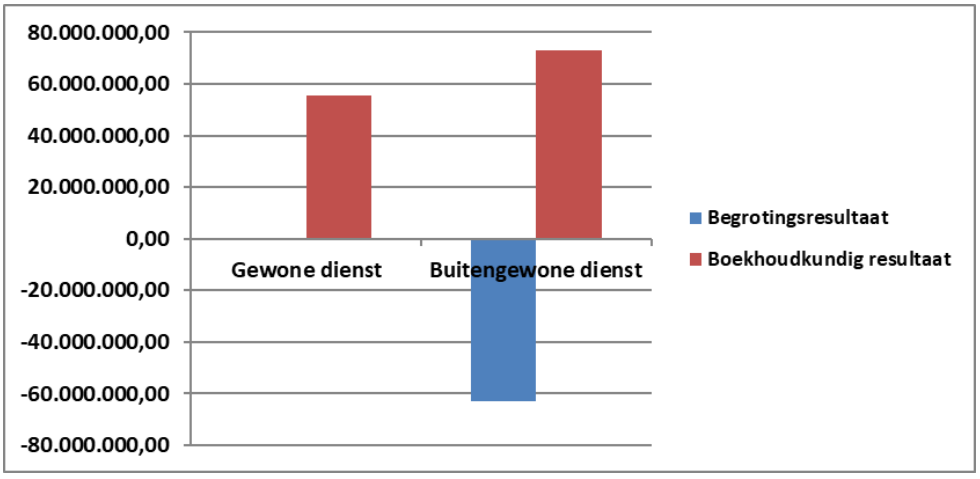
De vastgelegde uitgaven worden gedefinieerd als:
het geheel van de uitgaven waarvoor de Stad zich verbindt ten aanzien van derden als gevolg van een contract, een overeenkomst of een eenzijdige beslissing.

De aangerekende uitgaven worden gedefinieerd als:
het geheel van de uitgaven die, na de regelmatigheidscontrole van de bijzondere rekenplichtige, aan een aanrekening in de boekhouding onderhevig zijn met de bedoeling deze te betalen aan derden.

4.1. Voorstelling van het boekhoudkundig - en het begrotingsresultaat van het eigen dienstjaar van de rekening 2023

De cijfers en de grafische weergave zoals hierna opgenomen, stellen het begrotingsresultaat en het boekhoudkundig resultaat van het eigen dienstjaar van de rekening 2023 voor zowel de gewone dienst als voor de buitengewone dienst.

	Gewone dienst	Buitengewone dienst
Netto vastgestelde rechten	1.040.311.694,70	162.958.413,66
Vastleggingen	1.040.078.895,39	225.754.764,90
BEGROTINGSRESULTAAT	**232.799,31**	**-62.796.351,24**
Netto vastgestelde rechten	1.040.311.694,70	162.958.413,66
Aanrekeningen	984.662.030,07	90.048.191,95
BOEKHOUDKUNDIG RESULTAAT	**55.649.664,63**	**72.910.221,71**

Op de gewone dienst stellen we vast dat

- **Het begrotingsresultaat van het eigen dienstjaar positief is wijzend op het feit dat onze ontvangsten (netto vastgestelde rechten) hoger zijn dan onze uitgaven (vastlegging van uitgaven ten aanzien van derden);**

- **Het boekhoudkundig resultaat van het eigen dienstjaar positief is wijzend op het feit dat onze ontvangsten (netto vastgestelde rechten) hoger zijn dan onze werkelijk ingeboekte uitgaven en dus betaald ten aanzien van derden.**

Op de buitengewone dienst stellen we vast dat

- **Het begrotingsresultaat van het eigen dienstjaar negatief is.**
  Deze situatie weerspiegelt echter het beleid om onze buitengewone uitgaven te financieren. In feite voorfinanciert de Stad haar investeringen, die een paar jaar later weer in evenwicht worden gebracht wanneer leningen worden aangegaan om de daadwerkelijke vastgelegde investeringen in evenwicht te brengen.

  Deze situatie is dus normaal, aangezien het gekozen voorfinancieringsbeleid.

- **Het boekhoudkundig resultaat van het eigen dienstjaar positief is wijzend op het feit dat onze ontvangsten (netto vastgestelde rechten) hoger zijn dan onze werkelijk ingeboekte uitgaven en dus betaald ten aanzien van derden.**

4.2. Voorstelling van het globaal begrotings- en boekhoudkundig resultaat van de Rekening 2023

De cijfers en de grafische weergave zoals hierna opgenomen, stellen het gecumuleerd begrotingsresultaat en het gecumuleerd boekhoudkundig resultaat van de rekening 2023 voor, zowel voor de gewone als voor de buitengewone dienst.

Het verschil tussen het begrotingsresultaat en het boekhoudkundig resultaat op het eigen dienstjaar en het gecumuleerd begrotingsresultaat en boekhoudkundig resultaat wordt verklaard door het in rekening brengen van:

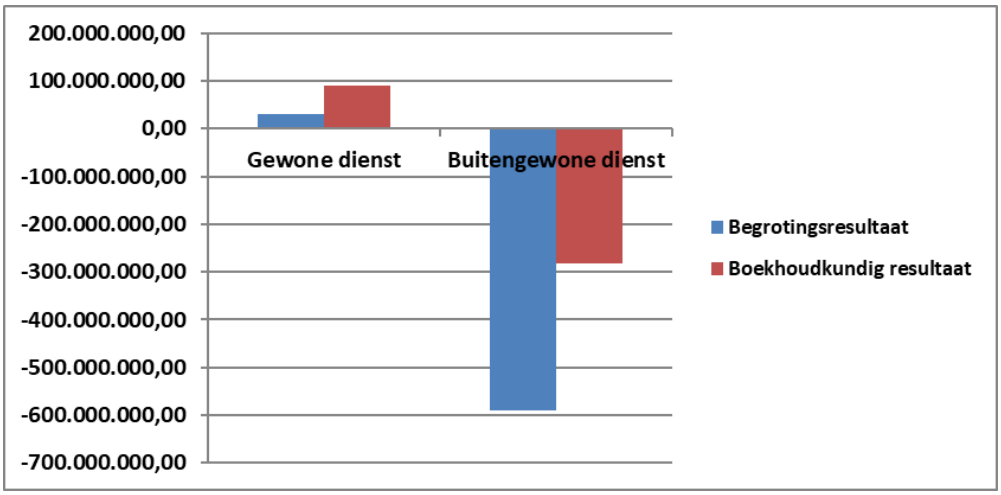
- ✓ ***vastleggingen van uitgaven uitsluitend van het eigen dienstjaar, voor de berekening van het begrotingsresultaat van het eigen dienstjaar;***

- ✓ ***vastleggingen van het eigen dienstjaar en van vorige dienstjaren en het boekhoudkundig resultaat van vorige dienstjaren, voor de berekening van het gecumuleerd begrotingsresultaat;***

- ✓ ***aanrekeningen van uitgaven uitsluitend van het eigen dienstjaar, voor de berekening van het boekhoudkundig resultaat van het eigen dienstjaar;***

- ✓ ***aanrekeningen van het eigen dienstjaar en vorige dienstjaren en het boekhoudkundig resultaat van vorige dienstjaren, voor de berekening van het gecumuleerd boekhoudkundig resultaat.***

	Gewone dienst	Buitengewone dienst
Netto vastgestelde rechten	1.118.805.277,57	162.958.413,66
Vastleggingen	1.089.403.980,96	752.197.689,83
BEGROTINGSRESULTAAT	29.401.296,61	-589.239.276,17
Netto vastgestelde rechten	1.118.805.277,57	162.958.413,66
Aanrekeningen	1.028.449.696,35	444.405.164,54
BOEKHOUDKUNDIG RESULTAAT	90.355.581,22	-281.446.750,88

Op de <u>gewone dienst</u> stellen we vast dat

- **Het <u>gecumuleerd begrotingsresultaat</u> positief is wijzend op het feit dat onze ontvangsten (netto vastgestelde rechten) hoger zijn dan onze uitgaven (vastlegging van uitgaven ten aanzien van derden);**

- **Het <u>gecumuleerd boekhoudkundig</u> resultaat positief is wijzend op het feit dat onze ontvangsten (netto vastgestelde rechten) hoger zijn dan onze werkelijk ingeboekte uitgaven en dus betaald ten aanzien van derden.**

Op de <u>buitengewone dienst</u> stellen we vast dat

- **Het <u>gecumuleerd begrotingsresultaat</u> negatief is.**
  Deze situatie weerspiegelt echter het beleid om onze buitengewone uitgaven te financieren. In feite voorfinanciert de Stad haar investeringen, die een paar jaar later weer in evenwicht worden gebracht wanneer leningen worden aangegaan om de daadwerkelijke vastgelegde investeringen in evenwicht te brengen.

  Deze situatie is dus normaal, aangezien het gekozen voorfinancieringsbeleid.

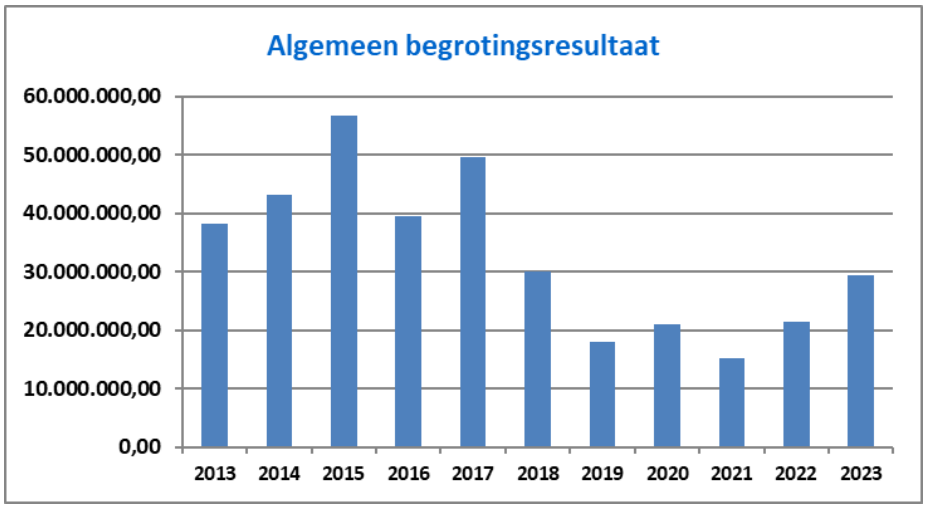
- **Het <u>gecumuleerd boekhoudkundig resultaat</u> negatief is.**
  Nogmaals, deze situatie is normaal in het kader van het voorfinancieringsbeleid, hetgeen betekent dat de Stad haar investeringen financiert voordat ze leningen aangaat en dus geld terugvordert na de daadwerkelijke betaling van de uitgaven aan derden.

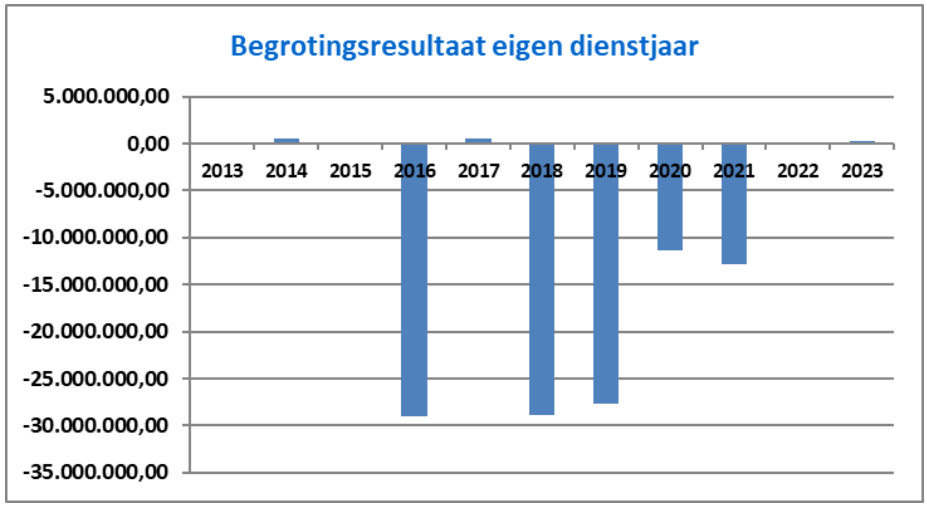
ANALYSE VAN DE GEWONE DIENST

5. Evolutie van de begrotingsresultaten van de gewone dienst in de tijd

De onderstaande cijfers en grafische weergaven, tonen de evolutie van de begrotingsresultaten voor de gewone dienst, zowel algemeen als in termen van het eigen dienstjaar, van 2013 tot en met het jaar 2023.

	Algemeen begrotingsresultaat	Begrotingsresultaat eigen dienstjaar
2013	38.149.797,15	203.000,00
2014	43.196.103,38	474.220,14
2015	56.760.288,82	20.000,00
2016	39.557.120,37	-29.058.920,05
2017	49.544.939,18	495.501,76
2018	30.004.722,69	-28.842.412,18
2019	18.055.771,54	-27.611.186,45
2020	21.075.294,60	-11.365.071,56
2021	15.195.168,35	-12.830.937,31
2022	21.434.717,50	23.029,79
2023	29.401.296,61	232.799,31

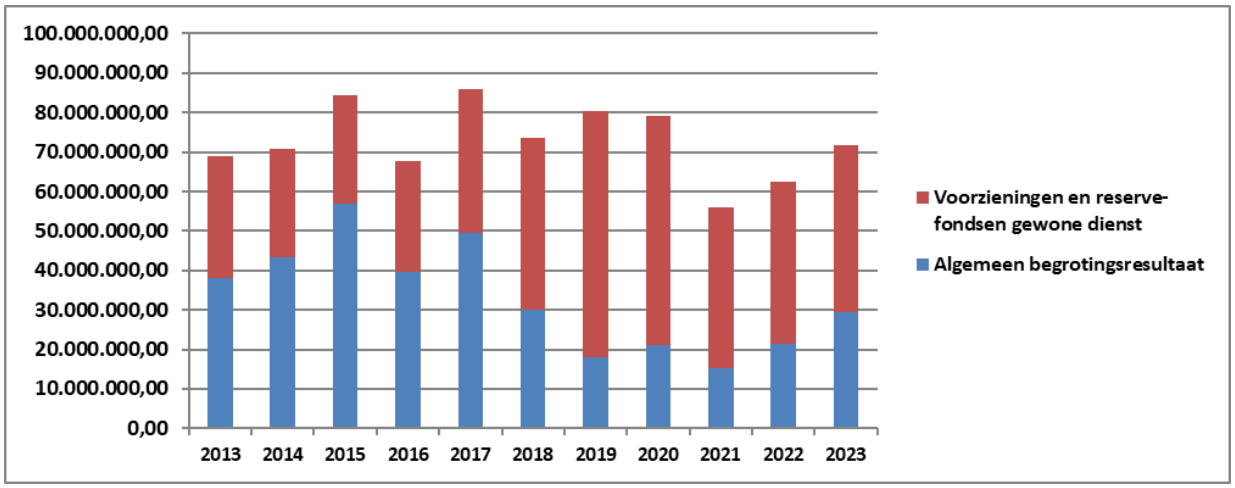

6. Evolutie van de algemene begrotingsresultaten van de gewone dienst en van het gewone reservefonds en de voorzieningen

De onderstaande cijfers en grafische weergaven, tonen de evolutie van de algemene begrotingsresultaten van de gewone dienst en van het gewone reservefonds en de voorzieningen van 2013 tot en met 2023.

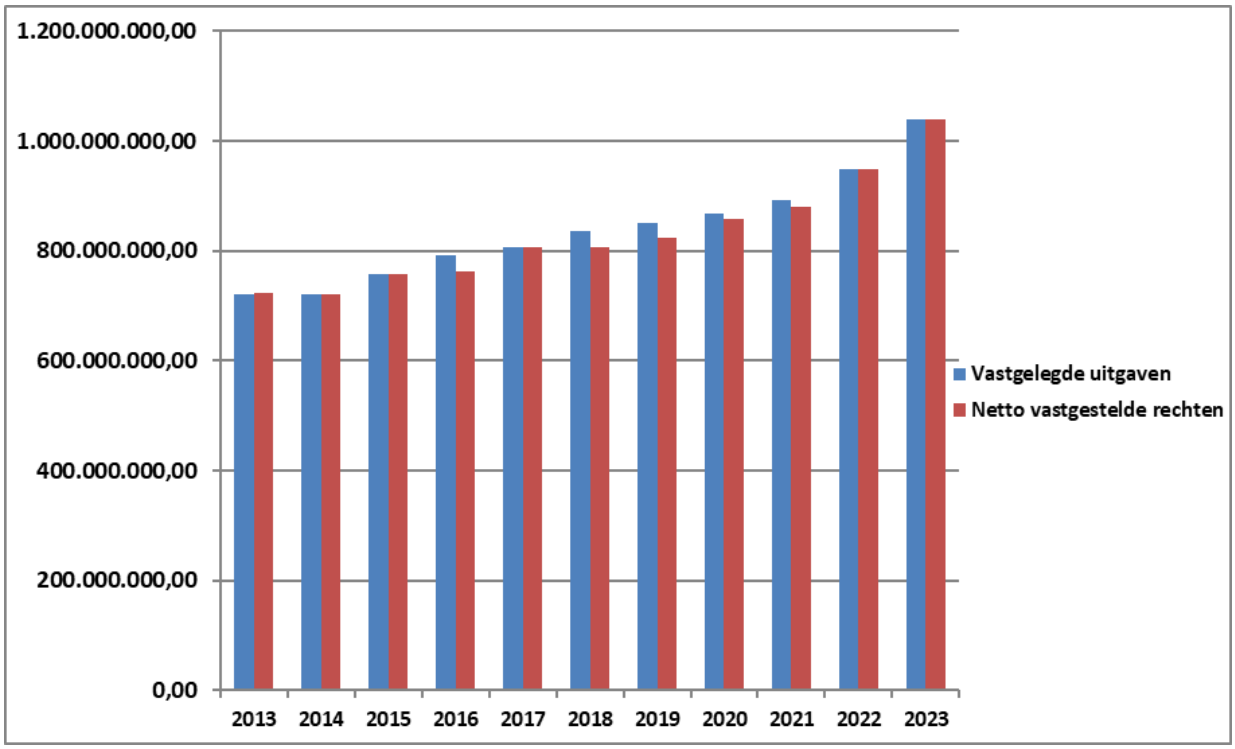
	Algemeen begrotingsresultaat	Voorzieningen en reserve-fondsen gewone dienst	Totaal
2013	38.149.797,15	30.931.045,05	69.080.842,20
2014	43.196.103,38	27.632.693,13	70.828.796,51
2015	56.760.288,82	27.598.723,35	84.359.012,17
2016	39.557.120,37	28.187.503,60	67.744.623,97
2017	49.544.939,18	36.290.438,15	85.835.377,33
2018	30.004.722,69	43.461.957,48	73.466.680,17
2019	18.055.771,54	62.453.481,21	80.509.252,75
2020	21.075.294,60	57.977.918,79	79.053.213,39
2021	15.195.168,35	40.875.117,16	56.070.285,51
2022	21.434.717,50	40.897.521,02	62.332.238,52
2023	29.401.296,61	42.340.709,22	71.742.005,83

7. Evolutie van de netto vastgestelde rechten en van de vastgelegde uitgaven in de tijd

De onderstaande cijfers en grafische weergaven tonen de evolutie van de vastgelegde uitgaven en de netto vastgestelde rechten (ontvangsten) van 2013 tot en met 2023.

	Vastgelegde uitgaven	Netto vastgestelde rechten	Begrotingsresultaat eigen dienstjaar
2013	722.206.134,24	722.409.134,24	203.000,00
2014	721.461.244,27	721.935.464,41	474.220,14
2015	757.950.917,03	757.970.917,03	20.000,00
2016	792.631.901,88	763.572.981,83	-29.058.920,05
2017	806.213.366,10	806.708.867,86	495.501,76
2018	836.106.637,03	807.264.224,85	-28.842.412,18
2019	851.187.305,84	823.576.119,39	-27.611.186,45
2020	868.803.624,89	857.438.553,33	-11.365.071,56
2021	892.854.527,28	880.023.589,57	-12.830.937,71
2022	949.714.865,06	949.737.894,85	23.029,79
2023	1.040.078.895,39	1.040.311.694,70	232.799,31

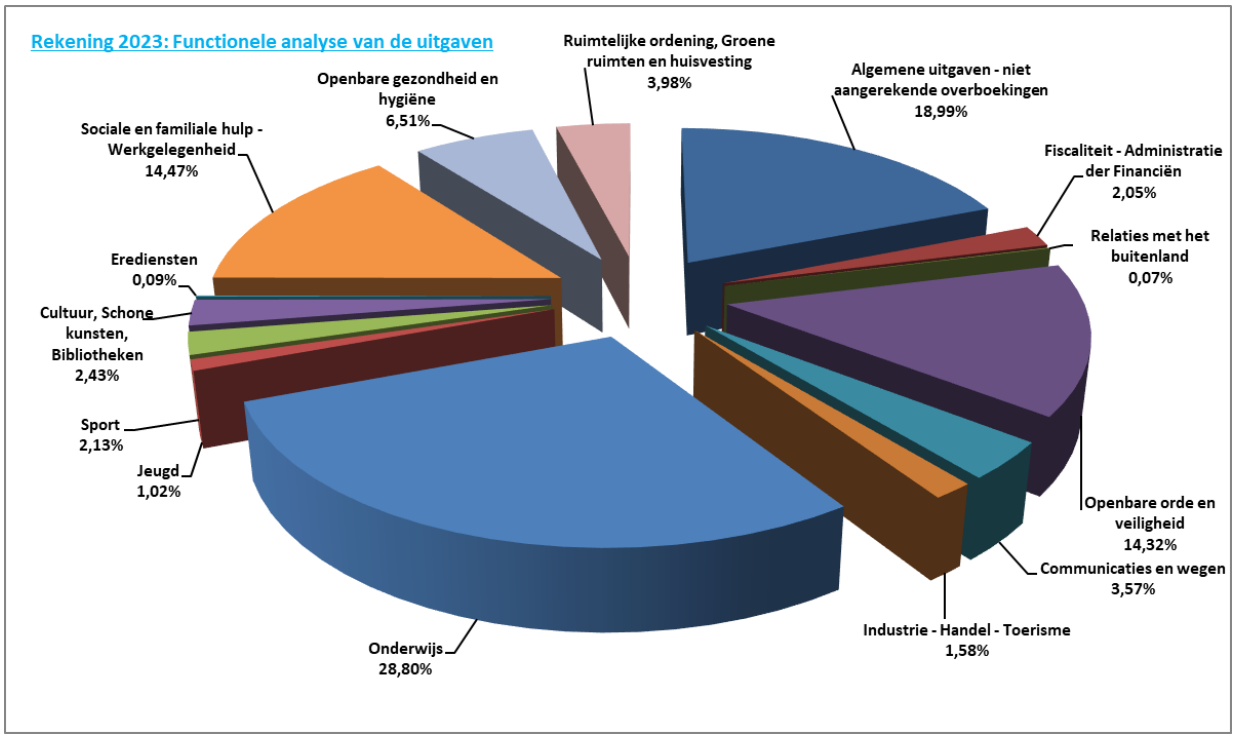
8. Functionele analyse van de gewone dienst van het eigen dienstjaar

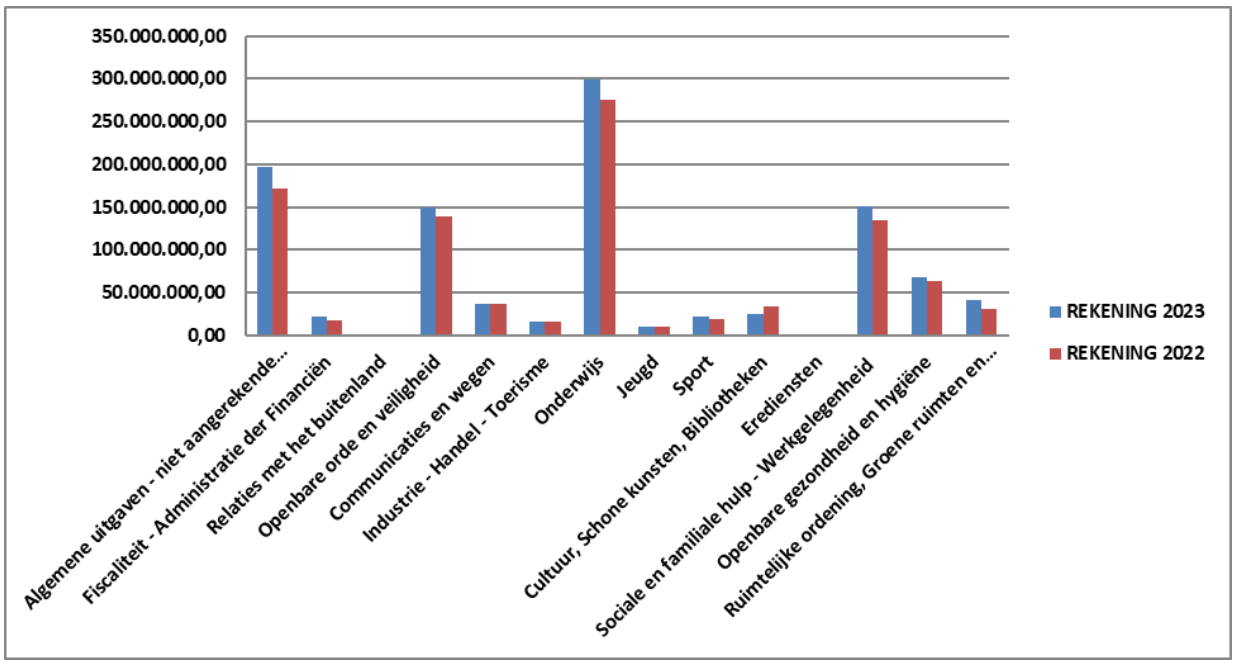
De functie bepaalt het domein waarin de gemeente optreedt.

8.1. Algemene presentatie van de uitgavenstructuur per toepassingsdomein

De onderstaande cijfers geven de functionele verdeling van de uitgaven per toepassingsdomein van de Stad weer.

	FUNCTIES	REKENING 2022	%	REKENING 2023	%
1	Algemene uitgaven - niet aangerekende overboekingen	171.523.688,48	18,06%	197.486.099,54	18,99%
2	Fiscaliteit - Administratie der Financiën	17.282.585,26	1,82%	21.296.999,80	2,05%
3	Relaties met het buitenland	580.266,17	0,06%	739.369,99	0,07%
4	Openbare orde en veiligheid	138.863.033,51	14,62%	148.922.043,94	14,32%
5	Communicaties en wegen	36.368.599,28	3,83%	37.089.830,28	3,57%
6	Industrie - Handel - Toerisme	15.897.025,15	1,67%	16.473.101,62	1,58%
7	Onderwijs	275.972.750,13	29,06%	299.501.534,50	28,80%
8	Jeugd	10.199.832,94	1,07%	10.634.546,11	1,02%
9	Sport	19.154.838,12	2,02%	22.105.245,21	2,13%
10	Cultuur, Schone kunsten, Bibliotheken	33.771.667,87	3,56%	25.252.145,62	2,43%
11	Erediensten	1.298.411,50	0,14%	982.973,81	0,09%
12	Sociale en familiale hulp - Werkgelegenheid	133.976.103,77	14,11%	150.496.696,99	14,47%
13	Openbare gezondheid en hygiëne	63.926.703,87	6,73%	67.673.801,85	6,51%
14	Ruimtelijke ordening, Groene ruimten en huisvesting	30.899.359,01	3,25%	41.424.506,13	3,98%
	Totaal	949.714.865,06	100%	1.040.078.895,39	100%

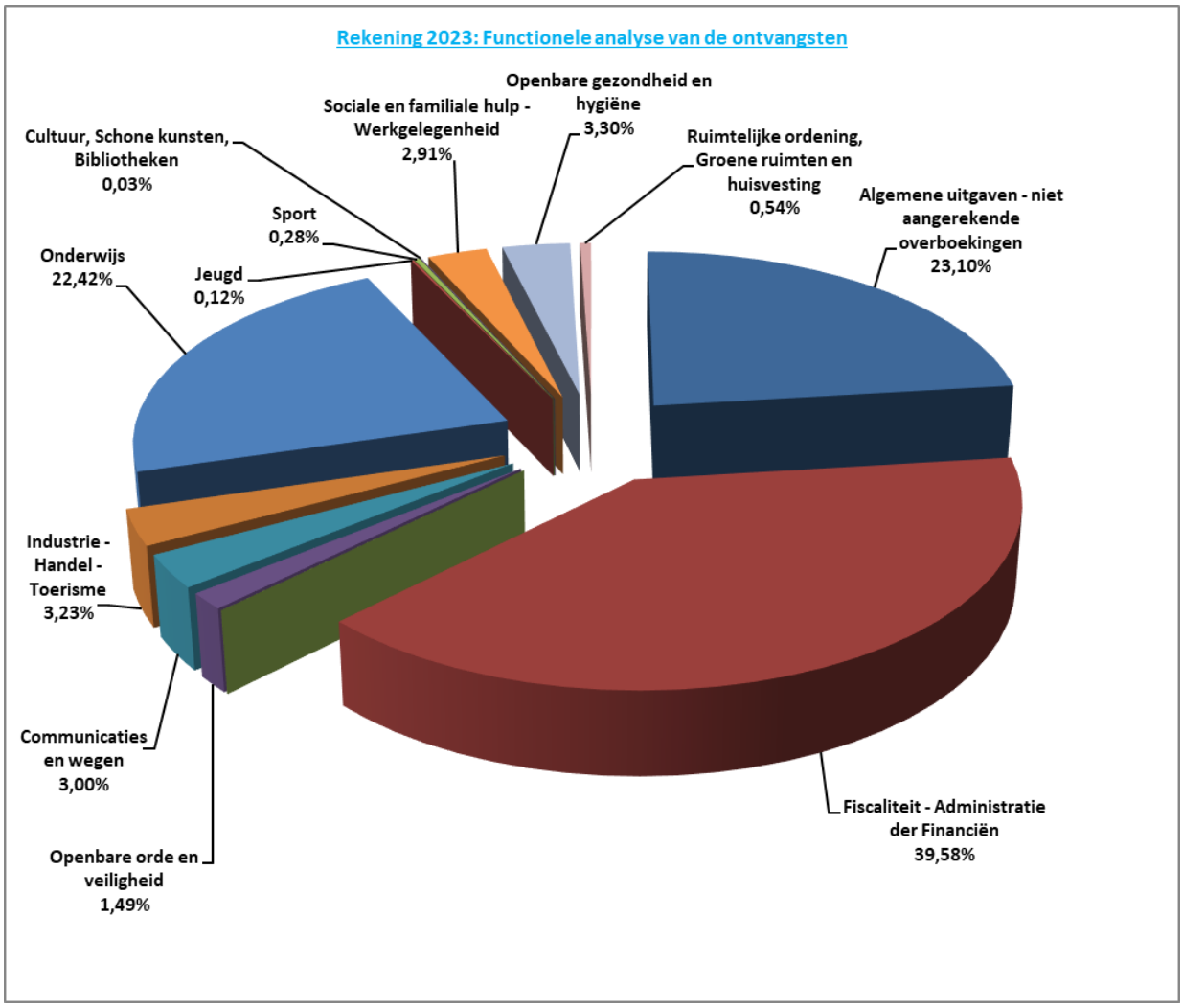

Rekening 2023: Functionele analyse van de uitgaven
Ruimtelijke ordening, Groene ruimten en huisvesting 3,98%
Openbare gezondheid en hygiëne 6,51%
Algemene uitgaven - niet aangerekende overboekingen 18,99%
Sociale en familiale hulp - Werkgelegenheid 14,47%
Fiscaliteit - Administratie der Financiën 2,05%
Relaties met het buitenland 0,07%
Erediensten 0,09%
Cultuur, Schone kunsten, Bibliotheken 2,43%
Sport 2,13%
Jeugd 1,02%
Openbare orde en veiligheid 14,32%
Communicaties en wegen 3,57%
Industrie - Handel - Toerisme 1,58%
Onderwijs 28,80%

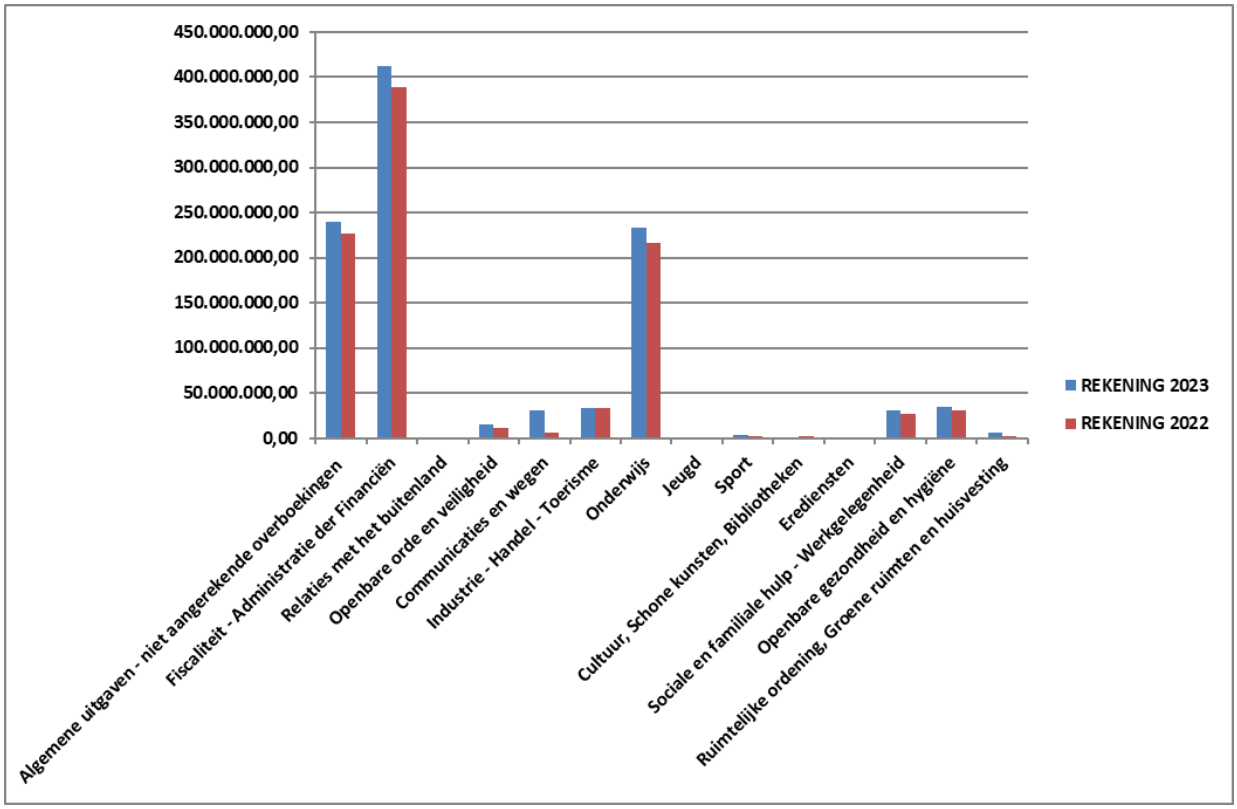

350.000.000,00
300.000.000,00
250.000.000,00
200.000.000,00
150.000.000,00
100.000.000,00
50.000.000,00
0,00
Algemene uitgaven - niet aangerekende...
Fiscaliteit - Administratie der Financiën
Relaties met het buitenland
Openbare orde en veiligheid
Communicaties en wegen
Industrie - Handel - Toerisme
Onderwijs
Jeugd
Sport
Cultuur, Schone kunsten, Bibliotheken
Erediensten
Sociale en familiale hulp - Werkgelegenheid
Openbare gezondheid en hygiëne
Ruimtelijke ordening, Groene ruimten en...
REKENING 2023
REKENING 2022

8.2. Algemene presentatie van de structuur van de ontvangsten per toepassingsdomein

De onderstaande cijfers geven de functionele verdeling van de ontvangsten per toepassingsdomein van de Stad weer.

	FUNCTIES	REKENING 2022	%	REKENING 2023	%
1	Algemene uitgaven - niet aangerekende overboekingen	226.132.801,46	23,81%	240.272.768,68	23,10%
2	Fiscaliteit - Administratie der Financiën	389.108.062,76	40,97%	411.710.318,08	39,58%
3	Relaties met het buitenland	100.522,97	0,01%	51.622,60	0,00%
4	Openbare orde en veiligheid	10.757.094,16	1,13%	15.535.012,40	1,49%
5	Communicaties en wegen	6.481.895,03	0,68%	31.205.357,15	3,00%
6	Industrie - Handel - Toerisme	33.377.735,66	3,51%	33.570.398,83	3,23%
7	Onderwijs	216.243.291,12	22,77%	233.237.296,84	22,42%
8	Jeugd	1.109.692,49	0,12%	1.289.099,77	0,12%
9	Sport	2.680.763,83	0,28%	2.897.225,92	0,28%
10	Cultuur, Schone kunsten, Bibliotheken	2.660.647,43	0,28%	359.826,29	0,03%
11	Erediensten	28.904,93	0,00%	0,00	0,00%
12	Sociale en familiale hulp - Werkgelegenheid	27.283.234,04	2,87%	30.278.594,65	2,91%
13	Openbare gezondheid en hygiëne	31.205.912,29	3,29%	34.324.272,81	3,30%
14	Ruimtelijke ordening, Groene ruimten en huisvesting	2.567.336,68	0,27%	5.579.900,68	0,54%
	Totaal	949.737.894,85	100%	1.040.311.694,70	100%

Rekening 2023: Functionele analyse van de ontvangsten
Openbare gezondheid en hygiëne 3,30%
Sociale en familiale hulp - Werkgelegenheid 2,91%
Cultuur, Schone kunsten, Bibliotheken 0,03%
Ruimtelijke ordening, Groene ruimten en huisvesting 0,54%
Algemene uitgaven - niet aangerekende overboekingen 23,10%
Sport 0,28%
Onderwijs 22,42%
Jeugd 0,12%
Industrie - Handel - Toerisme 3,23%
Communicaties en wegen 3,00%
Openbare orde en veiligheid 1,49%
Fiscaliteit - Administratie der Financiën 39,58%

450.000.000,00
400.000.000,00
350.000.000,00
300.000.000,00
250.000.000,00
200.000.000,00
150.000.000,00
100.000.000,00
50.000.000,00
0,00
REKENING 2023
REKENING 2022
Algemene uitgaven - niet aangerekende overboekingen
Fiscaliteit - Administratie der Financiën
Relaties met het buitenland
Openbare orde en veiligheid
Communicaties en wegen
Industrie - Handel - Toerisme
Onderwijs
Jeugd
Sport
Cultuur, Schone kunsten, Bibliotheken
Erediensten
Sociale en familiale hulp - Werkgelegenheid
Openbare gezondheid en hygiëne
Ruimtelijke ordening, Groene ruimten en huisvesting

9. Economische analyse van de gewone dienst van het eigen dienstjaar

De economische verdeling heeft betrekking op de bestemming van de middelen voor de uitgaven (vastleggingen) en op de oorsprong van de middelen voor de ontvangsten (vastgestelde rechten).

9.1. Algemene voorstelling van de structuur van uitgaven en ontvangsten

De cijfers zoals hierna opgenomen, stellen de economische verdeling van de uitgaven en de ontvangsten voor.

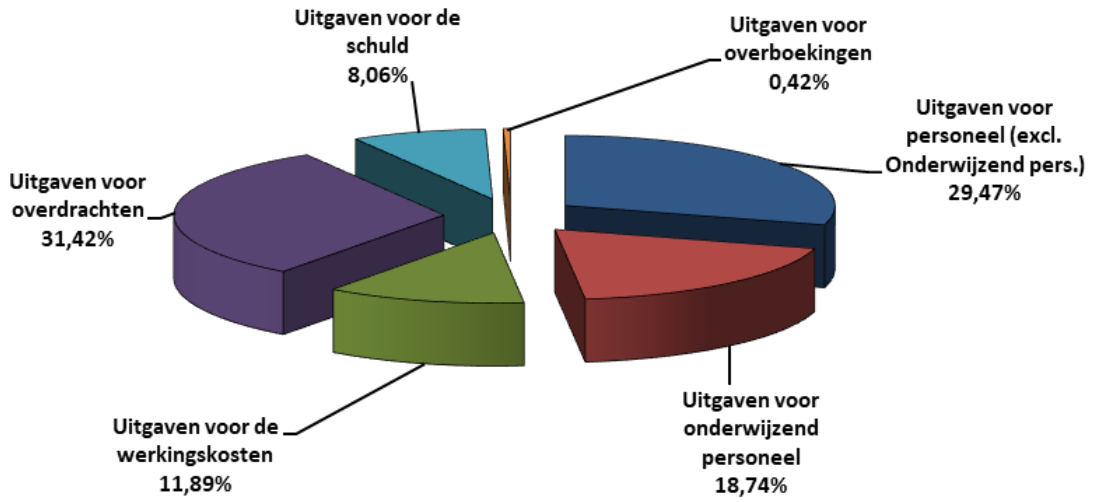
REKENING 2023							
UITGAVEN				ONTVANGSTEN			
	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023		Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
PERSONEEL	462.703.983,84	521.463.299,66	501.391.310,94	PRESTATIES	56.379.298,92	64.678.515,50	75.023.924,05
Onderwijzend personeel	*179.904.253,97*	*210.288.900,00*	*194.897.380,65*				
Personeel (excl. Onderwijzend pers.)	*282.799.729,87*	*311.174.399,66*	*306.493.930,29*				
WERKINGSKOSTEN	107.480.387,86	125.724.486,88	123.711.445,77				
OVERDRACHTEN	300.580.195,63	314.371.546,71	326.765.197,71	OVERDRACHTEN	865.410.269,93	956.090.705,79	946.912.107,26
				Overdrachten onderwijzend personeel	179.904.253,97	210.288.900,00	194.897.380,65
				Overdrachten buiten onderwijzend personeel	685.506.015,96	745.801.805,79	752.014.726,61
SCHULD	66.350.297,73	83.116.323,41	83.860.940,97	SCHULD	15.370.729,86	16.263.063,99	15.468.851,59
OVERBOEKINGEN	12.600.000,00	0,00	4.350.000,00	OVERBOEKINGEN	12.577.596,14	7.728.100,00	2.906.811,80
TOTAAL	949.714.865,06	1.044.675.656,66	1.040.078.895,39	TOTAAL	949.737.894,85	1.044.760.385,28	1.040.311.694,70
				RESULTAAT	23.029,79	84.728,62	232.799,31

a) De uitgaven (bestemming van de middelen)

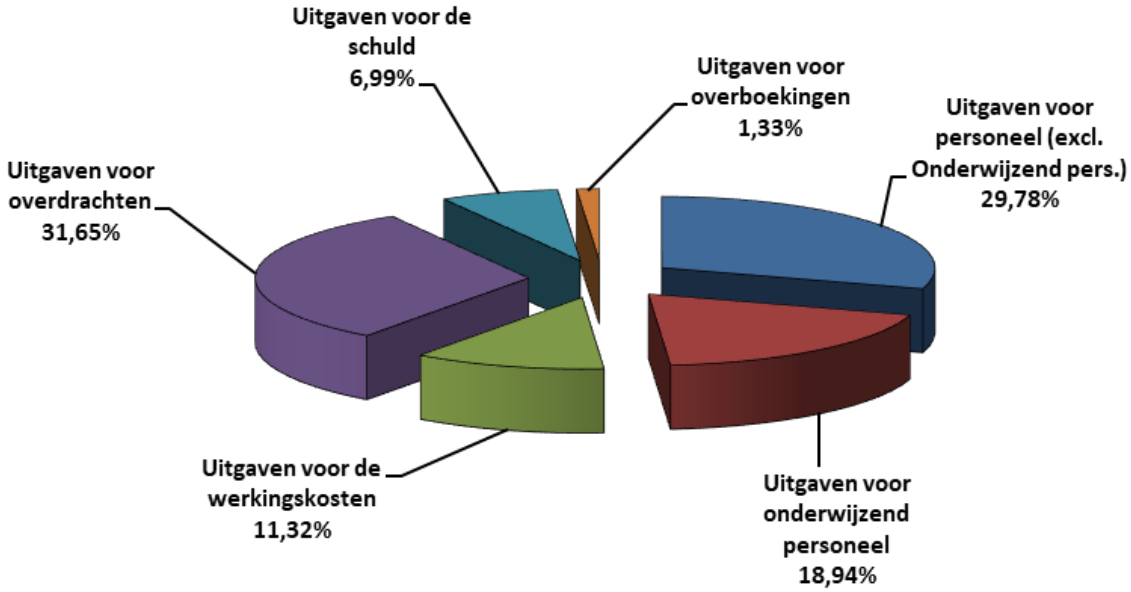
De cijfers en de grafische weergave zoals hierna opgenomen, stellen de economische verdeling van de uitgaven voor.

RUBRIEK	Rekening 2022	%	Rekening 2023	%
Uitgaven voor personeel (excl. Onderwijzend pers.)	282.799.729,87	29,78%	306.493.930,29	29,47%
Uitgaven voor onderwijzend personeel	179.904.253,97	18,94%	194.897.380,65	18,74%
Uitgaven voor de werkingskosten	107.480.387,86	11,32%	123.711.445,77	11,89%
Uitgaven voor overdrachten	300.580.195,63	31,65%	326.765.197,71	31,42%
Uitgaven voor de schuld	66.350.297,73	6,99%	83.860.940,97	8,06%
Uitgaven voor overboekingen	12.600.000,00	1,33%	4.350.000,00	0,42%
TOTAAL	949.714.865,06	100,00%	1.040.078.895,39	100,00%

REKENING 2023: Verdeling van de uitgaven

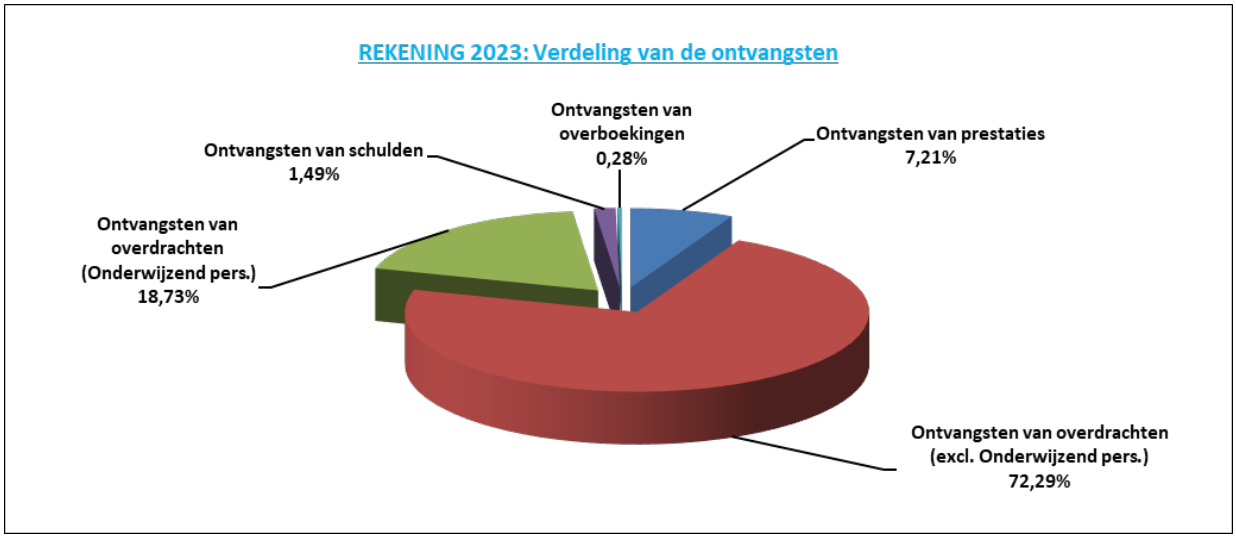
REKENING 2022: Verdeling van de uitgaven

b) De ontvangsten (oorsprong van de middelen)

De cijfers en de grafische weergave zoals hierna opgenomen, stellen de economische verdeling van de ontvangsten voor.

RUBRIEK	Rekening 2022	%	Rekening 2023	%
Ontvangsten van prestaties	56.379.298,92	5,94%	75.023.924,05	7,21%
Ontvangsten van overdrachten (excl. Onderwijzend pers.)	685.506.015,96	72,18%	752.014.726,61	72,29%
Ontvangsten van overdrachten (Onderwijzend pers.)	179.904.253,97	18,94%	194.897.380,65	18,73%
Ontvangsten van schulden	15.370.729,86	1,62%	15.468.851,59	1,49%
Ontvangsten van overboekingen	12.577.596,14	1,32%	2.906.811,80	0,28%
TOTAAL	949.737.894,85	100,00%	1.040.311.694,70	100,00%

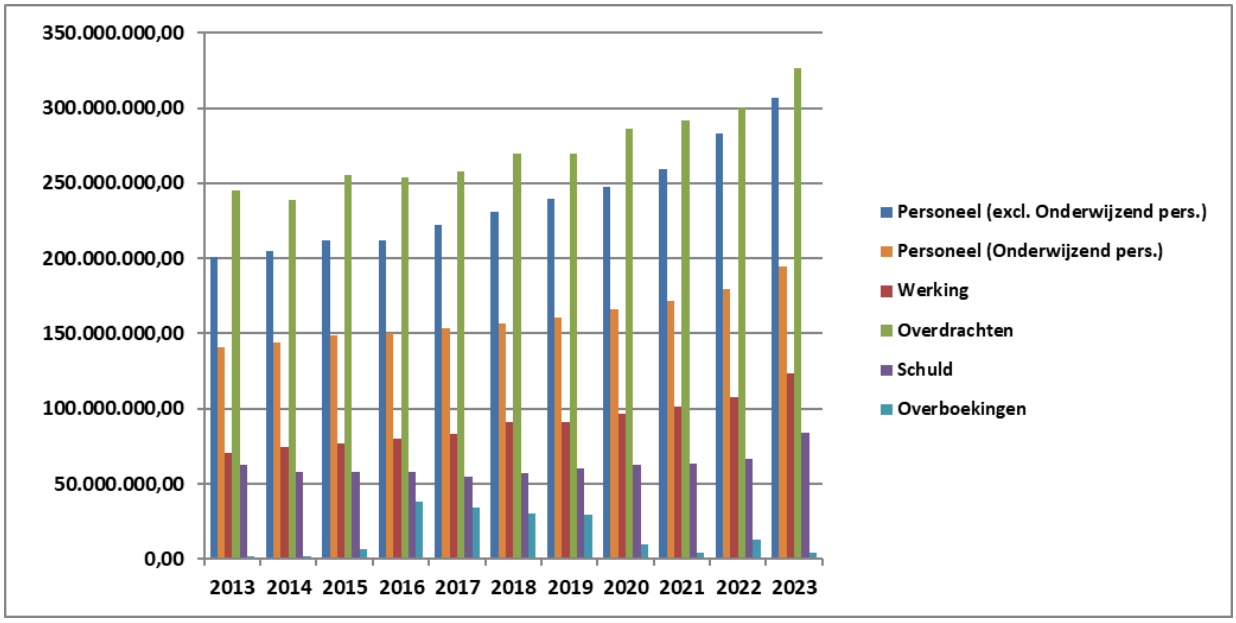

9.2. Evolutie van de vastgelegde uitgaven in de tijd

De cijfers en de grafische weergave zoals hierna opgenomen, stellen de evolutie van de uitgaven, verdeeld per economische groep voor van 2013 tot en met 2023.

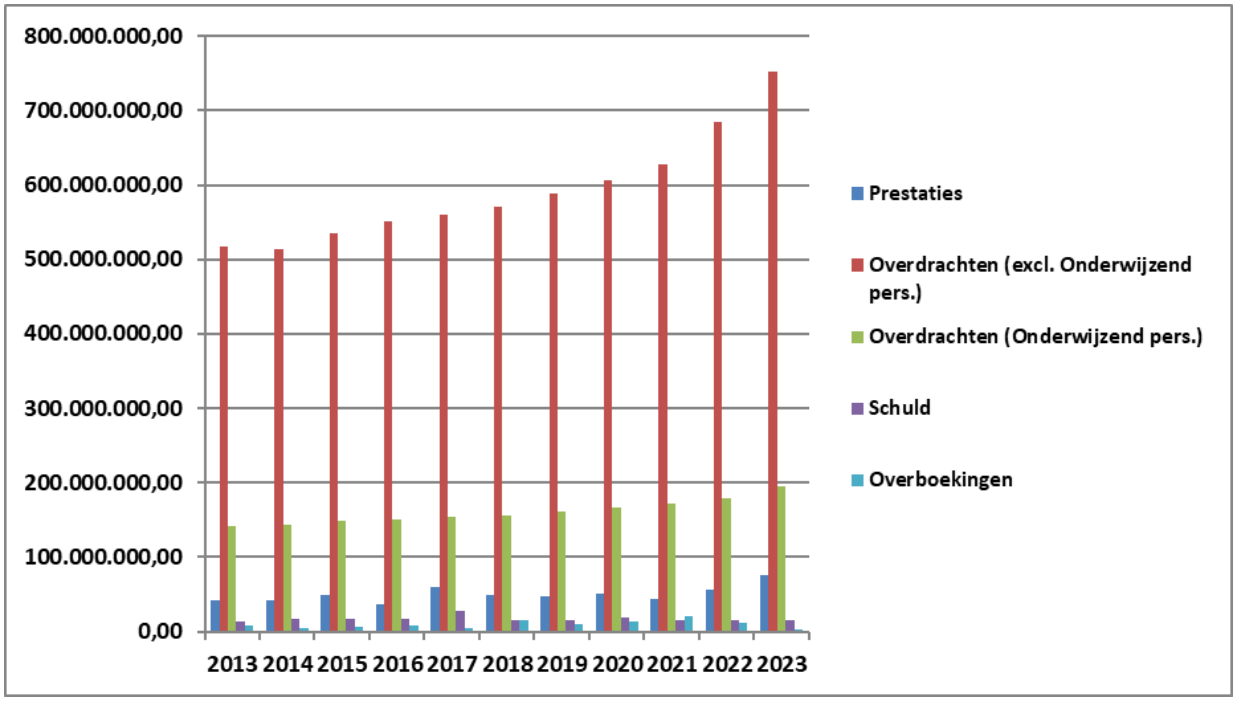
	Personeel (*excl. Onderwijzend pers.*)	Personeel (*Onderwijzend pers.*)	Werking	Overdrachten	Schuld	Overboekingen	Totaal vastleggingen
2013	201.078.714,59	141.114.497,36	70.754.788,71	244.912.548,89	62.820.344,69	1.525.240,00	722.206.134,24
2014	204.949.262,00	143.696.796,17	74.402.805,36	238.442.778,63	58.069.602,11	1.900.000,00	721.461.244,27
2015	212.043.316,83	148.545.858,35	76.709.845,83	255.414.801,68	58.297.547,87	6.939.546,47	757.950.917,03
2016	212.012.454,88	150.185.592,56	80.269.771,71	253.595.533,75	58.251.745,18	38.316.803,80	792.631.901,88
2017	222.542.939,04	153.555.733,10	83.266.679,45	258.125.781,56	54.403.750,41	34.318.262,54	806.213.146,10
2018	230.566.763,46	156.399.499,11	91.087.277,58	270.007.435,13	57.417.425,25	30.628.236,50	836.106.637,03
2019	239.893.606,78	160.952.420,84	91.236.026,29	269.309.984,49	60.669.381,49	29.125.885,95	851.187.305,84
2020	247.469.898,54	166.025.261,78	96.705.617,25	286.379.074,94	62.636.294,79	9.587.477,59	868.803.624,89
2021	259.587.063,11	171.976.200,71	101.592.221,17	291.553.368,03	63.745.497,31	4.400.176,95	892.854.527,28
2022	282.799.729,87	179.904.253,97	107.480.387,86	300.580.195,63	66.350.297,73	12.600.000,00	949.714.865,06
2023	306.493.930,29	194.897.380,65	123.711.445,77	326.765.197,71	83.860.940,97	4.350.000,00	1.040.078.895,39

9.3. Evolutie van de netto vastgestelde rechten (ontvangsten) in de tijd

De cijfers en de grafische weergave zoals hierna opgenomen, stellen de evolutie van de ontvangsten, verdeeld per economische groep voor van 2013 tot en met 2023.

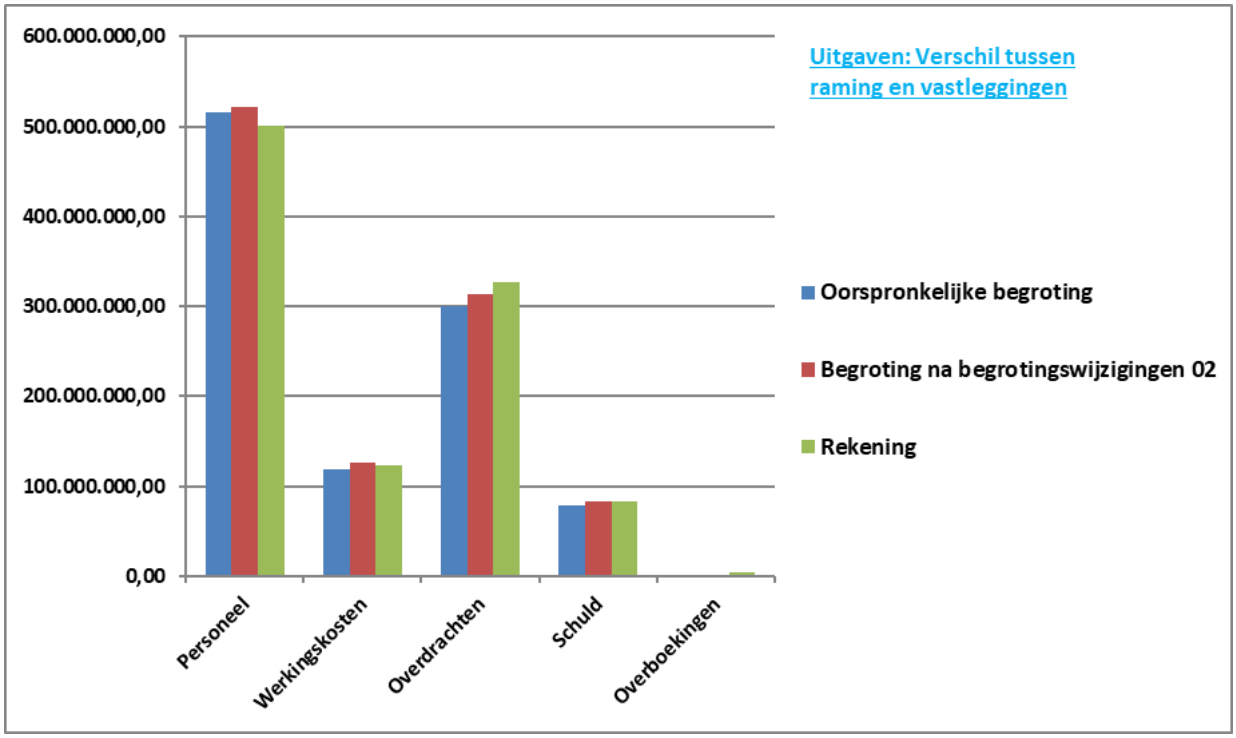
	Prestaties	Overdrachten (*excl. Onderwijzend pers.*)	Overdrachten (*Onderwijzend pers.*)	Schuld	Overboekingen	Totaal netto vastgestelde rechten
2013	42.395.433,33	516.869.080,08	141.114.497,36	13.224.439,48	8.805.683,99	722.409.134,24
2014	42.849.694,88	513.147.428,13	143.696.796,17	17.043.193,31	5.198.351,92	721.935.464,41
2015	49.756.066,52	534.810.606,15	148.545.858,35	17.884.869,76	6.973.516,25	757.970.917,03
2016	37.293.224,05	550.844.278,90	150.185.592,56	17.521.862,77	7.728.023,55	763.572.981,83
2017	59.886.391,62	559.931.899,77	153.555.733,10	28.119.515,38	5.215.327,99	806.708.867,86
2018	49.918.259,45	570.556.984,85	156.399.499,11	15.932.764,27	14.456.717,17	807.264.224,85
2019	47.964.010,93	588.707.052,40	160.952.420,84	15.818.273,00	10.134.362,22	823.576.119,39
2020	51.333.991,24	606.845.900,78	166.025.261,78	19.170.359,52	14.063.040,01	857.438.553,33
2021	43.893.731,70	626.887.372,47	171.976.200,71	15.763.306,11	21.502.978,58	880.023.589,57
2022	56.379.298,92	685.506.015,96	179.904.253,97	15.370.729,86	12.577.596,14	949.737.894,85
2023	75.023.924,05	752.014.726,61	194.897.380,65	15.468.851,59	2.906.811,80	1.040.311.694,70

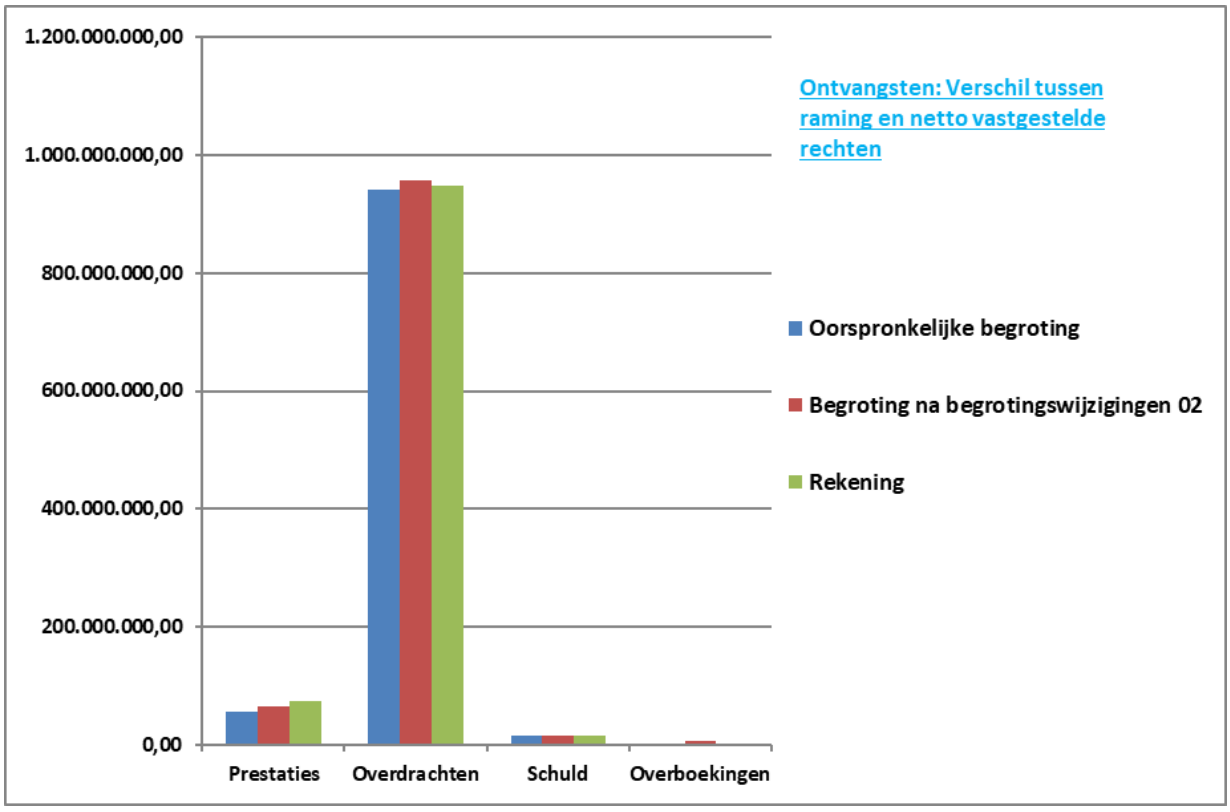

9.4. Verschillen tussen de begroting en de vastgestelde ontvangsten en gerealiseerde uitgaven

De cijfers en de grafische weergave hierna opgenomen, laten de verschillen zien tussen de ramingen van de uitgaven en de ontvangsten in de oorspronkelijke begroting en de gewijzigde begroting 2023 en de gerealiseerde resultaten van de uitgaven (vastleggingen) en de ontvangsten (netto vastgestelde rechten) van de rekening 2023.

		Oorspronkelijke begroting	Begroting na begrotingswijzigingen 02	Rekening	Verschil tussen de rekening en de begroting na BW	% verschil tussen de oorspronkelijke begroting en de rekening	% verschil tussen de begroting na BW en de rekening
UITGAVEN		Ramingen	Ramingen	Vastleggingen			
Personeel	70	516.124.441,67	521.463.299,66	501.391.310,94	-20.071.988,72	-2,94%	-4,00%
Werkingskosten	71	119.196.501,29	125.724.486,88	123.711.445,77	-2.013.041,11	3,65%	-1,63%
Overdrachten	72	300.559.640,75	314.371.546,71	326.765.197,71	12.393.651,00	8,02%	3,79%
Schuld	7X	78.149.127,83	83.116.323,41	83.860.940,97	744.617,56	6,81%	0,89%
Overboekingen	78	0,00	0,00	4.350.000,00	4.350.000,00	100,00%	100,00%
Totaal		1.014.029.711,54	1.044.675.656,66	1.040.078.895,39	-4.596.761,27	2,50%	-0,44%
ONTVANGSTEN		Ramingen	Ramingen	Netto vastgestelde rechten			
Prestaties	60	57.038.343,07	64.678.515,50	75.023.924,05	10.345.408,55	23,97%	13,79%
Overdrachten	61	941.191.527,02	956.090.705,79	946.912.107,26	-9.178.598,53	0,60%	-0,97%
Schuld	62	15.825.200,00	16.263.063,99	15.468.851,59	-794.212,40	-2,30%	-5,13%
Overboekingen	68	52.500,00	7.728.100,00	2.906.811,80	-4.821.288,20	98,19%	-165,86%
Totaal		1.014.107.570,09	1.044.760.385,28	1.040.311.694,70	-4.448.690,58	2,52%	-0,43%

Ontvangsten: Verschil tussen raming en netto vastgestelde rechten
1.200.000.000,00
1.000.000.000,00
800.000.000,00
600.000.000,00
400.000.000,00
200.000.000,00
0,00
Prestaties
Overdrachten
Schuld
Overboekingen
Oorspronkelijke begroting
Begroting na begrotingswijzigingen 02
Rekening

10. Algemene structuur van de uitgaven

De vastgelegde uitgaven gemaakt op de rekening 2023 (exclusief onderwijzend personeel en overboekingen) vertonen een stijging van 11,04 % (of 83.620.903,65 €) in vergelijking met 2022, te weten, van 757.210.611,09 € in 2022 tot 840.831.514,74 € in 2023.

De economische verdeling van de uitgaven bestaat uit vijf ruime groepen met een zeer verschillend relatief belang:

- ✓ **Personeelsuitgaven;**
- ✓ **Werkingsuitgaven;**
- ✓ **uitgaven van overdrachten;**
- ✓ **schulduitgaven;**
- ✓ **uitgaven van overboekingen.**

10.1. Personeelsuitgaven

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
Personeelsuitgaven (excl. onderwijzend personeel)	282.799.729,87	311.174.399,66	306.493.930,29

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
Onderwijzend personeel (econ. code 11111)	179.904.253,97	210.288.900,00	194.897.380,65

De personeelsuitgaven omvatten:

- ✓ **de wedden, toelagen en premies allerlei, de vergoedingen voor overuren en uren tijdens het weekend gepresteerd (economische code 111);**
- ✓ **de diverse sociale uitkeringen: vakantiegeld, begrafeniskosten, renten na arbeidsongevallen (economische code 112);**
- ✓ **de patronale bijdragen en pensioenen op de wedden en vergoedingen (economische code 113), alsook de responsabiliseringsbijdrage;**
- ✓ **de verplaatsingskosten (economische code 115);**
- ✓ **de premies voor verzekeringen tegen arbeidsongevallen en de bijdragen gestort aan de arbeidsgeneeskundige dienst (economische code 117);**
- ✓ **de bijdragen aan de sociale dienst (economische code 118).**

De personeelsuitgaven blijven de grootste post van de uitgaven van de Stad.

Deze vertegenwoordigen ± 48,41 % van de uitgaven van de gewone dienst, inclusief rechtstreekse betalingen aan het onderwijzend personeel (exclusief overboekingen) of ± 29,59 % van de uitgaven van de gewone dienst zonder rechtstreekse betalingen (exclusief overboekingen).

De personeelsuitgaven, vergeleken met de rekening 2022 en exclusief de uitgaven van gesubsidieerd onderwijzend personeel, kennen een groei van ± 8,38 % wat overeenstemt met een stijging van 23.694.200,42 €.

Enkele elementen hebben het jaar 2023 beïnvloed:

- ✓ **de 5 loonindexeringen in 2022, die een impact heeft op het volledig jaar 2023 en de 2 indexering in 2023 (januari en december).**

a) Economische analyse van de personeelsuitgaven (zonder onderwijzend personeel)

De cijfers en de grafische weergave zoals hierna opgenomen stellen de evolutie van de personeelsuitgaven (zonder Openbaar Onderwijs en onderwijzend personeel) voor, per aard van de uitgaven:

Personeel (excl. openbaar onderwijs) (excl. onderwijzend personeel)	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
Wedden (zonder onderwijzend personeel) (111)	147.313.341,78	161.866.750,43	157.846.570,27
Sociale vergoedingen (vakantiegeld, begrafeniskosten) (112)	12.077.329,71	13.251.323,38	12.879.330,79
Patronale bijdragen (zonder responsabiliseringspremie) (113)	54.423.979,05	58.788.688,13	61.393.209,11
Verplaatsingskosten en andere geldelijke tegemoetkomingen (maaltijdcheques inbegrepen)(115)	10.889.900,84	11.785.154,16	9.835.883,37
Pensioenlasten (116)	732.836,26	745.625,09	818.546,49
Bijdragen arbeidsongevallen en beroepsziekten (117)	0,00	5.000,00	0,00
Responsabiliseringspremie (00002 / 11321)	15.737.695,41	20.435.558,47	19.505.610,95
TOTAAL	241.175.083,05	266.878.099,66	262.279.150,98
Tussenkomst in de syndicale premies (econ. code 41502) (uitg. overdrachten)	*190.000,00*	*192.000,00*	*192.000,00*

De onderstaande tabel toont de verdeling van de personeelskosten in het openbaar onderwijs (met uitzondering van het administratief en onderwijzend personeel) op basis van de economische aard van de uitgaven:

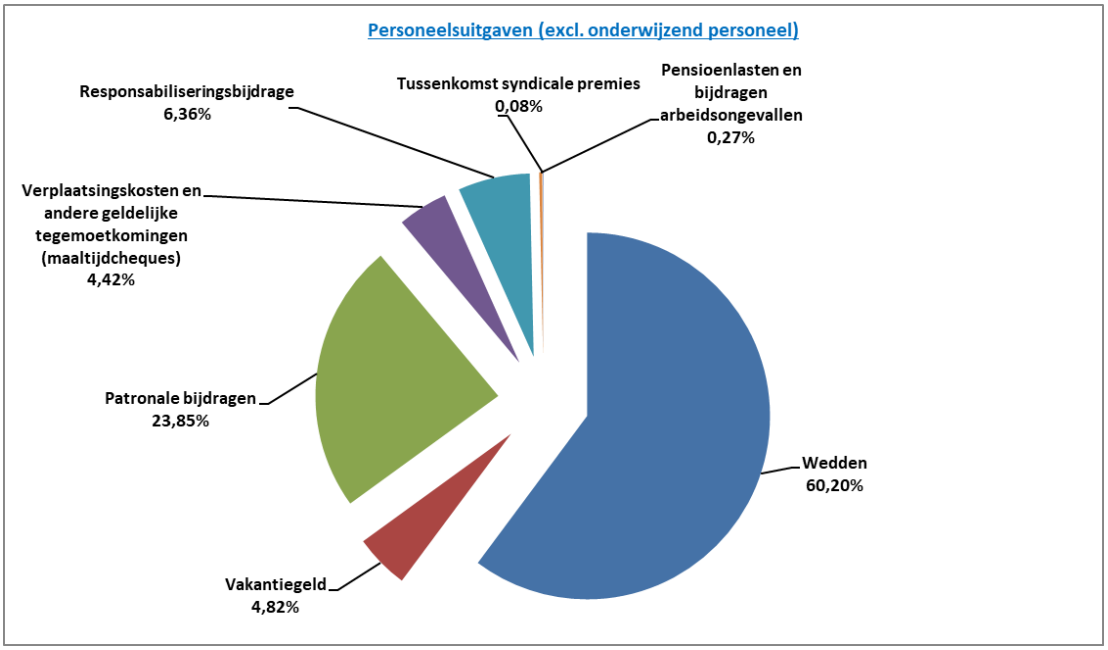
Openbaar onderwijs (excl. onderwijzend personeel)	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
Wedden (zonder onderwijzend personeel) (111)	24.848.451,62	27.680.700,00	26.811.815,71
Sociale vergoedingen (vakantiegeld, begrafeniskosten) (112)	1.792.760,51	1.958.800,00	1.903.474,18
Patronale bijdragen (zonder responsabiliseringspremie) (113)	11.127.373,50	10.376.200,00	11.775.761,15
Verplaatsingskosten en andere geldelijke tegemoetkomingen (115)	3.856.061,19	4.280.600,00	3.723.728,27
TOTAAL	41.624.646,82	44.296.300,00	44.214.779,31
Tussenkomst in de syndicale premies (econ. code 41502) (uitg. overdrachten)	*0,00*	*47.850,00*	*47.850,00*

De onderstaande tabel toont de totale uitsplitsing van de personeelskosten (exclusief onderwijzend personeel) volgens de economische aard van de uitgaven:

Personeel, openbaar onderwijs inbegrepen (excl. onderwijzend personeel)	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
Wedden (zonder onderwijzend personeel) (111)	172.161.793,40	189.547.450,43	184.658.385,98
Sociale vergoedingen (vakantiegeld, begrafeniskosten) (112)	13.870.090,22	15.210.123,38	14.782.804,97
Patronale bijdragen (zonder responsabiliseringspremie) (113)	65.551.352,55	69.164.888,13	73.168.970,26
Verplaatsingskosten en andere geldelijke tegemoetkomingen (maaltijdcheques inbegrepen) (115)	14.745.962,03	16.065.754,16	13.559.611,64
Pensioenlasten (116)	732.836,26	745.625,09	818.546,49
Bijdragen arbeidsongevallen en beroepsziekten (117)	0,00	5.000,00	0,00
Responsabiliseringspremie (00002 / 11321)	15.737.695,41	20.435.558,47	19.505.610,95
TOTAAL	282.799.729,87	311.174.399,66	306.493.930,29
Tussenkomst in de syndicale premies (econ. code 41502) (uitg. overdrachten)	*190.000,00*	*239.850,00*	*239.850,00*

Samenvattend, tonen de cijfers en de grafische weergave hierna de personeelsuitgaven gedragen door de Stad Brussel in 2023 en dit volgens de aard van de uitgaven:

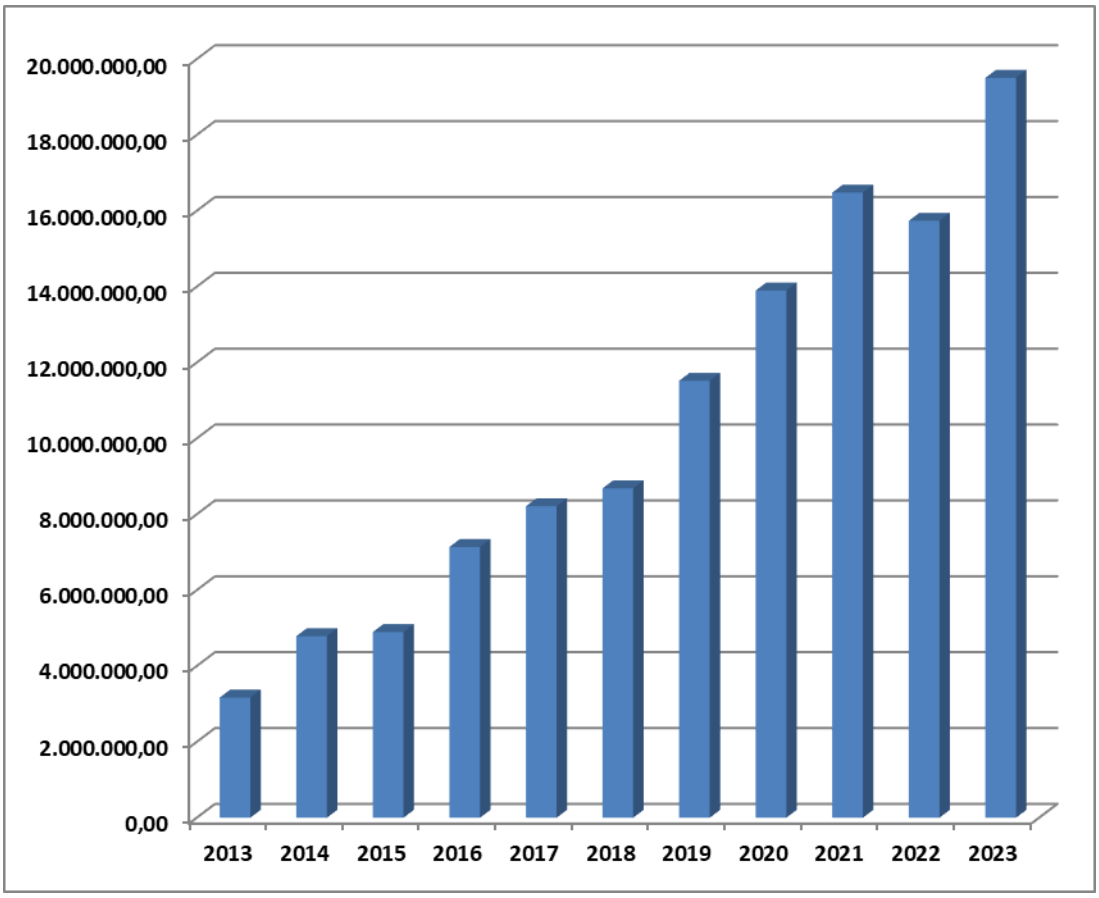
Wedden	**184.658.385,98**	***60,20%***
Vakantiegeld	**14.782.804,97**	***4,82%***
Patronale bijdragen	**73.168.970,26**	***23,85%***
Verplaatsingskosten en andere geldelijke tegemoetkomingen (maaltijdcheques)	**13.559.611,64**	***4,42%***
Responsabiliseringsbijdrage	**19.505.610,95**	***6,36%***
Pensioenlasten en bijdragen arbeidsongevallen	**818.546,49**	***0,27%***
Tussenkomst syndicale premies	**239.850,00**	***0,08%***
Totaal	**306.733.780,29**	

b) *Bijzondere evolutie van de responsabiliseringsbijdrage ten laste van de Stad*

De responsabiliseringsbijdrage komt overeen met een deel van het verschil tussen de individuele pensioenuitkering betaald aan voormalig benoemde leden en het basispensioenbijdrage betaald door onze administratie.

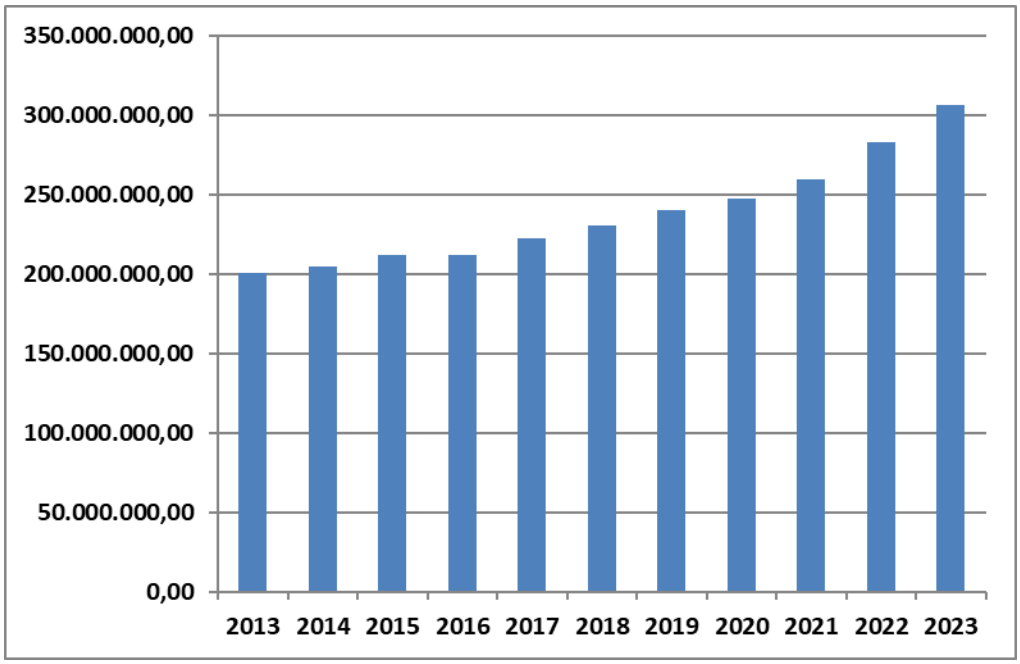
	Responsabiliseringsbijdrage
2013	3.169.199,59
2014	4.786.149,51
2015	4.896.504,28
2016	7.138.403,03
2017	8.213.282,00
2018	8.683.104,11
2019	11.520.363,05
2020	13.899.105,73
2021	16.480.583,62
2022	15.737.695,41
2023	19.505.610,95

c) *Evolutie van de personeelsuitgaven (zonder onderwijzend personeel) in de tijd*

De onderstaande cijfers en grafische weergave laten de evolutie zien van de personeelsuitgaven (exclusief onderwijzend personeel) van 2013 tot en met het jaar 2023.

	Personeel	*Evolutie %*
2013	201.078.714,59	*3,41%*
2014	204.949.262,00	*1,92%*
2015	212.043.316,83	*3,46%*
2016	212.012.454,88	*-0,01%*
2017	222.542.939,04	*4,97%*
2018	230.566.763,46	*3,61%*
2019	239.893.606,78	*4,05%*
2020	247.469.898,54	*3,16%*
2021	259.587.063,11	*4,90%*
2022	282.799.729,87	*8,94%*
2023	306.493.930,29	*8,38%*
	Gemiddelde groei van 2013 tot 2023:	*4,25%*

d) *Pensioenen*

Volgens informatie van de federale pensioendienst van 27/10/2023 bedragen de pensioenkosten in 2023 64.175.949,00 € voor basisbijdragen ter hoogte van 39.196.960,00 €.

Het pensioenfonds bedraagt 2.522.860,00 € in 2023.

10.2. Werkingsuitgaven

De werkingsuitgaven vertegenwoordigen slechts een beperkt deel van de lopende uitgaven (exclusief overboekingen en exclusief de salarissen van het onderwijzend personeel), te weten, een percentage van 14,71 %.

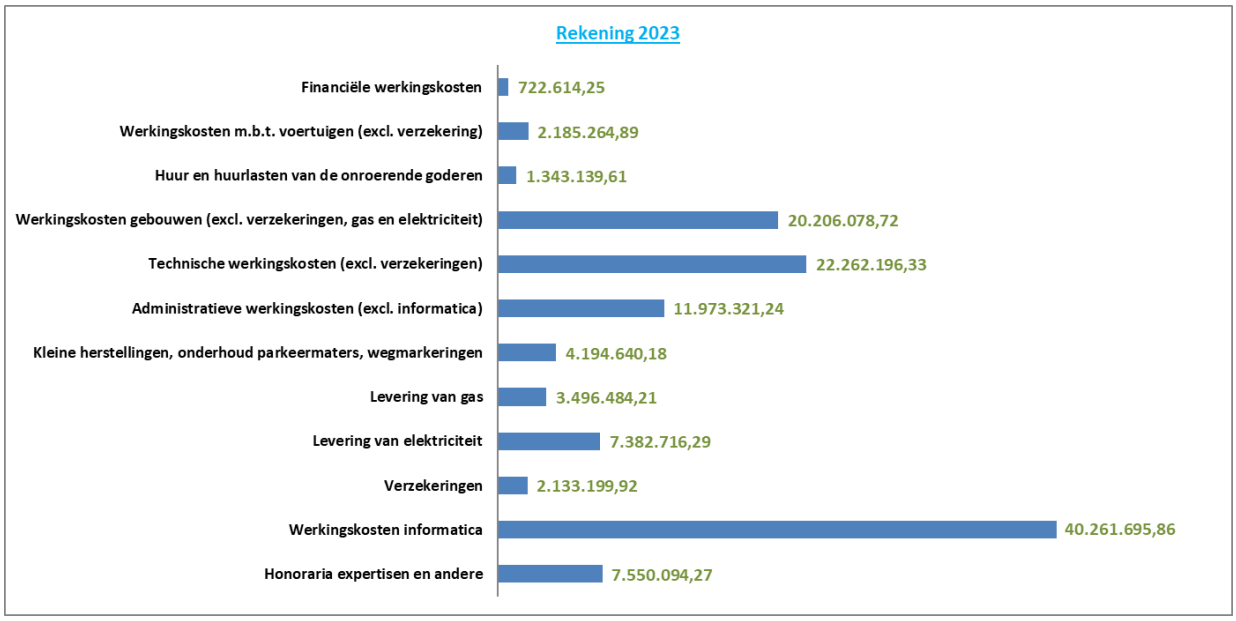
	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
Werkingsuitgaven	107.480.387,86	125.724.486,88	123.711.445,77

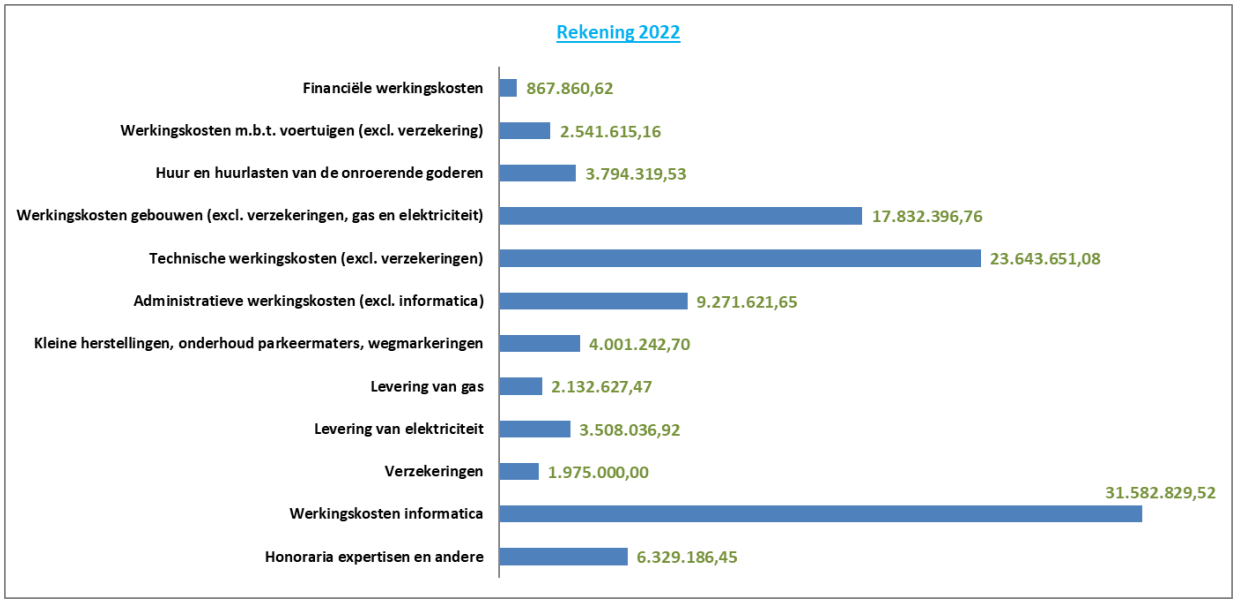
De werkingsuitgaven stegen met 16.231.057,91 € in vergelijking met de rekening 2022 (hetzij + 15,10 %), van 107.480.387,86 € in 2022 tot 123.711.445,77 € in 2023.

De onderstaande tabel geeft een overzicht van de werkingsuitgaven volgens de economische aard van de uitgaven.

Bovendien bevat deze tabel enkele belangrijke uitgaven inzake de werking:

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
Terugbetaling van onkosten en dienstvergoedingen (121)	419.840,76	572.105,00	461.722,50
Honoraria en uitgaven met betrekking tot buitenlands personeel op de administratie (122)	5.909.345,69	7.326.170,08	7.088.371,77
Administratieve werkingskosten (123)	40.854.451,17	52.030.173,94	52.235.017,10
waarvan:			
Kantoorbenodigdheden (12302)	2.541.269,18	3.293.757,50	3.044.740,58
Administratieve prestaties van derden (12306)	1.005.083,86	804.707,50	690.649,64
Correspondentiekosten (12307)	774.622,38	1.207.000,00	1.191.857,71
Telecommunicatiekosten (12311)	856.259,48	793.339,80	719.000,00
Huur- en onderhoudskosten bureaumaterieel (fotocopieertoestellen, betaalterminals, ...) (12312)	*87.898,40*	39.311,00	26.948,98
Beheerskosten en kosten met betrekking tot de werking van de informatica (13901/12313)	31.046.060,00	39.817.000,00	39.816.815,00
Beheerskosten en kosten met betrekking tot de werking van de informatica (overige)	536.769,52	605.000,00	444.880,86
Kosten voor beroepsopleiding personeel (12317)	596.596,19	613.200,00	606.653,73
Technische werkingskosten (124)	24.297.322,58	25.231.987,48	22.948.315,26
waarvan:			
Technische benodigdheden (12402)	6.424.722,02	6.405.751,28	5.680.880,54
Aankoop, onderhoud en huur van werkkleding (12405)	863.193,70	707.500,00	689.980,49
Technische prestaties van derden (12406)	12.263.847,45	13.082.361,20	11.821.807,47
Verzekeringen: burgerlijke aansprakelijkheid, brand (12408)	653.671,50	650.000,00	686.118,93
Schooltransport (70508/12424)	490.000,00	735.000,00	536.125,20
Werkingskosten met betrekking tot de gebouwen (125)	24.623.061,15	31.757.484,28	32.377.781,06
waarvan:			
Prestaties van derden voor gebouwen (12506)	13.769.498,10	13.556.974,40	12.603.295,44
Verzekering van onroerende goederen (12508)	1.150.000,00	1.300.000,00	1.292.501,84
Diverse belastingen, heffingen en retributies op de onroerende goederen (12510)	2.376.868,29	4.660.456,06	4.730.628,59
Levering van elektriciteit (12512)	3.508.036,92	6.558.954,03	7.382.716,29
Levering van gas (12513)	2.132.627,47	3.563.415,31	3.496.484,21
Levering van water (12515)	735.736,33	1.190.324,00	1.952.501,31
Huur en huurlasten van de onroerende goederen (126)	3.794.319,53	1.211.114,69	1.343.139,61
Werkingskosten met betrekking tot de voertuigen (127)	2.712.943,66	2.653.000,00	2.339.844,04
waarvan:			
Verzekering van voertuigen (12708)	171.328,50	175.000,00	154.579,15
Olie en brandstof (12703)	1.947.010,30	1.810.000,00	1.532.719,92
Levering en wisselstukken voor voertuigen (12702)	*289.234,27*	305.000,00	315.805,81
Contracten onderhoud, herstelling - technische controles voertuigen (12706)	*61.117,27*	123.000,00	107.712,28
Kilomterheffing vrachtwagens (12710)	*65.000,00*	65.000,00	61.566,11
Leasing voertuigen (12712)	*179.253,32*	175.000,00	167.460,77
Financiële werkingskosten (128)	867.860,62	662.511,41	722.614,25
Werkingskosten wegeniswerken (140)	4.001.242,70	4.279.940,00	4.194.640,18
waarvan:			
Openbare verlichting (42305/14002)	219.440,00	251.940,00	318.540,23
Kleine herstellingen, onderhoud parkeermeters, wegmarkeringen...	1.821.549,59	1.778.000,00	1.405.839,67
Verlichte signalisatie, niet-verlichte signalisatie, tijdelijke signalisatie	1.614.184,68	1.520.000,00	1.770.260,28
TOTAAL	107.480.387,86	125.724.486,88	123.711.445,77

We kunnen in het bijzonder vaststellen dat:

- **De beheerskosten met betrekking tot de werking van de informatica stijgen met 8.678.866,34 €, gaande van 31.582.829,52 € in 2022 naar 40.261.695,86 € in 2023;**
- **De energiekosten stijgen met 6.455.400,72 €, gaande van 6.376.400,72 € in 2022 naar 12.831.701,81 € in 2023;**
- **De technische prestaties van derden dalen met 442.039,98 €, gaande van 12.263.847,45 € in 2022 naar 11.821.807,47 € in 2023;**
- **De prestaties van derden voor gebouwen dalen met 1.166.202,66 €, gaande van 13.769.498,10 € in 2022 naar 12.603.295,44 € in 2023.**

10.3. Uitgaven van dotaties of van overdrachten

De betaalde dotaties of de als overdrachten bestempelde uitgaven zijn de bedragen die de Stad overmaakt aan andere actoren in het openbaar of privédomein, teneinde hun begroting in evenwicht te brengen of hun werking te ondersteunen. Aan de ene kant is de Stad wettelijk verplicht om het exploitatietekort van de lokale overheden, zoals de politiezone, het OCMW, de openbare ziekenhuizen en kerkfabrieken, te dekken. Aan de andere kant, beslist de Stad op facultatieve wijze om bepaalde tussenkomsten toe te kennen.

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
Uitgaven van overdrachten	300.580.195,63	314.371.546,71	326.765.197,71

In het algemeen stijgen de overdrachtsuitgaven, van 300.580.195,63 € in 2022 naar 326.765.197,71 € in 2023, zijnde een stijging van 8,71 % (+ 26.185.002,08 €).

a) Dotatie voor de Politiezone

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
Dotatie aan de Politiezone	118.136.045,77	125.400.321,40	125.400.321,40

De dotatie toegekend aan de Politiezone Brussel-Hoofdstad-Elsene stijgt met 7.264.275,63 € ten opzichte van 2022 en bedraagt 125.400.321,40 € in 2023.

b) Dotatie voor het OCMW

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
Algemene dotatie aan het OCMW	82.848.500,00	94.848.500,00	94.848.500,00

De dotatie aan het OCMW van Brussel voor een gebrek aan middelen stijgt met 12.000.000,00 € ten opzichte van 2022 (d.w.z. een stijging van 14,48 %).

c) Tussenkomst van de Stad in de schuldenlast van het OCMW in navolging van de herstructurering van de rust- en verzorgingstehuizen

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
Tussenkomst van de Stad in de schuldenlast van het OCMW in navolging van de herstructurering van de rust- en verzorgingstehuizen	1.649.914,00	1.678.600,00	1.678.600,00

Het OCMW van Brussel en de Stad Brussel hebben een akkoord afgesloten waarbij de Stad tussenkomt in de kosten van de herstructurering van de rusthuizen (MR) en de rust- en verzorgingsinstellingen (MRS).

Aldus, volgens dit akkoord, betaalt de Stad aan het OCMW de leninglasten aangegaan in het kader van deze herstructurering terug. Deze tussenkomst van 1.678.600,00 € in 2023 stijgt ten opzichte van 2022 met 1,74 % (+ 28.686,00 €).

d) Speciale toelage voor de tussenkomst in de lasten van de openbare ziekenhuizen

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
Speciale toelage voor de tussenkomst in de lasten van de openbare ziekenhuizen	6.235.000,00	6.235.000,00	6.235.000,00

De regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft op 13 februari 2003 (BS 05/09/2003) een ordonnantie opgesteld die één of meerdere speciale subsidie(s) toekent in het voordeel van de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, bestemd voor de realisatie van taken van gemeentelijk belang.

De jaarlijkse conventies in toepassing van de ordonnantie van 13/02/2003 betreffende de toekenning van speciale subsidies aan de gemeenten van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, vermeldt dat de Regering aan de Stad een speciale subsidie betaalt teneinde een opdracht van gemeentelijk belang te kunnen vervullen, als specifieke belang de tussenkomst van de gemeente in het tekort van de Brusselse openbare ziekenhuizen.

Deze gewestelijke tussenkomst wordt onmiddellijk aan de ziekenhuizen overgemaakt. De tussenkomst blijft stabiel in 2023 en bedraagt 6.235.000,00 €.

e) Regionale toelagen ten voordele van het OCMW

Het Gewest kent aan de Stad speciale specifieke subsidies toe die onmiddellijk overgemaakt worden aan het OCMW.

De hiernavolgende tabel herneemt deze specifieke subsidies:

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
Speciale toelage voor het opstarten van pedagogische werkgroepen teneinde hulp en begeleiding te bieden aan jongeren die op school of professioneel werden uitgesloten	41.340,00	41.400,00	58.712,64

f) Regionale toelagen ten voordele van diverse entiteiten

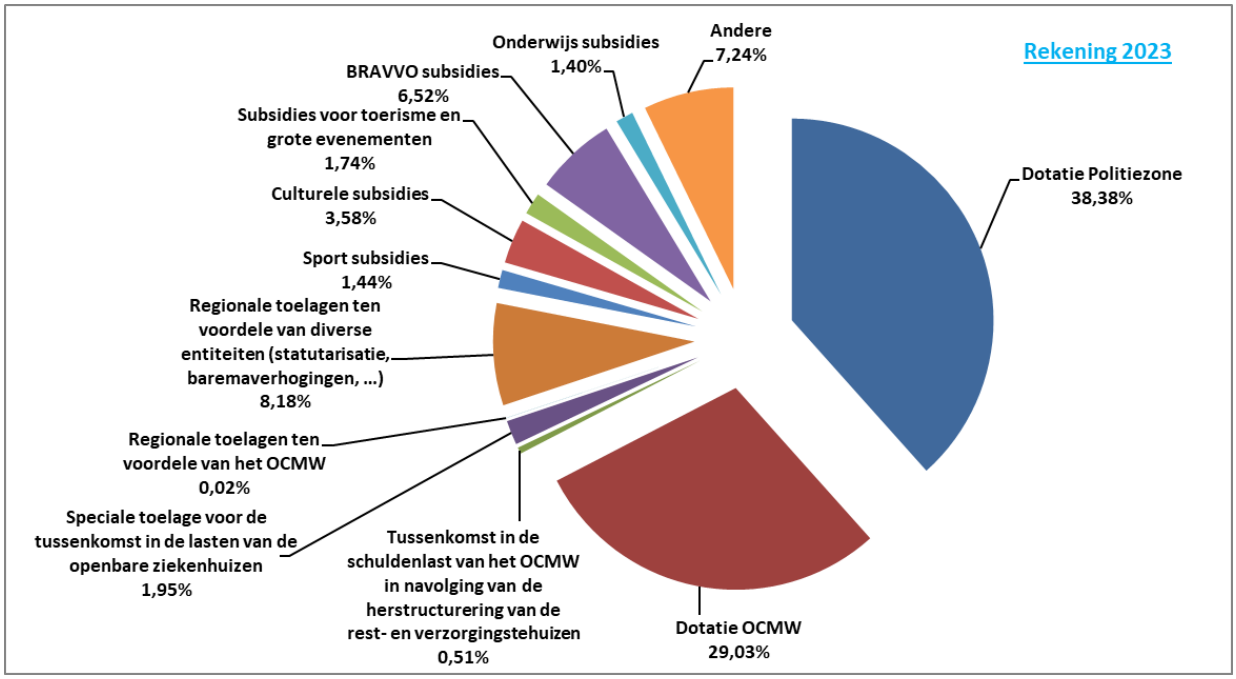
Het Gewest verleent de Stad specifieke subsidies die onmiddellijk moeten worden overgedragen aan verschillende entiteiten, zoals het OCMW, de openbare ziekenhuizen, de Berg van Barmachtigheid, de Wijkhuizen, de Brusselse keukens, de Grondregie, de VZW "Jeunesse à Bruxelles", de VZW Bravvo of nog VZW "la Mission locale".

De hierna volgende tabel geeft een overzicht van deze specifieke subsidies die onmiddellijk worden overgedragen aan de betrokken entiteiten:

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
Tussenkomst in de kosten van de taalpremie	0,00	291.661,38	0,00
Statutarisatiepremie	142.000,00	154.240,00	56.000,00
Diversiteitspolitiek in functie van de verblijfplaats	48.150,55	90.160,46	46.949,66
Tussenkomst in de kosten van de baremaverhogingen	9.619.263,06	10.978.101,91	10.428.223,67
Subsidie teneinde de zachte mobiliteit van personeelsleden te bevorderen	721.256,12	721.256,12	727.849,61
Toelage radicalisatie	180.000,00	60.000,00	60.000,00
Toelage Geco	1.100.626,76	1.100.626,76	1.122.607,02
Protocolakkoord 2021/1	10.772.517,60	10.879.231,13	14.232.884,16

Samenvattend tonen de tabel en de grafische weergave hieronder de uitgaven van de overdrachten van de Stad Brussel in 2023, volgens de aard van de uitgaven:

	Rekening 2023	
Dotatie Politiezone	125.400.321,40	*38,38%*
Dotatie OCMW	94.848.500,00	*29,03%*
Tussenkomst in de schuldenlast van het OCMW in navolging van de herstructurering van de rest- en verzorgingstehuizen	1.678.600,00	*0,51%*
Speciale toelage voor de tussenkomst in de lasten van de openbare	6.385.000,00	*1,95%*
Regionale toelagen ten voordele van het OCMW	58.712,64	*0,02%*
Regionale toelagen ten voordele van diverse entiteiten (statutarisatie, baremaverhogingen, …)	26.733.226,76	*8,18%*
Sport subsidies	4.721.544,04	*1,44%*
Culturele subsidies	11.711.620,95	*3,58%*
Subsidies voor toerisme en grote evenementen	5.686.634,96	*1,74%*
BRAVVO subsidies	21.305.883,26	*6,52%*
Onderwijs subsidies	4.584.153,82	*1,40%*
Andere	23.650.999,88	*7,24%*
Totaal	**326.765.197,71**	

10.4. Schulduitgaven

a) *Algemene analyse van de schulduitgaven*

De schulduitgaven kennen een stijging in 2023 van 5.811.706,40 € in vergelijking met 2022 (+ 9,04 %).

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
Schulduitgaven	64.278.239,92	70.122.293,32	70.089.946,32

Meer specifiek, teneinde de investeringsuitgaven van de buitengewone dienst te financieren (werken, aankopen, onderhoud, …), sluit de Stad leningen af.
De terugbetaling van deze leningen en de daarmee verband houdende rentelasten zijn de belangrijkste componenten van de schulduitgaven.

Naast deze elementen omvatten de schulduitgaven eveneens uitgaven verbonden met debiteurintresten op financiële rekeningen, met nalatigheids- of moratoriumintresten, met een eeuwigdurende rente en andere boeten. Deze uitgaven, geschat op 13.770.994,65 €, stijgen in 2023 ten opzichte van 2022 (+ 11.698.936,84 €). Deze stijging is voornamelijk te wijten aan de stijging van de rentetarieven op de financiële markten, hetgeen een impact heeft op de uitgifte van kortlopende thesauriebiljetten.

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
Andere schulduitgaven	2.072.057,81	12.994.030,09	13.770.994,65

b) *Algemene analyse van de schuldenlast*

De hieronder opgenomen tabel behandelt de kosten van de leningen in 2023 volgens hun aard:

	Aflossing kapitalen	Intresten	Totaal
Leningen ten laste van de Stad	52.020.718,50	6.846.934,50	58.867.653,00
Leningen BGHGT	1.277.267,66	1.318.599,27	2.595.866,93
Leningen IRIS	2.994.636,44	523.099,81	3.517.736,25
Schuld van de huurfinanciering	1.787.498,25	3.321.191,89	5.108.690,14

Legende : BGHGT = Brussels Gewestelijk Herfinancieringsfonds van de Gemeentelijke Thesaurieën

Leningen Stad en BGHGT	53.297.986,16	8.165.533,77	61.463.519,93

De schuld vertegenwoordigt in ruime zin ± 9,97 % van de totale uitgaven (exclusief directe betalingen of onderwijzend personeel).

De schuld ten laste van de Stad (zonder de IRIS-, BGHGT en de staatsleningen) bedraagt 7,00 % van de totale uitgaven (zonder de overboekingen en de wedden van het onderwijzend personeel).
Deze verhoudingen zijn sinds meerdere jaren vrij constant.

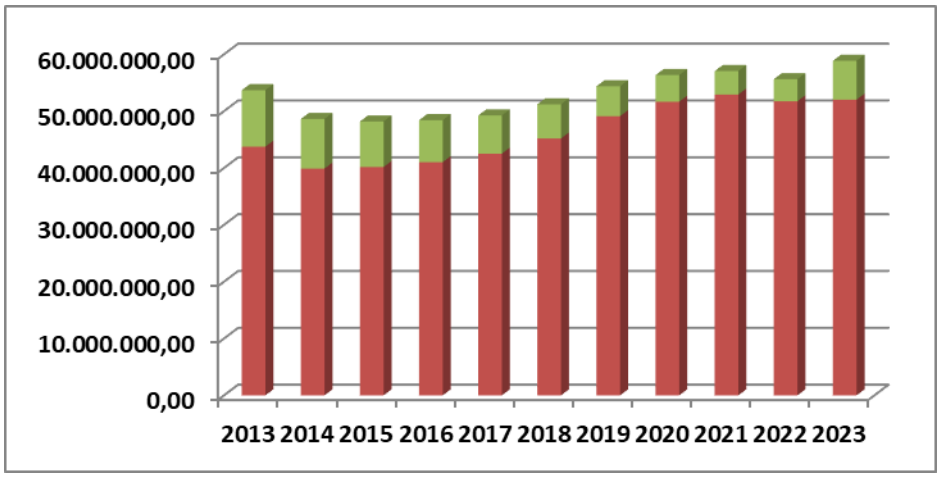
De tabel, die hierna opgenomen wordt, behandelt de schuldenlast van de Stad:

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
Kapitaalaflossingen	51.746.978,33	52.020.718,50	52.020.718,50
Intresten	3.882.681,48	6.879.281,50	6.846.934,50
TOTAAL	55.629.659,81	58.900.000,00	58.867.653,00

De schuld verbonden aan de leningen rechtstreeks ten laste van de Stad stijgt van 55.629.659,81 € in 2022 naar 58.867.653,00 € in 2023 (onderverdeeld in 6.846.934,50 € aan intresten en 52.020.718,50 € aan terugbetalingen van geleende kapitalen).

De tabel en de grafische weergave, zoals hierna opgenomen, behandelen de situatie van de schuldenlast die direct door de Stad zal worden gedragen, van 2013 tot en met 2023:

Schuldenlast (excl. BGHGT, IRIS en schuld voor huurfinanciering)			
	Kapitaalaflossingen	Intresten	Totaal
2013	43.746.215,90	9.943.903,15	53.690.119,05
2014	39.890.808,17	8.739.783,00	48.630.591,17
2015	40.169.259,08	8.019.383,51	48.188.642,59
2016	41.027.124,37	7.388.790,77	48.415.915,14
2017	42.518.268,63	6.725.002,38	49.243.271,01
2018	45.195.429,18	6.003.430,86	51.198.860,04
2019	49.117.097,41	5.265.136,26	54.382.233,67
2020	51.651.539,50	4.697.258,68	56.348.798,18
2021	52.926.821,13	4.127.646,37	57.054.467,50
2022	51.746.978,33	3.882.681,48	55.629.659,81
2023	52.020.718,50	6.846.934,50	58.867.653,00

Om de schuldenlast te beheersen, die op korte, middellange en lange termijn het evenwicht van de gewone begroting beïnvloedt, heeft de Stad besloten haar investeringen onder controle te houden door systematisch de noodzaak van elke investering na te gaan zodat zij haar leningscapaciteit niet zou overschrijden.

Het niveau van de investeringen blijft desondanks ambitieus, in die mate dat de Stad er aan houdt het economisch dynamisme te ondersteunen in tijden waar dit meer dan ooit nodig is.

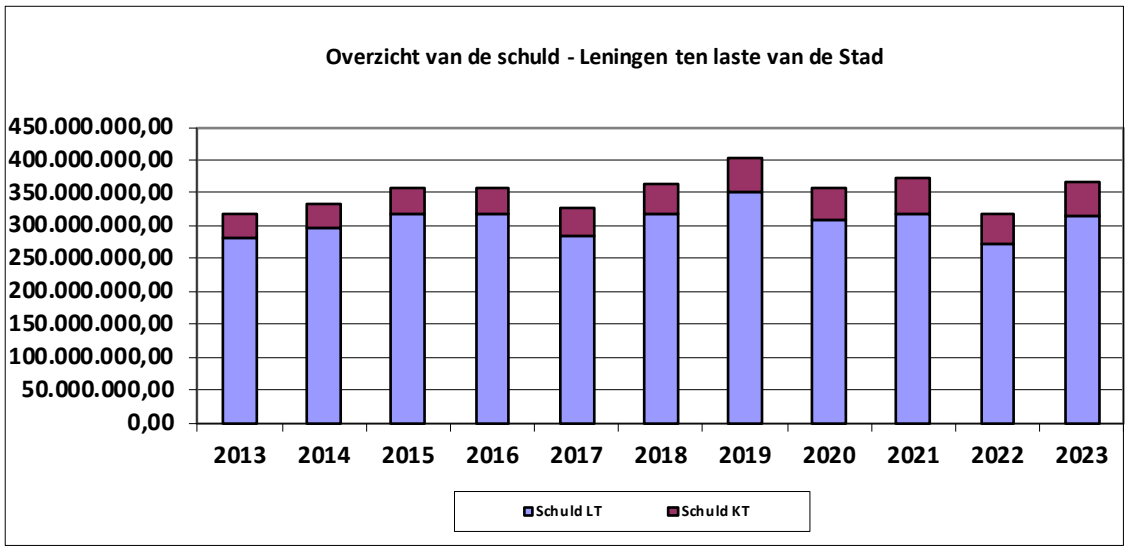
Bovendien, gebeurt de consolidatie van de nieuwe leningen aan de hand van de effectieve betalingen voor investeringen die reeds meerdere maanden of jaren verwezenlijkt werden. Het opnemen van de leningen gebeurt dus trapsgewijs op basis van de reële aanrekeningen en de beschikbaarheid van liquiditeiten.

c) Analyse van de schulden

De tabel en de grafische weergave zoals hierna opgenomen, behandelen de situatie van de schulden van de Stad van 2013 tot en met 2023:

Overzicht van de schuld - Leningen ten laste van de Stad Brussel (excl. BGHGT leningen)				
Per 31/12/xxxx	Schuld LT	Schuld KT	Totale schuld	Evolutie
2013	282.405.545,92	36.493.772,99	318.899.318,91	***
2014	297.040.858,05	36.858.307,08	333.899.165,13	4,70%
2015	316.771.168,31	40.293.246,02	357.064.414,33	6,94%
2016	316.760.198,58	40.684.491,63	357.444.690,21	0,11%
2017	284.755.764,71	42.395.831,76	327.151.596,47	-8,47%
2018	316.434.917,07	47.249.405,04	363.684.322,11	11,17%
2019	351.287.633,31	51.111.187,07	402.398.820,38	10,65%
2020	307.878.406,82	50.073.573,02	357.951.979,84	-11,05%
2021	319.321.150,77	51.746.978,50	371.068.129,27	3,66%
2022	270.946.781,72	48.374.369,22	319.321.150,94	-13,95%
2023	315.932.387,44	51.596.811,04	367.529.198,48	15,10%

Jaarlijkse gemiddelde groei	
tussen 2013 en 2023:	0,38%

Er kan vastgesteld worden dat de schuldenlast van de Stad, rekening houdend met de geleverde investeringsinspanningen, in toom gehouden wordt.

Deze inspanningen worden gekoppeld met een beleid waarbij verschillende financiële instrumenten gebruikt worden zoals:

- **het gebruik van klassieke leningen;**
- **de uitgifte van thesauriebiljetten op korte en lange termijn.**

(Er dient opgemerkt te worden dat de gemeenteraad zich op 17/10/2016 positief heeft uitgesproken over de mogelijkheid om gebruik te maken van de uitgifte van thesauriebiljetten op lange termijn teneinde de diversifiëring te verhogen).

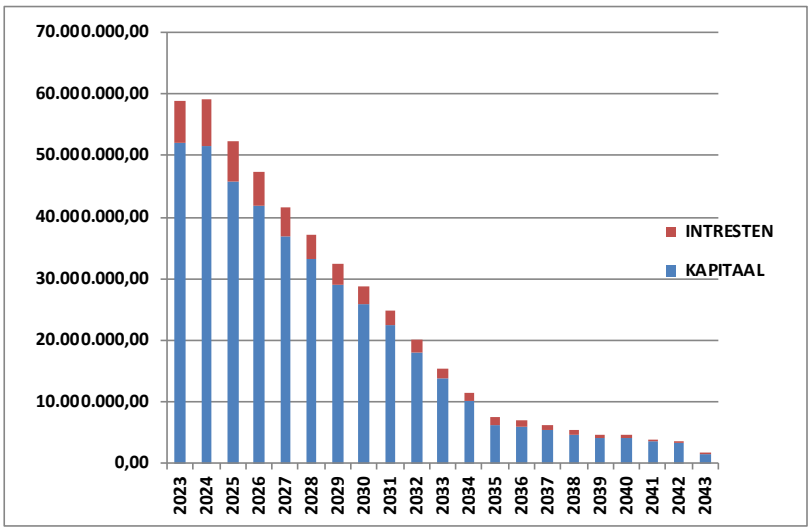
d) Vervaldagen der leningen ten laste van de Stad

De tabel en de grafische weergave zoals hierna opgenomen, behandelen de vervaldagen van de actuele schuldenlast van de Stad.

Deze termijnplanning toont aan dat de jaarlijkse kosten die door de Stad gedragen worden, beheerst worden, gegeven het feit dat de schuld onder controle en in toom wordt gehouden.

Vervaldagen der actieve leningen ten laste van de Stad

JAAR	KAPITAAL	INTRESTEN	TOTALE LAST
2023	52.020.718,50	6.846.934,50	58.867.653,00
2024	51.596.811,04	7.465.719,78	59.062.530,82
2025	45.784.047,30	6.513.859,68	52.297.906,98
2026	41.869.507,93	5.591.789,09	47.461.297,02
2027	36.787.897,87	4.711.570,73	41.499.468,60
2028	33.208.193,01	3.947.517,31	37.155.710,32
2029	29.001.213,29	3.357.348,90	32.358.562,19
2030	25.963.628,78	2.891.472,65	28.855.101,43
2031	22.337.041,15	2.459.270,19	24.796.311,34
2032	17.898.461,25	2.070.723,42	19.969.184,67
2033	13.780.631,69	1.717.571,79	15.498.203,48
2034	10.021.416,69	1.484.054,73	11.505.471,42
2035	6.238.320,34	1.280.958,92	7.519.279,26
2036	6.051.549,81	1.084.540,39	7.136.090,20
2037	5.414.798,20	887.932,04	6.302.730,24
2038	4.773.212,57	701.900,14	5.475.112,71
2039	4.131.626,36	552.910,36	4.684.536,72
2040	4.131.626,36	414.347,66	4.545.974,02
2041	3.684.163,55	273.975,63	3.958.139,18
2042	3.236.700,48	143.742,39	3.380.442,87
2043	1.618.350,81	23.767,05	1.642.117,86

10.5. Uitgaven van overboekingen

	Rekening 2022	Begroting 2023 na MB	Rekening 2023
Uitgaven van overboekingen	12.600.000,00	0,00	4.350.000,00

De uitgaven van overboekingen bedragen 4.350.000,00 € in 2023.

De onderstaande tabellen tonen, in detail, de uitgaven van overboekingen die in 2023 zijn geregistreerd:

SAMENSTELLING VAN VOORZIENINGEN	
Samenstelling voorziening onwaarden op opcentiemen op onroerende voorheffing (fiscaal dienstjaar 2023)	1.000.000,00
Samenstelling voorziening tekorten ziekenhuizen	3.000.000,00
Samenstelling voorziening subsidie Europees project LIGHTHOUSE	350.000,00
TOTAAL	4.350.000,00

11. Algemene structuur van de ontvangsten

De lopende ontvangsten – zonder overboekingen en onderwijzend personeel – stijgen met ongeveer 11,26 % ten opzichte van de rekening 2022. In feite kunnen we dan vaststellen dat de ontvangsten, zonder overboekingen en onderwijzend personeel gestegen zijn van 757.256.044,74 € in 2022 tot 842.507.502,25 € in 2023.

De economische verdeling van de ontvangsten bestaat uit vier brede groepen met elk zeer verschillende relatieve belangrijkheid:

- ✓ **de ontvangsten uit prestaties;**
- ✓ **de ontvangsten uit overdrachten;**
- ✓ **de ontvangsten uit schulden;**
- ✓ **de ontvangsten uit overboekingen.**

11.1. Ontvangsten uit prestaties

De ontvangsten uit prestaties bestaan uit de terugkerende ontvangsten afkomstig van de gemeentelijke goederen en de diensten die door de gemeente aan de bevolking verleend worden en van andere algemene diensten (inkomgelden, bewakingsontvangsten, huurgelden, parkeerautomaten, vergoedingen voor de doorgangsrechten op de openbare weg, ….).

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW's	Rekening 2023
Ontvangsten uit prestaties	56.379.298,92	64.678.515,50	75.023.924,05

De ontvangsten uit prestaties zijn met 33,07 % gestegen tegenover 2022, gaande van 56.379.298,92 € in 2022 naar 75.023.924,05 € in 2023.

De onderstaande tabel toont een aantal belangrijke ontvangsten uit prestaties:

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW's	Rekening 2023
Ontvangsten parkeerautomaten	14.893.162,46	20.000.000,00	23.624.174,47
Concessies kermissen, markten, Casino, …	6.423.772,28	6.733.750,00	7.145.548,66
Vergoeding doorgangsrechten - Gas	3.240.652,02	2.900.000,00	2.388.918,34
Vergoeding doorgangsrechten - Electriciteit	6.477.735,77	7.000.000,00	6.864.964,17
Retributies op het vlak van stedenbouw (stedenbouwkundige vergunning, milieu, tijdelijke bezetting openbare weg, …)	1.023.908,88	750.000,00	874.573,02
Retributie op het gebruik van de openbare weg	4.223.977,86	4.297.800,00	4.934.947,68
Creditnota i-City (GIAL)	0,00	2.000.000,00	0,00
Onderwijs (tussenkomst van ouders in schoolvervoer, bewaking, inschrijvingsrechten HEFF)	2.434.863,74	2.550.000,00	2.658.149,07
Sport (gebruik zalen, terreinen, parkings, sportbars, sportvakanties)	1.968.552,26	2.102.000,00	2.055.788,86
Kinderdagverblijf (ouderparticipatie voor kinderopvang)	2.844.267,50	3.500.000,00	2.673.538,06
Bibliotheken (uitleenretributies en terugbetaling voor informatisering van de bibliotheken)	289.104,45	363.000,00	238.657,37
Persoonlijk aandeel elektronische maaltijdcheques	909.921,82	965.537,45	914.840,82
Opbrengst van de verkoop van brandstof van derden	880.508,80	800.000,00	798.327,10
Retributies plaatsing parkeerverbod	1.318.949,05	950.000,00	1.148.894,88
Ontvangsten begraafplaatsvergunningen	208.243,00	250.000,00	181.880,00
Terugbetaling afrekening responsabiliseringsbijdrage	0,00	3.512.507,82	4.521.755,23
Anderen (creditnota's, ontvangsten uit verhuur, …)	9.241.679,03	6.003.920,23	13.998.966,32
Totaal	56.379.298,92	64.678.515,50	75.023.924,05

De ontvangsten 'parkeerautomaten' stijgen in vergelijking met 2022 (+ 8.731.012,01 €).

Er dient opgemerkt te worden dat de retributie op het vlak van stedenbouw (het verkrijgen van stedenbouwkundige vergunningen, milieuvergunningen, …) een ontvangst van prestaties is sinds 2016, daar waar deze ontvangst vroeger een rechtstreekse gemeentebelasting was. Deze retributie op het vlak van stedenbouw is daalt met 149.335,86 € (- 14,58 %) vergeleken met 2022.

De ontvangsten uit de kermissen, markten en de concessie van de Casino stijgen met 721.776,38 € in vergelijking met 2022, van 6.423.772,28 € in 2022 tot 7.145.548,66 € in 2023.

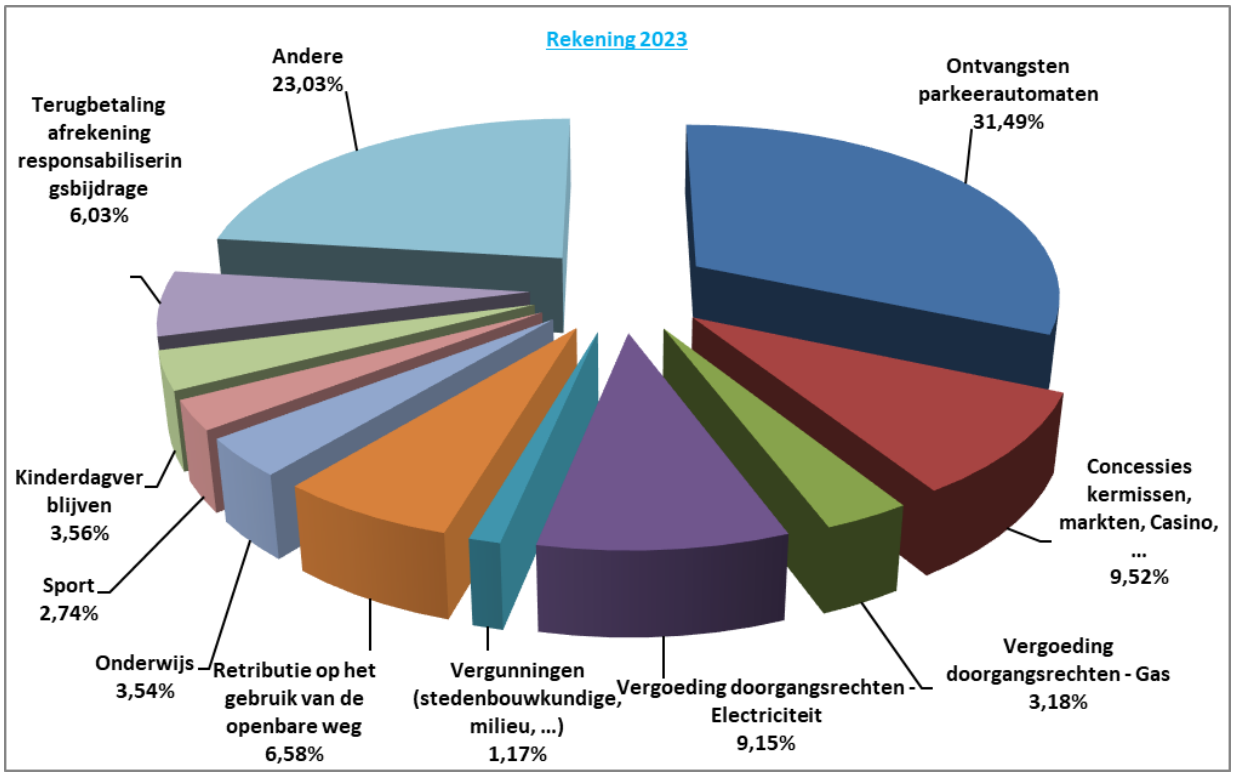
De vergoeding voor doorgangsrechten 'Gas' daalt van 3.240.652,02 € in 2022 naar 2.388.918,34 € in 2023.

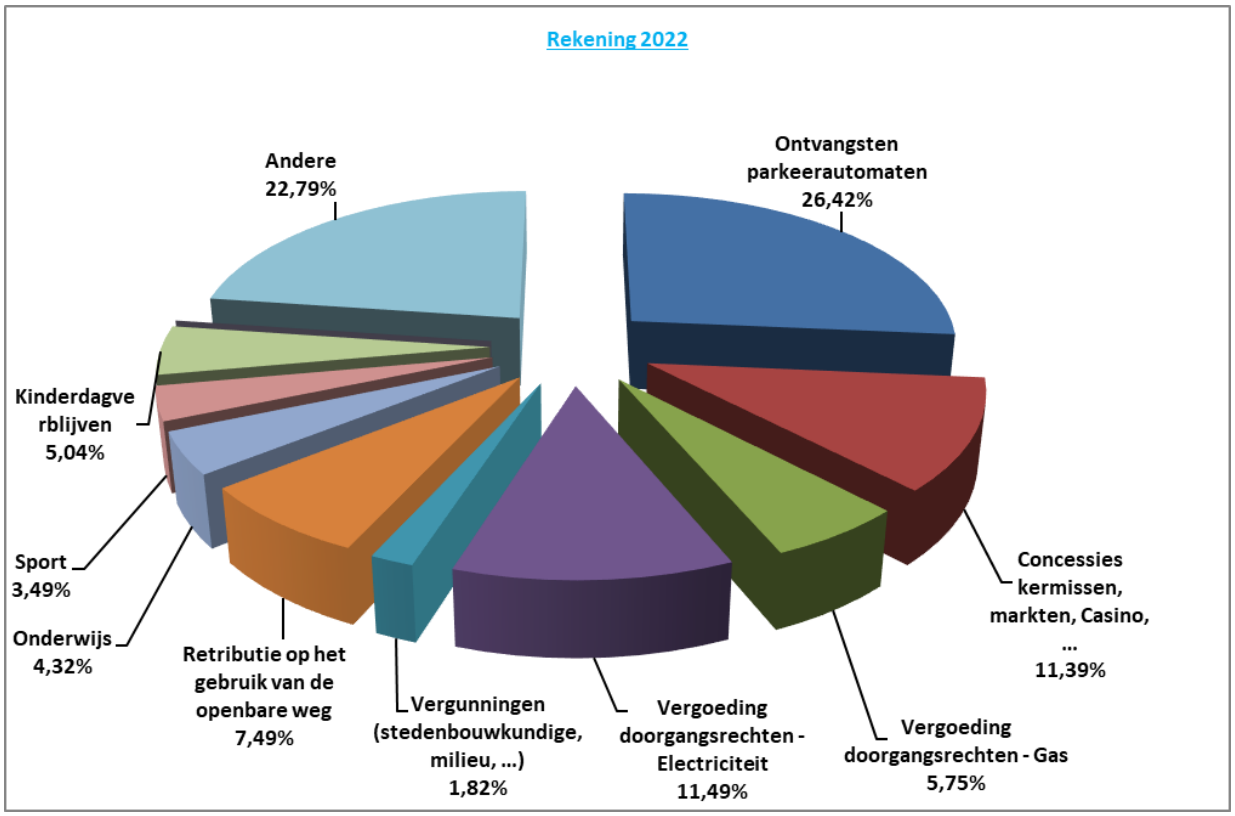
De vergoeding voor doorgangsrechten 'Elektriciteit' stijgt van 6.477.735,77 € in 2022 naar 6.864.964,17 € in 2023.

De retributies op het gebruik van de openbare weg stijgen van 4.223.977,86 € in 2022 naar 4.934.947,68 € in 2023.

Samenvattend tonen de tabel en de grafische weergaven hieronder de ontvangsten uit prestaties van de Stad Brussel in 2022 en 2023, op basis van de aard van de ontvangsten:

	Rekening 2022		Rekening 2023	
Ontvangsten parkeerautomaten	14.893.162,46	*26,42%*	23.624.174,47	*31,49%*
Concessies kermissen, markten, Casino, …	6.423.772,28	*11,39%*	7.145.548,66	*9,52%*
Vergoeding doorgangsrechten - Gas	3.240.652,02	*5,75%*	2.388.918,34	*3,18%*
Vergoeding doorgangsrechten - Electriciteit	6.477.735,77	*11,49%*	6.864.964,17	*9,15%*
Vergunningen (stedenbouwkundige, milieu, …)	1.023.908,88	*1,82%*	874.573,02	*1,17%*
Retributie op het gebruik van de openbare weg	4.223.977,86	*7,49%*	4.934.947,68	*6,58%*
Onderwijs	2.434.863,74	*4,32%*	2.658.149,07	*3,54%*
Sport	1.968.552,26	*3,49%*	2.055.788,86	*2,74%*
Kinderdagverblijven	2.844.267,50	*5,04%*	2.673.538,06	*3,56%*
Terugbetaling afrekening responsabiliseringsbijdrage	0,00	*0,00%*	4.521.755,23	*6,03%*
Andere	12.848.406,15	*22,79%*	17.281.566,49	*23,03%*
Totaal	56.379.298,92		75.023.924,05	

Rekening 2023
Andere
23,03%
Ontvangsten
parkeerautomaten
31,49%
Terugbetaling
afrekening
responsabiliserin
gsbijdrage
6,03%
Kinderdagver
blijven
3,56%
Sport
2,74%
Onderwijs
3,54%
Retributie op het
gebruik van de
openbare weg
6,58%
Vergunningen
(stedenbouwkundige,
milieu, ...)
1,17%
Vergoeding doorgangsrechten -
Electriciteit
9,15%
Vergoeding
doorgangsrechten - Gas
3,18%
Concessies
kermissen,
markten, Casino,
...
9,52%

Rekening 2022
Andere
22,79%
Ontvangsten
parkeerautomaten
26,42%
Kinderdagve
rblijven
5,04%
Sport
3,49%
Onderwijs
4,32%
Retributie op het
gebruik van de
openbare weg
7,49%
Vergunningen
(stedenbouwkundige,
milieu, ...)
1,82%
Vergoeding
doorgangsrechten -
Electriciteit
11,49%
Vergoeding
doorgangsrechten - Gas
5,75%
Concessies
kermissen,
markten, Casino,
...
11,39%

11.2. De ontvangsten uit overdrachten

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW's	Rekening 2023
Ontvangsten uit overdrachten (excl. onderwijzend personeel)	685.506.015,96	745.801.805,79	752.014.726,61
Ontvangsten uit overdrachten - Onderwijzend personeel	179.904.253,97	210.288.900,00	194.897.380,65
Totaal ontvangsten van overdrachten	865.410.269,93	956.090.705,79	946.912.107,26

De ontvangsten uit overdrachten (exclusief onderwijzend personeel) stijgen tussen 2022 en 2023 met 9,70 %.

11.2.1. De fiscale ontvangsten

De fiscale ontvangsten zijn nog steeds de belangrijkste financieringsbron voor de Stad, voor een totaalbedrag van 391.753.888,16 €, wat overeenstemt met ± 46,50 % van de totale ontvangsten (exclusief directe betalingen of onderwijzend personeel en overboekingen).

Ongeveer 73,70 % van de fiscale ontvangsten zijn afkomstig van de vier hieronder weergegeven aanvullende belastingen en 26,30 % van de fiscale ontvangsten komen van de directe gemeentelijke belastingen.

a) Aanvullende belastingen

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW's	Rekening 2023
Aanvullende belasting op de onroerende voorheffing	205.051.329,49	229.902.766,48	226.143.136,84
Aanvullende belasting op de personenbelasting	30.449.795,89	39.129.891,32	44.379.576,15
Aanvullende belasting op de verkeersbelasting	3.105.388,19	2.800.000,00	3.326.278,24
Aanvullende belasting op de belasting op toeristische logies (zogenaamde "City Tax")	14.892.576,46	14.892.576,46	14.892.576,47
Totaal	253.499.090,03	286.725.234,26	288.741.567,70

De onderstaande tabel geeft de parameters weer die door het gemeentebestuur zijn vastgesteld, met het oog op extra inkomsten uit de onroerende voorheffing en de personenbelasting.

We merken op dat de Stad Brussel de opcentiemen op de onroerende voorheffing, sinds 2001 niet meer heeft aangepast of gewijzigd en dat de opcentiemen op de personenbelasting gelijk blijven.

Jaartal	Opcentiemen op de onroerende voorheffing	% belasting op de personenbelasting
2000	2.840	6
2001	2.950	6
2002	2.950	6
2003	2.950	6
2004	2.950	6
2005	2.950	6
2006	2.950	6
2007	2.950	6
2008	2.950	6
2009	2.950	6
2010	2.950	6
2011	2.950	6
2012	2.950	6
2013	2.950	6
2014	2.950	6
2015	2.950	6
2016	2.950	6
2017	2.950	6
2018	2.950	6
2019	2.950	6
2020	2.950	6
2021	2.950	6
2022	2.950	6
2023	2.950	6

a.1 Aanvullende belasting op de onroerende voorheffing

De aanvullende belasting op de onroerende voorheffing is met 21.091.807,35 € gestegen ten opzichte van 2022, zijnde een stijging van 10,29 %.

Sinds het begin van het jaar 2018 worden de inkohiering, de inning en de geschillen met betrekking tot de onroerende voorheffing beheerd door de Gewestelijke Overheidsdienst Brussel Fiscaliteit in plaats van de FOD Financiën.

Daarnaast werd er een systeem van voorschotten in werking gesteld in het kader van de vereffening van de opbrengst van de aanvullende belasting op de onroerende voorheffing door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Het betreft een systeem van voorfinanciering van de financiële inkomsten.

Voor 2023 heeft de Stad Brussel een netto vastgesteld recht geboekt van 225.536.836,11 € voor de inkohiering van het eigen fiscaal jaar 2023 evenals een bijkomend netto vastgesteld recht van 352.140,69 € van het fiscaal jaar 2021 en 254.160,04 € voor het fiscaal jaar 2022.

	Vastgestelde rechten
Fiscaal jaar 2021	352.140,69
Fiscaal jaar 2022	254.160,04
Fiscaal jaar 2023	225.536.836,11
TOTAAL	226.143.136,84

Daarnaast heeft de Stad Brussel in 2023 ook waardeverminderingen geboekt op vastgestelde rechten verbonden aan de inkomsten uit de aanvullende belasting op onroerende voorheffing:

- **een bedrag van 348.650,62 € in het kader van oude dossiers beheerd door de FOD Financiën;**
- **een bedrag van 1.112.955,26 € voor de vastgestelde rechten betreffende het fiscaal jaar 2018;**
- **een bedrag van 42.201,93 € voor de vastgestelde rechten betreffende het fiscaal jaar 2019;**
- **een bedrag van 1.447.308,73 € voor de vastgestelde rechten betreffende het fiscaal jaar 2020.**

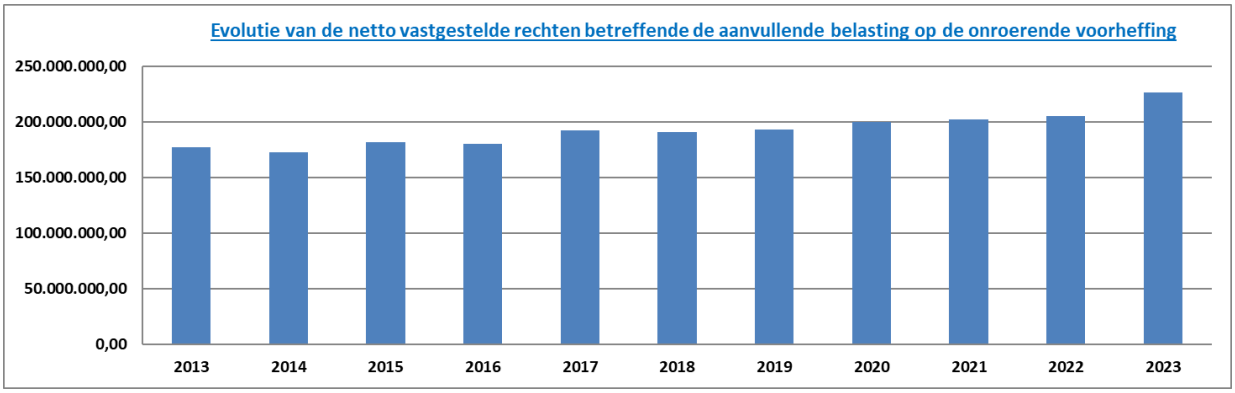
Hetzij een totaal van 2.951.116,54 €.

De netto aanvullende belasting op onroerende voorheffing betreffende het dienstjaar 2023 bedragen 223.192.020,30 €.

De volgende tabel en grafische weergave laten de evolutie zien van de netto vastgestelde rechten van 2013 tot en met 2023 voor de Stad:

OPCENTIEMEN op de ONROERENDE VOORHEFFING					
Jaartal	Initiële BEGROTING	Begrotings-wijzigingen	Finale BEGROTING	REKENING	
2013	169.768.921,00	0,00	169.768.921,00	177.536.320,02	
2014	179.000.000,00	0,00	179.000.000,00	172.729.236,63	(1)
2015	184.500.000,00	0,00	184.500.000,00	181.506.333,71	
2016	185.189.083,08	0,00	185.189.083,08	180.096.345,11	
2017	188.851.140,72	0,00	188.851.140,72	192.428.711,45	
2018	197.000.000,00	0,00	197.000.000,00	191.039.568,97	
2019	199.000.000,00	0,00	199.000.000,00	192.757.679,67	
2020	206.000.000,00	0,00	206.000.000,00	200.178.135,32	
2021	206.000.000,00	0,00	206.000.000,00	202.136.320,14	
2022	211.400.000,00	0,00	211.400.000,00	205.051.329,49	
2023	229.902.766,48	0,00	229.902.766,48	226.143.136,84	

(1) Opcent. OR (163.265.864,49 €) + Interventie Brussels Hoofdstedelijk Gewest Geschil CONNECTIMMO-BELGACOM (9.463.372,14 €) = 172.729.236,63 €

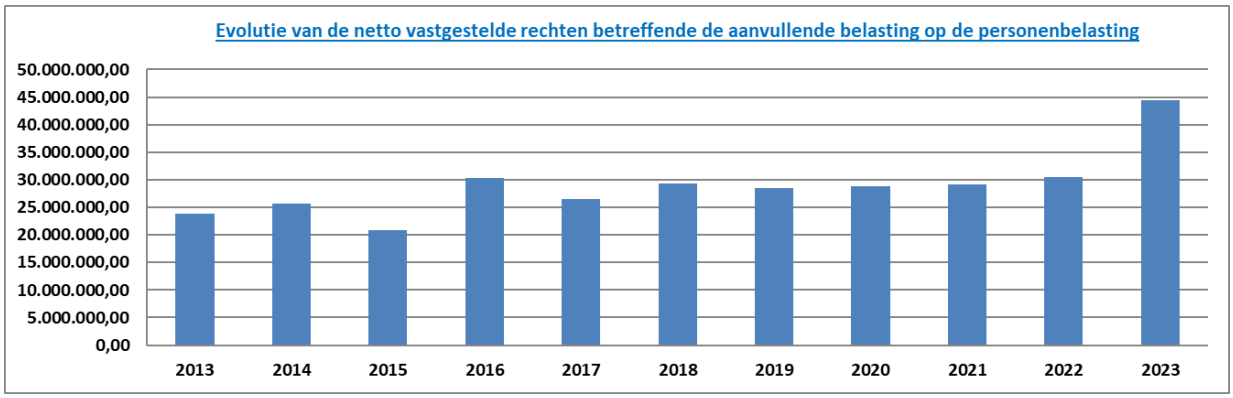

a.2 Aanvullende belasting op de personenbelasting

De aanvullende belasting op de personenbelasting bedraagt 44.379.576,15 € in 2023, hetzij een stijging van 13.929.780,26 € (+ 45,75 %) ten opzichte van de geboekte inkomsten op de rekening 2022.

De hierna volgende tabel en grafische weergave tonen de evolutie van de netto vastgestelde rechten van 2013 tot en met 2023 voor de Stad van de aanvullende belasting op de personenbelasting:

Jaartal	Def. BEGROTING	REKENING
2013	23.739.591,40	23.879.287,33
2014	26.021.565,70	25.712.267,11
2015	25.492.179,22	20.803.619,43
2016	26.500.000,00	30.281.437,40
2017	26.926.541,34	26.522.438,78
2018	27.500.000,00	29.356.678,93
2019	29.500.000,00	28.408.633,82
2020	31.000.000,00	28.784.428,53
2021	30.000.000,00	29.100.176,34
2022	29.988.404,63	30.449.795,89
2023	39.129.891,32	44.379.576,15

a.3 Aanvullende verkeersbelasting

De aanvullende belasting op de verkeersbelasting bedraagt 3.326.278,24 € en vertoont een stijging van 220.890,05 € (+ 7,11 %) ten opzichte van 2022.

a.4 Aanvullende belasting op de belasting op toeristische logies (zogenaamde "City Tax")

Eind december 2016, heeft het parlement van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest een ordonnantie goedgekeurd met betrekking tot een gewestbelasting op de inrichting van toeristische logies.

De Brusselse gemeenten hebben de mogelijkheid om opcentiemen te vestigen op deze gewestbelasting.

De fiscale gewestelijke administratie verzekert de vestiging, de inkohiering, de inning en de invordering van deze opcentiemen.

Daarnaast keurde de gemeenteraad van 5 december 2016 een contract 2016-2018 goed tussen de Stad en het Gewest in uitvoering van een ordonnantie van 19/07/2007 om de gemeenten te betrekken bij de economische ontwikkeling van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, waardoor zij zich ertoe verbinden bijkomende gemeentelijke opcentiemen te voorzien voor de jaren 2017-2018. Dit contract verplicht het Gewest tot het betalen van 14.892.576,47 € (de "historische drempel") vanaf het jaar 2018 (bedrag betaald in 2017 als compensatie voor het afzien van de Stad om de gemeentelijke belasting te innen op hotelvestigingen en appartementhotels) waaraan de retrocessie in de loop van het jaar n+1 zou kunnen worden toegevoegd voor het verschil tussen de inkomsten van de opcentiemen en de "historische drempel".

Dit contract werd ondertussen verlengd voor de jaren 2019, 2020, 2021, 2022 en 2023.

b) Gemeentebelastingen

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW's	Rekening 2023	Evolutie 2023 in vergelijking met 2022	Evolutie 2023 in vergelijking met 2023
Belasting op de kantooroppervlakten	62.046.257,29	58.121.110,10	62.433.051,86	0,62%	7,42%
Belasting op het afleveren van administratieve documenten (rijbewijs, werkvergunning, bewonerskaarten, consulaire zegels, ...)	5.815.258,50	5.425.500,00	6.217.412,00	6,92%	14,60%
Belasting op de tijdelijke ingebruikneming van de openbare weg	8.013.654,02	12.710.000,00	8.895.428,89	11,00%	-30,01%
Belasting op de parkeerplaatsen	2.798.698,66	2.908.680,62	2.760.128,30	-1,38%	-5,11%
Belasting op zuilen, masten, antennes en andere telecommunicatie-, zend- en informatieuitwisselingsinstallaties, ...	6.045.054,00	5.500.000,00	5.249.110,40	-13,17%	-4,56%
Belasting op de distributie aan huis van ongeadresseerde publicitaire drukwerken	680.886,15	600.000,00	487.483,64	-28,40%	-18,75%
Belasting op verwaarloosde en onverzorgde gebouwen, onbewoonde en onafgewerkte gebouwen en gronden	6.925.384,96	6.900.000,00	5.991.785,15	-13,48%	-13,16%
Belasting op de uithangborden	1.129.542,39	1.140.000,00	1.207.632,95	6,91%	5,93%
Belasting op de vertoningen, vermakelijkheden en gelijkgestelde manifestaties (Bioscopen)	767.531,90	800.000,00	872.356,40	13,66%	9,04%
Belasting op de parkings	889.261,00	1.000.000,00	853.430,00	-4,03%	-14,66%
Belasting op permanente publiciteitspanelen	563.114,50	800.000,00	724.513,75	28,66%	-9,44%
Belasting op de nieuwbouw, de herbouw en veranderingen van gebouwen	475.353,16	768.000,00	775.570,01	63,16%	0,99%
Belasting op de nachtwinkels	844.940,00	692.000,00	603.289,80	-28,60%	-12,82%
Terrassen en uitstallingen op de openbare weg	602.682,80	650.000,00	662.042,41	9,85%	1,85%
Belasting op onburgerlijk gedrag op het gebied van openbare reinheid	938.500,00	800.000,00	949.374,95	1,16%	18,67%
Belasting op de tijdelijke publicitaire inrichtingen	882.116,57	700.000,00	970.215,68	9,99%	38,60%
Belasting op de begrafenissen, verspreiding van de assen	174.807,00	210.000,00	164.492,00	-5,90%	-21,67%
Belasting op de gemeubelde verblijven	854.220,00	800.000,00	805.383,25	-5,72%	0,67%
Belasting op de niet-hoofdverblijfplaatsen	934.725,00	800.000,00	1.106.080,00	18,33%	38,26%
Belasting op lokalen in rendez-voushuizen of in gebouw waar gelijkaardige activiteiten plaatsvinden	109.260,00	82.000,00	83.219,25	-23,83%	1,49%
Belasting op de vertoningen, vermakelijkheden en gelijkgestelde manifestaties (Tentoonstellingen)	45.883,00	75.000,00	109.787,50	139,28%	46,38%
Belasting op de gewone danspartijen	63.720,00	0,00	0,00	-100,00%	0,00%
Belasting op de bankinstellingen en dergelijke en tevens op de automatische verdeelapparaten voor bankbiljetten	71.760,00	65.500,00	57.681,00	-19,62%	-11,94%
Belasting op de brandstofdistributieapparaten	82.502,50	84.500,00	91.516,00	10,93%	8,30%
Belasting op de reclame-inrichtingen die tot hoofddoel de financiering van een door de wetgever erkende openbare dienst hebben	70.218,00	71.750,00	71.060,00	1,20%	-0,96%
Belasting op de vaststaande tanks en vergaarbakken geëxploiteerd met commerciële of industriële doeleinden	56.090,57	57.000,00	57.444,70	2,41%	0,78%
Belasting op de terbeschikkingstelling van telecommunicatieapparatuur tegen vergoeding	14.758,81	10.000,00	11.695,50	-20,76%	16,96%
Belasting op de vertoningen, vermakelijkheden en gelijkgestelde manifestaties (Foorreizigers)	36.079,66	38.950,00	40.557,62	12,41%	4,13%
Belasting op het verblijf in het lijkenhuis of het mortuarium	18.600,00	40.000,00	15.920,00	-14,41%	-60,20%
Belasting op de diensters en dienders tewerkgesteld in drankgelegenheden	14.204,00	12.000,00	10.466,00	-26,32%	-12,78%
Belasting op het afleveren van administratieve documenten - horeca	99.600,00	100.000,00	61.050,00	-38,70%	-38,95%
Belasting op het huren van een wachtkelder	48.000,00	5.000,00	24.750,00	-48,44%	395,00%
Belasting op de uitgravingen	375,00	15.000,00	0,00	-100,00%	-100,00%
Belasting op de verkoopzalen van roerende goederen	10.098,00	10.500,00	9.669,00	-4,25%	-7,91%
Belasting op de agentschappen voor weddenschappen op paardwedrennen	5.952,00	5.952,00	5.952,00	0,00%	0,00%
Belasting op de lokalen waar peepshows georganiseerd worden	0,00	100,00	0,00	#DIV/0!	-100,00%
Belasting op de coliving ruimten	0,00	600.000,00	509.200,00	#DIV/0!	-15,13%
Belasting op de vertoningen, vermakelijkheden en gelijkgestelde manifestaties (Sportmanifestaties)	108.221,15	200.000,00	123.570,45	14,18%	-38,21%
TOTAAL	102.237.310,59	102.798.542,72	103.012.320,46	0,76%	0,21%

De gemeentebelastingen (103.012.320,46 € in 2023) stijgen in totaal met 755.009,87 € tegenover de rekening 2022, zijnde een stijging van 0,76 %.

We stellen volgende stijgingen vast:

- **De belasting op kantooroppervlakten: + 386.794,57 € ten opzichte van 2022;**
- **De belasting op de tijdelijke ingebruikneming van de openbare weg: + 881.774,87 € ten opzichte van 2022;**
- **De belasting op de coliving ruimten: + 509.200,00 € ten opzichte van 2022.**

We stellen vast dat de belasting op zuilen, masten, antennes en andere telecommunicatie-, zend-, en informatie-uitwisselingsinstallaties, … met 795.943,60 € daalt ten opzichte van 2022.

De belasting op verwaarloosde en onverzorgde gebouwen, onbewoonde en onafgewerkte gebouwen en gronden daalt met 933.599,81 € ten opzichte van 2022.

11.2.2. Ontvangen fondsen en subsidies

De ontvangsten uit fondsen en de subsidies afkomstig van de hogere overheden vertegenwoordigen samen de tweede financieringsbron van de Stad.

De ontvangsten uit fondsen worden gekenmerkt door een geheel van algemene dotaties zonder specifieke bestemming (waaronder de gewestelijke en de federale dotaties).

De subsidies, van hun kant, zijn bestemd voor de financiering van verschillende specifieke uitgaven (zoals de subsidies voor het onderwijs, voor de bibliotheken, voor de politiek van de Stad …..) of voor de financiering van contractuele personeelsleden of voor de creatie van bijkomende werkplaatsen (Sociale Maribel).

a) Speciale federale dotatie

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
Speciale federale dotatie	127.554.000,00	144.062.000,00	141.934.000,00

Krachtens artikel 64 van de speciale wet van 16/01/1989 betreffende de financiering van de Gemeenschappen en de Gewesten, wordt een speciale federale dotatie toegekend aan de Stad Brussel die jaarlijks aangepast wordt aan de schommeling van de gemiddelde index van de consumptieprijzen.

De dotatie bedraagt 141.934.000,00 € in 2023 en stijgt met 11,27 % ten opzichte van 2022 (hetzij een stijging van 14.380.000,00 €).

b) Dotaties en gewestelijke subsidies

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW's	Rekening 2023
Algemene gewestelijke dotatie	45.364.269,12	45.285.770,77	45.325.032,50
Speciale gewestelijke dotatie	1.698.592,73	1.802.654,82	1.802.654,82
Dotatie voor de nederlandstalige schepen	5.773.105,16	6.336.812,40	6.330.624,05
Gewestelijke bijdrage om de gemeenten te betrekken bij de economische ontwikkeling van het Gewest	12.318.756,94	11.041.691,48	8.958.237,12
Tussenkomst in de kosten van de taalpremie	2.225.765,12	2.469.186,88	2.288.667,92
Statutarisatiepremie	392.000,00	313.163,20	560.000,00
Diversiteitspolitiek in functie van de verblijfplaats	132.000,00	148.579,20	143.047,65
Tussenkomst in de kosten van de baremaverhogingen	5.399.136,76	4.890.486,28	5.853.193,25
Sociale Maribel	3.875.634,32	3.764.454,08	3.854.193,36
Subsidie teneinde de zachte mobiliteit van personeelsleden te bevorderen	1.298.041,30	1.292.387,07	1.363.101,01
Geco-toelage	7.202.776,64	7.233.476,33	7.256.202,02
Protocolakkoord 2021/1	5.429.693,56	7.378.367,91	7.499.580,18
"Water"dotatie (ter vervanging van de tussenkomst van Vivaqua)	2.401.937,13	2.651.738,59	2.435.199,04

De Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest kent een jaarlijks begrotingskrediet toe bestemd om de algemene financiering van de gemeenten te verzekeren.

Dit krachtens de nieuwe ordonnantie van 27/07/2017 die de verdeling van de algemene dotatie aan de gemeenten en aan de OCMW's van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest vastlegt (*dat eveneens de oude in voege zijnde ordonnantie en de ordonnantie van 19/07/2007 met als doel de financiële situatie van de gemeenten van het Gewest te verbeteren, opheft*).

De algemene dotatie aan de gemeenten omvat:

- **De klassieke algemene dotatie;**
- **De dotatie bestemd ter compensatie van de negatieve gevolgen van de invoering van een nieuwe ruimte voor de versterkte ontwikkeling van de huisvesting en van de verbouwingen;**
- **De dotatie bestemd om de negatieve effecten van de verdeling van de algemene dotatie aan de gemeenten te corrigeren;**
- **De subsidie ter verbetering van de begrotingssituatie van de gemeenten van het Gewest.**

Globaal gezien is de regionale tussenkomst gedaald met 39.236,62 € tussen 2022 en 2023, hetzij een daling van 0,09 %.

c) Gewestelijke subsidies over te maken aan andere entiteiten

Sommige subsidies worden toegekend aan de gemeenten en moeten integraal overgemaakt worden aan andere satellieten van de Stad (OCMW, openbare ziekenhuizen, verschillende VZW's van de Stad, enz., …). Deze subsidies worden hernomen in de hiernavolgende tabel:

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW's	Rekening 2023
Tussenkomst in de kosten van de taalpremie	145.610,80	291.661,38	147.809,80
Statutarisatiepremie	142.000,00	154.240,00	56.000,00
Diversiteitspolitiek in functie van de verblijfplaats	48.150,55	90.160,46	46.949,66
Tussenkomst in de kosten van de baremaverhogingen	9.619.263,06	10.978.101,91	10.428.223,67
Subsidie teneinde de zachte mobiliteit van personeelsleden te bevorderen	721.256,12	721.256,12	727.849,61
Geco-toelage	1.100.626,76	1.100.626,76	1.122.607,02
Protocolakkoord 2021/1	10.806.622,14	10.879.231,13	14.232.884,16

11.3. De ontvangsten uit schulden

De ontvangsten uit schulden stijgen van 15.370.729,86 € in 2022 naar 15.468.851,59 € in 2023, hetzij een stijging van 0,64 %.

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
Ontvangsten uit schuld	15.370.729,86	16.263.063,99	15.468.851,59

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
Dividend Gas	4.730.964,70	5.620.000,00	4.579.575,61
Dividend Electriciteit	10.341.560,32	10.077.675,94	10.486.503,75
Crediteursintresten, nalatigheidsintresten	298.204,84	565.388,05	402.772,23

We stellen lichte variaties vast van de gas - en elektriciteitsdividenden.

	Gewoon Interfin dividend	Dividend Sibelga	Totaal
Dividend Gas	4.579.561,46	14,15	4.579.575,61
Dividend Elektriciteit	10.486.489,60	14,15	10.486.503,75
TOTAAL	15.066.051,06	28,30	15.066.079,36

11.4. Ontvangsten uit overboekingen

	Rekening 2022	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
Ontvangsten uit overboekingen	12.577.596,14	7.728.100,00	2.906.811,80

De ontvangsten uit overboekingen bedragen 2.906.811,80 € in de rekening 2023, en zijn als volgt verdeeld:

AANWENDING VAN VOORZIENINGEN - RESERVEFONDS	
Aanwending voorziening URBINAT	124.466,48
Aanwending voorziening RESPONSE	138.698,62
Aanwending voorziening LIGHTHOUSE	43.646,70
Aanwending reservefonds gewone begroting	2.600.000,00
TOTAAL	2.906.811,80

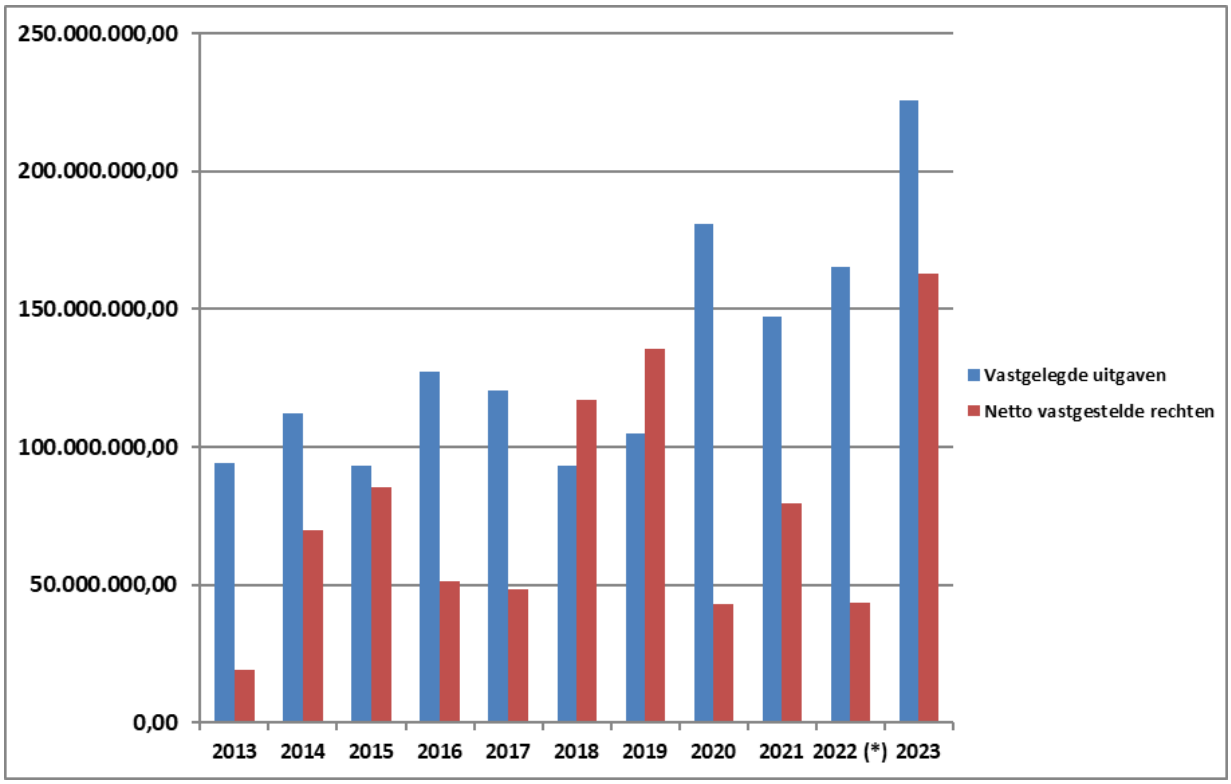
ANALYSE VAN DE BUITENGEWONE DIENST

12. Evolutie van de netto vastgestelde rechten en de vastgelegde uitgaven voor het eigen dienstjaar in de tijd (zonder BRUCITY)

De hiernavolgende tabel herneemt de evolutie van de vastgelegde uitgaven en de netto vastgestelde rechten (ontvangsten) vanaf 2013 tot en met 2023.

	Vastgelegde uitgaven	Netto vastgestelde rechten	Begrotingsresultaat eigen dienstjaar
2013	94.113.124,33	19.236.203,96	-74.876.920,37
2014	112.311.974,52	69.976.530,28	-42.335.444,24
2015	93.456.826,70	85.656.677,24	-7.800.149,46
2016	127.523.693,81	51.120.189,32	-76.403.504,49
2017	120.355.792,65	48.616.266,22	-71.739.526,43
2018	93.378.994,80	117.119.089,27	23.740.094,47
2019	104.975.387,91	135.806.865,99	30.831.478,08
2020	180.711.066,93	43.184.503,52	-137.526.563,41
2021	147.402.270,97	79.806.570,75	-67.595.700,22
2022 (*)	165.402.773,60	43.640.013,30	-121.762.760,30
2023	225.754.764,90	162.958.413,66	-62.796.351,24

* (zonder Brucity)

13. Functionele analyse van de buitengewone dienst op het eigen dienstjaar

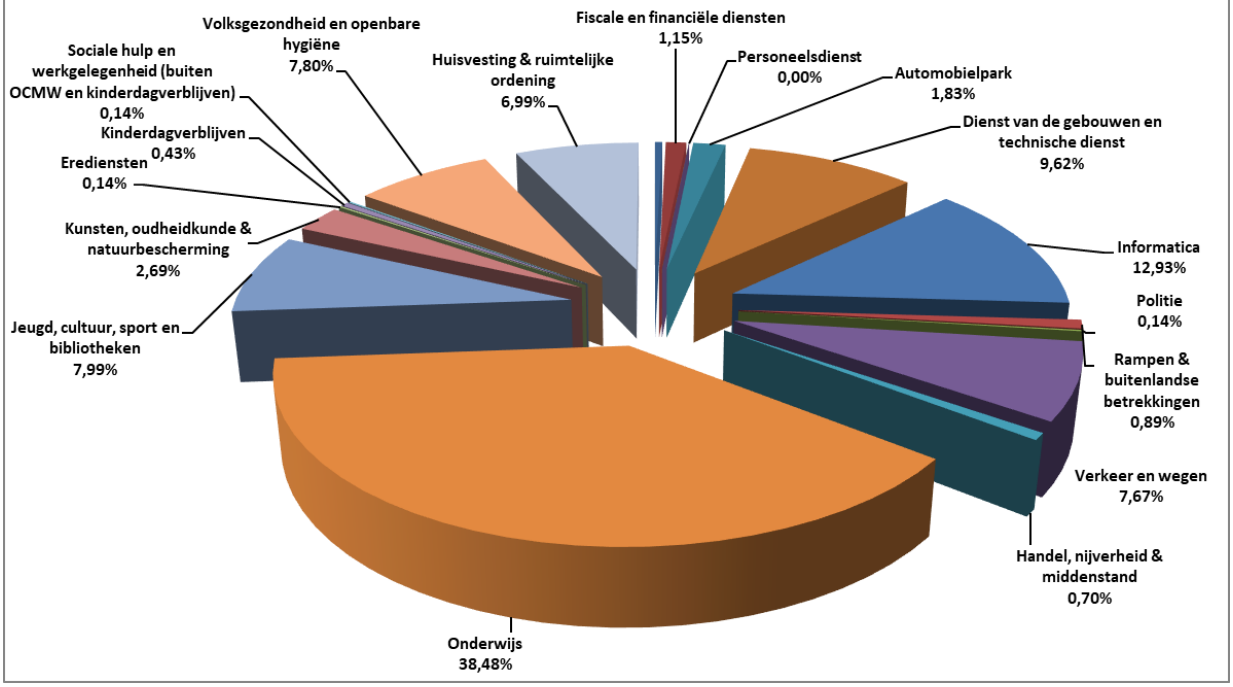
De functionele indeling betreft alle domeinen waarin een tussenkomst van de Stad gebeurt.

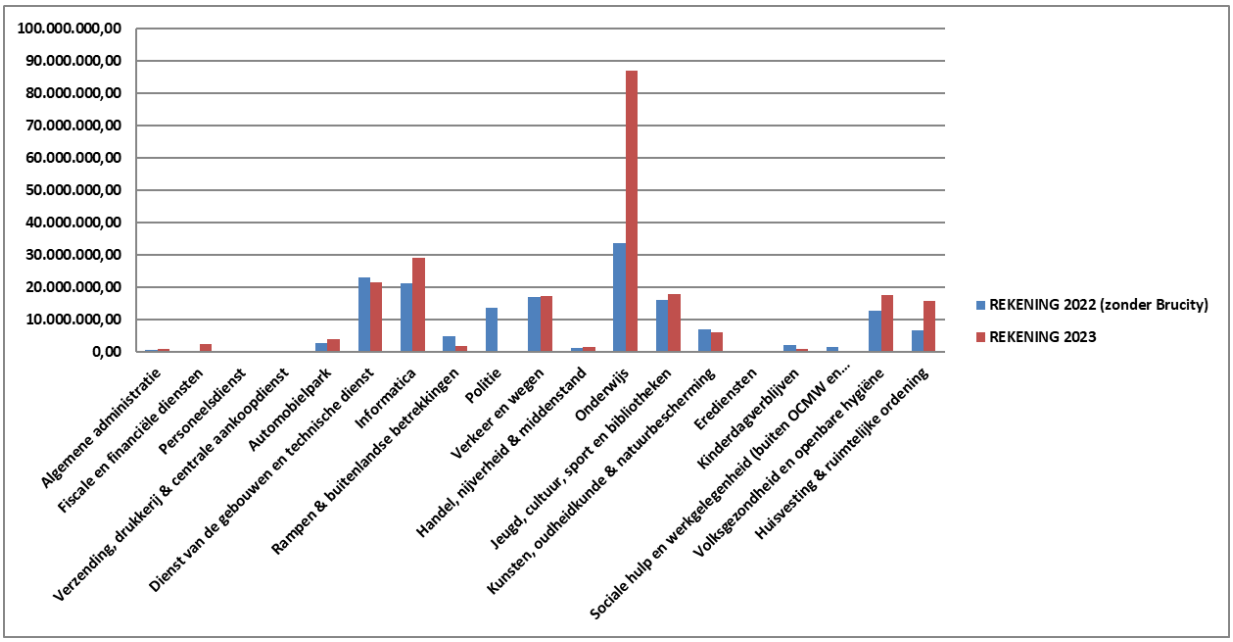
13.1. Algemene voorstelling van de uitgavenstructuur (excl. overdrachten) per domein

De onderstaande cijfers geven de functionele verdeling van de uitgaven (excl. overdrachten) per domein van de Stad weer.

FUNCTIES	REKENING 2022 (zonder Brucity)	%	REKENING 2023	%
Algemene administratie	629.646,24	0,38%	932.254,57	0,41%
Fiscale en financiële diensten	237.000,00	0,14%	2.601.454,64	1,15%
Personeelsdienst	2.965,86	0,00%	3.834,49	0,00%
Verzending, drukkerij & centrale aankoopdienst	27.999,99	0,02%	33.919,09	0,02%
Automobielpark	2.707.154,22	1,64%	4.121.288,85	1,83%
Dienst van de gebouwen en technische dienst	23.164.691,43	14,01%	21.723.364,60	9,62%
Informatica	21.163.210,58	12,79%	29.185.300,50	12,93%
Rampen & buitenlandse betrekkingen	5.000.000,00	3,02%	2.000.000,00	0,89%
Politie	13.647.998,96	8,25%	306.014,00	0,14%
Verkeer en wegen	17.079.383,50	10,33%	17.308.305,00	7,67%
Handel, nijverheid & middenstand	1.295.511,50	0,78%	1.582.224,53	0,70%
Onderwijs	33.544.090,10	20,28%	86.873.408,57	38,48%
Jeugd, cultuur, sport en bibliotheken	16.189.485,38	9,79%	18.032.364,73	7,99%
Kunsten, oudheidkunde & natuurbescherming	7.151.740,71	4,32%	6.062.315,96	2,69%
Erediensten	417.745,01	0,25%	319.887,68	0,14%
Kinderdagverblijven	2.125.712,53	1,29%	969.250,01	0,43%
Sociale hulp en werkgelegenheid (buiten OCMW en kinderdagverblijven)	1.458.535,77	0,88%	307.014,56	0,14%
Volksgezondheid en openbare hygiëne	12.744.130,53	7,70%	17.606.641,93	7,80%
Huisvesting & ruimtelijke ordening	6.815.771,29	4,12%	15.785.921,19	6,99%
Totaal	165.402.773,60	100%	225.754.764,90	100%

Rekening 2023: Functionele analyse van de uitgaven

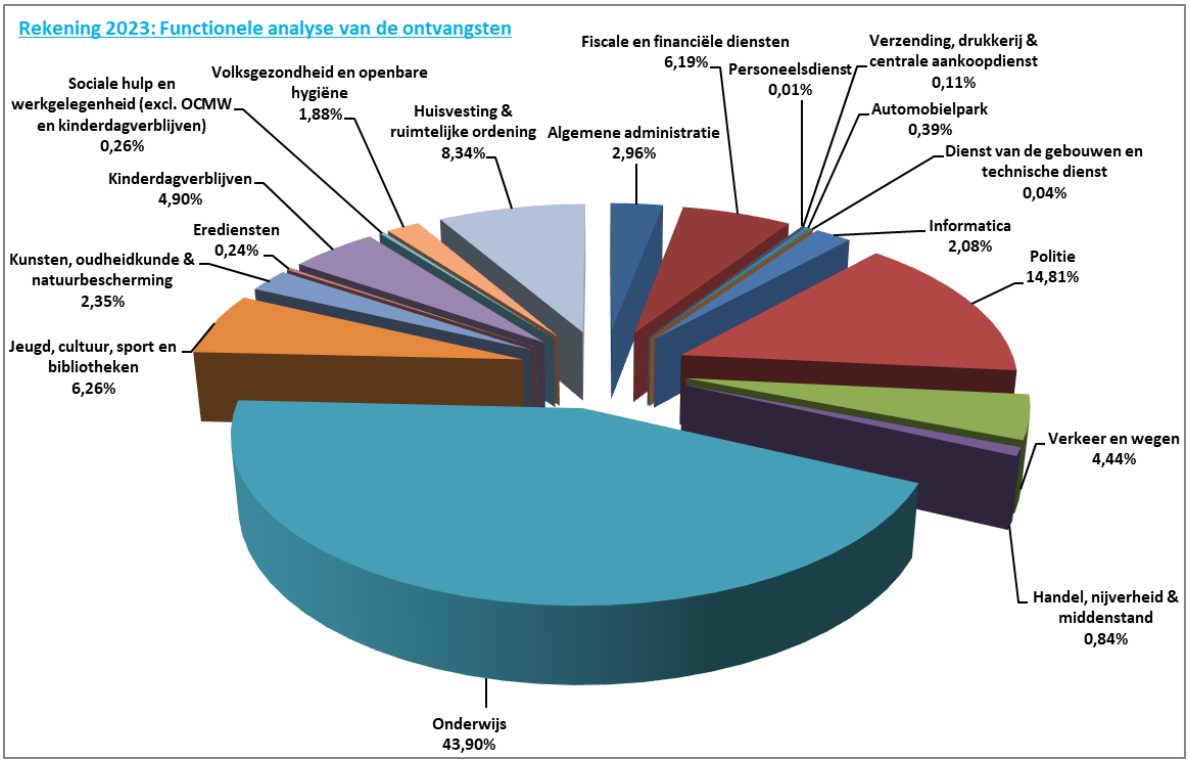

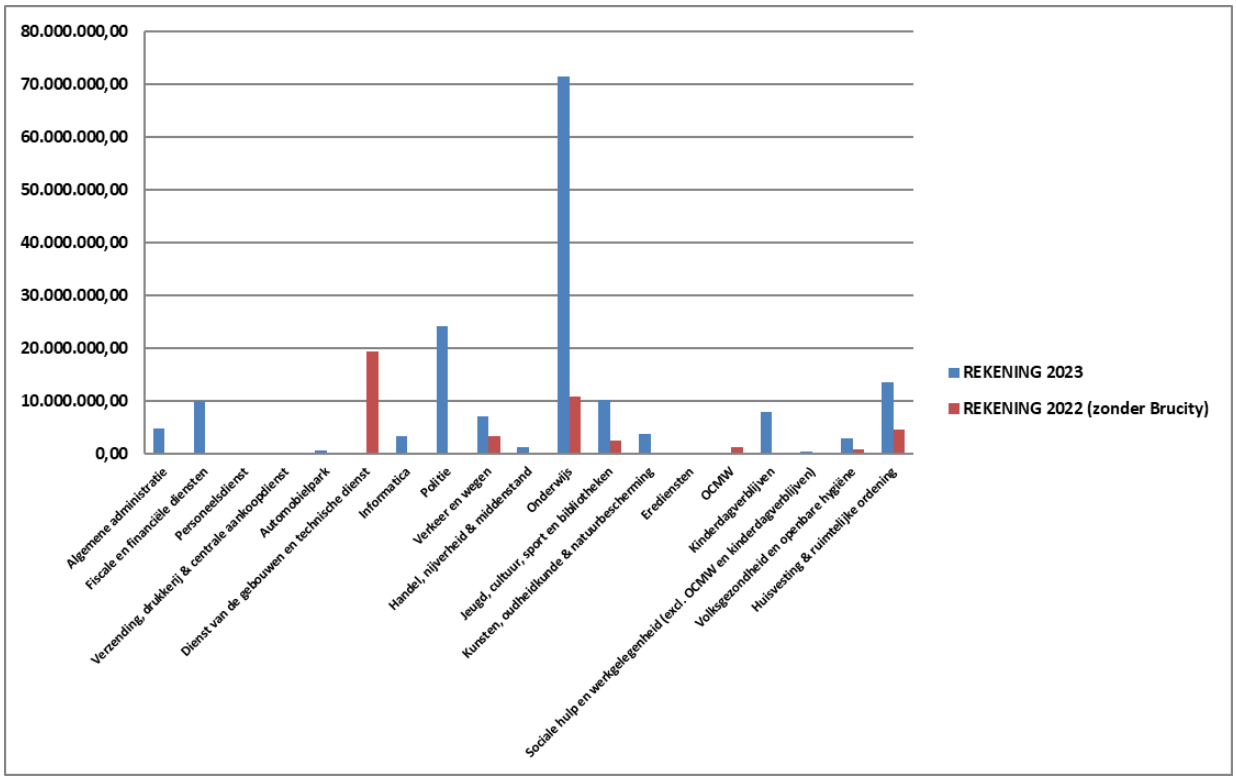

13.2. Algemene voorstelling van de ontvangstenstructuur (excl. overdrachten) per domein

De onderstaande cijfers geven de functionele verdeling van de ontvangsten (excl. overdrachten) per domein van de Stad weer.

FUNCTIES	REKENING 2022 (zonder Brucity)	%	REKENING 2023	%
Algemene administratie	0,00	0,00%	4.829.805,35	2,96%
Fiscale en financiële diensten	0,00	0,00%	10.079.908,76	6,19%
Personeelsdienst	0,00	0,00%	14.383,55	0,01%
Verzending, drukkerij & centrale aankoopdienst	0,00	0,00%	182.987,89	0,11%
Automobielpark	7.375,00	0,02%	640.582,35	0,39%
Dienst van de gebouwen en technische dienst	19.468.000,00	44,61%	60.649,35	0,04%
Informatica	384,35	0,00%	3.382.867,49	2,08%
Politie	0,00	0,00%	24.127.954,80	14,81%
Verkeer en wegen	3.507.937,94	8,04%	7.235.786,71	4,44%
Handel, nijverheid & middenstand	0,00	0,00%	1.374.624,63	0,84%
Onderwijs	11.006.667,12	25,22%	71.531.104,39	43,90%
Jeugd, cultuur, sport en bibliotheken	2.661.277,54	6,10%	10.208.093,92	6,26%
Kunsten, oudheidkunde & natuurbescherming	200.791,16	0,46%	3.833.652,14	2,35%
Erediensten	0,00	0,00%	386.582,69	0,24%
OCMW	1.311.721,56	3,01%	0,00	0,00%
Kinderdagverblijven	0,00	0,00%	7.991.887,68	4,90%
Sociale hulp en werkgelegenheid (excl. OCMW en kinderdagverblijven)	0,00	0,00%	426.700,00	0,26%
Volksgezondheid en openbare hygiëne	882.909,60	2,02%	3.063.809,27	1,88%
Huisvesting & ruimtelijke ordening	4.592.949,03	10,52%	13.587.032,69	8,34%
Totaal	**43.640.013,30**	**100%**	**162.958.413,66**	**100%**

14. Economische analyse van de buitengewone dienst op het eigen dienstjaar

De economische verdeling heeft betrekking op de bestemming der middelen (vastleggingen) en de oorsprong der middelen (netto vastgestelde rechten).

14.1. Algemene voorstelling van de uitgaven- en ontvangstenstructuur

De onderstaande cijfers geven de economische verdeling weer van de uitgaven en ontvangsten.

REKENING 2023							
UITGAVEN				ONTVANGSTEN			
	Rekening 2022 (zonder Brucity)	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023		Rekening 2022 (zonder Brucity)	Begroting 2023 na BW	Rekening 2023
INVESTERINGEN	139.155.774,70	227.413.119,76	189.812.341,46	INVESTERINGEN	49.016,01	29.344.594,03	186.747,23
OVERDRACHTEN	11.861.498,90	17.795.593,19	16.842.423,44	OVERDRACHTEN	31.739.176,29	66.866.374,54	62.542.900,39
SCHULD	14.385.500,00	19.100.000,00	19.100.000,00	SCHULD	7.351.821,00	168.097.744,38	100.228.766,04
OVERBOEKINGEN	0,00	0,00	0,00	OVERBOEKINGEN	4.500.000,00	0,00	0,00
TOTAAL	165.402.773,60	264.308.712,95	225.754.764,90	TOTAAL	43.640.013,30	264.308.712,95	162.958.413,66
				RESULTAAT	-121.762.760,30	0,00	-62.796.351,24

De vastgelegde uitgaven op de buitengewone dienst bedragen 225.754.764,90 € in de rekening 2023, hetzij een stijging van 60.351.991,30 € ten opzichte van 2022 (zonder Brucity-uitgaven voor het jaar 2022).

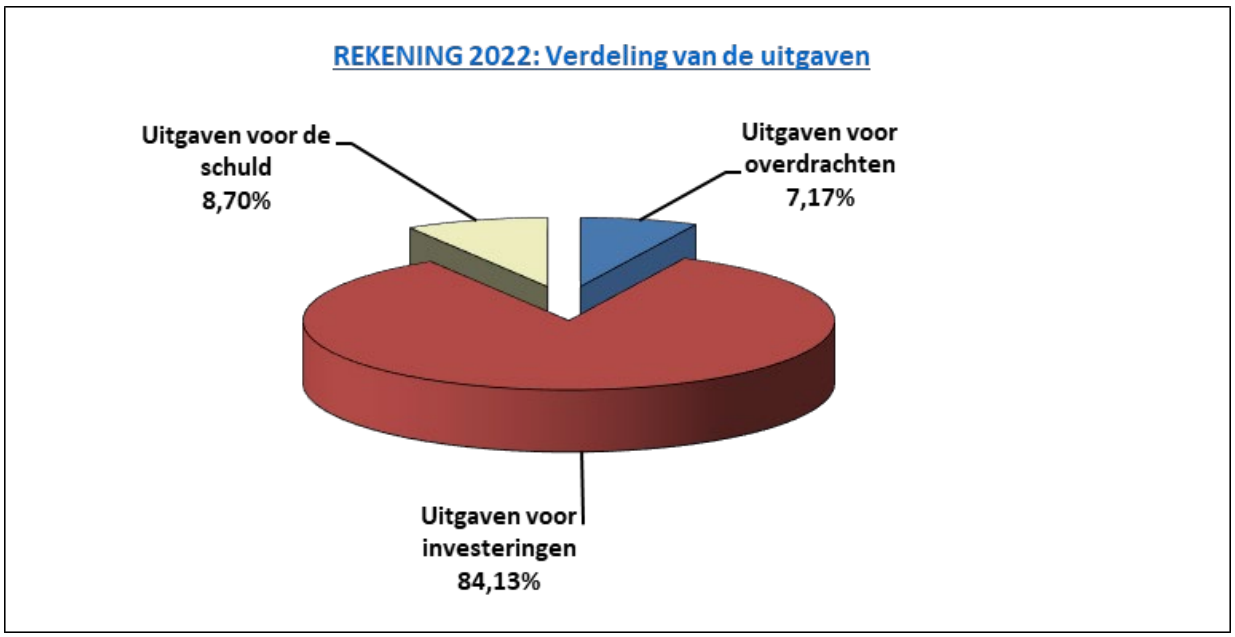
De ontvangsten bedragen 162.958.413,66 € in 2023.
In 2023 werden er voor een totaalbedrag van 100.228.766,04 € aan leningen afgesloten.

a) De uitgaven (bestemming der middelen)

De onderstaande cijfers geven de economische verdeling van de uitgaven voor.

RUBRIEK	Rekening 2022 (zonder Brucity)	%	Rekening 2023	%
Uitgaven voor overdrachten	11.861.498,90	7,17%	16.842.423,44	7,46%
Uitgaven voor investeringen	139.155.774,70	84,13%	189.812.341,46	84,08%
Uitgaven voor de schuld	14.385.500,00	8,70%	19.100.000,00	8,46%
TOTAAL	165.402.773,60	100,00%	225.754.764,90	100,00%

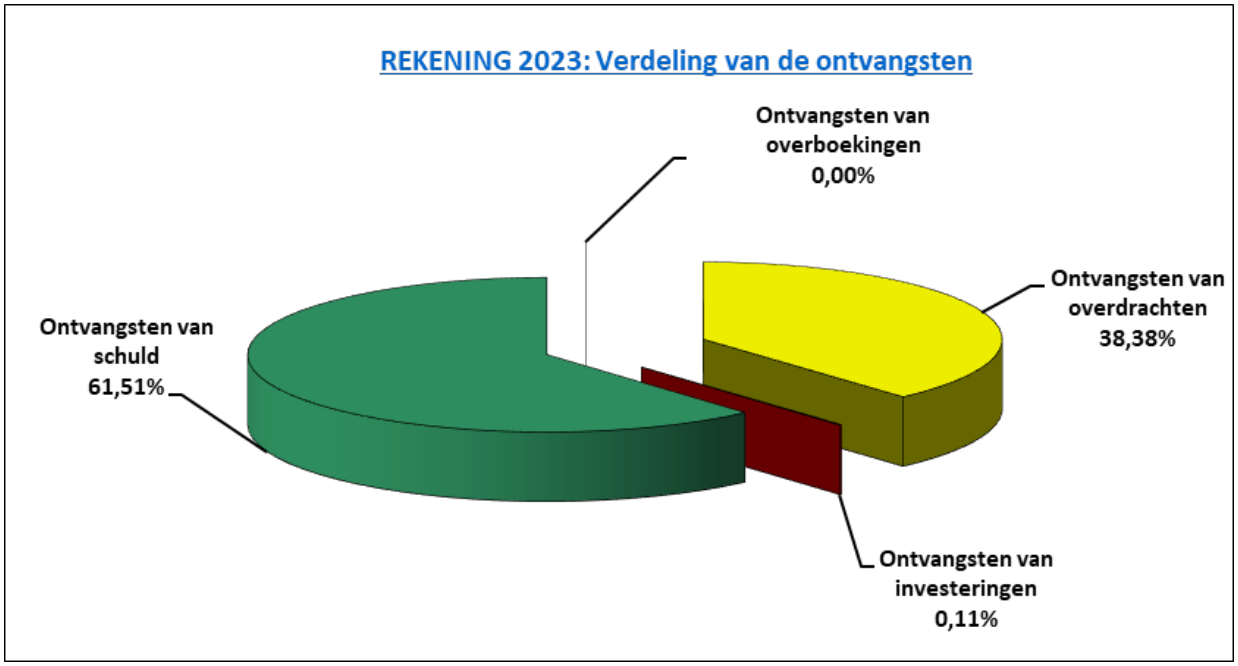

b) De ontvangsten (oorsprong der middelen)

De onderstaande cijfers geven de economische verdeling van de ontvangsten voor.

RUBRIEK	Rekening 2022 (zonder Brucity)	%	Rekening 2023	%
Ontvangsten van overdrachten	31.739.176,29	72,73%	62.542.900,39	38,38%
Ontvangsten van investeringen	49.016,01	0,11%	186.747,23	0,11%
Ontvangsten van schuld	7.351.821,00	16,85%	100.228.766,04	61,51%
Ontvangsten van overboekingen	4.500.000,00	10,31%	0,00	0,00%
TOTAAL	43.640.013,30	100,00%	162.958.413,66	100,00%

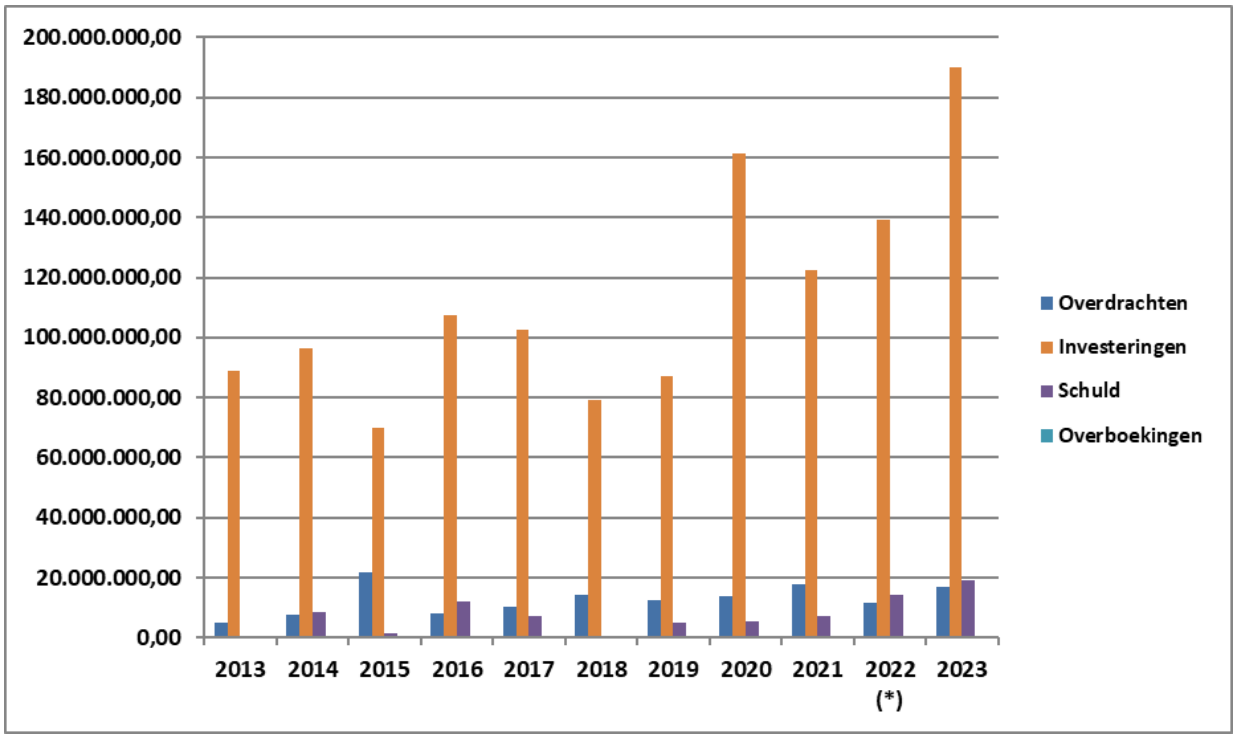

14.2. Evolutie van de vastgelegde uitgaven in de tijd

De onderstaande cijfers geven de evolutie van de uitgaven volgens economische groep weer van 2013 tot en met 2023.

	Overdrachten	Investeringen	Schuld	Overboekingen	Totaal Vastleggingen
2013	5.012.576,90	89.100.547,43	0,00	0,00	94.113.124,33
2014	7.552.182,80	96.383.248,18	8.376.543,54	0,00	112.311.974,52
2015	22.017.299,81	69.789.603,67	1.649.923,22	0,00	93.456.826,70
2016	7.957.963,14	107.565.730,67	12.000.000,00	0,00	127.523.693,81
2017	10.505.072,37	102.651.120,53	7.199.599,75	0,00	120.355.792,65
2018	14.215.891,43	79.163.103,37	0,00	0,00	93.378.994,80
2019	12.715.330,50	87.251.454,51	5.008.602,90	0,00	104.975.387,91
2020	14.083.356,35	161.244.020,58	5.383.690,00	0,00	180.711.066,93
2021	17.791.756,35	122.375.164,62	7.235.350,00	0,00	147.402.270,97
2022 (*)	11.861.498,90	139.155.774,70	14.385.500,00	0,00	165.402.773,60
2023	16.842.423,44	189.812.341,46	19.100.000,00	0,00	225.754.764,90

* (zonder Brucity)

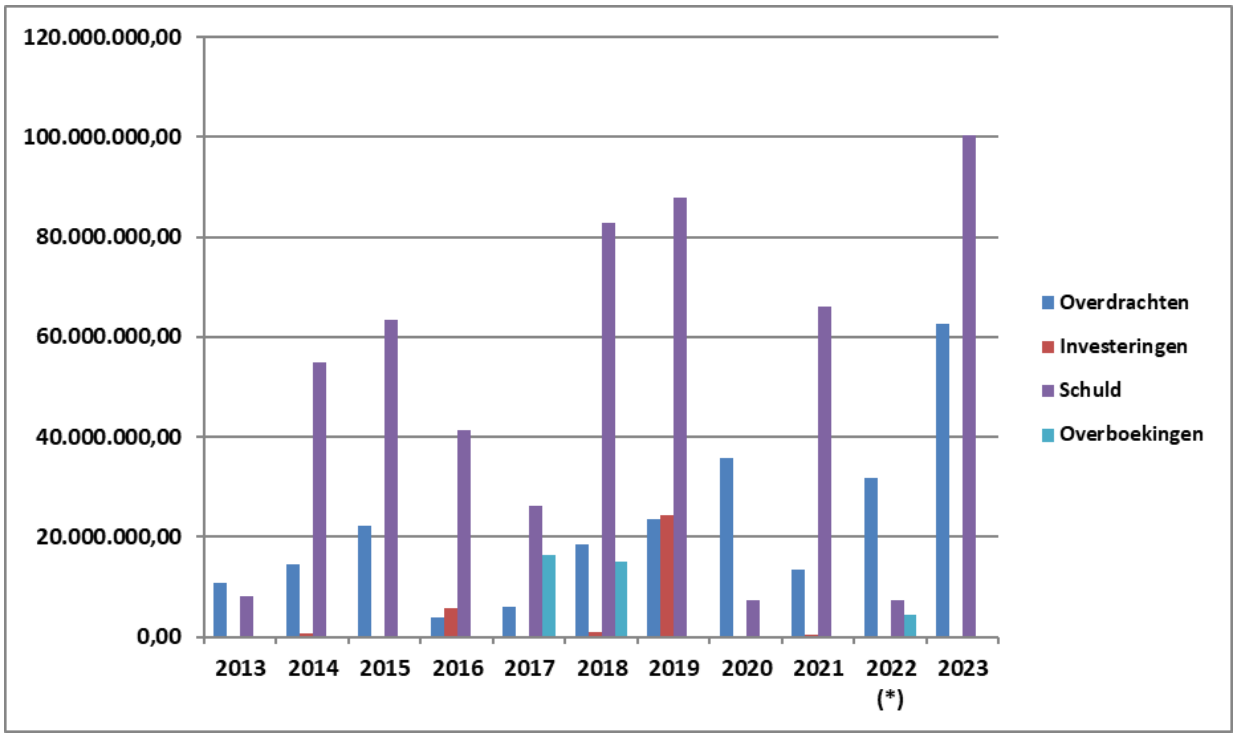

14.3. Evolutie van de nette vastgestelde rechten (ontvangsten) in de tijd

De onderstaande cijfers geven de evolutie van de ontvangsten volgens economische groep weer van 2013 tot en met 2023.

	Overdrachten	Investeringen	Schuld	Overboekingen	Totaal netto vastgestelde rechten
2013	10.843.732,75	224.164,21	8.168.307,00	0,00	19.236.203,96
2014	14.522.680,12	563.195,76	54.890.654,40	0,00	69.976.530,28
2015	22.202.606,46	119.562,50	63.334.508,28	0,00	85.656.677,24
2016	3.895.539,28	5.817.249,79	41.407.400,25	0,00	51.120.189,32
2017	6.079.063,38	237.027,80	26.068.924,89	16.231.250,15	48.616.266,22
2018	18.461.475,12	978.071,48	82.679.542,67	15.000.000,00	117.119.089,27
2019	23.556.307,53	24.418.334,95	87.832.223,51	0,00	135.806.865,99
2020	35.812.412,75	167.391,81	7.204.698,96	0,00	43.184.503,52
2021	13.462.709,19	300.891,00	66.042.970,56	0,00	79.806.570,75
2022 (*)	31.739.176,29	49.016,01	7.351.821,00	4.500.000,00	43.640.013,30
2023	62.542.900,39	186.747,23	100.228.766,04	0,00	162.958.413,66

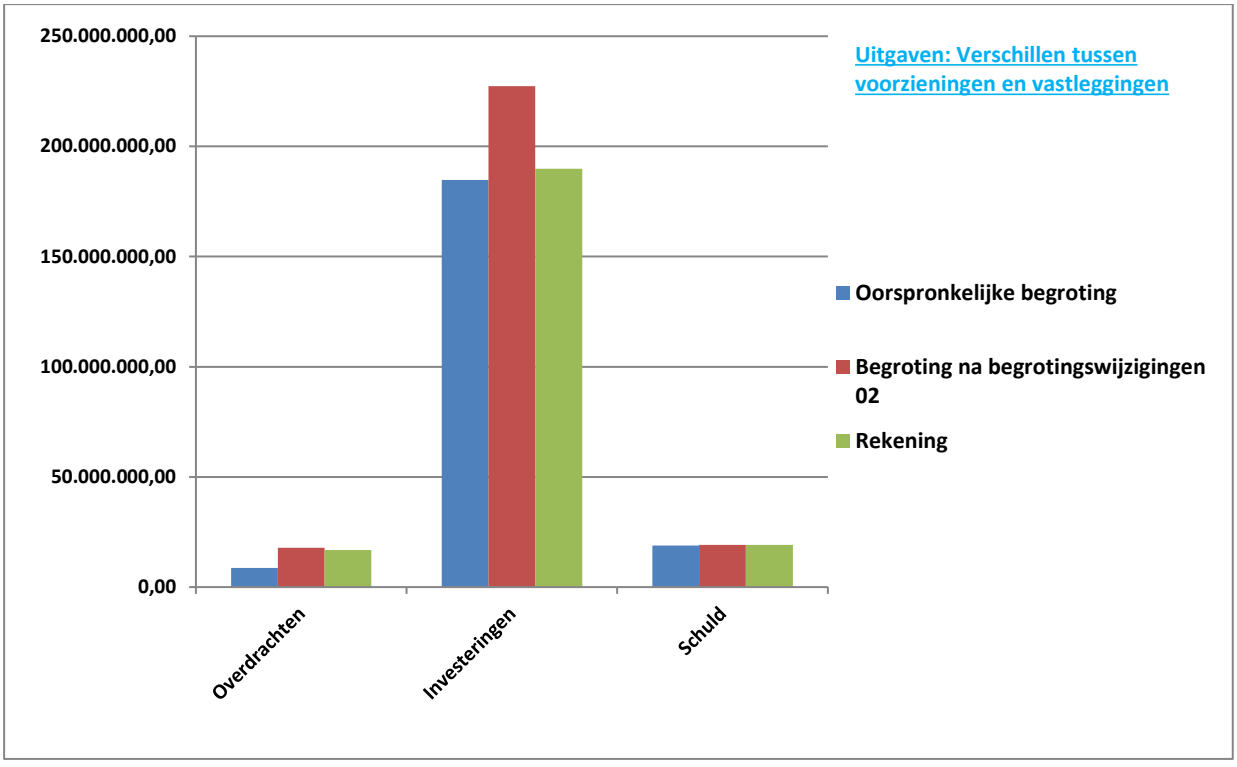
* (zonder Brucity)

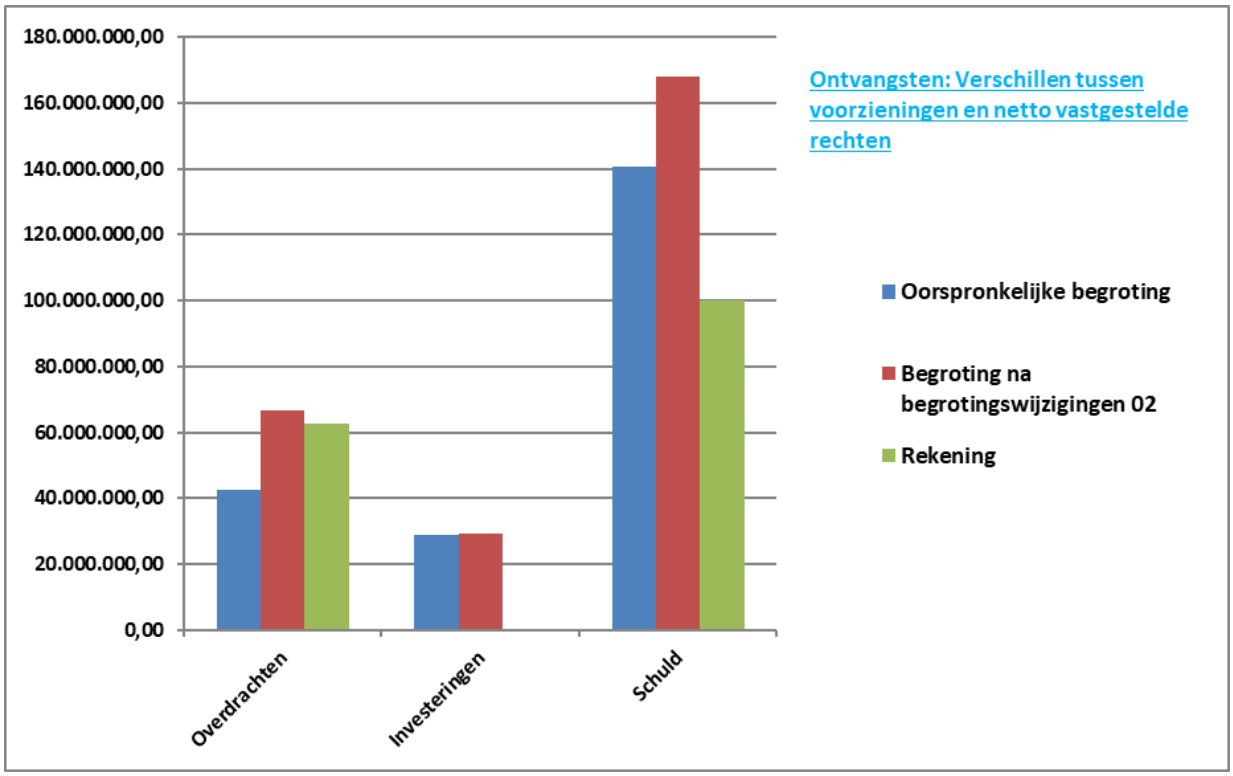

14.4. Verschillen tussen de begrotingsramingen en de werkelijke realisatie van de uitgaven en ontvangsten

De onderstaande cijfers en grafieken laten de verschillen zien tussen de ramingen van de uitgaven en de ontvangsten in de oorspronkelijke begroting en de gewijzigde begroting 2023, en de werkelijke resultaten van de uitgaven (vastleggingen) en ontvangsten (netto vastgestelde rechten) op de rekening 2023.

	Oorspronkelijke begroting	Begroting na begrotingswijzigingen 02	Rekening	Verschil tussen de rekening en de begroting na BW	% verschil tussen de oorspronkelijke begroting en de rekening	% verschil tussen de begroting na BW en de rekening
UITGAVEN	Ramingen	Ramingen	Vastleggingen			
Overdrachten	8.630.611,84	17.795.593,19	16.842.423,44	-953.169,75	48,76%	-5,66%
Investeringen	184.733.155,33	227.413.119,76	189.812.341,46	-37.600.778,30	2,68%	-19,81%
Schuld	18.800.000,00	19.100.000,00	19.100.000,00	0,00	0,00%	0,00%
Totaal	212.163.767,17	264.308.712,95	225.754.764,90	-38.553.948,05	6,02%	-17,08%
ONTVANGSTEN	Ramingen	Ramingen	Netto vastgestelde rechten			
Overdrachten	42.600.049,34	66.866.374,54	62.542.900,39	-4.323.474,15	31,89%	-6,91%
Investeringen	29.024.000,00	29.344.594,03	186.747,23	-29.157.846,80	-15441,86%	-15613,54%
Schuld	140.539.717,83	168.097.744,38	100.228.766,04	-67.868.978,34	-40,22%	-67,71%
Totaal	212.163.767,17	264.308.712,95	162.958.413,66	-101.350.299,29	-30,20%	-62,19%

Ontvangsten: Verschillen tussen voorzieningen en netto vastgestelde rechten
180.000.000,00
160.000.000,00
140.000.000,00
120.000.000,00
100.000.000,00
80.000.000,00
60.000.000,00
40.000.000,00
20.000.000,00
0,00
Overdrachten
Investeringen
Schuld
Oorspronkelijke begroting
Begroting na begrotingswijzigingen 02
Rekening

15. Analyse van de uitgaven van de buitengewone dienst per type investering en per functie (actiedomein)

FUNCTIE	Subsidies voor investeringen aan ondernemingen	Subsidies en vergoedingen aan gezinnen en vzw's	Onwaarden	Specifieke subsidies aan andere besturen en instellingen	Erfpacht- en opstalrechten	Aankoop van terreinen en gebouwen	Heraanleg en onderhouden van terreinen	Oprichten van gebouwen	Inrichten van gebouwen en onderhoud gebouwen	Wegeniswerken en infrastructuur	Aankoop van meubilair, informaticamateraal, machines en onderhoudsmaterieel	Aankoop en onderhoud voertuigen (allerlei)	Studies voor organisatie en beheer	Aankoop kunstwerken	Aankoop effecten	Totaal per functie / activiteit
Algemeen bestuur (expeditie en drukkerij en technische diensten voor adm. gebouwen...)	0,00	362.136,00	0,00	156.640,05	0,00	0,00	2.472,44	113.920,54	17.421.813,52	0,00	397.896,19	0,00	239.948,65	0,00	6.600.000,00	**25.294.827,39**
Autopark	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	337.345,81	1.000,00	76.435,29	3.706.507,75	0,00	0,00	0,00	**4.121.288,85**
Informatica	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	4.189.000,00	0,00	3.950.000,00	0,00	21.046.300,50	0,00	0,00	**29.185.300,50**
Rampen	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.000.000,00	**2.000.000,00**
Veiligheidscontract	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Politie	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	100.000,00	98.345,02	0,00	0,00	0,00	107.668,98	0,00	0,00	**306.014,00**
Communicatie en waterwegen - openbare verlichting	273.510,00	50.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.119,92	6.062.466,17	4.570.281,19	6.000.796,67	349.131,05	0,00	0,00	**17.308.305,00**
Parkeermeters	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Industrie, handel en middenklasse	40.000,00	1.235.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	243.114,73	50.156,17	0,00	1.853,63	0,00	12.100,00	0,00	0,00	**1.582.224,53**
Onderwijs	0,00	0,00	711,40	352.762,77	0,00	29.500.000,00	0,00	29.421.263,82	23.922.930,02	0,00	3.583.268,18	0,00	92.472,38	0,00	0,00	**86.873.408,57**
Jeugd, volksonderwijs, sport en vrije tijd	0,00	2.530.061,04	166.810,54	110.709,47	0,00	3.900.000,00	3.262.647,03	2.243.803,92	4.254.273,58	280.000,00	1.092.663,31	191.395,84	0,00	0,00	0,00	**18.032.364,73**
Schone kunsten, archeologie en natuurbescherming	0,00	2.891.323,84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	92.071,50	2.804.608,98	2.359,50	94.491,78	0,00	40.363,01	137.097,35	0,00	**6.062.315,96**
Erediensten	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	319.887,68	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**319.887,68**
OCMW	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**0,00**
Kinderdagverblijven	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	359.030,66	307.539,77	0,00	278.342,64	0,00	24.336,94	0,00	0,00	**969.250,01**
Sociale Bijstand (excl. OCMW en kinderdagverblijven)	0,00	25.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	282.014,56	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	**307.014,56**
Openbare Gezondheid (excl. verzorginginstellingen)	200.000,00	836.314,33	0,00	0,00	0,00	4.000,00	506.564,29	1,00	3.854.709,38	215.511,13	375.067,78	751.274,38	863.199,64	0,00	10.000.000,00	**17.606.641,93**
Huisvesting & ruimtelijke ordening - groene ruimten	147.164,65	100.000,00	58.177,40	7.806.101,95	0,00	305.000,00	35.142,59	464.805,49	0,00	6.088.089,01	441,65	0,00	596.025,98	184.972,47	0,00	**15.785.921,19**
TOTAAL PER TYPE INVESTERING	**660.674,65**	**8.029.835,21**	**225.699,34**	**8.426.214,24**	**0,00**	**33.709.000,00**	**3.806.826,35**	**33.320.026,22**	**57.562.729,85**	**12.649.425,81**	**14.420.741,64**	**10.649.974,64**	**23.371.547,13**	**322.069,82**	**18.600.000,00**	**225.754.764,90**

16. Algemene kenmerken

De hierna volgende algemene exogene informatie heeft invloed op de financiële realiteit van een gemeente in die zin dat ze de uitgaven ten laste van de gemeente of haar fiscaal potentieel kan beïnvloeden.

16.1. Bevolking en demografische structuur

Jaar	Aantal inwoners	Aangroei t.o.v. vorig jaar	< 19 jaar	>=19 jaar en <= 65 jaar	> 65 jaar
31/12/2009	157.394	2,97%	23,93%	64,89%	11,18%
31/12/2010	161.771	2,78%	23,97%	64,38%	11,65%
31/12/2011	165.522	2,32%	24,16%	64,34%	11,50%
31/12/2012	171.015	3,32%	24,16%	64,71%	11,13%
31/12/2013	172.875	1,09%	24,46%	64,50%	11,04%
31/12/2014	174.782	1,10%	24,53%	64,50%	10,97%
31/12/2015	177.856	1,76%	24,72%	64,34%	10,94%
31/12/2016	174.423	-1,93%	24,90%	64,62%	10,47%
31/12/2017	177.021	1,49%	24,92%	63,92%	11,17%
31/12/2018	180.850	2,16%	24,67%	63,77%	10,34%
31/12/2019	183.883	1,68%	24,41%	65,22%	10,36%
31/12/2020	186.222	1,27%	24,04%	64,95%	11,01%
31/12/2021	187.820	0,86%	24,67%	64,39%	10,94%
31/12/2022	193.090	2,81%	23,23%	66,62%	10,15%
31/12/2023	198.415	2,76%	22,75%	66,98%	10,27%

16.2. Gemeentelijk onderwijs – aantal leerlingen

Schooljaar	Totaal aantal leerlingen	Aangroei t.o.v. vorig jaar	Aantal kleuters	Aantal leerlingen lager onderw.	Aantal leerlingen bijzonder onderw.	Aantal leerlingen secundair onderw.	Aantal leerlingen sociale promotie + kunst	Aantal leerlingen hoger onderw.
2008-2009	37.285	6,44%	4.971	9.003	841	9.310	10.418	2.703
2009-2010	38.206	2,47%	5.096	8.900	951	9.070	11.486	2.703
2010-2011	41.426	8,43%	5.085	9.016	962	9.138	14.159	3.066
2011-2012	41.892	1,12%	5.076	9.117	977	9.315	14.208	3.199
2012-2013	43.778	4,50%	5.098	9.206	961	9.395	15.918	3.200
2013-2014	46.090	5,28%	5.124	9.237	970	9.653	17.490	3.616
2014-2015	46.948	1,86%	5.096	9.403	978	10.232	17.567	3.672
2015-2016	48.731	3,80%	5.018	9.314	966	10.080	19.846	3.507
2016-2017	50.009	2,62%	5.051	9.440	947	9.495	21.323	3.753
2017-2018	52.390	4,76%	4.995	9.390	932	9.669	23.680	3.964
2018-2019	52.464	0,14%	4.901	9.412	935	9.711	23.369	4.136
2019-2020	50.858	-3,06%	4.835	9.300	952	9.780	21.907	4.084
2020-2021	50.538	-0,63%	4.976	8.873	905	9.953	21.580	4.497
2021-2022	50.659	0,24%	4.759	8.681	803	10.079	22.659	3.886
2022-2023	48.874	-3,52%	4.650	8.581	885	10.080	20.616	4.062
2023-2024	49.132	0,53%	4.580	8.494	840	10.121	21.264	3.833

*eén school werd over het hoofd gezien tussen 2016-2017 en 2022-2023. Het gaat om de Robert Dubois-school, type 5

16.3. Fiscaliteit – Kadastraal inkomen

Jaar (01/01)	Niet bebouwd gewoon + industrieel	Bebouwd gewoon + industrieel	Uitrusting niet bebouwd + bebouwd	Totaal	Indexatie coëfficiënt	Index kadastraal inkomen	Inkomsten dode hand
2009	1.522.344,00	345.092.134,00	8.538.746,00	355.153.224,00	1,5461	549.102.399,63	24.269.296,00
2010	1.698.422,00	367.771.955,00	8.593.201,00	378.063.578,00	1,5461	584.524.097,95	25.058.053,00
2011	1.627.480,00	365.796.725,00	9.827.011,00	377.251.216,00	1,5790	595.679.670,06	25.887.871,00
2012	1.612.204,00	372.429.231,00	10.424.244,00	384.465.679,00	1,6349	628.562.938,60	29.886.406,00
2013	1.467.218,00	378.337.490,00	10.640.710,00	390.445.418,00	1,6813	656.455.881,28	
2014	1.469.246,00	382.850.541,00	10.556.124,00	394.875.911,00	1,7000	671.289.048,70	
2015	1.449.538,00	392.136.163,00	7.974.274,00	401.559.975,00	1,7057	684.940.849,36	
2016	1.470.171,00	391.439.466,00	8.041.011,00	400.950.648,00	1,7153	687.750.646,51	
2017	1.398.476,00	393.859.579,00	7.995.066,00	403.253.121,00	1,7491	705.330.033,94	
2018	1.374.148,00	398.051.761,00	8.046.901,00	407.472.810,00	1,7863	727.868.680,50	
2019	1.373.191,00	406.833.418,00	8.089.563,00	416.296.172,00	1,8230	758.907.921,56	
2020	1.323.999,00	406.637.386,00	8.091.085,00	416.052.470,00	1,8492	769.364.726,81	
2021	1.285.521,00	408.805.013,00	7.467.215,00	417.557.749,00	1,8630	777.910.086,39	
2022	1.267.172,00	412.251.200,00	7.490.437,00	421.008.809,00	1,9084	803.453.211,10	
2023	1.274.428,00	414.957.623,00	6.965.625,00	423.197.676,00	2,0915	885.117.939,35	

16.4. Vergelijking van de uitgaven van de gewone dienst van het eigen dienstjaar tussen de Stad Brussel en het OCMW van Brussel

Jaar	Vastgelegde uitgaven gewone dienst Gemeente (excl. Overboekingen, excl. tekorten hospitalen)	Evolutie	Vastgelegde uitgaven gewone dienst OCMW (excl. overboekingen)	Evolutie
2009	634.544.429,62	0,17%	200.361.798,02	-0,21%
2010	645.168.881,75	1,67%	203.909.097,90	1,77%
2011	666.280.754,80	3,27%	211.864.967,00	3,90%
2012	688.655.306,98	3,36%	229.574.457,00	8,36%
2013	712.872.871,24	3,52%	242.639.627,00	5,69%
2014	719.561.244,27	0,94%	233.262.680,00	-3,86%
2015	753.119.391,69	4,66%	244.790.919,00	4,94%
2016	754.298.905,08	0,16%	247.377.210,00	1,06%
2017	770.961.771,56	2,21%	256.910.210,00	3,85%
2018	804.786.051,68	4,39%	268.365.778,00	4,46%
2019	822.061.419,89	2,15%	262.188.528,00	-2,30%
2020	859.216.147,30	4,52%	289.234.584,00	10,32%
2021	888.454.350,33	3,40%	300.239.291,00	3,80%
2022	937.114.865,06	5,48%	325.684.643,00	8,48%
2023	1.035.728.895,39	10,52%	376.037.442,00	15,46%

EUROPEES SYSTEEM VOOR NATIONALE REKENINGEN

17. Het Europees Systeem voor nationale Rekeningen (ESR)

Het Europees systeem van nationale rekeningen (ESR) is een allesomvattend kader waarin macro-economische statistieken worden uitgewerkt en vastgelegd.

Voor de openbare besturen levert het ESR relevante statistieken met betrekking tot de openbare overheidsfinanciën.

De statistieken van de openbare financiën, opgesteld volgens het Europees systeem van nationale rekeningen ESR, vormen de basis van de Europese monitoring, aangezien zij een uniforme analyse weergeven van de situatie van de openbare financiën van elk land dat lid is van de Europese Gemeenschap.

Het ESR bepaalt dan ook op Europees niveau alle gemeenschappelijke regels inzake het voorstellen van de nationale rekeningen.

In dit verband hebben de Belgische Staat en de andere lidstaten er zich toe verbonden om twee criteria na te leven (criteria van Maastricht gedefinieerd met het oog op de invoering van de eenheidsmunt):

- het OPENBARE TEKORT gemeten volgens de evenredige verhouding openbare tekort / BBP, mag de 3% niet overschrijden;

- de OPENBARE SCHULD gemeten volgens de evenredige verhouding schuld / BBP, mag niet hoger liggen dan 60%.

De verbintenissen aangegaan door België en vastgelegd in de verschillende stabiliteits- en groeiverdragen, gingen gepaard met de wil elk bestuursniveau van het land te betrekken bij de verwezenlijking van de begrotingsinspanningen die vereist zijn om de Europese normen te halen.

Een samenwerkingssysteem regelt formeel de deelname van alle bestuursniveaus bij het realiseren van de globale doelstellingen.

Aangezien de lokale besturen (gemeenten, OCMW, …) deel uitmaken van het openbaar bestuur zijn zij ertoe verbonden bij te dragen tot de globale budgettaire doelstellingen van het land.

De laatste samenwerkingsakkoorden met betrekking tot de budgettaire doelstellingen tussen de Federale Overheid en de deelstaten bepalen dat de voogdijregeringen van de lokale overheden zich er toe verbinden de ESR-normen strikt toe te passen en ze dus op te leggen aan de lokale overheden. Gezien de lokale overheden eigen boekhoudkundige normen hanteren, dient men hun boekhoudkundige gegevens vervolgens om te zetten in overeenstemming met de ESR-normen.
De hierna volgende nota bepaalt de regels voor het omzetten van de gegevens van de gemeentelijke boekhouding naar de ESR-normen.

Methodologische nota:

Het verschil van boekhoudkundige systemen van de verschillende nationale beheers niveaus leidt tot moeilijkheden bij het omzetten van de gegevens naar de ESR-normen.

Het Europese Systeem voor nationale Rekeningen (ESR) maakt een onderscheid tussen NIET FINANCIËLE REKENINGEN en FINANCIËLE REKENINGEN.

De NIET FINANCIËLE REKENINGEN betreffen activiteiten en inkomsten die hierdoor gegenereerd worden. Het SALDO van de ontvangsten en de uitgaven van deze activiteiten bepaalt het VERMOGEN of de FINANCIERINGSNOODZAAK van de openbare besturen, of anders gezegd, het ESR SALDO.

De FINANCIËLE REKENINGEN bepalen de soort aangewende financiële middelen om verbintenissen na te komen en/of de financiële activa te bekomen. Het betreft de financiële operaties om de openbare tekorten te dekken.

De economische codes van de budgettaire boekhouding worden gebruikt om de gemeentelijke boekhoudkundige gegevens om te zetten in bruikbare data voor het ESR.

Het Europees Systeem voor nationale Rekeningen (ESR) is gebaseerd op het registreren van de transacties. In de ESR-boekhouding wordt elke economische operatie geregistreerd bij haar ontstaan, een wijziging, het wegvallen van een vordering, een schuld of een economische waarde in het algemeen.

Zo worden de VASTGESTELDE RECHTEN beschouwd als een item om opgenomen te worden in de openbare statistieken.

De gegevens die voortkomen uit de gemeentelijke boekhouding zijn NETTO VASTGESTELDE RECHTEN voor de ontvangsten en AANREKENINGEN voor de uitgaven, aangezien deze geldstroom gebeurt op het moment waarop de economische waarde wordt gecreëerd, gewijzigd, verwisseld, overgedragen of vervalt, met andere woorden op het effectieve moment van de transactie.

De ESR-boekhouding maakt, in tegenstelling tot de gemeentelijke boekhouding, geen onderscheid tussen de gewone en de buitengewone dienst. Alle operaties, ongeacht hun aard, worden dus in aanmerking genomen voor het bepalen van de capaciteit of de nood aan financiering.

Bovendien houdt de ESR-boekhouding slechts rekening met de operaties die tijdens het dienstjaar geboekt worden, daar waar de gemeentelijke boekhouding de verrichtingen van het eigen dienstjaar en van vorige dienstjaren in aanmerking neemt. De resultaten van vorige dienstjaren en de overboekingen inzake provisies en reserves worden dus niet meegerekend.

Bij het omzetten van de gegevens van de gemeentelijke boekhouding naar de ESR-boekhouding dient men dus rekening te houden met:

*** op de gewone dienst (tussen haakjes, de economische groepen):**

- de ontvangsten van prestaties (60), de overdrachten (61) en de schuld, maar zonder de financiële verrichtingen (62), de ontvangsten van overboekingen (68) noch deze met betrekking tot resultaten van vorige dienstjaren (66)

- de uitgaven voor personeel (70), de werkingskosten (71), de overdrachten (72) en de schuld maar zonder de financiële verrichtingen (7X), de uitgaven van overboekingen(78) noch deze met betrekking tot resultaten van vorige dienstjaren (76)

De onderstaande tabel herneemt de gegevens per economische groep die in aanmerking wordt genomen, in voorkomend geval verminderd met de financiële verrichtingen die niet weerhouden zijn voor de bepaling van het gewone saldo.

GEWONE DIENST	
UITGAVEN = AANREKENINGEN	**ONTVANGSTEN = NETTO VASTGESTELDE RECHTEN**
Eigen en vorige dienstjaren 70. Personeel 71. Werkingskosten 72. Overdrachten 7X. Schuld	60. Prestaties 61. Overdrachten 62. Schuld
Inhouding van : (economische codes) eigen en vorige dienstj.	Inhouding van : (economische codes)
7X. 21105 Financiële kosten van sanerings- consolidatie leningen 7X. 21201 Financiële kosten leningen hogere overheden 7X. 21301 Financiële kosten leningen derden 7X. 911xx Aflossing leningen gemeente 7X. 91201 Aflossing leningen hogere overheden 7X. 91301 Aflossing leningen derden 7X. 91801 Aflossing leningen gewaarborgd door gemeente	61. 46401 Terugvor. hog. overh. financiële leningen te hunnen laste 61. 66401 Terugvor. hog. overh. aflossing. leningen 61. 46548 Andere subs. hog. overh. / alleen voor het deel betreffende de annuïteiten et de interesten van de IRIS consolidatie leningen 62. 26301 Terugvor. derden financiële kosten 62. 26801 Terugvor. van derden fin. kosten gewaarborgde leningen 62. 96801 Terugvor. van derden aflos. door de gemeente gewaarb. len. 62. 86101 Aflossing leningen openbare ondernemingen 62. 86701 Aflossing leningen privé-ondernemingen 62. 87001 Aflossing leningen gezinnen en v.z.w. 62. 89101 Aflossing leningen hogere overheden 62. 89301 Terugvor. derden aflossingen leningen te hunnen laste 62. 89302 Aflossing leningen andere overheidinstellingen

Bij het gewone saldo dient men de verrichtingen op de buitengewone dienst te voegen.

*** op de buitengewone dienst (tussen haakjes, de economische groepen):**

- de ontvangsten van overdrachten (80) en investeringen (81), met uitzondering van de financiële verrichtingen (de ontvangsten van de schuld (82), de overboekingen (88) en deze met betrekking tot de resultaten (86) worden uitgesloten)

- de uitgaven van overdrachten (90) en investeringen (91), met uitzondering van de financiële verrichtingen (de uitgaven van de schuld (92), de overboekingen (98) en deze met betrekking tot de resultaten (96) worden uitgesloten)

De onderstaande tabel herneemt de gegevens per economische groep die in aanmerking wordt genomen, in voorkomend geval verminderd met de financiële verrichtingen die niet worden weerhouden voor het bepalen van het buitengewone saldo.

UITGAVEN	ONTVANGSTEN
GEWONE DIENST	
AANREKENINGEN eigen en vorige dienstjaren (na de inhoudingen)	NETTO VASTGESTELDE RECHTEN (na de inhoudingen)
SALDO GEWONE DIENST	
BUITENEGEWONE DIENST	
AANREKENINGEN eigen en vorige dienstjaren (na de inhoudingen)	NETTO VASTGESTELDE RECHTEN (na de inhoudingen)
SALDO BUITENGEWONE DIENST	
Saldi gewone dienst + Saldo buitengewone dienst = FINANCIERINGSSALDO (SEC)	

	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gewone dienst													
Ontvangsten													
60	43.608.903,09	46.883.137,84	42.395.433,33	42.849.694,88	49.756.066,52	37.293.224,05	59.886.391,62	49.918.259,45	47.964.010,93	51.333.991,24	43.893.731,70	56.379.298,92	75.023.924,05
61	611.563.742,58	635.386.546,41	657.983.577,44	656.844.224,30	683.356.464,50	701.029.871,46	713.487.632,87	726.956.483,96	745.571.418,74	768.783.108,06	794.775.518,68	861.322.215,18	943.394.371,01
62	15.024.185,78	13.886.950,30	13.224.439,48	17.043.193,31	17.884.869,76	17.521.862,77	28.119.515,38	15.932.764,27	15.818.273,00	19.170.359,52	15.763.306,11	15.370.729,86	15.468.851,59
Totaal ontvangsten	670.196.831,45	696.156.634,55	713.603.450,25	716.737.112,49	750.997.400,78	755.844.958,28	801.493.539,87	792.807.507,68	809.353.702,67	839.287.458,82	854.432.556,49	933.072.243,96	1.033.887.146,65
Uitgaven													
70	324.924.979,24	335.505.579,77	342.943.915,27	347.979.253,70	355.830.993,21	360.862.684,16	374.664.879,18	385.996.150,10	400.955.779,06	409.604.000,91	428.224.844,35	457.321.680,37	501.547.145,96
71	61.895.109,02	64.307.422,62	61.891.631,48	68.431.680,70	68.701.052,32	71.244.128,04	75.387.221,94	83.619.840,34	87.116.027,33	90.637.176,71	95.025.741,49	98.093.226,58	110.205.293,05
72	246.481.336,07	264.253.974,72	241.806.871,59	233.774.886,35	250.146.590,05	254.316.083,48	254.894.119,68	267.389.685,89	265.932.874,38	275.591.649,79	298.276.972,89	289.612.146,28	328.448.663,63
7X	68.362.666,65	64.964.265,25	62.820.344,69	58.069.598,41	58.294.370,54	58.236.911,32	54.400.645,51	57.401.296,59	56.571.486,05	58.541.077,75	59.645.982,95	62.193.312,43	80.380.857,46
Totaal uitgaven	701.664.090,98	729.031.242,36	709.462.763,03	708.255.419,16	732.973.006,12	744.659.807,00	759.346.866,31	794.406.972,92	810.576.166,82	834.373.905,16	881.173.541,68	907.220.365,66	1.020.581.960,10
Saldo gewone	-31.467.259,53	-32.874.607,81	4.140.687,22	8.481.693,33	18.024.394,66	11.185.151,28	42.146.673,56	-1.599.465,24	-1.222.464,15	4.913.553,66	-26.740.985,19	25.851.878,30	13.305.186,55
Buitengewone dienst													
Ontvangsten													
80	22.637.021,48	15.438.687,67	10.843.732,75	14.522.680,12	22.202.606,46	3.895.539,28	6.079.063,38	18.461.475,12	23.556.307,53	35.812.412,75	13.462.709,19	31.739.176,29	62.542.900,39
81	130.233,00	90.768,00	224.164,21	563.195,76	119.562,50	5.817.249,79	237.027,80	978.071,48	24.418.334,95	167.391,81	300.891,00	49.016,01	186.747,23
Uitgaven													
90	16.655.200,28	9.116.158,43	4.793.839,13	9.805.787,91	12.397.418,89	19.259.535,75	9.198.002,81	15.375.781,03	10.758.020,07	13.548.131,03	16.865.925,42	10.618.588,99	16.039.851,98
91	59.733.799,90	55.323.432,59	49.566.120,01	64.275.273,11	61.612.807,52	91.132.228,84	63.777.418,03	110.014.813,44	62.407.049,61	98.052.063,50	105.779.767,01	173.379.247,09	182.838.832,65
Saldo buitengewone	-53.621.745,70	-48.910.135,35	-43.292.062,18	-58.995.185,14	-51.688.057,45	-100.678.975,52	-66.659.329,66	-105.951.047,87	-25.190.427,20	-75.620.389,97	-108.882.092,24	-152.209.643,78	-136.149.037,01
Aflossingen schuld													
911-01	46.476.392,95	44.325.048,75	43.746.215,90	39.992.982,35	40.523.572,71	41.399.153,67	42.908.899,40	46.021.994,11	49.984.990,58	52.562.827,33	53.883.673,36	52.751.673,16	53.297.986,16
911-03	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	2.554.345,07	1.787.498,25
911-06	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Totaal aflossingen	46.476.392,95	44.325.048,75	43.746.215,90	39.992.982,35	40.523.572,71	41.399.153,67	42.908.899,40	46.021.994,11	49.984.990,58	52.562.827,33	53.883.673,36	55.306.018,23	55.085.484,41
Saldo ESR	-38.612.612,28	-37.459.694,41	4.594.840,94	-10.520.509,46	6.859.909,92	-48.094.670,57	18.396.243,30	-61.528.519,00	23.572.099,23	-18.144.008,98	-81.739.404,07	-71.051.747,25	-67.758.366,05

Commentaar

De Stad Brussel sluit het jaar 2023 af met een negatief financieringssaldo van 67.758.366,05 €.
In 2013, 2015, 2017 en 2019, heeft de Stad Brussel blijk gegeven van een financieringscapaciteit van respectievelijk 4.594.840,94 €, 6.859.909,92 €, 18.396.243,30 € en 23.572.099,23 €. De jaren 2011, 2012, 2014, 2016, 2018, 2020, 2021 en 2022 daarentegen waren op dit gebied deficitair.

De rekening 2023 heeft een positief saldo-courant (13.305.186,55 €). We merken echter op dat het buitengewone saldo negatief is en – 136.149.037,01 € bedraagt. De ontvangsten van subsidiëring voor investeringen liggen op een niveau van 62.729.647,62 € terwijl het totaal aan verrekende investeringen 198.878.684,63 € bedraagt.

We stellen vast dat een voldoende positief saldo-courant het mogelijk zou maken om investeringen te financieren. Dit toont duidelijk aan dat volgens een analyse op basis van het concept van het Europese systeem van de nationale rekeningen, de lopende activiteiten de investeringen moeten financieren.

We kunnen toegeven dat een beleid gericht op het verkrijgen van meer externe subsidiëring om investeringen te financieren, moet worden ondersteund.

Vervolgens en in de mate dat de logica van de imputaties de bovenhand neemt, moet men de investeringen steeds duidelijk in de tijd plannen met een meerjarige visie zodat een eenvoudige voorspelling van projecten die in een begrotingsjaar moeten worden uitgevoerd plaats ruimt voor een geplande meerjarenplan op investeringen in de tijd en het vaststellen van feitelijke realisaties (termijnplanning volgens de werkelijk uitgevoerde realisaties).

BESLUIT

18. Besluit

De rekening 2023 vertoont een positief begrotingsresultaat op het eigen dienstjaar van 232.799,31 € en een gecumuleerd positief begrotingsresultaat van 29.401.296,61 €.

Op het eigen dienstjaar, exclusief overboekingen en onderwijzend personeel:

- ✓ **Bedragen de totale uitgaven (vastleggingen) 840.831.514,74 € voor een geraamd budget van 834.386.756,66 €, hetzij een ongunstige afwijking van 0,77 %;**

- ✓ **Bedragen de totale ontvangsten (netto vastgestelde rechten) 842.507.502,25 € voor een geraamd budget van 826.743.385,28 €, hetzij een gunstige afwijking van 1,91 %.**

De personeelskosten (exclusief onderwijzend personeel) die de belangrijkste uitgaven van de Stad vormen (29,59 % van de totale uitgaven), stegen met 23.694.200,42 € (+ 8,38 %) in vergelijking met 2022 en dit voornamelijk door de effecten van de meervoudige salarisindexeringen die in 2022 plaatsvonden en de 2 indexeringen geregistreerd in 2023.

De werkingsuitgaven stijgen in 2023 (+ 15,10 % of + 16.231.057,91 €).

De uitgaven van overdrachten stijgen met 8,71 % (+ 26.185.002,08 €) in vergelijking met 2022.

In 2023 stegen de schulduitgaven met 17.105.220,25 € (+ 25,78 %) in vergelijking met 2022. Zo steeg de schuldenlast en meer bepaald de terugbetaling van de aangegane leningen met 5.811.706,40 € (+ 9,04 %) in vergelijking met 2022.

In 2023 stegen de ontvangsten uit prestaties ten opzichte van 2022 (+ 18.644.625,13 € of + 33,07 %).

De aanvullende belastingen stijgen in 2023 (+ 35.242.477,67 € of + 13.90 %).

De inkohiering, de inning en de geschillenregeling aangaande de onroerende voorheffing, werd in 2018 door Brussel Fiscaliteit werd overgenomen. De aanvullende belasting op onroerende voorheffing voor de Stad Brussel stijgt (+ 21.091.807,35 € ou + 10,29 %) ten opzichte van 2022. Daarentegen blijven de gerealiseerde ontvangsten ver beneden de verhoopte ontvangsten (- 3.759.629,64 €).

De ontvangsten uit de aanvullende belasting op onroerende voorheffing bestaan uit de vastgestelde rechten van het fiscaal jaar 2023 en bijkomende vastgestelde rechten voor de fiscale jaren 2021 en 2022 voor een totaal bedrag van 226.143.136,84 €. Deze stijging dient genuanceerd te worden voor zover er waardeverminderingen werden geboekt in het kader van oude dossiers van de FOD Financiën en overgenomen door Brussel Fiscaliteit en binnen het kader van vastgestelde rechten van de fiscale jaren 2018, 2019 en 2020 voor een totaal bedrag van 2.951.116,54 €. Het netto-effect van de ontvangsten van de aanvullende belasting op de onroerende voorheffing bedraagt in 2023 223.192.020,30 €.

De aanvullende belasting op de belasting op toeristische logies die de aanvullende belasting op de hotels et appartementenhotels vervangt stagneert op het historisch niveau van 14.892.576,47 €.

De gemeentebelastingen kennen een stijging van 0,76 % ten opzichte van 2022.

Betreffende de buitengewone dienst bedraagt de netto te financieren last door middel van externe leningen (het verschil enerzijds tussen de investeringsuitgaven, de overdrachten en de schuld en

anderzijds de ontvangsten uit overdrachten en investeringen) 97.808.451,70 € in 2017, 58.939.448,20 € in 2018, 57.000.745,43 € in 2019, 144.731.262,37 € in 2020, 133.638.670,78 € in 2021, 129.114.581,30 € in 2022 en 163.025.117,28 € in 2023.